

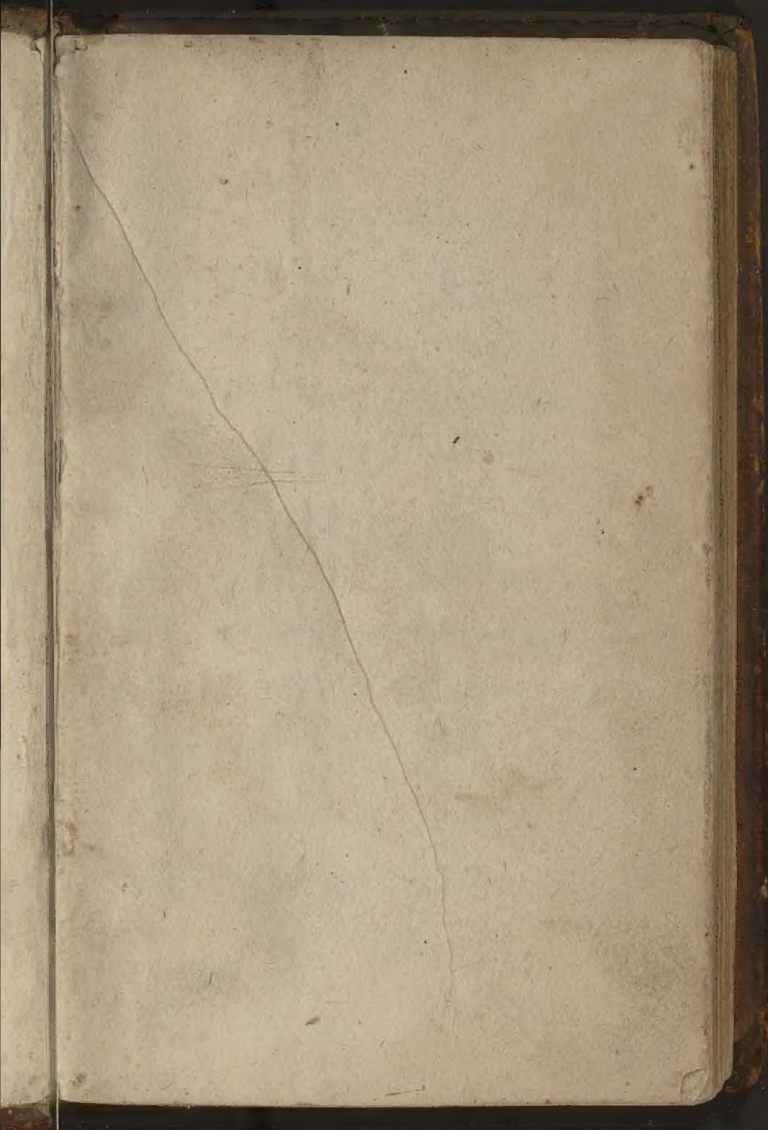
54

Augustianie

kat.komp.

Aug. 54

Ex Libris Fris Patris
Justi Wojciechowski
Augustiniani Sacrae Theo-
logiae Professoris Prae-
sidentis pro Bibliotheca
Praemonstratensis Sanctae Ca-
tharinae S. S. Augustini
anorum cum Licentia
superiorum.

DECRETA

SACRÆ SEDIS
APOSTOLICÆ,

Quotannis à Regularibus temporibus
certis legenda,

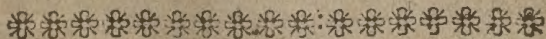
*Cum dubitationibus & Resolutionibus
suis, ex DD. varijs collectis,
& digestis.*

P E R

REVERENDISSIMUM PATREM FRATREM
I O A N N E M K E R Y

Ordinis Sancti Pauli Primi Eremitæ
Priorem Generalem, AA. LL.
& Philosophiæ,

nec non Sacræ Theologiæ Doctorem,

Anno Domini M. DC. XC. IV.

Typis Clari Montis Czystochoviensis

Imprimatur.

Balthasar a Nolaren p. t.
Un: Vien: Rector.

Un: Vien: Rector.

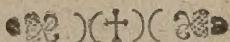
judico dignum impressione.

MICHAEL SICUTEN,
Decanus Theologiæ.

Decanus Theologiæ.

卷之六

ADMO-

AD MODUM REVERENDIS,
REVERENDIS, VENERA-
BILIBUS RELIGIOSIS

*in Christo Patribus, Fratribus, Ordinis
S. Pauli Primi Eremitæ Professis.*

QUod multis votis omnibus ex-
petistis, in unum colligo, lu-
cemq; profero, Sanctiones nē-
pe Pontificia præceptione statutis tē-
poribus legi præscriptas. Has, ut ex-
plicatiùs proponerem, perbreuibus
Dubitationibus, & Resolutionibus il-
lustravi. Utinam earum lectioni sic
nostræ incumbant mentes, ut perfe-
ctioni consequendæ manus, animosq;
dedamus, ut Decretis tam sanctis, mo-
res nostros conformemus, ut ad horū
normam, vitam effingamus. In hūc fi-
nem hic labor susceptus est. Precor ego
Cœlites interim ut Divinam nobis om-
nibus gratiā concilient, & Sanctionum
tam salutariū observatiā imprimant.

Vestrum omnium

in Christo Servus

Fr: Ioannes Kery,

A D

AD LECTOREM.

DUM Opusculum hoc evulgo, non existima-
me à Sacrosanctis Apostolicæ Sedis legibus,
vel latum unguem recedere velle. Ita enim asse-
ctus animo sum, ut malim opera mea univer-
sa, hætenus edita, & fortasse in futurum eden-
da, manu propria in ignem abicere, quàm ut
ijs instet quidpiam, quod Sedis illius honori, vel
voluntati repugnet, pro cuius dignitate tuenda,
vitam ipsam profunderè non vereor.

Nolim igitur Decreta hæc Sanctæ Sedis au-
thoritate edita, declarare, interpretative juri-
dice, quod prohiberi me non latet, nec Resolu-
tiones has majus pondus obtinere, aut plus fidei,
quàm Libri obtineant, à quibus eæ depromptæ
sunt. Quæcunque hic afferuntur, purè doctri-
nalia sunt qualiter Constitutiones etiam Ponti-
ficias exornare, nulla sententia, vetitum legi.

Sed, aliùs id explicandum est, & scrupulus
omnis, qui quorundam animos stimulare posset,
ac pungere, penitus evellendus.

Ergo Declaratio, interpretatio, &c. duplex
est. Iuridica una, necessaria, & obligan-
ad sui observantiam, quæ non minorem vim
habet, quàm Constitutio ipsa. Et hæc in du-
bietatibus circa leges Pontificias ortis, ad Pon-
tificem pertinet. Capi: Cùm venissent d.
judic:

judic: 2. Cap: Venerabilem, qui filij sunt legitimi. Altera interpretatio, declaratio, &c. est non necessaria, nec juridica, aut publica, sed privata, non obligans doctrinalis tantum, & cui plus aut minus deferitur, juxta declarantis, ac interpretantis auctoritatem. Et hoc modo posse DD. omnes leges interpretari, & declarare, &c. docent. Sà in aphorismis verbo Interpretatio n. 5. Barbosa in prologo suarum Remissionum in Concilium alios adducens. Salas de Legibus Disp: 21. sect: 2. Reginal: Lib: 20. praxis n. 53. ve. su Adverte verò. Rodriq: Tom: 1. quæst: Regul: quæst, 11. a. 5. Panormit: in cap. Inter alia de sent: excom: n. 2. Miranda Tom: 2. Manual: Prælat: q. 7. a. 8. Quo pacto licet prohibitum sit Decreta Concilij Tridentini interpretari, interpretantur tamen, & declarant quotidie DD.

Quam doctrinam extendunt præacti DD. etiam ad casum, in quo Princeps dicat: Nemini liceat hanc paginam nostram aliter interpretari. Nam tunc solum prohibentur interpretationes frivole, & quæ sunt contra mentem planè ipsius, neque juri, neque rationi innixæ, ut docent præcitati DD. & suffragantur Probus in cap: Exijt de verb: signif: in 6. n. 1. Penna L. unica, C. de Profess: qui in Urbe Const: Lib: 12. C. 4. & 6.

Sunt mihi deinde præ manibus Lezana Sacrae Congregationis Iudicis quondam Consultor, & in sapientia Romana publicus Lector, cuius opera primum Romæ typis data sunt. Bordonus sancti Officii Consultor, Peyrinis Ord: Sancti Francisci de Paula. in Provincia Genuensi Vicarius Generalis. & Sanctissimæ Inquisitionis contra hæreticam pravitatem Vicarius, Franciscus Pellizarius, qui in suo manuali Regularem, difficultates in Religionibus occurrentes, sapientissimè discutit. Ascanius Tamburinus de Iure Abbatum. qui omnes, (ut ceteros præteream) Decreta Pontificia Commentarijs, Annotationibus, &c. explicaverunt.

Imò Lezana teste Tom: 1. cap: 6. n. 97. doctrinalem interpretationem, seu declarationem, &c. Constitutionibus Pontificijs adhiberi posse, communis DD. est opinio.

Quamquam si hoc etiam in genere inscius hallucinor. si quid hic scriptum, non satis Apostolicæ sedis definitionibus consentaneum, Testificor, id me ipsum repudiare, ac damnare, utpote qui mori millies malim, quam in sacrae sedis illius auctoritatem vel levissime peccare.

I N D E X

*Decretorum Sacrae Sedis Apostolicae, & Regulari-
bus quotannis certis temporibus legendorum.*

Constitutio Clementis VIII. De largi-
tione munerum, una cum ejus confir-
matione facta ab Urbano VIII. sub poena pri-
vationis officij, vocisq; activæ & passivæ, ipso
jure incurrendis, menſe I. nuario legenda.

Decreta S. Congregationis Concilij S. D.
N. Urbani Divinâ Providentiâ Papæ VIII.
auctoritate edita De Celebratione Miſſarum
sub poena privationis officij, ac vocis activæ &
passivæ, ipso facto incurrendis, legenda sexto
quoque menſe id est feria 2. post primâ Do-
minicam Adventûs, & Feria 6. post Octa-
vam Corporis Christi Cum Declarationi-
bus aliquor Sac. Concilij S. D. N. Urbani
Papæ VIII. auctoritate editis super Decre-
tis ejusdem Congregationis de celebra-
tione Miſſarum.

Decretum S. D. N. Papæ Urbani VIII.
Feria 5. die 14. Aprilis 1633. editum de ob-
servantia Constitutionum Apostolicarum,
ac Decretorum pertinentium ad S. Offici-
um, sub poena privationis officij, & vocis
activæ, ac passivæ, ipso facto, alijsq; poenis
arbitrio suæ Sanctitatis, legendum Feria 6.
post Octavam Assumptionis B. Mariæ.

Decre-

Decreta Sacrae Congregationis Concilij
S. D. N. Urbani VIII. jussu edita, de Re-
gularibus Apostatis & Ejectis sub poena pri-
vationis omnium officiorum, vocisque acti-
væ ac passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad il-
la imposterum obtinenda, bis in anno legen-
da, die à Superiore præscribenda.

Decreta Clementis VIII. de Reformati-
one Regularium, sub poena privationis o-
mnium officiorum, vocisque activæ & pas-
sivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa im-
posterum obtinenda, bis in anno legenda,
diebus à Superiore designandis.

Decreta Clementis VIII. de Receptione
Professione, ac Institutione Novitiorum sub
poenis ut supra, bis in anno legenda, die-
bus à Superiore designandis.

[Faint handwritten text and decorative floral ornaments]

CON-

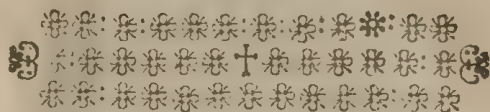
✠
✠
✠
C O

L A

Una
ab U
offici

R
Ecclesi
attulen
instaur
decess
dilige
cum e
tio, &
fundat

332)(1.)332

CONSTITUTIO

CLEMENTIS VIII.

DE

LARGITIONE
MUNERUM,

*Unà cum ejus confirmatione facta
ab Urbano VIII. sub pœna privationis
officij, vocisq; activæ & passivæ, ipso jure
incurrendis, Mense Ianuario legenda.*

Religiosæ Congregationes, ab
insigni sanctitate viris Spiritus
Sancti afflatu institutæ, tantas
Ecclesiæ Dei utilitates omni tempore
attulerunt, ut ad eas conservandas, &
instaurandas Romani Pontifices præ-
decessores nostri, magnam jure optimo
diligentiam semper adhibuerint: nam
cum ea sit rerum humanarum condi-
tio, & natura, ut etiam, quæ optime
fundata, & constituta sunt, partim ho-
minum

A

minum

minum imbecillitate, & ad malū proclivitate, partim dæmonis astutia, paulatim deficiant, ac nisi cura pervigili sustententur, in deterius prolabantur; idcirco Summorum Pontificum vigilantia, magnopere laboravit, ut Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum Nos vestigijs pro eodem Officij munere insistere, & Pastoralē illorum sollicitudinem (quantum possumus) Divina adiutrice gratia, cupimus imitari. Quare ne ex muneribus, quæ à pluribus Religiosæ vitæ professoribus, ex Christi patrimonio, quibusvis hominibus quavis ex causâ sæpe tribuuntur; gravia incommoda, & mala, etiam boni specie existant, præcavere studentes, hac nostra perpetuò valitura Constitutione universis, & singulis cuiuscunque Ordinis mendicantium, vel non mendicantium;

um;

um be
tos ex
um, ve
vis Cor
stituti
laribus
mnem,
& mūti
dicim
prehe
Capit
ones,
Mona
siturar
& loco
Gener
univers
tuti:
rios,
ficia
etiam
cietat
cunqu
Gener

um bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium, seu cuiusvis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiæ) Regularibus personis utriuslibet sexus omnem, & quamcunque largitionem, & missionem munerum penitus interdiciamus. Sub qua prohibitione comprehendendi volumus omnia, & singula Capitula, Conventus, & Congregationes, tam singulorum Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, præpositurarum, Præceptoriarum, domorū, & locorum, quàm Provincialia, aut Generalia cuiuslibet Provinciæ, sive universi Ordinis, Societatis, aut instituti: eorumque vel earum Cameraarios, Commissarios, & quoscunque Officiales, & singulares Personas: ipsos etiam Ordinū, Congregationū, & Societatum huiusmodi Superiores quascunque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Provinciales, Magistros,

Ministros, & quocunq̃ue nomine Præfectos nec non Conventuum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcunq̃; Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam maiores, Guardianos, Ministros, Rectores, atq̃ue Abbatissas, Priorissas, & alio quovis titulo Præsidentes, tam ipsis Regularibus, quam locorum Ordinarijs, seu quibuscunq̃ Superioribus subiectas utriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos: adeò, ut nemò unquam eorum, vel earum directe, vel indirecte, palam, vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quovis Statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacunq̃ue causa nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregat: remature discussa unanimi consensu omnium, Superiorumq̃; permissu causa approbata fuerit, quicquam tale attemptare valeat.

Id au-

Id a
tim vel
mnino
ex fruct
bus, co
aut obl
aut sub
narijs,
massæ
cæ, &
munit
seu qu
noxia,
à singu
cōmun
Nec si g
tionis i
si forsa
libet R
à prop
liaribu
à pijs
mosyna
priæ p

Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, ut neq; omnino fas sit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & proventibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, five eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusvis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, ut præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quàm ex pecunijs etiam, quæ à singulis quovis modo acquisitæ in cōmune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsan privatim, & nominatim cuilibet Religioso à suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut benevolis, vel à pijs Christi fidelibus, etiam eleemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu

quoquomodo per quemlibet Religio-
sum suo Monasterio, Domui, aut lo-
co acquisitæ, eiq̃ue ut ad libitum de
eis disponant per Superiores conces-
sæ fuerint: præterquàm leviora escu-
lenta, aut poculenta, seu ad devoti-
onem, vel Religionem pertinentia mu-
nuscula communi tantum, nunquam
verò particulari nomine (ubi Superi-
ori de consensu Cōventus videbitur)
tradenda.

Sed & huiusmodi missiones mune-
rum ipsis Religiosis utriuslibet sexûs
non solum per se, verum etiam per ali-
os, tam directe, quam indirecte, pro-
hibitæ declaramus.

Neque verò quispiam ab hac gene-
rali prohibitione se excusare valeat,
etiãsi munera miserit, cuius perso-
næ Laicæ, vel Ecclesiasticæ cuiuscun-
q̃ue status, gradus, dignitatis, ordi-
nis, vel conditionis, & quavis non so-
lùm mundana, & Ducali, Regia, Im-
periali, verum etiam Ecclesiastica, &

Ponti-

Pontif
R. Eccl
genti,
etiam
tionis,
laris, te
nialium
non sul
prio O
tector
Provi
Prior
terius
alio q
dignit
am siat
Ita ut
(ne pr
sequen
& dig
aut be
cunqu
rum
centia
orum)

Pontificali, aut alia maiori, etiam S. R. Ecclesiæ Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio Loci ordinario, etiam ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsionis, aut Professionis Monialium, tam sibi subditarum, quam non subditarum, aut ipsi etiam proprio Ordinis, vel Congregationis Protectori, Vice-Protectori, Generali, vel Provinciali, aut cuiusvis Monasterij, Prioratus, domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocunq̃ue officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicunq̃ue etiam simplici, & particulari Religioso. Ita ut inter ipsos quoq̃ue Religiosos (ne prava ambitione impulsī pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut benevolentiam aucupetur) quæcunq̃ue largitio, aut donatio munerum (nisi rerum minutarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta. In

Insuper prohibemus, ne unquam
eisdem Regularibus liceat ullas pecu-
nias quoquomodo erogare in alicui-
us etiam Benefactoris, aut Protecto-
ris, vel Ordinarij honorem, etiam oc-
cassione transitus, vel primi ingressus,
aut ad beneficiorum acceptorum me-
moriā, gratiūque animi testificatio-
nem, seu pro praedictis personis qua-
vis auctoritate, vel dignitate fulgen-
tibus honorifice laute, & oppipare
excipiendis, seu pro quibusvis convi-
vijs eisdem, aut cuiusvis alteri quacun-
que occasione, vel causa exhibendis,
vel pro commensationibus, aut com-
potationibus, quibusvis personis, tam
eiusdem Ordinis, Congregationis,
Monasterij, domus aut loci, quam ex-
traneis largiendis, aut pro exhibendis
spectaculis, etiam pijs, intra Ecclesias,
Monasteria, & domos sacras, seu pi-
as, vel extra eas, in quibusvis publi-
cis, aut privatis, sacris, aut profanis
locis, etiam ubi Sanctorum, & San-
ctarum

ctarum
in me
pulis
as in
bus su
stentat
vel pau
moda
nisi re
ris Ch
vato
ta ne
confe
alias
Gener
bitis,
non
modi
De
bilen
que C
talita
peregr
prohi

clarum vita, aut res pie gestæ, etiam in memoriam Passionis Dominicæ populis spectandæ proponuntur, aut alias in prædictis, sive in quibusvis rebus supervacaneis, ad pompam, & ostentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & privata commoda quomodolibet pertinentibus, nisi re ipsa pro Divino cultu, & veris Christi pauperum indigentijs, servato in hoc charitatis ordine, & habita necessitatis ratione de consilio, & consensu Superiorum sublevandis, aut alias in rebus licitis, & per Capitulum Generale, aut Provinciale non prohibitis, vel taxam ibi forsan præscriptam non excedentibus, sumptus huiusmodi fiant.

Declarantes tamen per hæc laudabilem & Apostolica doctrina, sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatem præsertim erga pauperes & peregrinos, nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimo si qui redditus ad

id, vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum Monasteriorum, ordinum, aut regularium huiusmodi locorum, aut ex testatorum, vel donantium voluntatibus, siue alias applicati, aut donati sunt, eos omnino (ut decet) integre in usus pios hospitalitatis huiusmodi erogandos esse; & præsertim in Monasterijs, seu locis desertis, & ab Laicorum ædibus longius remotis, ubi tamen pauperum, & vere egenorum ratio, imprimis habeatur.

Si quos verò ditiores occasione transitus, siue alias ex devotionis aut necessitatis causa eò divertere contingerit, eos sane deceret Refectorio cõmuni cum Religiosis; mensaque & ferculis communibus, nequaquam à cæteris distinctis contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, ut in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Pari,

Pa
mus,
cus ali
vel Cl
quocun
nobilit
R. E. C
tus eti
loci O
Provi
vel lo
affine
nistri
tra ha
tionem
Quo
Religi
Gener
cunqu
venit
siue a
quicq
perint
facto

Pari etiam ratione districtè inhibemus, ne quispiam ex prædictis, Laicus alias, quam ut superius dictum est, vel Clericus sæcularis, vel regularis quocunq̃ honore, præeminētia, nobilitate, aut excellentia etiam S. R. E. Cardinalatus dignitate præditus etiam Protector, Viceprotector, loci Ordinarius, Prælatus Generalis, Provincialis, aut Monasterij, Domus, vel loci cuiuslibet superior, eorumve affines, propinqui, familiares, aut Ministri utriuslibet sexus, quicquam contra hanc superius expressam prohibitionem recipiant,

Quod si, uel ab aliquo particulari Religioso, vel à superiore quopiam, Generali, Provinciale, aut alio quocunq̃ officio fungente, aut a Conventu, Capitulo vel Congregatione; sive ab universo ordine & Religione quicquam receperint; id quod acceperint, suum non faciant. Verùm ipso facto absque aliqua monitione, Iudicis

dicis decreto, sententia, aut declaratione ad illius restitutionem omnino in utroque foro teneantur: adeo ut restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiae absolvi possint,

Hanc autem restitutionem fieri volumus non privatim ei Religioso, qui donavit, sed ei Monasterio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans professionem emisit, vel si nomine totius Capituli, aut Congreg: vel universi Ordinis, seu Religionis donatio facta extiterit; pariter communi mensæ, aut massæ, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur, ita ut necqui donavit, nec Conventus, Capitulum, Congreg: Ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illam remittere, & iterum condonare, aut recipientem ab obligatione restituendi eximere, vel ut in

paupe-

paupe
modo
Quo
laribus
que g
ubilib
iuncti
strarum
starum
decre
for fi
singul
bus,
eo ipso
lia, ve
da, in
perpet
tus ex
voci
Super
ipso
iusmo
tra fu
tam p

pauperes eroget concedere, quoquo-
modo possit.

Quod si quis ex supradictis Regularibus utriuslibet sexûs, cuiuscunque gradus, ordinis, dignitatis, ac ubilibet locorum existentibus, coniunctim cum cæteris, seu divisim, notarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum transgressor fuerit, statuimus, ut omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs eo ipso privatus, ac ad illa & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda, inhabilis perpetuò, & incapax, ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et præterea privationem vocis activæ, & passivæ absq; ullo Superioris decreto, aut ministerio, ipso facto incurrat, nec non ultra huiusmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tam per viam denunciationis, accusationis

sationis, aut querelæ quàm etiam ex officio procedi, & inquire, condignis-
que supplicijs affici debeat.

Pœnis alijs à jure statutis ac per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria cuiusvis Ordinis, Congregationis, Monasterij, aut loci, statuta, vel consuetudines contra personas aliquid præmissorum committentes forsitan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

Quocirca universis, & singulis modernis, & pro tempore existentibus locorum ordinarijs, eorumq; Vicarijs & Officialibus, nec non quorumcunque Ordinum, Prioratum, Monasteriorum, & domorum Superioribus etiam Generalibus, seu Provincialibus, cæterisque ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus; quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia præsentem Constitutionem firmiter, & invi-

& inviolate observari, & contra inobedientes, vel transgressores condignis pœnis animadverti. Eisdem inobedientes; nec non contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna juris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis.

Non obstantibus Cōstitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictorumque Monasteriorum, Prioratum; Domorum, Locorum nec non Ordinum, Congregationum, Collegiorū; juramento; cōfirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus: privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis quorumcunque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta effectus præsentis nostræ Constitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri, & de quibus quorumque totis te-

tis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus præmissis in aliquo adversetur, prorsus tollimus, & abrogamus; cæterisque contrariis quibuscunque.

Volumus autem, ut præsentis literæ in valuis S. Io: Lateranen: & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum, & in acie Campi Floræ publicentur affixis inibi earum exemplis & dimissis. Quodque earum exempla, seu illorum compendia in libris quorumcunque Statutorum prædictorum Monasteriorum, Prioratum, Collegiorum, Domorum, Ordinum & Congregationum (quoad Moniales in vernaculum, & vulgarem cuiusque Regionis sermonem versa) & à loci ordinario, qui id quamprimùm fieri curet, subscripta inserantur; & saltem quotannis in Capitulis, sive Cōgregationibus cuiusque earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies à die publicationis

blicati
Cura
mones
tuor
ciam,
max,
Quo
impr
scrips
te Ecc
eade
tra ill
hibere
exhibi
minio
nam no
onis, d
teri, m
on's, &
ausu t
autem
dignat
Bentor
eius se

stris
ania
erfē-
mus;
ue.
lite-
Prin-
aſſi-
publi-
aplis
nem
libris
dicto-
Col
m
iles
uſque
a locu-
n fieri
falter
reg
& in
ihilo
te pui-
cati-

blicationis (ut præfertur) in Rom:
Curia facienda unumquemque citra
montes: ultra montes verò poſt qua-
tuor meſes, perinde arctent, & affi-
ciant, ac ſi cuique perſonaliter inti-
mata, & per eos jurata fuiſſent.

Quodque earum tranſumptis etiam
impreſſis manu Notarij publici ſub-
ſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignita-
te Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis,
eadem prorsus fides in iudicio, & ex-
tra illud ubique adhibeatur, quæ ad-
hiberetur eiſdem præſentibus, ſi eſſent
exhibita, vel oſenſa. Nulli ergò o-
mnino hominum liceat hanc pagi-
nam noſtrorum interdicti, prohibiti-
onis, declarationis, inhibitionis, ſta-
ta locuti, mandati, ſublationis, abrogati-
onis, & voluntaris infringere, vel ei
contraſu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præſumpſerit, in-
& indignationem Onnipotentis DEI, ac
Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum
ſibi ſciliq; noverit incurſurum. Dat: Ro-
mæ in

mae in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Tercio decimo Kalend: Iulij, Pontificatus nostri anno tertio.

*S. D. N. D. Urbani divina providentia
Papæ VIII. Confirmatio declarationis
Cōstitutionis Clementis Papæ VIII.*

D E

LARGITIONE MUNERUM
REGULARIBUS UTRIVSQUE SEXUS
INTERDICTA.

Nuper à Congregatione nonnullorum Romanæ Curix Prælatorum, coram dilecto filio nostro Antonio tituli S. Petri ad Vincula, Presbytero Cardinali S. Onuphrij nuncupato, maiori Pœnitentiario ac nostro in alma Urbe Provicario in spiritualibus generali, & nostro secundum carnem fratre germano, à Nobis deputata emanuit declaratio tenori subse-

subsequ
interore
rec: Cle
Iulij P
gione
usque se
cultates
tr: Ca
Et si no
dentia
mo Ca
tiario,
aucto
declara
sex is tr
nis con
que cor
onem,
ex sal
riti cor
discre
de Sup
etiam
Conve

subsequentis, videlicet: Cum circa
 interoretationem Constitutionis fel:
 rec: Clementis VIII. sub dat: 13. kal:
 Iulij, Pontificatûs sui anni III. de Lar:
 gitione munerum, Regularibus utri:
 usque sexûs interdicta, nonnullæ diffi:
 cultates, & ambiguitates, sint exor:
 tæ; Congregatio specialiter à San:
 ctissimo D. N. Urbano Divina Provi:
 dentia Papa VIII. coram Eminentissi:
 mo Card: S. Onuphrij maiori Pœnitē:
 tiario, ac Urbis Provicario deputata,
 auctoritate sibi attributa declaravit, &
 declarat, munera à Religiosis utriusq;
 sexûs tribui posse, ex causis gratitudi:
 nis conciliationis benevolentia, eius:
 que conservationis erga ipsam Religi:
 onem, vel Conventum, alijsve causis
 ex sui natura actum virtutis, & me:
 riti continentibus, modeste tamen, ac
 discrete & dummodo id non fiat, nisi
 de Superiorum localium licentia, ac
 etiam cum consensu maioris partis
 Conventûs, si talis consensus de jure,

vel ex constitutionibus, seu consuetudinibus cuiusque Religionis respectivè, in huiusmodi casibus requiratur. Consensum verò Conventus in §. 3. eiusdem Constitutionis ad leviora esculenta aut poculenta, seu ad devotionem, & religiositatem pertinentia, munuscula largienda &c. requisitum intelligi debere de consensu alius de jure requisito, & ubi concurrat ambitionis suspicio, qua cessante, nec in his requiri licentiam Superiorum in scriptis in §. 4. eiusdem bullæ requisitam, sed sufficere licentiam, etiam oretenus eisdem concessam, declarat. Commestationes autem, computationes, & convivia irrecipiendis præsertim Benefactoribus Protectoribus, vel Ordinarijs honorifice, & laure, de quibus in §. 5. 8. 6. eiusdem Constitutionis, censeri tantummodo prohibita, si decentiæ statutus Regularis adversentur. Restitutionem verò receptorum Conventus fa-

bus fa-
dem c
Conver
seu mi
mode fi
dem R
petita f
super e
omnes
pradi
moder
ceper
eadem
curfis
fessarijs
etiam
rum do
tione.
modur
onis d
piend
am re
ctitas
vel de

bus faciendam, de qua in §. 7. ibidem cautum est, intelligi debere de Conventibus, ad quos data, donata seu missa de jure pertinent, si id commodè fieri potest, alijs Cōventui eiusdem Religionis viciniore loco, ubi petita fuit absolutio, restituantur. Insuper eadem facultate sibi tributa, omnes, qui hucusque adversus supradictas Constitutiones, Capitula hinc moderata largiti fuerunt, vel receperunt, à pœnis quibuscunque in eadem constitutione inflictis, & incurris posse, & debere à proprijs Confessarijs absolvi in foro conscientiae, etiam non facta prius huiusmodi rerum donatarum, seu datarum restitutione. Quoad eos verò, qui præter modum prædictum graviore Religioni detrimento largiendo, vel recipiendo transgressi sunt, sed ob inopiam restituere nequeunt, eadem Sanctitas concedit maiori Pœnitentiario, vel de præteritis usque ad diem da-

tæ præsentium, in foro conscientie absolvat, dispenset, & condonet, seu absolvi, dispensari, & condonari mandet, prout in Domino magis expedire iudicaverit. Et ne prædicta Clementis VIII. Constitutionis memoria dilabatur, Superiores locales cuiuscunque Monasterij, Conventus, Domus, ac Collegij Regularis, sub pœna privationis officij, vocisque activæ, & passivæ ipso jure incurrendæ, efficere teneantur, ut in perpetuum singulis annis mense Ianuario, non solum prædicta Constitutio (quam in reliquis eius partibus eadem Sanctitas omnino observare jubet, & quantum opus sit, innovat, quemcunque prætextum non usum, aut prætextum usum, seu prætextam consuetudinem damnando, & irritando) verum etiam hoc Decretum in aliqua publica Congregatione, vel saltem in publica mensa perlegantur. Omnibus, tam Ecclesiasticis personis etiam Regularibus,

ribus, Ordinibus, tatis, et sub genere hendero Contitu tenore di, facu quibus diri B Septen præmi labilita Domin tes: Me tia, ac deque dine, de omnib tenore mamus violabi adjuim juris, q

ribus, quàm Laicis cuiuscunque sint
Ordinis, cōditionis gradus, ac digni-
tatis, etiam speciali nota dignis, & qui
sub generali dispositione non compre-
henderentur, prædictam Clementis
Constitutionē cōtra præsentis Decreti
tenorem declarandi, vel interpretan-
di, facultate penitus interdicta, super
quibus Sanctissimus mandavit expe-
diri Breve. Datum Romæ die 25.
Septembris, 1640. Quapropter, ut
præmissa firmitus subsistant, & invio-
labiliter observentur, quantum cum
Domino possumus, providere volen-
tes: Motu proprio, & ex certa scien-
tia, ac matura deliberatione nostris,
dequæ Apostolicæ potestatis plenitu-
dine, declarationem præinsertam cum
omnibus, & singulis in ea contentis,
tenore præsentium perpetuò confir-
mamus, & approbamus, illisque in-
violabilis Apostolicæ firmitatis robur
adjicimus, ac omnes, & singulos, tam
iuris, quàm facti defectus, si qui de-

super quomodolibet intervenerint, supplemus, aliaque inviolabiliter ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit in futurum, observari, sicque & non aliter in præmissis per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & quosvis alios quacunque auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debet: ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Non obstantibus quoad ea, quæ declarationi prædictæ, & præsentibus sunt contraria, vel diversa, Constitutione fel: rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris nostri prædicti, ac omnibus illis, quæ idem Clemens in Constitutione huiusmodi voluit non obstare cæteri-

cæteri-
Datum
Majore
16. Oct
stri An
D U
A
O
specta
locale
cir co
autem
accidit
in suo
rali ac
dò ad
Et hoc
tis de
illis d
les pr
blica n

cæterisque contrarijs quibuscunque.
Datum Romæ apud Sanctam Mariam
Maiorem sub Annulo Piscatoris, die,
16. Octobris, 1640. Pontificatûs no-
stri Anno decimo octavo.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

QUÆRES I. Ad quosnam Superi-
ores spectet hanc constitutio-
nem legi facere? Respondeo,
spectare in conventibus ad Superiores
& locales. Probatur: Quia lex respi-
cit communiter contingentia, omissio
autem lectionis præfatæ communiter
accidit ex defectu Prælati localis, qui
in suo Conventu semper degit, Gene-
rali ac Provinciæ modò ad hoc, mo-
dò ad illud monasterium abeuntibus.
Et hoc clariùs exprimitur in Decre-
tis de celebratione missarum, dum in
illis dicitur, quòd Superiores loca-
les procurare debeant, ut ea in pu-
blica mensa perlegantur.

Et hoc procedit in casu, quo Prior eo tempore, quo fieri debet ea lectio, sit alibi, & Supprior dictam lectionem intermittat. Cum enim hic tunc temporis succedat in Iurisdictionem Prioris, fiatque immediatam habens gubernationem Conventus, ad eum spectat talem lectionem facere, & si omittat, præfatas pœnas incurret.

Quæres 2. An præsens prohibitio obliget sub peccato mortali? Respondeo obligare, nisi parvitas materiæ excuset. Et probatur tum ex gravitate pœnarum, quæ apponuntur huic prohibitioni, tum ex qualitate verborum, quibus ipsa prohibitio proponitur; tum ex materia prohibitionis, quæ cum concernat votum paupertatis, utique est gravis.

Sufficit autem ad peccandum mortaliter contra præsentem prohibitionem, ea quantitas, quæ requiritur ad mortaliter peccandum contra votum paupertatis. Quia conditiones

aggra-

aggrav
ti paup
am in v
nec est
quantit
olatione
requira
tatis.
Qui
dissim
portio
pro q
tione
facta,
giosus
valoris
furto a
violant
tatis, a
ius Bu
aureos
mer C
facta F
Genera

aggravantes malitiam violationis voti paupertatis, omnes concurrunt etiam in violatione istius prohibitionis, nec est ulla ratio suadens, maiorem quantitatem requirendam esse in violatione huius prohibitionis, quam requiratur in violatione voti paupertatis.

Quia autem prædictæ pœnæ rigidissimæ sunt, & pœna debet esse proportionata culpæ, ideò sine dubio non pro quacunque largitione, seu donatione munerum, etiam contra Bullam facta, illæ incurruntur. Quare Religiosus donans sine licentia rem eius valoris, quæ est sufficiens materia in furto ad peccandum mortaliter, & violandum graviter votum paupertatis, adhuc non incurreret pœnas huius Bullæ, nisi donatio excedat duos aureos, idque ex declaratione ipsiusmet Clem: VIII. vivæ vocis oraculo facta P. Claudio Aquavivæ Soc: IESU Generali, cuius declarationis ea forte fuit

fuit ratio, quod communiter summa duorum aureorum in iure dicatur summa modica, ut patet ex *L. si oleum 15. fin. juncta L. seq. ubi Glossa, ff. de dolo cum Felin: in c. Interfecisti, de Homicid.* Cui taxæ videtur omnino standum, nisi legitimus Superior aliud determinaverit.

Quæres 3. Cum recipientes à Regulari munera iuxta dispositiones Clem: VIII. teneantur ad restitutionem rei acceptæ, an præfata restitutio fieri debeat etiam ante sententiam Iudicis? Et ratio dubitandi est quod talis restitutio videatur habere rationem à pœnæ, pœna autem non debetur nisi post sententiam. Respōdeo, debere fieri etiam ante sententiam Iudicis. Patet, quia ita recipient, suum non facit quod recipit, ut expressè habet Pontifex; quod si autem suum non facit, quo quæso titulo id retinere potest? si autem iustus non habet titulum retinendi, patet
eum

eum ter
omnem
restituti
quædam
tentiam
nis, sed
iure nat
ante iud
tamen
incom
dem l
plican
Quæ
dicatur
Cōstitut
gulares
tamen
ex cont
emittun
gionis,
giosi.
tionem
qui tra
perager

eum teneri restituere, & quidem ante omnem judicijs sententiam, cum ista restitutio proprie non sit pœna, quæ ad sui executionem requirat sententiam saltem declaratoriam criminis, sed debitum procedens e ipso iure naturali, quod utique obligat ante iudicis sententiam. Modò quis tamen absque suo gravi damno, ac incommodo restituere possit, siquidem leges Ecclesiasticæ benigne explicandæ sunt.

Quæres 4. Quibus personis indicatur hæc largitio? Respondeo. Constitutio hæc cōprehendit omnes Regulares personas utriusq; sexûs. Non tamen Milites Regulares, ut patet ex contextu. Nec etiam eos, qui non emittunt tria vota substantialia Religionis, cum hi revera non sint Religiosi. Nec novitios, ob eandem rationem, (excipe Novitium professum, qui translatus ad alium Ordinem ibi erageret Novitiatum, hic enim, cum

vere

vere sit Religiosus ratione prioris Professionis, subiaceret ipsi prohibitioni nec Episcopos Religiosos, quia ipsi habent tam liberam administrationem bonorum sui Episcopatus, quam alii Episcopi non Regulares, vide *Lezana* tom: 1. cap: 17. num: 5. & 6 & alios. Nec eiectiones, quamdiu manent extra Religionem, cum præfata constitutio solum prohibeat donationem eorum, quæ subsunt dispositioni Prælatorum Regularium, sicque ad eam requirente ipsorum licentiam, & consensum.

Qui verò prohibeantur recipere dona à Regularibus, ab ipso Pontifice exprimentur, & quidem ij omnes merito, cum per ejusmodi donationem multi Regulares aliis indigni sibi exitium aperiant ad gradus, honores, dignitates & officia Religionis, sic foveatur ambitio, & hinc multa alia & gravissima mala procedant in Religionibus ut quotidiana docet experientia.

Quæ

Quæ
hibeant
ingeni
ones, &
non pro
stimentu
sint. P
hibetur
materi
genijn
ter bo
Religio
niter
tia sec
& quia
Religio
cti fuis
transfe
sum;
Cas: r
ipse
fos fir
stitutio
pradici

Quæres 5. An vi huius Bullæ prohibeantur Regulares donare partus ingenij, nimirum Lectiones, Conciones, & alia id genus? Respondeo, non prohiberi, licet alias plurimi æstimentur, & magno pretio vendi possint. Patet, tum quia hic solum prohibetur largitio facta ex bonis Monasterij, eiusmodi autem partus ingenij non videantur cõnumerandi inter bona Monasterij, utpote qui sunt Religiosi particularis, ita ut communiter possit absque Superioris licentia secum deferre, quocunque ierit, & quidem etiamsi transeat ad aliam Religionem, quod *Valerus* testatur factum fuisse à quodam viro doctissimo se transferente ad Ordinem Carthusiensem; tum quia teste *Corialano de Cas. reserv. p. 2. casu 16. num 19.* ipsemet Clemens declaravit Religiosos sine contraventione huius Constitutionis posse inter se donare supradictos partus ingenij, cum tamen
attinet

fit eadem ratio, & quoad alios, quod attinet ad præfatam prohibitionem

Quæres 6. An stante præsentē prohibitionē possint Regulares donare magnum numerum Missarum ad aucupandam benevolentiam Magnatum viam dignitatibus, honoribus, & gradibus sibi aperiendam? Respondetur posse, si solas missas donent, non autem lucrum, quod inde ipsis proveniat. Ratio est, quia hic solum prohibetur donatio facta ex bonis Monasterij, Missæ autem ut sic (si alias non sint obligatæ Monasterio) non sunt Monasterij, sed ipsorum Religiosorum, a proinde de ijs libere possunt disponere. Dixi: *si solum Missas donent*, enim donent stipendium debitum pro illis Missis scientes stipendium datum esse illi, cui donant Missas, tunc violarent præsentem prohibitionem, cum sic donent bonum temporale, quod est Monasterij iuxta Regulam. *Id, quod Monachus acquirit, Monasterium acquirit.*

Quæres

Quæres 7. Utrum Religiosus ac-
quirens aliquid ad propriū usum, pos-
sit id, quod parce vivendo sibi de-
trahit, pio fine alijs donare? Respon-
det Beja affirmative, nam si illud po-
test in usus proprios convertere, mul-
tò magis in usus ani mæ. Unde in-
fert, quòd quando Prælati redditus cō-
cedunt Magistris sui Ordinis, qui Ca-
thedras in publicis Universitatibus le-
gunt, posse illos de ijs, quæ parcius,
& religiosius vivendo supersunt sibi,
consanguineis pauperibus subvenire.

Quæres 8. An prohibitionē hac
stante, possint Regulares facere do-
nationes, si detur casus, quòd vi i-
llarum non dissidentur bona Religio-
nis, neque detur occasio ambitionis?
Respondet Diana Resol: 33. cum Gra-
nado, & Megala, posse, cū sic ces-
set finis præsentis prohibitionis, qui
fuit tollere occasionem ambitionis,
ac dilapidationis bonorum Monaste-
rij, ut constat ex tenore Constituti-
onis;

onis; cessante autem fine legis etiam in particulari, cessat lex, ut tradunt multi Doctores apud eundem Dianam loco citato. Sed hæc Regula ampla satis est, & multis periculis exposita, & ex alia parte quæcunque donatio à Religioso facta, fit cum aliquali dilapidatione bonorum Religionis, cum quæcunque Monachus acquirit, sint bona Religionis, fieri tamen potest ea largitio inter Religiosos invicem, si nullum subsit periculum ambitionis, cum Pontificia prohibitio fundetur in præsumptione ambitionis ut colligitur ex illis verbis: *Ne prava ambitione impulsæ*, hoc ipso autem quod præsumptio deficit, prohibitio amplius non obligat, aliunde in eo casu quicquid acquiritur, Religioni acquiritur.

Quæres 9. An vi istius prohibitionis tollatur quo minus Religiosi possint facere donationes remuneratorias? Respondeo non tolli. Et ratio est,

est, qui largitio simplici liberalitate, & Confirmatio Religionis sine dubio ens, ne Clementia in aliam partem Pontificie Confirmationis trahatur gratitudo lentia

Cave hæc non qua proprie cadere quo proprie verba

est, quia hâc vetita est donatio, seu largitio munerum, donatio autem ea simpliciter dicitur, quæ fit pure, ac liberaliter, non item quæ fit ob causam, & dicitur donatio *antidotalis*. Confirmatur, nam aliàs tolleretur ex Religionib9 virtus gratitudinis, quod sine dubio esset magnum inconveniens, nec ullo modo fuit intentum à Clemente; unde sacra Congregatio in allegato decreto, declarans mentem Pontificis, ait, non obstante ea Constitutione, munera à Religiosis utriusque sexûs tribui posse ex causis gratitudinis, conciliationis, benevolentiae &c.

Cavendum tamen est, ne donatio hæc nimis excedat merita, siquidem quâ parte excederet, esset donatio proprie ac stricte, & consequenter caderet sub ipsâ prohibitionem. Ex quo patet, quid respondendum sit ad verba Pontificis excludentia donati-

onem etiam, quæ fiat *ad beneficiorum acceptorum memoriam.*

Quæres 10. An Regulares vi istius constitutionis prohibeantur facere donationes ad redimendam vexationem, ut, cum quis dat aliquid Ad vocato, ut lites habeant bonum finem &c. Respondeo non prohiberi tum quia etiam in materia Simonia titulus redimendæ vexationis iniustæ excusat à labe Simoniæ, ut colligitur ex c. *Dilecti*, de *Simonia*. Ratio est, quia in tali casu temporale traditur pro temporali, non pro spirituali, ipsa enim vexatio est temporale impedimentum, Simonia autem non committitur, dum temporale traditur pro temporali, ergò magis excusabit à transgressione in præfenti casu, tum quia, qui dat aliquid pro redimenda tali vexatione in jure sibi iam acquisito, vel in re quam possidebat, dat illud pro conservatione rei, quæ conservatio jure naturali

natura
ri non

Qua

tibus v

Regula

provar

secular

cepturi

lariter

solet

mens

comp

vitan

tatis

gregat

messati

via ce

si dece

tur.

Cleme

ait:

caſion

tionem

Monaf

naturali est licita, ac proinde negari non potest per ius positivum.

Quæres II. Qualia convivia stantibus verbis adductis apparare possint Regulares casu, quo personam aliquam primariam, sive Ecclesiasticam, sive secularem ad ipsos divertentem excepturi sint? Respondeo, posse regulariter, qualia ipsa persona excepta solet communiter habere in propria mensa, sic enim servatur frugalitas comparatione personarum, quæ invitantur, & exhibetur debita charitatis ostensio, ut proinde sacra Congregatio in eo decreto dicat: Commestrationes, computationes & convivia censi tantummodo prohibita, si decentiæ statûs Regularis adversentur. Quod videtur indicasse etiam Clemens in sua Constitutione, dum ait: Quod sicut, si quos ditiores occasione transitûs, sive aliàs ex devotione, aut necessitatis causâ eò (ad Monasteria Regularium) divertere

contigerit, deceret eos Refectori
 communi cum Religiosis, mensaſque
 & ſerculis communibus nequaquam
 à cæteris diſtinctis contentos eſſe, ita
 ipſi Regulares in huiusmodi hoſpiti-
 bus potentioribus excipierdis ſe ge-
 rere debeant, ut in eis frugalitas &
 paupertas Religioſa ſemper eluceat.
 Utrum verò attentis juribus citatis
 licitum ſit Regularibus conſultò invi-
 tare ad convivium eiſmodi perſo-
 na? Reſpondet Bonacina de Largiti-
 one Munerum, p. 5. n. 6. negative.
 Et movetur ex iſis verbis, quæ ha-
 bentur in Bulla Clementis: *Si Quo-*
verò ditiores occasione tranſitûs, ſive
aliàs ex devotione, aut neceſſitate eo-
divertere contigerit, ubi vides de-
ſignari caſus, in quibus dictæ perſo-
na convivio excipi poſſunt à Regula-
ribus.

Quæres 12. An Regulares violent
 hanc prohibitionem, ſi donationem
 aliquam inſignem faciant Principi
 ad au-

ad au-
 larni.
 præſe
 dea non
 ſis in h
 ſed the
 dr. ex
 per ſe
 Religio
 tor.
 quitu
 tem
 Mon
 d. r.
 rui n
 ſinis h
 Qua
 hanc p
 nas in
 ciat n
 quide
 ſed in
 ſentia
 ad obe

ad aucupandum eius favorem, sed ei largiendo rem ab amico ipsis datam præcise ad hunc effectum? Respondeo non violare, tum quia Religiosus in hoc casu non facit donationem, sed ille alius, qui rem donandam dedit, iuxta illud *qui per alium facit, per se ipsum fecisse videtur*, sicque Religiosus se habet ut merus executor. Tùm quia Bulla hæc solùm loquitur de bonis Monasterij, in isto autem casu donatio non fit ex bonis Monasterij, sed amici, qui eam tradit. Tùm quia in isto casu Monasterium non damnificatur, sicque cessat finis huius prohibitionis.

Quæres 13. An Regularis violet hanc prohibitionem, & incurrat pœnas in ea latas, si in casu verito faciat notabilem donationem, externe quidem sub prætextu eleemosynæ, sed interne ad conciliandam benevolentiam donatarij, sicque eius auxilio ad obtinendum id, quod intendit,

verbi gratia Prælatum? Respondeo violare quo ad forum conscientie cum vere faciat id, quod interdicitur in hac prohibitione, nempe donationem ex ambitione de bonis Monasterij, non tamen incurrit pœnas. Nam ad incurrendam censuram, petitur actus, qui in ipso opere externo sit sufficiens ad peccatum mortale, in casu autem allato non habetur extrinsece malitia donationis indebitæ, sed ratio eleemosynæ.

Quæres 14. An violat hanc prohibitionem Religiosus, qui facit Amico donationem, sciens, se ab eo tantundem, inò plus accepturum esse? Respondeo non violare. Quia amico reddente tantundem, inò plus, Monasterium non fit minus habens, cessat ergò finis prohibitionis. Modò tamen non fiat donatio ex ambitione, tunc enim finis huius prohibitionis cessaret solum inadæquate, adeoque non cessaret prohibitio.

Quæres

Quæres 15. An & quomodo Vifi-
ratores à munerum receptione cave-
re debeant? Respondeo præscribi le-
gem ab Innocentio Papa IV. in c. Ro-
mana, §. Procuratores de Censibus in
6. ubi dicitur: Caveat Visitator, ne
ipse, vel quisquam suorum aliquod
munus quodcunque sit, & qualitercun-
que offeratur, presumat recipere, ut
non quæ sua sunt, videatur querere,
sed quæ IESU Christi. Tandem
contra illius Transgressores pœnam
imponens ait: Quodsi fuerit contra
presumptum, recipiens maledictionem
incurrat, à qua nunquam nisi duplum
restituatur, liberetur. Unde constat
eos peccare mortaliter, nullus enim
incurrit maledictionem, nisi per pec-
catum mortale. Et in Trident: sess:
24. de refor: cap: 3. habetur Nec mu-
nus quodcunque sit, & qualitercunque
offeratur, suscipiant. Non obstante
quacunque consuetudine etiam imme-
morabili exceptis victualibus. Simi-

lem legem statuit *Gregor: X. in Conc
Lugdunensi*, ut habetur *in cap: Exi-
git de censibus in 6.* ubi plures statu-
untur pœnæ, quas omnes Concilii Trid
ubi supra, renovat & confirmat.

Cavendum quoque visitatoribus
est, ne nimis gravent Visitatos in ci-
bo & potu, petendo ab eis cibos de-
licatos, & pretiosa vina, sed debent
esse mediocritate contenti, ut ad ver-
tit *Glossa in cap: Cum Apostolus, Ver-
bo sumptuosè decens.* Videatur *Azor
p. 2. lib: 3. c. 42.*

Verum tamen est, quòd quando
Prælatus Provinciam, vel Monasteri-
um visitat, teneri visitatos facere ex-
pensas ad tales visitationes consuetas,
& Visitatori necessarias. Ita enim ha-
betur *in c. Romana de Cens: & in cap:
si Episcopus de Offic: Ordin: in 6.*

Quod si tamen Prælatus Ordinari-
us, Generalis verbi gratia, aut Pro-
vincialis, haberet aliquos redditus
ad hunc effectum visitationis, tunc
visitati

visitati
fratori
& potu
lia, equ
sario, u
itinere,
cip, ter
vel Pro
habet
cto ca
Qu
ti illi
fder
legi
cretur
foro e
cit La
ad Reg
praf
pœna
& diff
de Ap
die 3
gatio

Con- visitati non tenerentur providere Vi-
Ex- sitatori nisi de victualibus, id est, esu
fam- & potu pro Visitatore, eiusque fami-
Trid- lia, equis, &c. Cætera autem neces-
f. saria, ut equos, vestes, expensas pro
tribus itinere, pro dicto Visitatore & So-
cijs, teneretur tribuere Generalis ipse,
vel Provincialis, qui ad hunc effectū
habet dictos redditus. Habetur di-
cto cap: *Si Episcopus.*

Quæres 16. An excusentur Præla-
ti illi, qui ex negligentia, vel incon-
sideratione prætermittunt legere, vel
legi facere præfixo tempore hoc de-
cretum & sequentia? Respondeo in
foro externo non excusari, unde di-
cit *Lexana, Tom: 2. Verbo lectio quo-*
ad Regulares, n. 10. sepius se vidisse
prælatos fuisse coactos ad subeundas
pœnas in dictis Decretis designatas,
& dispensationem in ipsis Romæ à Se-
de Apostolica postulasse. Specialiter
die 3. Augusti eadem sacra Congre-
gatio absolutionem dedit cuidam Pri-
ori, qui

ori qui neglexit facere legi Decretum
de celebratione Missarum. Existima-
 bat ergò Prælarum incurrisse in pœ-
 nas illius. Sunt tamen Prælati eti-
 am quoad forum externum excusabi-
 les, quoties propter aliquam ratio-
 nabilem causam, aut impedimentum
 alicuius momenti id faciunt, qui-
 cum pœnæ impositæ in dictis Decre-
 tis valde graves sint, non debent cen-
 feri incurrisse, nisi propter malitiam,
 dolum, negligentiam notabilem, aut
 dilationem, sine causa factam, & ita
 præsumendum de benignitate sac-
 Congregationum eas imponentium.

Illud certum, si omittatur ipsorum
 Decretorum lectio die præfixa, non
 propterea cessare ipsius obligationem
 sed adimpleri debere, quamprimum
 fieri potest. Non enim ponitur ter-
 minus talium dierum ad finiendam
 obligationem, sed ne differatur. Ne-
 quæ enim pœnæ ibi statutz sunt ad

canoni-

canoniz-
 f. d. sol-
 diam lect-
 num, ne
 ble ione.
 quod est
 onis, uno
 ter dete-
 sequenti
 Quæ
 mohera-
 legend
 firmati
 Prælati
 iure cen-
 ne iustit-
 sium qu-
 bat Lau-
 . Unde
 monere
 tuto leg-
 taliter
 quod ex-
 tert Pra-

anonizandum diem illic præfixam,
ed solum ad obligationem inducen-
am lectionis dictarum Constitutio-
um, ne ullo unquam tempore in o-
livionem, aut desuetudinem abeant,
quod est finale motivum dictæ lecti-
onis, unde si dicta statuta non legan-
tur determinato die, legi debent die
sequenti, & sic deinceps.

Quæres 17. An subditi teneantur
nonere Superiorem de dictis statutis
legendis, & quo iure? Respondeo af-
firmative, ratione iustitiæ, ex eo quòd
Prælatus, & Subditus debent eodem
iure censerì. Prælatus autem ratio-
ne iustitiæ tenetur adjuvare subditũ
quantum potest, ut egregie pro-
bat *Laurentius Peyrinis Tom: 2. quæst:*
Unde subditus scienter omittens
nonere Prælatum suum, ut die sta-
tuto legi faciat legenda Decreta, mor-
taliter peccat, propter grave damnũ,
quod ex sua omissione malitiosa in-
fert Prælato suo.

Quæres

Quæres 18. Quid sentiendum de prohibitionem Regularibus, cæterisque facta quoad munerum largitionem causâ obtinendi iustitiam, aut gratiam apud Sedem Apostolicam ! Respondeo emanasse hanc Constitutionem à *Bonifacio VII. in Extravagan- ti*, quæ incipit *Excommunicamus*, & postea, cum (ut aliqui volunt) re- vocata esset à *Clemente V.* confirma- ta, & aucta fuit à *Gregorio XIII. Con- stitutione 24.* & demum à *Clemente VIII.* extensa in Bulla, quæ incipit *Pro Commissa nobis*, per quam Con- stitutionem Pontificiam excommuni- cantur quodquod pactum, vel pro- missionem faciunt de dando aliquo, vel qui dant quid ex pacto, vel pro- missione, vel acceptum pactum, vel promissum de dando aliquid, vel ac- ceptam habent occulte, & manifeste donationem factam, ex pacto, vel pro- missione pro iustitia, vel gratia ob- tinenda sive pro se sive pro alio, causis

in causis, vel judicijs, vel alijs per litē-
 isquas Apostolicas, & quibuslibet alijs
 onemodis apud Sedem Apostolicam. Un-
 ratiōe actiones prohibitæ in ea constitu-
 Reione, sunt pactio, vel promissio de
 utio, dando aliquid, donatio ex pacto, vel
 gant promissione factæ post iustitiam, vel
 s, & gratiam obtentam: donatio facta ad
) reobtinendam iustitiam, vel gratiam e-
 armatam ex pacto, vel promissione: ac-
 (ceptatio pacti, vel promissionis, vel
 onationis pro iustitia, vel gratia ob-
 cipienda apud Sedem Apostolicam,
 Conpromissio, vel pactio facta tertio in-
 nuntio, vel interventuro, vel mediaturō in favorē
 prius, qui iustitiam, vel gratiam est im-
 pectraturus, denique acceptatio præ-
 elprodictæ pactionis, vel promissionis, vel
 onationis.

relac Hæ actiones vetitæ erant in Extra-
 ifestagante Bonifacij, quibus addidit
 elpro Gregorius alias sex actiones, quarum
 ia obres sunt Principales, & aliæ tres sunt
 io, ccessoriæ. Prima actio Principalis,
 aufis est

est Nundinariorum, qui cupiditate
lucri negotiorum expeditiones con-
quirunt nixi suffragationibus poter-
tiorum. Secunda est actio eorum,
qui ambiunt pollicitationibus, au-
donis, ut pro se, vel pro alio gratiam
aut justitiam obtineant apud Sedem
Apostolicam. Tertia est eorum, qui
mentiendo constringunt se dedisse pro-
tium, aut munera pro opera præsti-
da, vel præstita ab ijs, qui gratia va-
lent apud eum, qui est concessurus
gratiam, vel justitiam. Denique ac-
tiones accessoriae additæ à *Gregorio*
XIII sunt; prima, auxiliari; secunda,
consulere; tertia, favere in aliquo
ex præcedentibus actionibus conten-
tis in *Bulla Bonifacij*, & *Bulla Gregorij*.

Imponuntur autem in eiusmodi
Cõstitutionibus plures poenæ. 1. Ex-
communicatio ipso facto. 2. Ius-
titia, vel gratia contra constitutionem
impetrata est irrita & nulla. 3. Qui-
quid accipitur, restituendum est Pa-
peribus

peribus
si restitu-
titia se
nicarus.
Ecclesiast-
iasticis.
6. Infa-
vis offic-
lictum
communi-
duum
tus.

Non
hibitio
sunt per
non cer-
osis, nisi
Pontific-
nibus e-
addere
que dig-
tia, qu-
cy, &
potest

peribus, nec absolvi quis potest, nisi restituat. 4. Utens gratia, vel iustitia sic obtenta est ipso facto excommunicatus. 5. Privatio omnis beneficii Ecclesiastici, & omnis officij sive Ecclesiastici Sæcularis, perpetui, & tēporalis. 6. Infamia. 7. Inhabilitas ad quavis officia obtinenda. 8. Sciens delictum contra hanc Constitutionem commissum, nec denuntians intra triiduum, ipso facto est excommunicatus.

Non comprehenduntur sub hac prohibitionē Cardinales, cum enim hi sunt personæ spectatissimæ notā dignæ non censentur comprehendī in odiosis, nisi exprimantur, præsertim quia Pontifices, dum in suis Constitutionibus eos comprehendere intendunt, addere solent, illa verba: *Cuiuscunque dignitatis, gradus, aut præeminentiæ*, quæ in Constitutionibus Bonifacij, & Gregorij non sunt. Idem dici potest de Episcopis fere rationem, &

D

quia

quia ipsi *cap: periculosum, de sentent*
Excommunicat in 6. excluduntur
 generalibus sententijs suspensionis
 & interdicti, nisi exprimantur. Hoc
 tamen intellige de Constitutionibus
Bonifacij, & Gregorij, non de illa
Clementis VIII, ubi pœnas dictarum
 Constitutionum extendit, ad *personas*
etiã speciali nota dignas, quibus haud
 dubie Cardinales, & Episcopi de-
 signantur. Adde opinionem dictæ
 prohibitioni Cardinales, & Episcopos
 subijcientẽ probabiliorem esse, & *Bo-*
nacinã teste *de Censur: in partic: di-*
sput: 2. q. 3. n. 1: usu pœnitentiariæ
 comprobatam. Cuius ratio fortassis
 est: quod & ipsi sint Clerici, & quia
 lex generalis omnes ligat, *cap: 1. de*
Constitut:

Neque subiacet dictis pœnis qui
 ad DEUM, qui ad obtinendam gra-
 tiam, aut iustitiam fìcte promittit ha-
 bens animum non implendi promiss-
 sionem, cùm promissio fìcta vere non
 sit pro-

fit promi-
 ad incur-
 actus com-
 sumus in
 plari no-
 Cuiusano,
 centibus
 qui pro b-
 temporal-
 vendi.
 peccat
 mum a-
 quoad
 no non
 de illius
 ctione: &
 quod hab-
 Excuss-
 ad obtin-
 iniuste
 non sit
 aut iust-
 redimen-
 quod eff-

✻✻)(SI)(✻✻

t promissio, & alias iuxta Doctores
d incurrendam censuram requiratur
ctus completus, præterquam quòd
imus in materia pœnali, quæ am-
liari non debet. Confirmatur ex
aietano, Soto, Toletò, Lessio, &c. dō-
entibus non esse Simoniacum illum,
ui pro beneficio Ecclesiastico aliquid
emporale promittit animo non sol-
endi. Sic tamen fìcte promittens
eccat graviter, nam eatenus proxi-
num ad peccandum inducit. Dixi,
uo ad DEUM, quia in foro exter-
o non excusatur, cùm in eo constet
e illius promissione, non item de fi-
tione: & quilibet præsumatur loqui,
uod habet in corde.

Excusatur etiam ab his pœnis, qui
d obtinendam gratiam, vel iustitiam
iniuste denegatam, dat. Cùm hoc
on sit dare simpliciter pro gratia,
ut iustitia obtinenda, sed potius ad
edimendam iniustam vexationem,
quod esse licitum dixi *q. 1.*

Excusatur etiam qui ad obtinen-
dam gratiam, vel iustitiam dat Mini-
stris Papæ moraliter certus id ipsum
esse gratum Papæ ; nam in tali casu
consuetur Papa dispensare in hac pro-
hibitione, aut illam abrogare quo ad
eam partem.

Non etiam contrahit has pœnas
qui ad obtinendam iustitiam, aut gra-
tiam dat promittenti se maiori dili-
gentia, ac industria procuraturum ex-
peditionem gratiæ, dummodò non
detur plus quàm illa mereatur ma-
ior diligentia ac industria, quæ adhi-
betur. Ratio est, quòd hæc donatio
non fit pro obtinenda gratia, sed pro
maiore diligentia & industria, quæ ad-
hibetur. Unde nec illas incurrit pro-
pter eandem rationem, qui ob mer-
cedem liberalitatem, & benevolentiam sin-
gulis in ullo respectu ad gratiam, vel iustiti-
am obtinendam quidpiam dederit.
Nec qui dat ad recompensandum ali-
quod damnum, quod Procurator, au-

Solli-

invenit sollicitator passus est ultra id, quod
Minime nebatur.

Existimo etiam his pœnis non affi-
ci eum, qui dat ad obtinendam gra-
tiam, quam alias omninò erat obten-
turus. Et suadetur. Quia in tali
casu cessat finis huius prohibitionis,
cui est, ut tollatur habendi cupiditas
ut non corrumpatur Princeps, ut non
committatur iniustitia; cessante au-
tem causa finali cessat dispositio *cap:*
tum cessante de appellat.

Sed nec ijs pœnis subijcitur qui
ad bona fide ad obtinendam gratiam
nec. ignorans talem dationem prohi-
beri. Pœna enim est mensura deli-
cti, *L. sancinus, ff. de pœnis, & alio-*
quin bona fides excusat à delicto: un-
de & excusari debet à pœna maxime si
gravissima sit, cuiusmodi sunt eæ, de
quibus hîc agitur. Præterquam quòd
Extravagante Gregorij XIII. præ-
supponitur audacia, seu præsumptio,
aut constat ex ijs verbis Ad audentes

colli- D3 quo-

quocunque horum facinorum ; boni autem fides tollit audaciam, seu presumptionem, sicut & ignorantia.

Nec præfatas pœnas incurrit damus ad gratiam obtinendam quid modicum. Et probatur, tum quia ad incurrendas istas pœnas requiritur peccatum mortale, quod nequit statui cum parvitate materiæ, tum quia de modicis non est curandum. *c. r. verà de consec: dist: 2.* tum quia quod dicitur in Bulla hac Gregorij XII. *seu quid magnum, aut parvum præmitterent*, explicari debet de re magna, vel parva, quæ etiam ante dictam Bullam sufficeret ad peccatum mortale. Dijudicanda est autem in hoc parvitas materiæ, arbitrio viri prudentis, ut pensatis circumstantiis dantis & accipientis, videat an præmissa res sufficiens sit ad movendum vel iustitiæ animum collatoris gratia ad ipsam conferendam.

Non afficitur etiam his pœnis, quod dat

bonat post gratiam obrentam. Quia hæ
præcœnæ imponuntur danti ad obtinen-
tia. lam gratiam, aut iustitiam, & nos
t dan- sic agimus de dante post illam ob-
modi entam. Accedit in hoc casu non e-
ad in- ndem militare rationem, quæ mili-
r pec- at in primo, cū dare antea, ten-
star- lat ad corrumpendum iudicem, non
qui- tem dare postea, quod potiùs ten-
c. r- lit ad insinuandum animi gratitudi-
quo- nem.

XIII Incurrit autem has pœnas promit-
m pro- ens, etiamsi promissio acceptata non
e ma- it; Pontifex enim, ut patet ex ver-
te d- bis Constitutionis *Bonifacij*, distin-
catu- quit promissionem à receptione pto-
tem u- missionis, & utramque actionem di-
o vi- stincte prohibet.

Idem sentio in casu, quo quis pro-
n pro- mittat animo se obligandi solū ex
ndu- ratitudine. Quia talis promissio ex
ratia- atura sua inflectit collatorem gra-
is, quæ- tiæ, seu iustitiæ ad eam conceden-
dat- am intuitu illius, quod est contra

intentionem Pontificum in dictis Constitutionibus .

Credo id ipsum de dante pro auferenda, aut differenda iustitia, quod non est vero simile, Papam voluisse minus punire eos, qui dant pro sententia iniusta, qualis est ea, per quam aufertur, vel differtur vera iustitia, quam eos qui dant pro sententia iusta obtinenda, & alias ut iura dicunt. *Mens legis est potius attendenda, quam verba.*

Incurruntur autem præfatæ pœnitentia toties, quoties datur, aut accipitur aliquid antequam obtineatur gratia. Et probatur, quia semel ligatus una censurâ, est subiectum capax alterius censuræ, non solum diversæ rationis sed etiam eiusdem. Quomodo affectus excommunicatione ob percussione Clerici, si iterum percutiat eundem, aut alium Clericum, iterum incurret excommunicationem.

Nota etiam pœnas harum Constitutionum.

tutionu
actionib
to effect
stitie.
riter loc
quam ce
plerus,
conatus
enim e
quasi:
non in
vel la
non t
ipse,
& prin
per illa
Hoc au
nam fa
dare, v
cipalite
textu B
unt, ad
parrus,
Porr

Constitutionum incurri per quamlibet ex actionibus prædictis, etiam non secuto effectu obtentionis gratiæ, seu iustitiæ. Ratio est, quia licet regulariter loquendo ad incurrendam aliquam censuram requiratur actus completus, & consummatus, nec sufficiat conatus, aut actus imperfectus, hinc enim excommunicatio *cap: si quis 18. quest: 4. contra percussores Clericorū* non incurritur ab eo, qui sagittam, vel lapidem in Clericum jecit, si illū non tetigit, quando tamen conatus ipse, seu actiones imperfectæ, per se & principaliter prohibentur; tunc per illas præcise incurreretur censura. Hoc autem contingit in proposito, nam facere pactum, vel promissionem, dare, vel recipere, prohibentur principaliter & separatim, ut patet ex cōtextu *Bonifacij*, ideò illæ solæ sufficiunt, ad incurrendas pœnas. Ita *Narrus, Molina, Azor, &c.*

Porro verbis illis: *Apud Sedem*

D^s

Aposto-

Apostolicam : intelligitur Summus Pontifex, non ut Princeps temporalis in Urbe, alijsq; Civitatibus, sed solum ut habet jurisdictionem spirituales à Christo acceptam, & consequente intelliguntur Ministri ipsius secundum hanc considerationem. Ita enim dicendo magis conformamur proprietati verborum; Sedes enim Apostolica proprie, & formaliter sumpta, solum importat potestatem spirituales, qualis fuit in Apostolis, non temporalem; Verba autem proprie & formaliter accipienda sunt *L. in dilectis, §. extraneus, ff. ad legem.*

Nomine etiam *Sedis Apostolicæ* intelligi debet curia & domus ipsius Papæ, sive ipse ibi sit, sive non, hoc enim denotat Gregorius in Constitutione relata, dum in ipsius initio dixit. *Ab ipso Pontificatus nostri principio, quam maxime possumus enitimur, atque contendimus, ut domus, & curia nostra à sordibus expurgetur. Non tamen*

tamen
nomine
sunt Leg
illa enim
Papæ.
Adver
n. 139.
de Censu
gram p
re sub
pro ca
pediti
Prince
que fin
Dict
tionibu
do enim
VII. qu
ad delin
bitis in
bona co
Ecclesia
Apostoli
libus, &

tamen intelliguntur Sedis Apostolicæ nomine quoad præsens spectat, ubi sunt Legati Papæ, Nuntij, Episcopi, illa enim non sunt curia, aut domus Papæ.

Advertit tamen *Filliucius tract: 15. n. 139.* & cum ipso *Bonacin: disp: 2. de Censur: in partic: q. 3. n. 4.* Sacram pœnitentiariam comprehendere sub hac prohibitionem etiam dantes pro causis temporalibus, siquidem expeditiones à Papa procedentes, ut est Princeps tēporalis, expediuntur quoque sub nomine *Sedis Apostolicæ.*

Dicta intellige de relatis Constitutionibus *Bonifacij & Gregorij*, loquendo enim de Constitutione *Clementis VII.* quam supra citavi, ea extenditur ad delinquentes in actionibus prohibitis in dictis Constitutionibus circa bona communitatum ditionis statūs Ecclesiastici, *Non solum apud Sedem Apostolicam sed in quibusvis tribunaliis, & eorum quibuscunq; iudiciis, etiam*

*etiam Laicis Alme Urbis ac tam in Ro-
mana curia, quàm extra eam in qui-
buslibet temporali ditioni nostræ medi-
ate vel immediatè subiectis Provinci-
Civitatibus, oppidis, terris & locis, u-*
ait Pontifex,

Ubi nota editam esse hanc Bullam
pro bono regimine, ad quod utique
confert, ut pro gratia, aut justitia ob-
tinenda non detur quidquam.

Addunt prætereà Pontifices, scien-
tes culpabilem in prædictis, nec in-
tra triduum denuntiantes, excommu-
nicationem incurrere, quod puto verū
etiā de existente extra Curiam, cū o-
bligatio sit generalis, & lex generaliter
loquens, generaliter] debet intelligi.

Illa verò tridui præscriptio ad de-
nuntiandum, non est ad finiendam,
sed ad sollicitandam actionem. Vi-
de dicta q. 16. modò tamen id com-
mode fieri possit, nec enim credibile
est Papam velle pauperes ab extremis
terræ finibus accedere ad Apostolicā

Sedem

Sedem a
quentes,
moda f
Monec
nuntiatio
adoner
nam, cū
taxi 19.
cunq

D
S. Cong
bani L

C E

Sub præ
activa,
dis, legi
ria 2.
tus, &

Cum
Ec

in Ro Sedem ad denuntiandos tales delin-
quis quentes, lex enim debet esse accom-
medi modata fragilitati humanæ.

vincijs Moneo tamen antequam talis de-
is, ut nuntiatio fiat debere delinquentem
ullam admoneri per correctionem frater-
ti que nam, cū id præcipiat Christus Mat-
a ob thæi 19. & præcepto Christi, quod-
 cunque præceptum humanum
 cedat oportet.

D E C R E T A

cien- S. Congregationis Concilij S. D. N. Ur-
c in- bani Divinâ Providentiâ Papa VIII.
mu- auctoritate edita.

D E

C E L E B R A T I O N E

M I S S A R U M.

d de- Sub pœna privationis officij, ac vocis
am, activæ, & passivæ, ipso facto incurren-
Vi- dis, legēda sexto quoq; Mense, id est Fe-
om- riâ 2. post primâ Dominicâ Adven-
bile tûs, & Feria 6. post octavâ Corporis Christi.

mis Cū sæpe cōtingat, in quibusdam,
licā Ecclesijs tam magnum Missarum
m celebrans

celebrandarum numerum ex varij
defunctorum relictis; aut piorum e
leemosynis impositum esse, ut illis pro
singulis diebus præscriptis nequea
satisfieri; & tamen nova onera Mis
sarum in dies suscipiantur; indeque
fiat, ut depereant piæ testantium vo
luntates, obstricta benefactoribus fi
des violetur, defunctorum animæ sus
fragijs priventur, Ecclesijs debitum
subtrahatur cultus, ac Christi fideles
gravi scandalo affecti, plerumque
similibus charitatis operibus retra
hantur: cumque his malis maximum
inter cætera fomentum præbeat, aut
quod ij, qui Missas supra vires cele
brandas suscipiunt, sperent illas bre
vi ad pauciores numerum à Superi
oribus reductum iri; aut quòd Ec
clesijs, sorte pecuniarum absumptà,
plerumque nuda remaneant onera
Missarum absque ullo emolumento,
aut quòd eleemosyna pro illis cele
brandis sit adeò tenuis, ut non faci
le in-

le inven
neri subi
aut Mona
dotes pro
nimis se
latur: S
TIO CA
INTER
facturam
charitatu
sentaneâ
determin
publica
Sanctiss
videntiâ
specialite
creta ed
Ac pr
interdici
Synodo,
General
reducen
brandan
imposita

le inveniantur, qui velint huic se muni-
neri subijcere, & redditus Ecclesiæ;
aut Monasterij adeò exigui, ut Sacer-
dotes pro necessaria sua sustentatione
nimis se oneribus obstringere cōpel-
lantur: SACRA CONGREGA-
TIO CARD: CONCIL: TRID:
INTERPRETUM animadvertēs,
facturam se rem DEO gratissimam,
charitatisque, ac iustitiæ maxime cō-
sentaneā, si pro viribus satagat, hunc
leterrimum abusum e Christiana Re-
publica convellere, atque eradicare
Sanctiss: D. N. Urbani Divinā pro-
videntiā Papā VIII. autoritate sibi
specialiter attributa, infrascripta de-
creta edidit.

Ac primò directe prohibet, atque
interdicit, ne Episcopi in Diocesana
Synodo, aut Generales in Capitulis
Generalibus, vel alias quoquomodo
reducant onera ulla Missarum cele-
brandarum, aut post idem Concilium
imposita, aut in limine foundationis;
sed pro

sed pro his omnibus reducendis, atque
moderandis, vel commutandis ad Apo-
stolicam Sedem recurratur, quare
re diligenter perspecta, id statuetur,
quod magis in Domino expedire ar-
bitrabitur; alioquin reductiones, mo-
derationes, & commutationes hu-
iusmodi, si quas contra huius prohi-
bitionis formam fieri contigerit, om-
ninò nullas, atque inanes decerni-
tur.

Deinde, ubi pro pluribus Missis
etiam eiusdem qualitatis celebrandis
plura stipendia, quantumcunque in-
congrua, & exigua, sive ab una, sive
à pluribus personis collata fuerint,
aut conferentur in futurum Sacerdoti-
bus Ecclesijs, Capitulis, Collegijs,
Hospitalibus, Societatibus, Monaste-
rijs, Conventibus, Cōgregationibus
Domibus, ab locis pijs quibuscunque
tam Secularibus, quàm Regularibus

SAC. CONGREGATIO sub ob-
testatione Divini Iudicij mandat, ac
præcipit, ut absolute tot Missæ cele-
brentur,

is, auerentur, quot ad rationem attributæ
ad Aleemosynæ præscriptæ fuerint ; ita
quæ ut alioquin ij, ad quos pertinet, suæ
obligationi non satisfaciant, quinimò
re argraviter peccent, & ad restitutionem
s, moreneantur.

s hu. Id verò, ut deinceps observetur
prohiæactiùs, SAC: CONGREG: ea-
it, odem autoritate revocat privilegia,
ernit & indulta omnia quibusvis personis
Missis Ecclesijs, ac locis pijs, tam Sæculari-
randibus, quàm Regularibus cuiuscunq̃ue
ue in Ordinis, Congregationis, & Instituti,
a, siue quæcunq̃ue ob causam concessa, qui-
runtibus indulgetur, ut certarum Missarum,
terdo vel Anniversariorū celebratione, aut
legijs aliquibus collectis, seu orationibus,
nalte plurium Missarum oneribus in futurū
nibus suscipiendis satisfiat.

unq̃ue Ac similiter omne damnabile lu-
ribus crum ab Ecclesia remove volens,
obprohibet Sacerdoti, qui Missam susce-
at, adpit celebrandam cum certa eleemo-
celefyna, ne eandem Missam alteri, parte
ntur, E eiusdem

eiusdem eleemosynæ sibi retentâ, celebrandam committat.

Præterea, ne in Ecclesijs, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eò tepidiores, ac segniores reddantur, quòd onera huiusmodi cum nulla, aut parva sint utilitate coniuncta: statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitibus, Societatibus, Congregationibus, Monasterijs, Conventibus, ac locis omnibus, tam Sæcularibus, quàm Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes ædem Sacram, vel personam, fidei, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretiũ quamprimum

inve-

investiti
ctiteris,
menton
reperit
hita auc
alienari
um sub e
poni, at
itidem f
ris repo
verti d
Ad
quibus
etati
non on
ac pior
quam R
alijs ad
hibet, n
fufcipia
Sæcula
eius G
rò sine
sensu,

inveſtiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expreſſa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac, ſi eadem bona immo- bilia auctoritate Apoſtolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretiiſum ſub eadem pœna, ut ſupra, de- poni, atque in alijs bonis ſtabilibus eadem fructiferis, cum eiſdem onerabilis repetitione, atque annexione conſiderari debeat.

Ad hæc SAC: CONGREGATIO quibuſvis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, nec non omnibus & ſingulis Eccleſiarum, ac piorum locorum, tam Sæcularium, quam Regularium Superioribus, vel alijs ad quos pertinet, diſtrictè prohibet, ne impoſterum onera perpetua acci- piant miſſarum celebrandarum: Sæculares quidem ſine Epilcopi, vel eius Generalis Vicarii, Regulares vero ſine Generalis, vel Provincialis cõſenſu, & licentia in ſcriptis, & gratis

concedenda: alioquin Sæcularis, qui
huius prohibitionis transgressor ex
titerit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus
sit eo ipso: Regularis verò pœnam pri
vationis omniũ officiorum, quæ tunc
obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis a
alia obtinenda vocisquæ activæ & passivæ
absq; alia declaratione incurrat.
Eleemosynas verò manuales, & quoti
dianas promissis celebrandis, ita d
mum iisdem accipere possint, si oneribus
antea impositis ita satisfecerint, ut no
va quoque onera suscipere valeant.
alioquin omnino ab huiusmodi eleemosynis,
etiam sponte oblatis in futurum recipiendis,
& capsulas auferant ab Ecclesijs cum inscrip
tione illa, Eleemosyna pro Missis, vel
alia simili, sub iisdem pœnis ipso fa
cto incurrendis, ne fideles hac ratio
ne frustrentur. Episcopus verò, seu
eius Vicarius, aut Generalis, vel Pro
vincialis, ubi de licentia pro perpetuis
oneribus fuerint requisiti, in sin
gulis

gulis cal
singulis
bligat. on
terio, a
nec ante
centiam
contiter
vo oner
jam su
cipuam
ditus,
linqu
neribu
curuq;
inredig
ti desid
in novi
si mune
Polstr
TRES
re inte
quæ re
ac præ
fovent

is, quibus casibus diligenter inquirent de
 or exingulis Missarum celebrandarum o-
 dictu obligationibus cuique Ecclesiæ, Mona-
 n pri terio, aut loco pio incumben tibus :
 e tunc nec antea assensum huiusmodi aut li-
 tis ad centiam præbeant, quam eis legitime
 passi constiterit, illius Sacerdotes tam no-
 ura vo oneri suscipiendo, quàm antiquis
 quo jam susceptis satisfacere posse : præ-
 ita dicipuamque rationem habeant, ut re-
 tribu ditus, qui Ecclesijs, & locis pijs re-
 nt no linquuntur, omninò respondeant o-
 eant neribus adiunctis, secundum morem
 o hu cuiusque Civitatis, vel Provinciæ :
 poute intelligantque si in re tanti momen-
 & ca ti desides, aut negligentes fuerint,
 nseri in novissimo die se huius prætermis-
 is, ve si muneris rationem esse reddituros.
 o fa Postremò ILLUSTRIS: PA-
 rati TRES, non sine gravi animi dolo-
 o, seu re intelligentes, mala fere omnia,
 Pro quæ regularem disciplinam evertunt,
 erpe ac præcipue nimiam hanc facilitatem
 n fin foveant in oneribus Missarum supra vi-
 ulis

res suscipiendis, velut ex infecta ra-
dice, pullulare ex maiori Regularium
numero, quam ferant redditus, & ele-
mosynæ cuiusque Monasterij: Inhæ-
rentes summorum Pontificum, ac Sac-
Trid. Concil: decretis hac de re edi-
tis, Sac. Siss: D. N. autoritate præ-
cipiunt, ac mandant omnibus & sin-
gulis Generalibus, Provincialibus
Commissarijs, Ministris, Præsidenti-
bus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis
Guardianis, Vicarijs, & quibuscun-
que alijs Superioribus Monasteriorum
Conventuum, ac Domorum Regula-
rium bona immobilia possidentium
vel non possidentium, cuiuscunque Or-
dinis, Congregationis, & Instituti ex-
istentium intra fines Italiæ, & In-
sularum adiacentium, ut singuli, ad
quos pertinet, in qualibet Provincia
adhibitis duobus, aut tribus Regula-
ribus sui Ordinis, vel Congregatio-
nis probatoribus, & rerum usu periti-
oribus, bona immobilia, census, re-
ditus,

ra redditus & proventus omnes, consuetas
 prius, & elemosynas, & obventiones,
 & eleam communes Monasteriorum, Con-
 Inhabentium, & Domorum eiusdem Pro-
 c Sacrae Provinciae, quam etiam singularibus per-
 e editionis Religiosis assignatas seu permis-
 praeferas, in communem usum deinceps,
 & conferendas, decem annorum imme-
 diate praecedentium habita ratione,
 diligenter, & mature recognoscant,
 estis omnijs detractis, quae reparati-
 ones, praestationes, grandines, sterili-
 tates, alijsve cuiuslibet generis onera
 consueverunt absorbere; eaque om-
 nia scripto fideliter exarata, idem
 Superior, cuius interest, in proximo
 Capitulo, seu Congregatione Gene-
 & In Provinciali coram tribus Iu-
 dicibus ab ipsomet Capitulo, seu Cō-
 gregatione deligendis proponat, qui
 computatis huiusmodi redditibus, ele-
 emosynis, & obventionibus univer-
 sis, & oneribus, ut supra detractis,
 sedulo examinent, quot religiosi ho-
 mines,

mines, connumeratis etiam Laicis, alijsque necessarijs fervientibus, in unoquoque Monasterio, Conventu, & Domo regulari, juxta religionis, & proprii instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorundem bonorum, reddituum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant: ut in illo diligenter omnibus discussis cuiusque familiæ Monasterij, Conventus, ac Domus regularis, in singula quaque Provincia certus earum tantum personarum numerus, Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obventionibus, ut superius, sufficienter ali possint. Ne verò Superiores, qui id præstare debent, serius aut remissius, quam par est, suo muneri satisfaciant, mandat SAC: CONGREGATIO, ut infra annum, post proximum Capitulum

lum generale, vel Provinciale computandum, omnia hoc de genere particulariter gesta, in authenticam formam redacta ad sacram ipsam Congregationem Concilij singuli mittant: Numerumque familiæ, singulorumque Conventuum, Monasteriorum, & Domorum huiusmodi regularium, Capituli, seu Congregationis Generalis, vel Provincialis sententia, & auctoritate præfinitum, iisdem Superiores, tam Generales & Provinciales omnes, quam locales perpetuò servare omnino teneantur, nec possint illum quomodo augere, etiam prætextu augmenti reddituum absque Sacræ ipsius Congregationis licentia. Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum ut supra præscriptum quovis modo augere præsumpserint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque activæ, ac passivæ, &

ad omnia sua Religionis officia, & gra-
 dus inhabilitatis perpetuam pœnam
 eo ipso incurrere, atque alijs etiam
 gravioribus à Sede Apostolica infligē-
 dis pœnis Sac: Congregatio subiace-
 re voluit, & declaravit.

Deinceps verò Monasterium, Con-
 ventus, domus, Congregatio, vel So-
 cietas Religiosorum, seu Regularium
 nullibi, recipiatur, nisi præter alia ad
 id requisita, in singulis eiusmodi lo-
 cis, duodecim saltem Fratres, aut Mo-
 nachi, seu Religiosi degere, & ex re-
 ditibus, & consuetis eleemosynis, de-
 tractis omnibus, ut supra, detrahen-
 dis, competenter sustentari valeant,
 ad præscriptum decreti sel: record:
 Greg: XV. hac de re editi. Alio-
 quin Monasteria, & loca huiusmodi
 post hac recipienda, in quibus duo-
 decim Religiosi, ut supra, sustentari,
 atque inhabitare non poterunt, & a-
 ctu non inhabitaverint, Ordinarij lo-
 ci visitationi, correctioni atque omni-
 moda

moda
 telligat
 Por
 hac in
 abeant
 Monast
 gularis
 antur
 vocifo
 incur
 quoq
 post p
 & feri
 Christ
 blica r
 ram Ec
 que fin
 dū, q
 re, ad
 Decre
 facult
 No
 pra or
 Decre

modæ jurisdictioni subiecta esse intelligantur.

Porro, ne ullo unquam tempore hæc in oblivionem, seu desuetudinem abeant, Superiores locales cuiusque Monasterij, Conventus ac Domûs Regularis, curare, atque efficere teneantur sub pœna privationis Officij, vocisq̃ue activæ & passivæ ipso facto incurrenda, ut in perpetuum, sexto quoque mense, id est feria secunda post primam Dominicam Adventûs, & feria sexta post Octavam Corporis Christi, præsentis ordinationes in publica mensa perlegantur. Omnibus tam Ecclesiasticis personis, cuiuscunque sint Ordinis, conditionis, & gradûs, quam Laicis quocunque honore, ac potestate præditis, præsentia Decreta declarandi, vel interpretandi facultate penitus interdicta.

Non obstantibus, quoad suprascripta omnia, & singula in præsentibus Decretis contenta, constitutionibus,
& Or-

& Ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcunque personarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Ioan: Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuslibet alterius Instituti, etiam necessario, & individuo exprimendi, Ecclesiarum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcunque, tam Sæcularium, quam Regularium locorum, nec non illorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus De-

bus Decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis; etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, noni autem per clausuras generales, mentio, seu quævis alia expressio habenda; aut aliqua alia exquisita forma servanda esset tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio, & forma in illis tradita observata, inserti forent; præsentibus pro expressis habens, quibus; quoad ea, quæ præsentibus adversantur, illis alias in suo robore permanens, sacra Congregatio, Sanctitatis suæ auctoritate, & specialiter, & expresse derogat, cæterisque contrariis quibuscunque.

Et ne

Et ne præmissorum ignorantia quoquam prætendi possit, voluit eadem SACRA CONGREG: u præsentis Ordinationes in valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, ut moris est affixæ, omnes ad quos pertinent, ita arctent & afficiant, ac si unicuique personaliter intimatæ fuissent. Utq; earundem præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ; vel ostensæ. Datum Romæ die 12. Iunij 1625.

DE

D
Aliquot
Papa
Deo
CE
Super
Suis
farum,
in Dice
in Cap
quomo
Missarum
idem Co
mine fu
Quar
nue, ut
junctum
ad Sede
tione c
insume
necessar

DECLARATIONES

*Aliquot Sac. Concilij S. D. N Urbani
Pape VIII. auctoritate editæ super
Decretis ejusdem Congregat.*

DE

CELEBRATIONE

MISSARUM,

Super primo Sacræ Congregatio-
nis Decreto, de celebratione Mis-
sarum, quo prohibetur, ne Episcopi
in Diœcesana Synodo, aut Generales
in Capitulis Generalibus, vel aliâs
quomodolibet, reducant onera ulla
Missarum celebrandarum, aut post
idem Concilium imposita, aut in li-
mine foundationis.

Quæritur, quid si legatum sit ita te-
nue, ut non sit, qui velit onus illi in-
junctum subire, & si recurrendum sit
ad Sedem Apostolicam pro modera-
tione oneris, totum, aut fere totum
insumendum sit pro expensis ad id
necessarijs.

Et

Et quid, si permittatur Episcopo in
foundatione, ut possit hujusmodi one-
ra moderari?

Secundò, super secundo eiusdem
Congregationis Decreto, quo cave-
tur, ut celebrentur tot Missæ, quot
ad rationem tributæ eleemosynæ præ-
scriptæ fuerint.

Quæritur, an verba illa (præscri-
ptæ fuerint) intelligenda sint de præ-
scriptione facta ab offerente, vel ab
Ordinario?

Tertiò, an cum Ordinarius præ-
scripserit eleemosynam congruam jux-
ta qualitatem loci personarum, ac
temporum Sacerdotes accipientes sti-
pendium minus congruū, teneantur
Missas illas ab offerente præscriptas
celebrare?

Quartò, an Sacerdotes, qui tenen-
tur Missas celebrare ratione Beneficij,
seu Capellæ, legati, aut salarij, pos-
sint etiam manualement eleemosynam,
pro Missis votivis, aut defunctorum,
recipe-

recipere
trique o
Quint
linguat,
ma cent
scription
an liberu
nam sibi
an præse
Sexto
nis De
gatio r
dulgenu
anniver
aliquibu
plurium
rum susc
Quar
suscipien
ribus su
Sep
Congre
betur S
celebran

recipere, & unico Missæ sacrificio utrique oneri satisfacere?

Quintò, posito, quòd Testator relinquat, ut celebrentur pro eius anima centum Missæ, absque ulla præscriptione eleemosynæ. Quæritur, an liberum sit hæredibus eleemosynam sibi bene visam determinare vel an præscribenda sit ab Ordinario?

Sextò, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel anniversariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Quæritur, an verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post privilegium?

Septimò, super quarto eiusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna,

ne eandem Missam alteri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Quæritur, an permittendum sit administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium inservientium paramentorum, luminum, vini hostiæ, & similium?

Octavo, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, id est, an Rector Beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum Beneficij?

Nono, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna maior solita pro celebratione Missæ, debeant dare eandem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt. An verò satis sit, ut dent, celebrantibus eleemosynam consuetam?

Deci-

Deci-
gregat
tera
synas
pro Miss
den acc
tea imp
quoq;
omnin
emosyn
turum
ferant
Qu
hibear
novas
non fat
tempo
Und
mosyn
sentia
cū p
Du
& alia
ficiant

Decimò, super quinto eiusdē Congregationis Decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba: Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demum iisdem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoq; onera obire valeant; Alioquin omninò abstinere ab huiusmodi eleemosynis, etiam sponte oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.

Quæritur an hoc Decretum prohibeat absolute, quo minus accipiant novas eleemosynas ij, qui acceptis non satisfecerunt: & quid si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Undecimò, quid, si offerens eleemosynas, audito impedimento consentiat, ut Sacerdos Missam celebret cum primum poterit?

Duodecimò, an pœna interdicti, & aliæ appositæ in eodem Decreto afficiant tam eos, qui accipiunt eleemosy-

mosynas contra formam ibi præscriptam, quàm eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesijs ut ibidem præcipitur?

Decimotertiò, an in hoc decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesijs in die Commemorationis Omnium Sanctorum, & vulgò dicuntur (*casse de Morti.*)

Decimoquartò. an Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis, & concursus, possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis nonnisi post longum tempus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus. fidelium, ut aiunt, minuantur?

Decimoquintò, quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directæ solis Capitulis, Collegijs, Societatibus, Congregationibus, nec non omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum locorum, tam Sæcularium, quàm Regularium Superioribus, de quibus

quibus
tem pri
co npre
General
supplica
tione.

Decimo
Sacra C
cavetur
ligioso
ex con
nis co

Qu
cta jan
mem l
tatione
fit den

Dec
bitum
mitti
in qu
ne nu
De
cavet

scri- quibus fit expressa mentio, non au-
runt tem privatis Sacerdotibus, qui tamen
præ- comprehendi videntur sub clausula
Generalis (& alijs, ad quos pertinet)
re- supplicatur pro opportuna declara-
quæ tione.

om- Decimosextò, super septimo eiusdem
m, Sacrae Congregationis Decreto, quo
) cavetur, ut in singulis Monasterijs Re-
ato- ligioforum præfigatur numerus, qui
, & ex consuetis redditibus, aut eleemosy-
pro nis commodè possit sustentari.

dem Quæritur, an ubi hæc præfixio fa-
pus cta jam fuit in vim similis Decreti san-
Ec- mem Pauli V. absque tamen compu-
de- tatione reddituum cuiusque Religiosi,
sit denuò facienda, nec ne?

di- Decimosseptimò, an Novitij ad ha-
cta bitum Regularem admissi, possint ad-
ati- mitti ad professionem in Monasterijs,
o- in quibus habita ut supra, præfixio-
& ne numeri, commodè ali non possunt?

m, Decimooctavò, super ultimo, quo
de cavetur, ut nullibi recipiantur Con-

ventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alicui sub sint jurisdictioni Ordinarij.

Quæritur, an hoc Decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrat. Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Iesu?

Ultimò an idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia duntaxat ad quam est restrictum Decretum proxime antecedens, an verò etiam extra Italiam?

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, autoritate sibi à Sanctiss. D. N. attributa, ad singula dubia superius proposita ad hunc modum respondit videlicet.

Ad pri-

Ad
tenue
oneris
quos p
esse ade
penfa i
mino e
men si
presse c
scopo
moder
quam
sustul
vanda
Ad
præscri
mosyn
dinaric
synam
darum
Missas
scrips
rem f
Ad

Ad primum, etsi legatum sit adeo tenue, nihilominus, pro reductione oneris, ut supra, impositi ab ijs, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absque ulla impensa id statuet, quod magis in Domino e re esse judicaverit; verumtamen si in ipsa Beneficij erectione expresse cautum fuerit, ut liceat Episcopo iniunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc foundationis, quam Decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario. Quod si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quod præscripserit Ordinarius secundum morem suæ Civitatis, vel Provinciæ.

Ad tertium teneri.

F 4

Ad quar-

Ad quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seu capellæ, legati, aut salarij, si eleemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad quintum, censuit, ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum secundum morem Civitatis, vel Provinciae.

Ad sextum, ita esse intelligenda.

Ad septimum respondit, permittendum non esse, ut Ecclesiæ, ac loca pia seu illorum administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam, utcunque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in usum earundem

dem e
sint, &
neunt,
valorem
met tan
rion sunt
etiam c
cunij,
supra d
lebrant
offerent
Ad
sed sa
potest
buat S
nam co
vitatib
one ip
erit.
Ad
tegra
dori
tem f
Ad

dem expensarum, erogare licite possint, & tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipso met tantum Missæ sacrificio necessario sunt subeundæ, & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecunijs, quæ supersunt, expensis, ut supra deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quod præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

Ad octavum, non habere locum, sed satis esse ut Rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit.

Ad ~~decimum~~, debere absolute integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad ~~undecimum~~, respondit, non pro-

hibere absolute: Ac propterea, et
onerib9 jam susceptis non satisfecerint
posse tamen nova etiam onera susci-
pere Missarum celebrandarum dum-
modò infra modicum tempus possint
omnibus satisfacere.

Ad ~~duodecimum~~, quamvis onera
suscepta infra modicum tempus ad-
impleri nequeant, si tamen tribuens
eleemosynam pro aliarum Missarum
celebratione, id sciat, & consentiat,
ut illæ tunc demum celebrentur, cum
susceptis oneribus satisfactum fuerit,
Decretum non prohibere, quo minùs
eo casu eleemosyna accipiat pro
ijsdem Missis juxta Benetactoris con-
sensum celebrandis.

Ad ~~decimum~~, has pœnas
non habere locum, nisi in suscipien-
tibus onera perpetua Missarum cele-
brandarum sine licentia Episcopi, vel
eius Generalis Vicarij, aut Generalis,
vel Provincialis.

Ad ~~decimum~~ ~~quarum~~, compre-
hendi. Ad de-

✱✱)(21)(✱✱

Ad decimum^{quintum}, non posse
nisi de consensu eorum, qui eleemo-
synas tribuunt, ut supra in respon-
sione ad duodecimum.

Ad decimum^{sextum}, comprehen-
di etiam privatos Sacerdotes.

Ad decimum^{septimum}, numeri præ-
fixionem esse iterum faciendâ, servata
forma ultimi Decreti, hac de re editi.

Ad decimum^{octavum}, esse admit-
tendos ad professionem si alias habi-
les existant, ac deinde in aliquo alio
Monasterio eiusdem Religionis esse
collocandos, ubi commode ali possint.

Ad decimum^{nonum}, censuit com-
prehendere.

Ad ultimum, habere locum etiam
extra Italiam.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

QUÆRES I. an Prælati Locales,
die præscripta teneantur cu-
rare, ut hæc Decreta legantur?

Respond:

Respond: ex declaratione Sacræ Congregationis facta 21. Mart: 1638. ad instantiā Procuratoris Generalis *Eremitarum S. August:* lectionem præsentium decretorū possit fieri sive ipsa dicta præscripta in illis, sive infra terminū decem dierū immediate sequentium, sive etiam infra terminū unius Mensis immediate sequētis, prout declaravit eadem Sacra Congregatio 16. Aprilis 1628. ad petitionem Canonicoꝝ Regularium Lateranensiu S. Augustini.

Ad eorundem petitionem declaravit Sacra Congregatio 11. Februarij 1648. tempus faciendi commonitionem circa decreta iussu Urbani VIII. edita die 7. Iunij 1633. & infra mox afferenda, extendi per totum mensem Augustum, & hanc extensionem suffragarij omnibus Religiosis. Occurrente tamen iusta causā, potest anticipari præfata commonitio cum præfixio temporis non sit in cultum ipsius temporis, & plus solvat, qui solvit ante tempus.

Quares.

Con. Quæres II. an prohibitio non re-
 8. ad capiendi multiplex stipendium pro
 s Eremita, ac eadem Missa, adstringat Re-
 esen- gulares ubicunque existentes, etiam
 sa die extra Italiam? Respondeo, adstringe-
 minit e. Et prob: tum ex eò, quòd hæc
 ium, Decreta, quoad hoc, loquuntur ge-
 enfis generaliter, ut patet eorum tenorem
 ravit egenti; lex autē generaliter loquens,
 prilis generaliter debet intelligi: tum quia,
 i Re- S. Cōgregatio voluisset, quoad hoc
 stini obligare solū Regulares degentes
 ara- intra Italiam, hoc ipsum expressisset,
 uarij sicut inferiùs expressit, dū obligati-
 o- oit eisdem Regulares ad computan-
 VIII. dam summam omnium reddituum an-
 mox tuorum, aut eleemosynarum, eamq;
 nen- n authentica forma mittendam ad
 nem ipsam Sacram Congregationem cum
 cur- numero familiæ, & singulorum Con-
 anti- ventuum: siquidem talem obligatio-
 præ- nem non extendit ultra Italiam, &
 pfi- Insulas adiacentes: ut constat ex ijs
 sol- verbis, *existentium intra fines Italiae,*
 tes & Insu-

& *Insularum adjacentium* : ex quo infero, quòd, Sacra Congregatio, loquens de prohibitione non recipiendi multiplex stipendium, nullam talem limitationem apponat, signum est, eam velle, quoad hoc obligare Regulares, sive existentes intra Italiam, sive extra.

Quæres III. an quando capitale deperijt sine culpa Conventûs, teneatur Superior facere celebrare? Respond: negative, tum quia nullus Sacerdos obligatur sine stipendio; tum quia intentio testatoris præsumitur velle obligare Sacerdotem seu Monasterium, in quantum recipit stipendiû, & non aliter. Tum quia datur beneficiû, propter officiû ergo quando beneficium hoc est, capitale, seu salariû perijt officiû quoq; celebrandi debet perire.

Neque declaratio S. Congregationis, quia statutum est, etiam in casu, quo legatum sit adeò tenue, ut non sit, qui velit onus illi iniunctum subire,

quod, recurrendum esse ad Sedem Apo-
stolicam pro moderatione oneris: non
pienquam talis declaratio videtur ex-
m tendi ad casum præsentem, in quo
gnum supponimus, legatum omninò extin-
igare; ut quid enim recurrere ad Se-
dem Apostolicam pro moderatione
oneris, si nullus relinquitur locus mo-
derationi? cum ergo lex non obli-
tetur ad actum otiosum, dicendum est,
Re Sacram Congregationem non exten-
s Sa- lisse illam suam declarationē ad præ-
tūm entem casum, cum sit diversa ratio
nitur de hoc, ac de illo: & ubi est diver-
sona- sa ratio, diversa quoque debeat esse
ndiū- juris dispositio. Dixi *sine culpa*, quia,
nefi- subsistente culpa, adhuc Sacerdos, se u
bene- Religio remanet obligata, quia nemo
perijt debet pati damnum ex culpa aliena.

Quæres IV. an privilegium si cō-
cedatur Episcopo alicui reducendi o-
nera Missarum suæ Diocesis, exten-
datur, vel intelligatur etiam respectu
Regularium, ita quòd Episcopus pos-
sit re-

fit reducere onera Missarum Regularium?

Respond: Potest Episcopus virtutis illius privilegij reducere etiam onera Missarum Regularium, modò verba non restringant privilegium ad onera solùm Clericorum sæcularium. Probat, quia etiam onera huiusmodi spiritualia commissà Religiosis, ex propria vocabuli significatione dicuntur onera Diæcesis Episcopi habentis privilegium, ergo illud extenditur etiam ad Religiosos. Quod confirmatur, quia Episcopus ex debito sui Officij, de jure communi potest exequi, & disponere de ultimis voluntatibus testatorum tam Civili *Cod: de Episcop: & Cler: tam Canonico cap: Nos quidem 3. cap: Tua nobis 17.* ubi sermo est etiam de Religiosis, *de testam: Clem: de testam:* ubi Ordinarius loci rationem exigit à Religiosis etiam exemptis de executionibus testamentorum, ergò cùm Religiosi in hoc,

hoc, quod odiosum reputatur Episcopo subijciant, eò magis in hoc favore, ut possint ab eo procurare reductionem Missarum.

Quæres V. an Abbates & Generales Ordinum possint in Capitulis Generalibus Missas Capellaniarum, & Anniversariorum justa de causa ad minorem numerum reducere? Respond: Id illos potuisse ex Concilio Tridentino *sess: 25. de reform: c. 4.* Nullatenus tamen jam id possunt facere propter Decretum adductum. Possunt tamen Generales in Capitulis Generalibus re diligenter perspectà juxta prædictum Decretum Concilij Tridenti: facere reductiones Missarum (idem militat de Anniversarijs, & Officijs defunctorum) quæ ante prædictum Concilium relictæ erant, non in limine foundationis, sed pro alia causa (qualia sunt relictæ in ultimis voluntatibus, ac testamentis per modum legati. Ratio est, quia in De-

creto præfenti ſolùm prohibetur red
ctio onerum Miſſarum, *quæ aut poſt i*
Concilium impoſita, aut in limine fun
dationis, ergo illa, quæ ante Concilium
& non in limine fundationis impoſit
onis erant, non prohibentur reduci.

Quando autem id fiet, curandum
eſt, ut piæ fidelium voluntates quan
timum defraudentur, & hoc faci
endo aliquam compensationem, v. g.
vel celebrando Miſſam Generalem pro
ijs in unaquaque hebdomada, vel ſin
gulis ferijs ſecundis recitando pro
iſdem aliquem Nocturnum defuncto
rum, vel in una ac eadem Miſſa di
cendo pro illis varias collectas.

Difficultas eſſe poteſt, an Generales
Ordinũ huiusmodi facultatem redu
cendi Miſſas poſſint delegare etiã alijs.

Reſpondeo, poſſe, dummodò iſti
alij reductionem faciant in Capitulo
Generali: quod ſemper eſt ſervan
dum, ut pote in forma concessionis
expreſſe præſcriptum, (quamquam
ſi ea

ea reductio fieret extra Capitulum
 Generale, adhuc posset censerī valida
 ūm in forma concessionis nulla ex-
 et clausula irritans reductionem fa-
 tam extra Capitulum Generale, ut pa-
 et) Ratio responsionis est. Quod
 quoties aliquid conceditur Prælati
 præsentibus, & futuris in perpetuum,
 non potest dici, quòd eligatur indu-
 tria personæ; cūm personæ incogni-
 tæ delegetur, ut bene notat *Sanch:*
lib: 2. de matrim: disput: 40. num:
 17. Quando autem non eligitur in-
 dustria personæ, facultas concessa
 potest delegari: unde in præsentī
 casu, cūm facultas reducendi Missas
 concedatur Generalibus præsentibus,
 & futuris, dicendum est, eos posse il-
 lam delegare, utpote ipsis jure ordi-
 nario competentem, & concessam ra-
 tione officij, non verò industriæ ipso-
 rum specialiter electæ.

Quæres VI. an non obstante hac
 prohibitionē possit duplex stipendi-

um recipere, qui in Ecclesia aliquatenetur celebrare, sine applicatione sacrificij. Respond: affirmative, quia tunc datur stipendium non pro applicatione sacrificij, sed pro commoditate populi, & cultu Ecclesiæ, & ideo potest eleemosynam alienam Sacerdos recipere pro Sacrificij applicatione, absque eo, quod contrahat peccatum, & restitutionem illius eleemosynæ. Sed adverte, quod in dubio non præsumitur datum, pro cultu Ecclesiæ, sed pro applicatione sacrificij. Dantes enim stipendia pro Missa, omnem fructum ipsius petunt sibi applicari, appellatione enim rei; simpliciter venit res tota, & non pars tantum, ut habetur in *cap: fin: de verborum significatione*, & nemo præsumitur juri suo renunciare, nisi hoc exprimat. Nisi aliud constet ex manifestis verbis testatoris, vel circumstantijs personarum, ideo cum Regulares faciunt celebrare in sua Ecclesia

lica festis diebus, vel ob commodi-
 tatem personarum vicinarum absque
 quavis expressione, non intelliguntur
 esse applicationem sacrificij. Pro
 oblatione dicendi Missam summo ma-
 gne, vel ad locum distantem, etiam
 plus stipendij potest Sacerdos accipe-
 re, quia maiori labore tunc afficitur.
 Hinc & pro Missa solenni maior ele-
 mosyna debet assignari, quam pro
 Missa privata, item quando imponi-
 tur Missa cum Officio Defunctorum.

Quæres VII. an Sacerdos quoti-
 dianæ Missæ onus suscipiens, peccet
 mortaliter, si quotidie non celebret?
 Resp: Legatum factum à testatore pro
 Missa quotidiana, vel refertur ad lo-
 cum, vel ad personam Sacerdotis. Si
 ad locum, ut scilicet, quotidie cele-
 bretur Missa in tali Ecclesia, Orato-
 rio, sive Capella, aut Altari, tunc Sa-
 cerdos potest celebrare per se, sive
 per alium, quia ubi verba clara sunt,
 non est recedendum ab eis, at clara

est institutio Missæ quotidianæ in tal
loco celebrandæ . ergo huiusmodi
Missæ debet quotidie celebrari, & hoc
quoad primam partem, scilicet cele
brationem quotidianam. Quo verò
ad personam Sacerdotis, dico, quòd
duobus modis institutio circa talem
personam contingere potest; primò,
si in institutione ponatur, quòd per
se, vel per alium; secundò absolute,
& simpliciter, his verbis, vel simili
bus, scilicet eligatur Capellanus, qui
quotidie celebret, & tunc non tene
tur Sacerdos quotidie celebrare, sed
quantò frequentius poterit, salva pro
pria honestate, & debita veneratione
tanti Sacrificij. Ratio est, nam Sacer
dos non est quotidie apte dispositus
ad offerendum tantum Sacrificium,
ergo institutio Missæ quotidianæ sine
ulla vacantia illicita esset, si peccandi
materiam præstaret. Vacantia autem
huiusmodi à Missæ celebratione semel
in hebdomada originem habet à cap.

signi-

significat
ad peccat
tandum,
& honesta
bus, cessa
dicta in
omnia fin
diem fin
cerdos
stipendi
vacat.
quis pe
ctus on
Cono
tem pra
tidiana
do in a
forte sa
quibus
speciale
rentum
etorum
institut
tali re
tus fuis

significatum de præb: ubi ea conceditur
ad peccatum ex mala dispositione evi-
tandum, & causa maioris devotionis,
& honestatis, quare his causis cessanti-
bus, cessat etiam juris concessio. Præ-
dicta intellige, si stipendia dentur
omnia simul, secus si dentur de die in
diem singulis diebus, tunc enim Sa-
cerdos abstinere debet à recipiendo
stipendio, eo die, quo à celebratione
vacat. Quod si autem explicetur, quod
quis per se, vel alium celebret, defe-
ctus oneris suppleri debebit per aliū.

Concedendum etiam est Sacerdo-
tem prædictum obligatum pro quo-
tidiana celebratione, posse aliquan-
do in anno, quater, vel sexies, vel
forte sæpius pro seipso, vel pro ali-
quibus suis coniunctis ad obtinendā
specialem gratiam, vel pro anima pa-
rentum, vel amicorum, vel benefa-
ctorum celebrare, quia credibile est
institutorem quotidianæ Missæ, si de
tali re tam æqua, & iusta interroga-
tus fuisset, illam non denegasset, aliàs

nimis intollerabile esset onus quotidianæ celebrationis, si obligationem naturalem, & charitatem in propriam personam, & in parentes, aut amicos, vel benefactores ei præcluderet, & semper pro institutore quotidianæ Missæ celebrare deberet.

Si verò obligetur Sacerdos ad Missam celebrandam peculiarem nempe votivam, aut de mortuis, licet tale fuerit legatum testatoris, poterit adhuc celebrare de festo, aut de feria currente, maxime si festum sit duplex, unde in *cap: significatum de præbend:* summus Pontifex noluit approbare institutionem Missæ quotidianæ de S. Maria, sed declaravit, quòd Sacerdos ad huiusmodi præbendam electus, tenetur celebrare Missarum solennia.

Sed particularis adhuc scrupulus est circa Missas de Requiem, nam aliqui tenent; quòd si obligatio ex institutione, sive ex largitione elemosynæ proveniat, tunc Sacerdotem
 teneri

teneri a
 brandam
 tia nimi
 quando
 falis, in
 officio c
 ximeloc
 tùm q
 betur
 valore
 sunt o
 ctu a
 est ex
 ba, a
 qui eff
 test eff
 de Sar
 Ven
 ration
 ordin
 sectu
 gator
 de R
 serian

teneri ad Missam de Requiem celebrandam. Verum huiusmodi sententia nimis rigorosa videtur, imò aliquando derogare posset rubricis Missalis, in quibus habetur, Missam cum officio concordare debere, quod maxime locum habet in festis duplicibus; tum quia respectu fructus, qui habetur ex ipsa Missa, si loquamur de valore operis operati, omnes Missæ sunt omnino eiusdem valoris; respectu autem valoris accidentalis, quæ est ex Sacerdote celebrante, & verba, ac orationes in Missa recitante, qui est valor ex opere operantis, potest esse æqualis, imò maior in Missa de Sancto.

Verum quidem est, quòd quia orationes, quas Ecclesia pro defunctis ordinavit, magis directe petunt effectum liberationis animarum e Purgatorio, & alia etiam, quæ in Missa de Requiem dicuntur expressius miseriam animarum in Purgatorio exi-

stentium demonstrant, possunt de facili circumstantes excitare ad orandum pro ipsis, hinc est quod in die obitus, vel præsente defuncti corpore, aut in die tertio, vel septimo, vel in Anniversario solemni, utilior esse poterit Missa de Requiem, atque ita à Sacerdote illa potius celebranda erit quàm alia: dummodo tamen non sit festum duplex, aut dies Dominicus, in quibus ex Rubricis Missalis non conceditur Missa de Requiem, nisi præsente funere.

In hac tamen re admonendus est petens Missam pro defunctis, & juxta prædicta instruendus, ne scandalo afficiatur, dum petens Missam de Requiem, aliam audit; tum quia facile ei hoc persuaderi potest, tum quia Sacerdos tutius agit, præmissa hac admonitione.

Quod si Sacerdos stipendio accepto, vel aliàs expresse Missam de Requiem promiserit, eandem omnino dicere

dicere d
promissi
ret, vic
præcipu
to obfir
gationib
lationis
Quar
præfati
stipendi
dia rec
grua,
time
gravio
accepta
Negati
ex C
enim
contex
proem
cessari
ribus d
antur,
hanc ef

dicere debet, quia tenetur implere promissum, & alias gravissime peccaret, violando virtutum fidelitatis, præcipue si promissum esset juramento obfirmatum, ut sæpe evenit in obligationibus Missarum in forma stipulationis acceptis.

Quæres VIII. an non obstantibus præfatis Decretis recipi possit duplex stipendium pro eadem Missa, si stipendia recepta sine valde exigua, incongrua, & minora stipe ordinaria legitime taxata, Sacerdotesque ratione gravioris mendicitatis cogantur illa acceptare, aliàs non acceptaturi. Res: Negative, Prob. tum ex Decretis Sacræ Congregationis adductis. Si enim verba relata expendantur, & contextus ipsorum, maxime verba illa proemij scilicet: *Vt Sacerdos pro necessaria sua sustentatione novis se oneribus obstringere compellatur*, insinuantur, facile cognoscetur non solum hanc esse mentem ejusdem Congregationis

tionis, sed hunc fuisse finem edendi dicta Decreta. Tùm quia Christus, aut Ecclesia non instituit Missas ad alendos pauperes Sacerdotes, imò Ecclesia sanxit, ut nullus pauper ordinaretur. *cap. non liceat, cap. Episcopus. c. tuis & c. cum secundum de præbend. & in Concil. Trident. sess. 21. c. 2.* ubi pro Sacerdotum Ordinatione, Beneficium, aut Patrimonium petitur. Imò etiam *cap. Clericus victum distinct.* 61. decernitur quòd Sacerdos in paupertatem incidens aliqua arte, sive agriculturà sibi victum quærat. Tùm quia esto, quòd Sacerdotes possint pro Ministerio Altaris subsidium corporalis alimenti accipere, ut colligitur ex *Paulo 1. Corinth. 9.* irrationabile tamen prorsus est, ut pro semihoræ labore, qualis est ille, qui in Missis dicendis exhibetur, totum diei alimentum exigant. Tùm denique, quia paupertas Sacerdotis non dat illi jus ad recipiendum, ultra justum stipendium

dium ta
paupert
rei, qua
Quæ
aliquis p
que Miss
charta in
rit Sacer
perit p
ficiens
Resp
entia
se tunc
ad rati
moneat
facto, a
& de ali
quiatu
cipient
cerdos
ravir,
tale o
invitu
proinc

dium taxatum, sicut nec in alijs rebus
paupertas vendentis, auget pretium
rei, quæ venditur.

Quæres IX. Quid dicendum sit, si
aliquis petens à Sacerdote v. g. quin-
que Missas, porrigendo ei pecuniam
chartà involutam, quàm cum accepe-
rit Sacerdos, & Missas promiserit, re-
perit postea, stipendium esse insuf-
ficiens?

Respondeo, sine præjudicio obedi-
entiæ Decreti S. Congregationis, pos-
se tunc Sacerdotem reducere Missas
ad rationem iusti stipendij, dummodò
moneat eum, qui petijt Missas, de-
facto, ad hoc, ut sibi consulere possit,
& de alijs Missis providere. Ratio est,
quìa tunc justitia inter dantem, & ac-
cipientem non est æqualis, ideò Sa-
cerdos, qui justitiam stipendij igno-
ravit, & si novisset, non acceptasset
tale onus, est læsus, & rationabiliter
inventus hoc passus est gravamen, ac
proinde se indemnem servare potest
absque

absque præjudicio justitiæ. Neque hic Sacerdos damnum infert animabus, pro quibus Missæ petebantur, consulit enim juri suo, quia ut dixi, admonere poterit Sacerdos eum, qui stipendia insufficientia tribuit à quo detrimentum infertur animabus, qui occultato stipendio, plures Missas habere præsumpsit; atque ita asserit *Azorius tom. 3. lib. 12 cap 6. quest. 3.* qui addit Sacerdotem posse tunc officium judicis implorare.

Quæres X. an possit dici transgressor eorum Decretorum Regularis, qui habens Missam ex stipendio obligatam, ab alio recipit alterum stipendium, cum onere orandi pro eo in eadem Missa, aut etiam recitandi aliquam Collectam, seu orationem pro defuncto.

Respondeo Regularem in hoc casu vere non posse dici transgressorem eorum Decretorum: patetque ex eo, quòd quando eiusmodi Decreta præ-

cipiunt,

cipiunt,
tur, quot
mosynæ
dantes it
sibi appli
men in ca
pendium
plication
Sacerdo
eo in M
Collecta
applicat
tamen
suo. Ita
consensu
lis posse
in casu,
obligat
nihilom
one dar
cèsetur
lenti, c
præfun
pro eo
da, seu

eque
 ima-
 tur,
 dixi,
 quib;
 quon-
 qui
 s ha-
 ferit
 l. 3.
 t of-
 gref-
 , qui
 lica-
 pen-
 o in
 di a-
 a pro
 c ca-
 rem
 x eo,
 præ-
 nt,
 ciunt, ut absolute tot Missæ celebrē-
 ur, quot ad rationem attributæ Ele-
 nosynæ præscriptæ fuerint: supponūt
 stantes stipendium intendere, ac velle
 sibi applicari totum Sacrificium; ta-
 men in casu nostro alter ex dantibus sti-
 pendium non petat, nec intendat ap-
 plicationem Sacrificij, sed solum ut
 Sacerdos, qui recipit stipendium, pro
 eo in Missa oret, aut dicat aliquam
 Collectam, alias habens jus exigendi
 applicationem totius Sacrificij: quod
 tamen non facit defacto, cedens juri
 suo. Ita *Fraxin.* monens, ad id sufficere
 consensum petentis, etiam tacitū; qua-
 lis posset etiam rationabiliter præsumi
 in casu, quo quis sciens Sacerdotē esse
 obligatum ad celebrandum pro alijs,
 nihilominus ei eadē, aut simili occasi-
 one daret stipendiū pro Missa Sic enim
 cēsetur cedere juri suo, iuxta illud: *Vo-*
lenti, & consentienti non fit injuria, &
 præsumitur esse contentus ut in Missa
 pro eo solū oretur, aut dicatur Colle-
 cta, seu Oratio modo supradictō. Ad-

Addit *Fraxin: ex Suar: Azor: Bonnac:* & alijs, quod sicut Sacerdos recipere potest pro Missa stipendium maius, quàm lege, aut consuetudine taxatum fuerit, si gratis, & sponte offeratur; ita & poterit Sacerdos, si voluerit, recipere pro Missis stipendium minus, quàm fuerit taxatum: alioqui leges Prælatorum excluderent pietatem: & ipsa virtus iustitiæ impediret opera Christianæ liberalitatis, ac misericordiæ: quod sine dubio esset maximum inconueniens.

Quæres XI. An Regulares casu quo augeatur res legata Ecclesiæ pro Missis celebrandis, teneantur etiam ipsi augere numerum Missarum;

Respondeo: non teneri, si tale augmentum proveniat non ex ipsa re simpliciter, sed ex industria, labore, ac expensis ipsorum Regularium: sic quippe augmentum est præmium laboris, ac fructus industriæ, adeoque non debet inducere obligationem maioris

maioris oneris. Secûs, si dictum augmentum procedat ex casu aliquo fortuito, (ut si fundus assignatus pro Missis sit vicinus flumini, & flumine recedente à suis terminis, ille notabiliter augeatur ex alluvione) tunc enim augeri debet numerus Missarum, ut patet, tum ex *c. fin: de verb: signific: ubi dicitur, quòd si fructus prebendarum creverint, debet augmentum converti in utilitatem Ecclesiæ, id est, ut Glossa exponit, in opias causas, qualis in nostro casu est, quòd augeatur numerus Missarum in refrigerium animæ testatoris: tum quia contrariorum eadem est disciplina; idemq; operatur oppositum in opposito quod propositum in proposito l. quod in rerum §. Si quis potest de legat: 1. & sic quemadmodum par est, ut diminutis stipendijs, minuatur numerus Missarum per legitimum Superiorem modo infra explicando: ita & aucta re legata æquum est, ut augeatur numerus*

H Missa-

Missarum : cū commodum ab incommodo reguletur. *l. secundum naturam ff. de regula jur:*

Quæres XII. an sit obligatio celebrandi Missas eo numero, quo relictæ sunt, si contingat stipendium illarum minui, & annui redditus legati ad illum effectum relictæ non corresponsdeant justo stipendio tunc currenti?

Respondeo non teneri, nisi hæredes, ex bonis hæreditatis suppleant stipendium: non posse tamen propria authoritate numerum Missarum diminuerè, sed eo modo, quo dicemus infra. Ratio responsionis est, quòd sicut re legata pro Missis notabiliter aucta, augeri debet Missarum numerus, juxta dicta *q. præc:* ita & re legata diminuta, minui debet Missarum numerus; cū non minùs regulandum sit incommodum à commodo, quàm commodum ab incommodo.

Utrum verò hæredes in casu proposito teneantur supplere stipendium?

Respon-

Resp
dem, q
gerent
Regula
gatorum
inquiet
na esset
25. de
contin
sijis el
sis oli
set, ut
let ei
periret
sanctissi
vel à G
rus Mi
set: n
major
tio, q
rant
nimu
certur
tem il

Respondeo negative, & primò quidem, quia alioqui sæpe sæpiùs insurgent odiosæ, & perpetuæ lites inter Regulares, ac hæredes antiquorum legatorum cum non mediocri ani norû inquietudine: secundò, quia aliàs vana esset provisio Concilij Trid: *sess: 25. de refor: c. 4* ubi cum sæpiùs contingeret, ut in quibusdam Ecclesijs eleemosyna pro celebrandis Missis olim imposita adeò tenuis evasisset, ut non facile inveniretur, qui vellet ei se muneri subijcere, & ideo desperirent piæ testantium voluntates, sanctissime statuit, quòd ab Episcopis, vel à Generalibus Regularium numerus Missarum restringi, ac minui posset: non autem, quòd ab hæredibus majora stipendia exquirerentur: tertio, quia testatores communiter curant gravare suos hæredes, quàm minimum possunt, adeoque non est ita certum, quòd possit præsumi, mentem illorum fuisse, ut aucto decursu

temporis Missæ stipendio, hæredes tenerentur ad auctiora stipendia. Ita *Fraxin: sup: § 24. n. 2. 3. 4. & 5.*

Quæres XIII. Casu quo, Presbyteri sine notabili expensâ, ac incommodo nequiverint recuperare stipendium Missarum jam celebratarum si postea ab illo eodem petantur Missæ magno numero, & quidem numerata pecuniâ, possint quasi titulo compensationis diminuerè Missas recens petitas animo refarciendi damnû expensarum, quas facere coacti sunt in recuperando stipendio Missarum alias celebrandarum?

Respondeo, affirmative, quia ex una parte, non minus ex iustitia tenetur petens Missas solvere iustum stipendium Sacerdoti eas dicenti, quam tenetur Sacerdos, qui recipit stipendium, eas dicere: ex alia parte, in obligationibus datur compensatio (ut tradunt communiter DD. cum P. Nav:

lib: 3.

*lib: 3.
cum e
su ini
unde
suppon
sibi co
onis,
rum M
mni c
modo
terti
& om
tet.*

*Ne
tum S
ens, u
sa, qu
emosy
dem
Missis
men
do d
justan
dici d*

lib: 3. de restit: c. 1. à num: 392.)
 cum ergo Presbyteri in præsentī casu iniuste passi sint damnum, & aliunde non possint illud reparare, ut suppono, non video, cur non possint sibi consulere beneficio compensationis, minuendo modo dicto numerum Missarum post illationem talis damni cōmendatarum; intellige, dummodo id non cedat in præjudiciū tertij innocentis, quod hic suppono, & omninò supponendum est, ut patet.

Nec obstat huic responsioni Decretum Sacræ Congregationis, præcipiens, ut absolute celebrentur tot Missæ, quot ad rationem attributæ elemosynæ præscriptæ fuerint: siquidem Sacra Congregatio loquitur de Missis debitis ex stipendio; cum tamen in præsentī casu Missæ, quæ modo dicto omittuntur ad faciendam justam compensationem, non possint dici debitæ ex stipendio, quantumvis

solutum fuerit stipendium ipsis re-
spective correspondens, quippe quod
dato jure compensationis, fictione, ut
ita dicam, juris, non censetur solutum
pro Missis; sed in compensationem
damni alias injuste illati, & consequen-
ter, quoad inducendam obligationem
celebrandi dictas Missas, perinde se
habet, ac si reverà non fuisset solu-
tum.

Quæres XIV. An Regulares faci-
ant contra præsentem prohibitionem,
si recipiant onus celebrandi Missam
quotidianam per 100. annos absque
implicatione pecuniæ ad talem effe-
ctum solutæ.

Respondeo, non facere; cum sub
præsentem prohibitionem cadunt so-
lùm onera Missarum perpetua, quale
non est onus celebrandi per 100. an-
nos, quamvis alias in favorabilibus
perpetuum dicatur tempus infra 100.
annos, & multò magis spatium 100.
annorum, quod item procedit in
odio-

odio-
prie f
certum
ff: de
n. 36.
liter.

Quæ
tes inc
le fru
gatio
confi
eos i
lem
possi
quot a
Missis,
neantu
antea
Re
sensu
batur
dam
lus in
presse

odiosis, in quibus *perpetuum* proprie significat tempus non habens certum finem, juxta *l. Juris peritos: ff: de excusat: tut:* Ita Bordon: *sup: n. 36.* & meo judicio satis probabiliter.

Quæres XV. An Regulares habentes incorporatum Monasterio capitale fructuum 60. aureorum pro obligatione Missæ quotidianæ perpetuæ, consistens in molendino; si eveniat, eos in reficiendo molendino notabilem summam pecuniæ expendere, possint in compensationem per aliquot annos cessare a celebrandis illis Missis, saltem ex parte; vel certe teneantur eas omnes celebrare, sicut antea.

Respondeo, non posse absque consensu Sacræ Congregationis. Et probatur: tûm quia talis cessatio est quædam reductio Missarum, quam nullus inferior Papâ facere potest, ut expresse statuitur in allegatis Decretis.

de celebrat: Miss: §. ca 1. tùm, quia acceptans capellaniam obligantem ad Missam quotidianam, tenetur quotidie celebrare, nec potest propria auctoritate Missas diminuere, quantumvis Capellania sit tenuis; ergo à fortiori non poterit diminui numerus Missarum in nostro casu, quo receptum est competens stipendium; tùm quia expensæ factæ in refectione molendini augebunt redditus provenientes ex ipso molendino, sicque fiet iusta compensatio, absque eo, quod diminuantur Missæ iniunctæ. Ita interminis *Bordon: sup: n. 30. & bene.*

Quæres XVI. An Regularis, qui modo bona fide unicâ Missa satisfacit obligationi plurium Missarum, ubi devenit in malam fidem, teneatur ad aliquam restitutionem. v. g. postquam cognovit non ampliùs posse praticari doctrinam illam aliàs probabilem, quòd unicâ Missa satisfieri possit plurimum Missarum obligationi.

Resp:

Resp: I
teneatur
nis, c
culpa i
tione r
cunque
putat s
sto titu
non fu
sitam
agnita
aliam
dium
Qu
lares
Missar
quo an
sis leg
ctus,
non p
Fraxi
Rodri
quia
tur e

Resp: Licet in isto casu Sacerdos non teneatur id ratione iniustæ acceptio- nis, cum hîc ob fidem bonam nulla culpa interveniat, tamen tenetur ra- tione rei acceptæ, (ut tenetur qui- cunque bonâ fide recepit rem, quam putat suam, aut censet acquirere ju- sto titulo, si postea deprehendat rem non fuisse suam, aut non fuisse acqui- sitam justo titulo) sicque Sacerdos agnita veritate debet vel applicare aliam Missam, vel restituere stipen- dium.

Quæres XVII. An Prælati Regu- lares possint diminuere numerum Missarum saltem ad tempus, ut si ali- quo anno contingat fundum pro Mis- sis legatum aut nullos producere fru- ctus, aut valde tenues? Respondeo- non posse, si id rarò contingat. Ita, *Fraxin sub sect: 7. § 5. num: 9.* cum *Rodriquez: & Perez: Patetque.* Tùm quia fructus unius anni, compensa- tur excessu alterius: Tùm quia eti-

am in contractibus civilibus, contractantes debent esse expositi tùm lucro, tùm damno: alias non servaretur æqualitas: Tùm quia quibus annis excrescunt fructus fundi legati pro Missis, non ideo magis multiplicantur Missæ: ergo neque debent diminui, sicut sic incommodum regulatur à comodo, juxta dicta superioris. Dixi, *si id raro contingat*: ut innuerem, quòd si sæpius contingeret fundum relictum pro Missis, nullos, aut tenues fructus reddere, tunc putato locum habere declarationem Sac. Congregationis *quest. 3.* relatam.

Quæres XVIII. An præsens prohibitio admittat levitatem materiæ, ut si quis semel tantùm unicam Missam applicet duobus diversum stipendium offerentibus?

Respondeo. Potuisse olim sustineri sententiam affirmantem, tùm quia paritas materiæ locum habet etiam in debitis ex justitia: tùm quia D.D.

oppo-

oppositi
liberali
mortal
tens ex
ex acce
uno ca
spiritua
mnum
niat se
ceden
pendi
non f
alijs r
peccat
materi
bitioni
Con
gravit
confes
porali
nem A
ter pe
ex om
ale, an

oppositi docent, omittentem Missam liberaliter promissam, non peccare mortaliter, ergo nec peccabit omittens ex contractu oneroso, nimirum ex accepto stipendio, neque enim in uno casu infertur gravius damnum spirituale, quam in altero, supra damnum ergo spirituale cum interveniat solum damnum temporale procedens ex de fraudatione unius stipendij, & hoc sine dubio de se grave non fit, patet, quod sicut in multis alijs materijs transgressio excusatur a peccato mortali ratione parvitatismateriæ. ita & violatio huius prohibitionis.

Confirmatur, quia in iudicanda gravitate damni Spiritualis non debet conferri damnum spirituale, cum corporali (alias promittens semel orationem Angelicam, & omittens, mortaliter peccaret, cum damnum proveniens ex omissione talis orationis, ut spirituale, anteferri debeat cuicunque bono tempore

temporali) sed conferri debet damnum temporale cum temporali, spirituale cum spirituali, quod damnum non esse grave in presenti, jam dictum est. Quia tamen Sententia hæc contrahit nunc decisioni sel: rec: Alexandri Papæ VII. ideo huic standum.

Quæres XIX. An sine præiudicio, Decretorum Sacræ Congregationis licite possint Sacerdotes plura stipendia pro una Missa accipere, quando id fiat de petentium consensu, vel interpretativo, vel expresso.

Respondeo affirmative, tum quia scienti, & volenti, non fit injuria: tum qui cessant omnes illi fines, quibus Sacra Congregatio mota fuit ad condendum dicta Decreta, ut ea intuitu constabit. Nota tamen, hunc consensum dare non posse hæredes legatarios, aut alienæ voluntatis executores, cum isti non sint Domini, sed Ministri.

Quæres,

Quæ
gregatio
bona m
immob
Respo
gregatio
um bon
possint S
braturi
est nov
ficet,
cerdot
portat
utitur
sequens
autem r
propriet
g. eam
ex eius
nui fru
etiam
census
bonum
tij, tun

Quæres XX. Quomodo Sacra Congregatio præcipiat, ut pecunia, aut bona mobilia investiantur in bonis immobilibus?

Respondéo. Intentum Sacræ Congregationis esse, ut ex fructibus talium bonorum investorum sustentari possint Sacerdotes in futurum celebraturi tales Missas. Emenda ergo est nova proprietas, quæ actu fructificet, ut ex fructibus ali possint Sacerdotes celebraturi. Hoc enim importat proprie verbum *investire*, quo utitur Sacra Congregatio, & per consequens hæc est mens ipsius: sufficit autem reficere, seu renovare aliquam proprietatem Monasterij, domum v. g. eam reddendo fructiferam, ita ut ex eius locatione actu percipiatur annui fructus, vel vineam, ita ut ex ipsa etiam fructus percipiantur. Item si census impositus esset super aliquod bonum stabile fructiferum Monasterij, tunc extinctio illius esset quædam virtus.

virtualis investitio talis pecuniæ in bono stabili fructifero, novos fructus fructificante, cum per illam accrescerent Monasterio illi fructus, qui in solutione reddituum censûs expendebantur, & per consequens salvaretur intentio Sacræ Congregationis.

Onus porro celebrandarum Missarum non incipit à die acceptatæ, aut depositatæ pecuniæ pro ipsis celebrandis, sed à die implicationis, seu investituræ. Ratio est quia solum ab hoc tempore incipit data pecunia esse fructuosa; aut afferre utilitatem Ecclesiæ. Nec obstat, interim privari animas defunctorum legantium, Missarum suffragijs: quia hoc provenit ex difficultate inveniendi bona fructifera, in quibus implicari possit ea pecunia. Unde potius id imputari debet Hæredibus testatoris, qui si prædium, vel aliquam rem immobilem Ecclesiæ pro onere Missæ legatæ tradidissent, utiq; Ecclesia suæ obligationi satisfacisset. Quæ-

Quæ
Missas, i
fixum te
tutore?
Respon
um expro
generalit
lutio nu
prodest
obligatu
g. singu
se dicen
ti: secu
tio tem
est à test
nabilem
sam Fer
Domini
gine, a
Capella
tem pop
Antic
plicand
sunt El

Quæres XXI. An licet anticipare Missas, id est, dicere illas ante præfixum tempus à testatore, vel institutore?

Respondeo: Licere, nisi contrarium expresse declaretur ab illo. Quia generaliter loquendo, anticipata sortitio nullo modo præiudicat, sed prodest creditori. Unde Sacerdos obligatus ad dicendum 15. Missas v. g. singulis Mensibus, potest hoc Mense dicere 30. pro præsentibus, & sequenti: secus dicendum, quando designatio temporis pro Missis dicendis facta est à testatore propter aliquam rationabilem causam, ut si instituit Missam Feria 6. in honorem Passionis Domini, & Sabbatho pro Beata Virgine, aut propter aliquem decorem Capellæ, vel Altaris, commoditatem populi accedentis illas, &c.

Anticipare autem Missas, ipsas applicando pro illis, qui postea daturi sunt Eleemosynas, prohibitum est à

Sacra

Sacra Congregatione Concilij, ut videre est apud *Tamburinum tom. 2. de jure Abbatum, Disp. 5. q. 9. Lezanam tom. 5. Voc. Missa*. Quam declarationem, & sententiam emanasse à fel. rec. *Paul. V.* refert *Franciscus Sosa in libello de non fundandis novis Conventibus in Regno Castellæ p. 2. Barbosa* verò loco citato vult emanasse à *Clemente VIII.* cùm tamen huiusmodi declaratio die 15. Novembris 1605 fit data, quo tempore erat Summus Pontifex *Paulus V. & Clemens VIII.* die 3. Martij eiusdem anni decesserat; unde causa huius diversitatis ori-
ri potest ex hoc, quòd opinio de Missis anticipatis fuit delata ex Hispania & *Clementi VIII.* exhibita, & ab eodem *Sacra Congregationi* prædictæ commissæ, in eaque decidenda contigerit mors supradicti Pontificis, & promulgata fuerit tempore *Pauli V.* Sed hoc parum ad nos: sufficiat, hoc declaratum fuisse à *Sacra Congregatione*.
Quæres

Quæres XXII. An possit quilibet
etiam vivens sibi Officium defuncto-
rum, & Missam pro defunctis cele-
brari facere?

Respondeo: Optimum esse consili-
um id facere, ne forte postea hære-
des, ut frequenter fit, & pigri sint,
& negligenter se gerant in huiusmodi
suffragijs faciendis cum detrimento
animarum ipsorum defunctorum.
Primò, quia credi par est, ita insti-
tutum esse à Christo hoc sacrificium,
& ab Ecclesia tale officium, mortuo-
rum, ut prodesse possent ei, cui ap-
plicantur pro quacunque necessitate
& occasione, in qua futurus sit ca-
pax effectus illorum, ita ut interim
non maneat suspensus, sed veluti re-
servatus in acceptatione Divina, eo
modo, quo docent Theologi, meri-
ta mortificata per peccatum, manere
in DEI acceptatione retribuenda, dum
homo capax illorum fuerit. Unde
non applicantur simpliciter pro vivis

I

sed

sed mortuis, quia applicantur vivis, pro tempore, quo mortui fuerint. Secundò, quia ita gessisse insignes viros pietate & doctrina, constat ex historijs nam de *Alberto magno* id refert *Ferdinandus de Castello* in *Histor. gener. S. Dominici* p. 2. lib. 3. cap. 46. & de *Henrico Comite de Ratenec. Episcopo Ratisbonensi* *Vnigulcus Hundus* in *Hist.* Quod etiam imitati sunt, teste *Lezana* loco citato plures alij pietate & devotione conspicui. Tertiò, quia id favet non modò devotioni, sed etiam humilitati, & memoriæ mortis, quæ admodum utilia sunt hominibus.

Limitant tamen aliqui, dummodò non dicantur ex orationes, quæ supponunt aliquem obiisse v. g. *Oratio Inclina Domine, in qua dicitur, quam de hoc seculo migrare jussisti, ne mendacium committatur.* Sed contra, in Missis defunctorum dicimus in offertorio, *ne cadant in obscurum, ne absorbeat eas tartarus*, hoc est: ne animæ ad

mæ ad
tur, cū
erint, &
committ
præsenta
tunc esse
consider
sic in ca
persistat
dos or
eum Cl
cum m
Quæ
Missæ p
sit civili
caretur
Respo
ptum p
&c. ap
proffit
plicare
us isto
finitum
nūs pa

næ ad purgatorij pœnas detrudan-
tur, cum tamen ibi iam sint, vel fu-
erint, & tamen nullum mendacium
committitur, quia tunc Ecclesia re-
præsentat illas animas Christo, ac si
tunc essent e vita discessuræ, easque
considerat quasi adhuc agonizantes,
sic in casu præsentis, ut veritas salva
persistat, sufficit si Ecclesia & Sacer-
dos oret pro vivo, & repræsentet
eum Christo Domino, ac si jam vitam
cum morte commutaverit.

Quæres XXIII. Utrum Sacrificium
Missæ pluribus applicatum æque pro-
fit cuilibet, ac si pro ipso solo appli-
cetur?

Respondeo, quod licet illud sum-
ptum pro Orationibus, cœremonijs
&c. applicatum pluribus non æque
profit cuilibet, ac si pro ipso solo ap-
plicaretur, cum valor & effectus ipsi-
us isto modo finitus sit, omne autem
finitum si dividatur inter plures, mi-
nùs participatur à quolibet, quàm si

foli ipsi communicaretur. Nihilominus sumptum secundo modo, scilicet pro eo, in quo consistit essentialiter ratio Sacrificij, dicendum est contrarium; scilicet quòd pluribus applicatum à Sacerdote, tantum prodest cuilibet, quantum singulis, ita ut nihil detrimenti accipiat ille, pro quo Missa celebratur, si pro alijs etiam applicetur. Colligitur primò ex *Canone 23. non mediocriter de consecr. dist: 5.* ubi ex *Divo Hieronymo* (esto ea saltem omnia in ipso non reperiantur) sic habetur. *Cum igitur pro cunctis animabus Psalmus, vel Missa dicitur, nihil minùs, quàm si pro uno quolibet ipsorum diceretur, accipitur.* Colligitur secundò ex infinitate valoris Missæ, quemadmodum enim si in mari esset aqua infinita, quantumvis infiniti homines ex eo aquam haurirent, possent omnes quantum vellent aquæ haurire sine detrimento aliorum, & absque eo quòd
mare

mare e
inexhau
Ita simi
mandam
plo Passi
eo enim
tus est, p
detrime
cata, ad
illo solo

S
U
Feria
de Obsen
caru, ac
Oficiu,
voci ad
panis
gena

S And
lò in

mare evacuetur : infinitum enim
inexhaustibile est, & finire non potest.
Ita similiter de Sacrificio Missæ affir-
mandum est. Colligitur tertio, e. em-
plo Passionis, & meritorum Christi ex
eo enim quòd valor illorum infinitus
est, possunt pluribus applicari sine
detrimento alicuius, & pluribus appli-
cata, æque prosunt unicuiq; ac si pro
illo solo applicarentur, ergo à pari, &c.

D E C R E T U M

S. D. N. P A P Æ

U R B A N I VIII.

*Feria V. die 14. April: 1633. editum,
de Observantia Constitutionū Apostoli-
carū, ac Decretorum pertinentiū ad S.
Officiū, sub pœna privationis Officij, &
vocis activæ ac passivæ ipso facto, alijsq;
pœnis arbitrio Suae Sanctitatis, legen-
gendū Feria 6. post octavam Assū-
ptionis B. V. MARIÆ.*

Sanctissimus Dominus noster sedu-
lò incumbens, ut ea, quæ salubri-

I 3 ter Apo-

ter Apostolicis decretis, & constitutionibus statuta, & ordinata sunt, præsertim quæ ad sanctum Officium Inquisitionis contra hæreticam pravitatem pertinent, inviolabiliter observentur, & omnimodam sortiantur executionem, districtè mandat, & præcipit, ut omnes Superiores cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, etiam de necessitate exprimendæ Regularis, siue cuiusvis alterius instituti, etiam quantumvis exempti, & privilegiati, teneantur sub poena privationis Officij, ac vocis activæ, & passivæ ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio Sanctitatis suæ infligendis, in perpetuum semel saltem in anno, id est, feria sexta post Octavam Assumptionis Beatæ MARIÆ Virginis in publica mensa, vel in Capitulo ad hoc specialiter convocato, & insuper in quocumque Generali, ac Provinciali Capitulo, Conventu, Dieta, vel alio quovis nomine nuncupato Capitulari.

tulari co
ligiosos
mnibus
rundem
num, &
Inquisi
tatem
LULI
à divers
fitores
Officio
ingerere
fautore
admitti
sis cogn
s2. inci
occiden
aut per
nitris
scopori
vel Pro
denun
fidei q
evocato

stituti
præ
In
pravi
obser
ur e
præ
us
tatis
Re
stitu
pri
iva
pas
que
ndis
no
n Af
ginis
lo ad
uper
vin
vel
api
ari

ulari congressu, suos subditos, ac Re-
ligiosos commonere de iniuncta o-
mnibus observantiâ, & executione ea-
rundem Apostolicarum constitutio-
num, & decretorum ad S. Officium
Inquisitionis adversus hæreticam pra-
vitatem pertinentium ac præsertim.

IULII III. Constit: incipit, *Licet
à diversis*, contra impediētes Inqui-
sitores hæreticæ pravitatis in eorum
Officio aut in causis Inquisitionis se
ingerentes, eorumque complices, &
fautores; & contra ipsos Inquisitores
admittentes Laicos ad criminis hære-
sis cognitionem. Et Pij V. constitut:
82. incipit: *Si de protegendis*, contra
occidentes, verberantes, deiicientes,
aut perterrefacientes quemvis ex mi-
nistris S. Officij Inquisitionis, vel Epi-
scoporum id munus in sua diæcesi,
vel Provincia, obeuntium accusatorē,
denuntiātorem aut testem, in causâ seu
fidei quomodocūque productum, vel
evocatum: nec non contra diripien-

tes, expugnantes, invadentes, incendentes, expilantes, aliòve exportantes alicuius prædictorum bona, libros, literas, auctoritates, exemplaria, regesta, protocolla, exempla, scripturas, aliave instrumenta, sive publica, sive privata, ubicumque posita, eorūque complices, & fautores: & contra effringentes carcerem, vel custodiam publicam, vel privatam, extrahentes, vel emittentes vinctum, prohibentes capiendum, captumve eripientes, recipientes, occultantes, seu facultatem effugiendi dantes, seu id fieri iubentes, eorumque complices, & fautores etiam effectu non secuto, nullatenus excusandos, nisi claras tantummodo probationes cōtrarium adducentes; & contra intercedentes pro præfatis delinquentibus; inflitis contra quemlibet prædictorum pœnis, quæ damnatis ex primo capite legis Iuliæ Maiestatis, eorumque filijs irrogantur: & oblata revelantibus impunitate.

P I I

P I I
Cum sic
qui pœn
cramen
itos act
tant, & t
constitut
ci gregis
minis p
tra Con
cumq;
ter se,
perpet
fession
te, sive
sionis, v
in conf
audiend
re, vel
eis illi
sive tra
Confess
sciunt a
esse, ut

P I J IV. constitut: 23. incipit,
Cum sicut nuper, contra Sacerdotes,
 qui pœnitentes mulieres in actu Sa-
 cramentalis confessionis ad inhonestos
 actus provocare, & allicere ten-
 tant, & sollicitant. Et Gregorij XV.
 constitut: 4. incipit, *Universi Domini-*
ci gregis, ampliativæ circa hujus cri-
 minis probationes, & extensivæ con-
 tra Confessarios, qui personas (quæ-
 cumq; illæ sint, ad inhonestas, sive in-
 ter se, sive cum alijs quomodolibet
 perpetranda in actu sacramentalis con-
 fessionis, sive ante, sive post immédia-
 te, sive occasione, vel prætextu confes-
 sionis, vel extra occasionē confessionis
 in confessionario, aut aliō in loco ad
 audiendā confessionem electo, sollicita-
 re, vel provocare tentaverint, aut cum
 eis illicitos, & inhonestos sermones,
 sive tractatus habuerint. Et contra
 Confessarios non monentes eos, quos
 sciunt ab alijs Confessarijs sollicitatos
 esse, ut Inquisitoribus, vel Ordinarijs
 sollici-

sollicitantes denuntient, vel docentes eos ad ita denuntiandum non teneri.

Gregorij XIII. *constit: 22.* incipit, *Officij nostri partes*, de jurisdictione Inquisitorum hæreticæ pravitatis in eos, qui ad ordinem Presbyteratus non promoti, Missas celebrant, & sacramentaliter confessiones audiunt. *Clement: VII. constit: 81.* incipit, *Et si alias*, declaratorix poenæ contra eos infligendæ per Iudices Laicos, prævia eorum degradatione. Et Sanctitatis suæ *constit: 79.* incipit, *Apostolatus officium*, extensive ad minores 25. annis, dummodo vigesimum ætatis annum compleverint.

Sixti V. *constit: 17.* incipit *Celi, & terra Creator*, contra exercentes artem Astrologiæ judicariæ, & alia quæcunque divinationum genera, librosve harum artium legentes, vel tenentes. Et Sanctitatis suæ *constitut:*

tut: 113.
rum D
graviori
Clem
pit, Cum
tra Italia
quibus l
licæ Rel
in eis
XV. co
Pontifi
cis Ita
quovis
contra
tores.
Pauli
manus
tatum
Ordin
modo
sas suc
S. Inq
nentes.
Ejus

tut: 113. incipit, *inscrutabilis judicio-
rum DEI*, extensive ad alia, & cum
gravioris pœnis.

Clementis VIII. constit: 42. inci-
pit, *Cùm sicut*, contra Italos, ne ex-
tra Italiam proficiantur ad loca, in
quibus liber cultus, sive usus Catho-
licæ Religionis non existat, minusque
in eis locis habitent. Et Gregor:
XV. constitut: 28. incipit, *Romani
Pontificis*, contra hæreticos, ne in lo-
cis Italiæ, & Insularum adjacentium
quovis prætextu commorentur, &
contra eorum fautores, & recepta-
tores.

Pauli V. constit: 26. incipit, *Ra-
manus Pontifex*, revocatoria facul-
tatum Superioribus quorumcunque
Ordinum, & Religiosorum quoquo-
modo concessarum, cognoscendi cau-
sas suorum subditorum ad Officium
S. Inquisitionis quomodolibet perti-
nentes.

Ejusdem constit: 97. incipit, *Regis
pacifici*

pacifici, innovatorix constitutionum a Sixto IV. & Pio V. de Conceptio-
ne Beatæ M A R I Æ Virginis edita-
rum: impositionis majorum pœna-
rum intransgressores, a locorum Or-
dinarijs, & hæreticæ pravitatis In-
quisitoribus puniendos. Et Gregor.
XV. constit: 29. incipit *Sanctissimus*
Dominus noster auditis ampliativæ, &
declaratorix prohibitionis asserendi,
Beatam MARIAM Virginem conce-
ptam esse in peccato originali.

Gregorij XV. constit: 27. inci-
pit, *Romanus Pontifex in specula*, re-
vocatorix quarumcunque concessio-
num vivæ vocis oraculo factarum.
Et Sanctitatis suæ constit: extensivæ
adquoscumque quantumvis privile-
giatos, & exemptos, incipit, *Alias fel:*
recor: Gregor: Papæ XV. sub dat: Romæ
20. Decembr: 1631.

Ejusdem constit: 40. incipit *Apo-*
stolatus officium, & Sanctitatis suæ
constit: 114. incipit *eo modo*, revo-
catorix,

catorix
gendi, &
Sancti
cipit, San
licitè am
nondum
torum, v
dijs, splen
proponer
bus ad
mendis
revelati
trationi
primen
Parite
50. inci
ster pro
de libris
quacunc
his, qu
altico,
imprim
ftri fac
eam su

atoriae licentiarum quarumcūque le-
endi, & habendi libros prohibitos.

Sanctitatis suae constitut: 37. in-
cipit, *Sanctissimus Dominus noster so-*
licitè animadvertens de imaginibus
condum à Sede Apostolica canoniza-
torum, vel beatificatorum cum ra-
ijs, splendoribus, aut laureolis, non
proponendis: tabellis, aut luminari-
bus ad eorum sepulchra non appo-
nendis; eorumve gestis, miraculis,
revelationibus, beneficiorum impe-
rationibus, non publicandis; aut im-
primendis:

Pariter Sanctitatis suae constitut:
38. incipit *Sanctissimus Dominus no-*
ter pro debito sui Pastoralis Officij,
de libris ubicunq̃e compositis, de
quacunque materia tractantibus, ab
his, qui leguntur in statu Ecclesi-
astico, non transmittendis aliò, ut
imprimantur, siue Vicarij, & Magi-
stri sacri Palatij in Urbe, vel extra
eam siue Ordinarij, & Inquisito-
ris, aut

ris , aut ab eis Deputatorum licentia.

Et ejusdem Sanctitatis suæ constit: sub dat: Romæ die 5. Novembris, 1631. incipit, *Cum sicut accepimus*, quod constitutiones Apostolicæ in concernentibus Fidem Catholicam, & S. Inquisitionis Officium hætenus editæ, & imposterum etiam super quacunque alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendant, nisi in edendis illis specialiter excipiantur.

Et insuper iisdem Superiores teneantur curare, & efficere, ut huius decreti exempla aliquò in loco apud eos publico affigantur, & affixa conserventur, ita, ut ab iisdem subditis Religiosis omnibus videri, ac legi commode queant. Deque huiusmodi commonitione publico documento statim certiolem facere Congregationem Sanctissimæ Inquisitionis inquisitionis in Urbe. Et ita mandat & præcipit Sanctitas sua.

D U-

D U R
A D

U:
De
Re

Quia est c

In Bullis

mediate

Ordine a

autentic

ctionem

quia ha

indicant

dat ac p

gravem e

do simul

. 4. n.

Quæ

Generali

bis con

ius deci

Responde

annullat

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

QUÆRES I. An non legentes hoc Decretum peccent mortaliter? Respondeo, affirmative. Tùm quia est omissio in re gravissima, cùm in Bullis huius Decreti directe & immediate disponatur de materia, in ordine ad Conservationem, & maintenancem sanctæ Fidei, & destructionem hæreticæ pravitatis. Tùm quia hanc obligationem sub mortali indicant illa verba *Districte mandat ac præcipit*, quæ de se insinuant gravem obligationem, maxime quando simul junguntur *Sanchez: lib: 6. c. 4. n. 35.*

QUÆRES II. An acta Capitulorum Generalium, & Provincialium, in quibus commonitio de observatione huius decreti neglecta fuit, sint nulla? Respondeo negative, quia ex eo non annullantur, neque vocales per illius omissi-

omissionem sunt privati facultate & jure peragendi acta sui Capituli, cum pœna privationis afficiat tantum superiorem Capituli negligentem commonere vocales de observantia illarum Bullarum.

Quæres III. An puniendi sint superiores sub dominijs quorundam Principum, non audentes hoc Decretum legere ex prohibitione sibi facta à Ministris illorum? Respondeo negative: Quia sicut metus gravis, qui solet timeri ex imperio horum magnatum, excusat à culpa, ita & à fortiori à pœna, quæ necessario supponit culpam.

Quæres IV. An superiores suo muneri satisfaciant per commonitionem, sine formali lectione huiusmodi Decreti?

Respondeo, Licet in Decreto dicatur, *suos subditos, ac Religiosos commonere de injuncta omnibus observantia &c.* Nihilominus li *commonere*,
import-

importat
Decreto
harum B
publica
summi Pe
tionem e
in cognit
tionum i
simplice
eam ve
hoc De
substan
hujus n
tine &
neantur
formali
&c.
Quæ
gantur
specti d
Hæretic
deo, qu
les rem
quæ spe

importare lectionem. Tum quia in Decreto fit mentio de publicatione harum Bullarum, quæ non fit nisi per publicam lectionem. Tum quia finis Summi Pontificis per hanc communionem est, ut Religiosi deveniant in cognitionem huiusmodi constitutionum ministerio sui Superioris, per simplicem autem communionem in eam venire non possunt. Demum in hoc Decreto compendiose registratur substantia singularum Cōstitutionum huius materiæ, ad effectum ut scientificè & doctrinaliter subditi commoneantur, quod fieri non potest sine formali lectione huius Decreti, ergo &c.

Quæres V. An impediētes ne legantur huiusmodi Decreta, sint suspecti de hæresi, & pro fautoribus Hæreticorum sint habendi? Respondeo, quòd sic, quia efficiunt ut Fideles remaneant immemores eorum, quæ spectant ad tuendam fidem, &

K

hære-

hæretici liberiùs errores suos seminare valeant, dum sciant pœnis Bullarum huiusmodi puniri non posse, cum illæ publicatæ, neque receptæ fuerint in illorum sententia.

Quæres VI. Quomodo deferenda sit scheda fidem faciens lectionis habitæ de huiusmodi Decreto?

Respondeo. Quod cum Pater quidam Societatis Generalis, visis & consideratis dictis declarationibus supplicasset Sacræ Congregat: ut dignaretur declarare infra scripta dubia pro Societate nimirum, primum, ubi non sunt *Inquisitores* (prout in *Germania &c.* vel si sunt non sunt deputati a *Sede Apostolicâ*, cui præsentari debeat præfata fides: secundum, an sufficiat, quòd dictæ fides subscribantur à superiore locorum, & à suis Consultoribus, non autem ab omnibus Religiosis ei subjectis, ad evitandam confusionem in illis locis, in quibus cōmorantur quinquaginta, centum, &

ducenti

ducenti
Respond
mum.
blication
aut mitte
præsentet
cundum.
terioris
Quæ du
se suffra
Ordinu
tamen,
subscrib
aut Sen
Acce
explicat
tificum
ad maio
serviunt
Prim
agit de
sitionis
versant
Quæ

ducendi Religiosi, die 21. Maij. 1638.
Respondit Sacra Congregatio ad pri-
mum. Quòd præsentent fidem pu-
blicationis Decreti *Nuntio Apostolico*,
aut mittant Patri *Generali*, qui eam
præsentet Sancto Officio Urbis. Ad se-
cundum. Sufficere inscriptionem Su-
perioris, & duorum Consultorum.
Quæ duæ declarationes videntur pos-
se suffragari etiam Religiosis aliorum
Ordinum (& præsertim prior) ita
tamen, ut loco duorum Consultorum,
subscribant duo Discreti, aut Vocales,
aut Seniores, juxta usum Ordinis.

Accedamus nunc ad Materiarum
explicationem, quæ in allegatis Pon-
tificum Bullis comprehenduntur, &
ad maiorem earum intelligentiam de-
serviunt.

Primò *Iulij III. & Pij V.* Bulla
agit de *Inquisitoribus* in sacro Inqui-
sitionis hæreticæ pravitatis officio
versantibus. Circa quam.

Quæres I. Quid requiratur ut pœ-
næ hu-

næ huius Bullæ incurrantur? Respō-
deo: Ex parte offendentium, necesse
est, ut offendant in odium & contem-
ptum *Sancti Officij*, non ex privato
odio alia ex causâ concepto. Ex
parte offensi autem, quòd actu sit
Minister Sancti Officij, aut si jam non
est, ut offensus fuerit ex aliqua cau-
sâ eiusdem Officij. Prima pars pro-
batur. Tum quia id expresse dici-
tur in Bulla illis verbis: *Qui tan-
tum nefas in contemptum & odium
hujus Officij admiserit*, tum quia Pa-
pa per suam Bullâ intendit protegere
Officium sanctæ Fidei, & respectu il-
lius Personam eius Ministrum, sed
Persona offensa non spectatur ut Mi-
nister Sancti Officij, quando offensio
aliunde causata fuit, quam intuitu
servitij præstiti sancto Officio, er-
gò &c.

Secunda pars, quòd offensus de-
beat esse Minister actu. Probatur.
Tum quia verba formaliter accipien-
da sunt,

da sunt,
quia hoc
pis ibi
testibus
Fides.
Tertia
at hac p
officio of
batur, c
sancti C
stito il
offensar
Quæ
est, qua
lara tuer
an ex ali
do offen
querelat
offensi s
sumitur
non ve
cessit,
suadet
sicut in

spō. la sunt, & non per accidens, tum
cessū quia hoc idem specificatur de Episco-
tem. bis ibi *id munus in sua Diocesi*, & de
vato. testibus ibidem, *aut testem in causa*
E. *Fidei*.

u. Tertia pars, quòd Minister gaude-
non at hac protectione, quando functo
cau. officio offendatur intuitu officij. Pro-
pro. batur, quia hæc offensio est in odiū
dici. sancti Officij, cū ex beneficio præ-
tan. tituto illi, offendens moveatur ad
dium. offensam.

Pa. Quæres II. Pro quo præsumendū
gere. est, quando dubitatur, an offensio il-
u. il- lara fuerit ex contemptu sancti Officij,
fed. an ex alia causa? Respondeo. Quan-
Mi- do offendens, vel ei consanguineus
ensio. querelatus fuit, vel punitus ex causa
uitu. offensi sancti Officij tunc offensio præ-
er. sumitur facta intuitu sancti Officij,
non verò quando nihil horum præ-
de- cessit, quia in hoc casu nulla ratio
tur. suadet huiusmodi præsumptionem,
ten- sicut in primo casu.

nt, K 3 Quæres

Quæres III. Qualis debet esse affectus, ex quo sequantur actiones in Bulla prohibitæ? Respondeo. Debet esse aliquis actus exterior & proximus delicto, neque enim leges puniunt voluntatem male agendi, sed actum exteriorem pravæ voluntatis effectum. Confirmatur. Quia agitur de re odiosa ac proinde restringenda. Actiones porro prohibitæ vide in Bulla.

Quæres IV. An non obvians ijs actionibus prohibitis, cum possit, fiat reus Bullæ? Respondeo. Non obvians se habendo mere negative, id est, non influendo physice, neque moraliter, huius Bullæ reus non est, quia in ea prohibentur actus mere positivi, *ut occidere, verberare, præstare auxilium*: Non obvians verò per actum positivum, v. g. abscondendo arma Ministro Ecclesiæ, qui non possit se defendere, incurrit pœnas, quia actione positivâ hîc prohibita offendit Mi-

dit Mi-
tit: 15.

Quæ
approba
prohibi
non.

de hac a
ria odio
cienda
nam, d
cet in

manda
nisi qu

Quæ

re, aut

ctum sa
locis sol

hensus?

in Bulla

bus, d

bus res

Inquisi

non an

itoris.

Te adit Ministrum, *Ita Carena Parte 2.*
tit: 15.

Debe Quæres V. An ratum habens, seu
proximam approbans aliquid ex actionibus illis
puniri prohibitis, sit reus? Respondeo, quod
non. Quia ne verbum quidem est
de hac actione in Bulla, & in mate-
ria odiosa utpote stricta, non est fa-
cienda extensio de persona ad perso-
nam, de delicto ad delictum. Et li-
cet in iure rati habitio comparetur
mandato, non tamen est mandatum,
nisi quoad fictionem juris.

Quæres VI. An lacerare, remove-
re, aut deputare, seu comburere Edi-
ctum sanctæ inquisitionis, affixum in
locis solitis sit casus in Bulla compre-
hensus? Respondeo negative. Quia
in Bulla fit mentio de intervertenti-
bus, diripientibus, seu comburenti-
bus res, quæ actu sunt sub potestate
Inquisitoris, folia autem Edicti affixa
non amplius sunt sub manibus Inqui-
sitoris.

Quæres VII. An iniurians Mini-
strum Sancti Officij, sit reus Bullæ
Respondeo negative. Quia actiones
in ea prohibitæ habent pro objecto
res corporales & materiales, non opus
linguæ, nec fit mentio de injurijs,
quare Bulla cùm sit odiosa, extendē-
da non est, nisi ad expressa.

Quæres VIII. Quibus pœnis hæc
Bulla afficiat offendentes sanctum Of-
ficium? Respondeo. Prima est, Ex-
communicatio latæ sententiæ. Se-
cunda est, incurso pœnarum crimi-
nis læsæ Maiestatis. Tertia est, con-
fiscatio omnium bonorum. Quarta,
filij horum sunt infames, sicut eorum
Patres. Quinta, iidem filij sunt in-
capaces cuiuscunque hæreditatis, suc-
cessionis, donationis, aut legati, à quo-
cunque sibi factorum. Sexta, perpe-
tuò inhabiles ad dignitatem, tam Pa-
tres, quàm filij. Huismodi autem
gravioribus pœnis non puniuntur pro
qualibet ex dictis actionibus prohi-
bitis.

Minibitis delinquentes sed tantum quan-
tulo lxditur Inquisitor, vel quivis ali-
oneus Minister occiditur. Et in his ca-
jctibus solent Inquisitores consulere su-
oputrem tribunal. Vide *Dian: par-*
eris e 4. tract: 7. resolut: 13. §. non
ende defnam. supradictæ poenæ incurrun-
ur etiam per Ecclesiasticos, tam Sæ-
s hælulares, quàm Regulares, qui degra-
m Odati, si id gravitas, seu enormitas de-
Exicti exegerit, traduntur curiæ sæ-
Seclulari.

Secundo. *Pij IV. & Gregorij XV.*
Constitutio de Confessarijs tractat,
qui Pœnitentes dum eos in confessi-
one audiunt, ad actus venereos pro-
vocant, & sollicitant.

Quæres I. An superiores Regula-
res in hac causa (idem est de reliquis
causis sanctæ Inquisitionis) nunc pro-
cedere possint contra suos subditos?
Respondeo. Olim superiores Regula-
res erant iudices suorum subditorum
in causis fidei, & delictis hæresis ex

Bullis diversorum Pontificum, d
 quibus *Casarubius*, *Sorbus*, *ver. In*
quisitor heretica pravitatis, *Rodr. tom*
2. quest. 81. & antiquiora privilegi
 erant amplissima, excludendo Inqui
 sitores à cognitione harum causarum
 respectu Religiosorum, postea *Clem*
VII. & *Pius IV.* ea restrinxerunt, de
 cernendo, quòd Inquisitores possent
 procedere contra Religiosos, modo
 à suis Superioribus non essent præ
 venti. Demùm *Paulus V.* & *Urba*
nus VIII. edocti, quod negotia con
 tra hæreticam pravitatem non tra
 ctabantur ea diligentia, quæ in re
 tanti momenti necessaria erat, ob di
 versitatem judicum, revocaverunt
 quæcunque privilegia, & facultates,
 alias à Summis Pontificibus prædeces
 soribus suis concessas, quibuscunque
 superioribus Regularibus cognoscen
 di causas suorum subditorum quomo
 dolibet spectantes ad sanctum Offici
 um. Et hoc sub pœnis ipso jure pri
 vatio-

ationis Prælaturarum, dignitatum,
e Officiorum cum inhabilitate, &
rivationis vocis utriusque, atque
oenis inflictis contra fautores Hære-
icorum, & impeditores Officij, de-
nūm excommunicatione reservata.

Quæres II. An hac lege ligentur
ollicitantes tantūm fœminas? Re-
pondeo. Ligari etiam, qui sollici-
ant Masculos. Dicitur enim in Bul-
a *Gregorij Personas, quacunque ille*
unt. Nomen autem *Personæ* includit
trumque sexum. *cap. Mulieres.*

Quæres III. Quid veniat verbis il-
s. *Ad inbonesta?* Respondeo. Ve-
ire actus tantūm venereos. Et hoc
lare patet ex Bulla *Pij IV.* loquente
e mulieribus, quæ ordinarie tenta-
& provocari non solent nisi ad ve-
erea, & in hoc nihil plus continet
Bulla *Gregorij*, leges enim adaptan-
ur ad ea, quæ ut plurimū accidunt.
. *nam ad ea, ff: de Legib.* Quare Con-
fessarij provocantes ad alia peccata,
homici-

homicidij, furti, &c. non sunt denun-
tianti virtute huius Constitutionis

Quæres IV. An Confessarius solli-
citans fœminam in actu Confessionis
ut tradat ei suam Filiam, seu aliam
personam, vel si sollicitet mulierem,
ut consentiat tali amico suo, incur-
rat pœnas huius Constitutionis? Re-
spondeo affirmativè Patet ex Bullæ
Gregorij verbis illis, *sive inter se, sive*
cum alijs, mandans tamen, vel rogans
Confessarium ut Lenonem agat, non
subditur prædictis Bullis, quia in his
fit mentio tantum de Confessarijs sol-
licitantibus, mandans autem, vel ro-
gans, non ideò est Confessarius.

Quæres V. Utrum Sacerdos has
pœnas incurrat, si sollicitet fœminam
ministrando ei alia Sacramenta? v.
g. Baptismi, Eucharistie &c. Respon-
deo negative. Quia cum constar de
Legislatoris mente, legis extensio fi-
eri non debet, nec coniecturis locus
relinquitur, & constat ex Bullis, Pon-
tificem

enun-
fificem solum voluisse obviare abu-
sibus, qui in Sacramento Pœnitentiæ
sollicitius & commodius fieri possunt,
ergo &c. Nec his obstat, quòd ini-
tialio Bullæ fiat mentio de Sacramentis
indistincte, quibus fit injuria, ac pro-
inde suspicio hæresis non magis ori-
etur ex abusu huius Sacramenti pœ-
nitentiæ, quam aliorum. Quia illa
verba non sunt dispositiva sed tantum
narrativa, quæ licet moveant legisla-
torem ad disponendum, non tamen
cogunt illum ad ferendam legem,
iuxta rationem expressam in narra-
tiva, unde quando verba dispositi-
onis sunt clara, ut in casu nostro, il-
lis standum est, & pro ratione stat
voluntas, quòd pro lege sua voluerit
comprehendere particularem casum,
& non alios, præter quam quòd ideò
præfati summi Pontifices legem su-
am de sollicitatione restrinxerint ad
Sacramentum pœnitentiæ, quia ré-
spectu

spectu aliorum, aut non acciderant
casus, aut illis narrati non fuerunt
nisi super Sacramentum poenitentiae
quod sicut frequentius ministratur
& modo secretiori ex sua conditio
ne, quam alia, ita circa ipsum saepius
contingere potest abusus sollicitatio
nis, unde iure merito summi Pontifi
ces circa illud disposuerunt, & non
uper alijs, in quibus non solet con
tingere abusus sollicitationis, nam le
gislatores non disponunt circa illa
quae raro accidunt. *L. nam ad ea
ff. de legib.*

Quæres VI. Quid sibi velint verba
illa, *sive ante, sive post immediate*
Respondeo. A parte *ante* illud spati
um incipere, cum poenitens primo
petit pro tunc Confessarium, vel ad
eum jam expositum in Confessio
nali accedit, & inchoat genufle
xus confessionem, in cuius narratio
ne desinit illud spatium *ante confes
sionem*. Confessarius igitur, qui in
tra id

erant id tempus sollicitat pœnitentem,
erunt violat Bullam *Gregorianam*, quia sol-
licitat pœnitentem immediate ante
ratur confessionem. Quare Confessarius
ditionon dicitur sollicitasse ad mentem Bul-
lapius, qui videns mulierem in stallo ge-
ratio. uflexam, ad eam accedit, & provo-
ontat ad libidinem, quia huiusmodi ten-
x noatio non dicitur facta immediate an-
con confessionem, cum non acciderit
m le intra illud spatium. A parte post il-
illa ad spatium incipit à data absoluti-
d ea ne, & desinit postquam pœnitens
ecessit à conspectu confessarij, genu-
verba ectendo, ut fieri solet, extra locum
iate confessionis in stallo, vel alibi in Ec-
spati.lesia. Quare confessarius postea re-
prim edendo à suo loco, & accedendo ad
el ad stallum mulieris, & eam provocando,
essio non incurrit hanc Bullam, quia solli-
nulle itatio non dicitur facta immediate
ratio ost confessionem, cum illud spatium
onfes confessione dependens, iam desi-
ui in rit per ipsum recessum mulieris, à
a id conspe-

conspectu, & præsentia confessarij; fortiori hoc verum est, si statim prosequatur mulierem ad domum suam. Ita *Sousa, Scortia, & Trimarchus diff.* 3. num: 59. *Carena part: 2. tit: 6 num: 29.* Confirmatur. Tum quia aliquid fieri immediate, & in continenti coincidunt, ex *Glos: ver: in continenti cap: 1. de mutuis petit: id est* nullo actu medio interposito, sed hi intermediat ille recessus à conspectu confessarij, ergo non dicitur immediate sollicitare post confessionem. Tum quia, testis dicitur legitime suum dictum emendare, quando in continenti, & immediate se corrigit, hoc est, antequam recedat à conspectu Iudicis, *Gloss: verb. in continenti, cap: Praterea. 7. de testib: cog.* Ergo confessarius sollicitans mulierem, qui jam recessit à suo conspectu & tribunali, non dicitur in continenti, & immediate post confessionem sollicitare ac proinde neque Bullam hanc violare.

lare. Q
do audi
nitentem
aliu a
Quare
tus a po
fessionem
mane, v
statim a
in aliud
fessionem
rem, v
tur vio
affirma
sive occa
nim solli
sione pe
teri, de
poris.
Quare
vitatus
onem p
est, ut
provoc

arij; lare. Quod maxime erit verum, quan-
do audivit in confessione alium pœ-
nitentem, nam tunc sine dubio ad
aliud actum divertit diversum.

tit: 6. Quæres VII. An confessarius voca-
tus a pœnitente, ut audiat eius con-
fessionem, vel post vesperam, si petit
mane, vel sequenti die, vel si petijt
statim audiri. Confessarius differat
in aliud tempus, & hac occasione con-
fessione postposita, provocet mulie-
rem, vel puerum ad inhonesta, dica-
tur violare hanc Bullam? Respondeo
affirmative. Probatur ex verbis illis,
sive occasione confessionis. Occasio e-
nim sollicitandi accepta est à confes-
sione petita à persona volente confi-
teri, data opportunitate illius tem-
poris.

Ergo Quæres VIII. Confessarius non in-
vitatus, sed ipse invitans ad confessi-
onem personam, cujus amore captus
est, ut sub prætextu confessionis eam
provocet ad libidinem potiùs, quàm
L ut au-

ut audiat eius confessionem, transgre-
ditur Bullam ex vi illorum verbo-
rum, *vel prætectu Confessionis*. Re-
spondeo quòd sic. Nam facere ali-
quid *ex prætectu*, importat facere
aliquid sub velamine rei, quæ non
est, nec principaliter intenditur, *ex*
L. sub prætectu C. de transact.

Quæres IX. An locum habeat Bul-
la Gregorij in eo casu in quo Con-
fessarius dicat pœnitenti. *Peccata*
tua carnalia me fecerunt in pollutio-
nem incidere contra meam volunta-
tem? Respondeo affirmative. Col-
ligitur ex illis verbis. *Illicitos, aut*
inhonestos sermones. Adde, quòd sic
valde conturbetur mens pœnitentis,
& non levis iniuria fiat Sacramento,
quod sancte & immaculate tractan-
dum est.

Quæres X. An Confessarius, qui
in confessione pœnitenti dedit literas
amatorias sigillatas, ut postmodum
eas extra legeret, nihil dicendo, di-
catur

catur so-
Respond
rem. Et
chartæ e-
tligario a
legitur
Bulla.
gatur, ve
fessionis
tionem
rij pen
pœnite
antea f
diat in
ex illis
sonem,
traditio
inter u
Qui
retur,
Confes
quia is
tineatu
Quæ

catur sollicitator contra Bullam hanc? Respondeo. Dici omninò sollicitatorem. Et probatur: Quia à traditione chartæ ex parte confessarij incipit instigatio ad venerea, & perficitur dùm legitur à pœnitente, ergo violatur Bulla. Confirmatur, nam hoc colligitur, vel ex verbis illis *occasione confessionis*, nemo enim negabit traditionem scripturæ ex parte Confessarij pendere à confessione, & ex parte pœnitentis legi occasione confessionis antea factæ, & intuitu illius, ut obediat in ea legenda confessario. Vel ex illis verbis, *immediatè post confessionem*, immediatio enim fundatur in traditione scripturæ inhonestæ, cùm inter utrumq̃ue nihil mediet.

Quid si autem epistola non legeretur, sed combureretur? Dico tunc Confessarius non esset denuntiandus, quia ignoratur, quid in scriptura contineatur.

Quæres XI. An laudans mulie-

L 2

rem,

rem in confessione à pulchritudine, venustate, &c. violet Bullam? Respondeo. Violat. Ratio est, tum quia huiusmodi laudatio cum sit impertinens in confessione, peccaminosa est graviter, cum sit incitativa ad libidinem. Tum quia huiusmodi verbis solent amantes trahere ad se mulieres, quarum amore tenentur, sunt enim verba amatoria, ac ideo parum honesta, consequenter mulier prudentem suspicionem habet de sollicitatione. Adverte autem, si Confessarius occasionem ita laudandi sumat ex fine honesto, ut quia mulier conquesta est de mala conversatione sui mariti, qui est adulter, & Confessarius subiungat, *tibi facit injuriam, quia pulchra es &c.* per hæc verba nullam apparere sollicitationem, cum specificentur ab alio fine, quam turpi.

Quæres XII. An Confessarius dans donum insolitum, ut annulum &c. nullam

Iam expli
donavit,
tam ad s
tus sollici
Tum qui
ordinatu
signum s
citatione
vere eti
honestat
id ping
fuisse tr
nis.

Quæ
ministra
nitentem
currat p
non inc
mo est
cto, &
bus loq
non Sa
genda
iniuria

lam explicando causam, propter quam donavit, vel aliquam, sed non relatam ad sollicitationem, dicatur tacitus sollicitator? Respondeo negative. Tum quia donum ex sua natura non ordinatur ad venerea, ergo non est signum sufficiens ad arguendam sollicitationem. Tum quia donum movere etiam potest ad benevolentiam honestam, gratitudinem, donum aliud pinguius, ergo colligi non potest, fuisse traditum ex affectu turpitudinis.

Quæres XIII. An non Sacerdos ministrans hoc Sacramentum, & pœnitentem ad luxuriam provocans, incurrat pœnas Bullarum? Respondeo, non incurrit; tum quia in illis sermo est de vero Sacerdote, & non ficto, & leges pœnales de Sacerdotibus loquentes, non comprehendunt non Sacerdotes, odiosa enim restringenda sunt. Tum quia hic nulla fit iniuria Sacramento, cum nullum sit,

neque confessio illa Sacramentalis est, cum non pendeat à jurisdictione, & potestate Sacerdotali, esto alias dictus Sacerdos fictus peccet sacrilege usurpando potestatem spirituales, quā caret. Idem dic de Sacerdote jurisdictione carente. Sicut & interprete confessionis, qui nultatenus fingit, neque fungitur Officio Sacerdotis.

Quæres XIV. An sollicitans Confessarium in actu confessionis, reus sit harum Bullarum: Respondeo negative. Tum quia ibi fit mentio solum de Confessarijs sollicitantibus: Tum quia obligatio denunciandi præcipitur solis pœnitentibus sollicitatis in confessione, ex Bulla *Gregoriana*, Confessarius autem licet sollicitatus, adhuc retinet qualitatem Confessarij, ergo &c.

Quæres XV. An sollicitator, sive confessarius, sive foemina, sint suspecti de hæresi? Respondeo. Esse Confessari-

confessarius
probatu
Nos in a
quod qu
tunt Sac
eius ab
tiant.
Sacrame
muntur
præsum
proind
fi. C
ira age
citur
honest
remitte
ducit in
positum
simul t
torum,
quod
quod
cludat
Secu

Confessarium, non forminam. Prima pars
 e, & probatur, & constat ex Bullæ verbis.
 s di- *Nos in animum inducere nequeunt, quod qui de fide Catholica rectè sen-*
 ilege- *tiant Sacramentis in Ecclesia Dei insti-*
 lem- *tutis abutantur, aut illis injuriam fa-*
 dore- *ciant.* Si ergo bene sentientes de
 inter- Sacramentis, illis abuti non præsu-
 enus- muntur, ergo qui illis abutuntur,
 Sa- præsumuntur male de illis sentire, ac
 Con- proinde censentur suspecti de hære-
 us sit- si. Confirmatur, quia Confessarius
 gati- ita agens præsumitur credere, aut li-
 m de- citum esse uti hoc Sacramento ad in-
 quia- honesta, aut hoc Sacramentum non
 solis- remittere peccata, hoc ipso quòd in-
 fessi- ducit in ipso actu pœnitentem ad op-
 Con- positum, nimirum ad peccandum aut
 ad- simul stare posse remissionem pecca-
 rarij, torum, & eorundem perpetrationem,
 five quod est destruere hoc Sacramentum,
 spe- quòd ita delet peccatum, ut simul ex-
 Con- cludat illorum perpetrationem.

Secunda pars, quod mulier sollicit-

tans Confessarium, non sit suspecta, de hæresi. Probatur. Tum quia mulier non accedit ad inhonesta, ergo cum nullum adfit initium Sacramenti, neque proinde illius abusus, suspicio hæresis locum habere non potest.

Quæres XVI. An pœnitens sollicitatus, sub mortali teneatur denuntiare Confessarium sui sollicitatorem? Respondeo. Tenetur, ut aperte exprimitur in Bulla Gregorij illis verbis *mandantes omnibus Confessarijs, ut suos pœnitentes quos noverint, fuisset ab alijs, ut supra, sollicitatos, moneant de obligatione denuntiandi sollicitantes, seu, ut præfertur, tractantes, Inquisitoribus seu locorum Ordinarijs prædictis. Quod si hoc officium, prætermiserint, vel pœnitentes docuerint, non teneri ad denuntiandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, ut supra, ijdem locorum Ordinarij, & Inquisitores pro modo culpæ punire non*
negli-

negligan
gario su
spectu u
gravi, ut
inde eiu
erit, pr
pitur in
corum si
non inc
mortale
est, ab
Pontifi
solum
Quæ
diens p
atur sub
nuntiati
licitant
tis verb
stione,
tur de
tes im
li, ut
tis ter

negligant. Huiusmodi autem obligatio sine dubio est sub mortali respectu utriusque cū agatur de re gravi, uti de abusu Sacramenti, ac proinde eius omissio mortale peccatum erit, præterquam quod id præcipitur in omnibus edictis Inquisitorum sub excommunicatione, quæ non incurritur nisi propter peccatum mortale, & hoc necessario asserendum est, aliter frustratoriæ essent Bullæ Pontificiæ, & pauci denuntiarent, si solum tenerentur sub veniali.

Quæres XVII. An Confessarius audiens pœnitentem sollicitatum, teneatur sub mortali monere illum de denuntiatione facienda Confessarij sollicitantis? Respondeo. Sic ex allatis verbis *Gregorij* in præcedenti quæstione, & hoc sub mortali, cū agatur de re gravi, & verbum *mandantes* importat præceptum sub mortali, ut cum pluribus Doctoribus citatis tenet *Sanch: l. 6. c. 4. n. 35.*

Quòd si pœnitens nolit obedire, nullum pu-
latenus absolvi potest, cum existens mendari-
in peccato mortali inobedientiæ, in- te comp-
dignum se reddat absolutione. at. Et

Sed quid agendum, quando pœ- compari-
nitens redit ad Confessarium sollici- inde den-
torem, ut illi confiteatur? Respon- etur den-
det *Trimarchus disp: 14. n. 59.* quòd atus dis-
Confessarius non tenetur admonere bunali e-
pœnitentem de denuntiatione facien- fes: 1. p-
da contra se, quia verisimile est, Pa- 45. &
pam illi non imponere tam grave etiam si
præceptum contra seipsum. Confir- in uno
ma. hoc ex verbis ipsis Bullæ. *Ut* isset an-
suos pœnitentes, quos noverint fuisse mx. N
ab alijs sollicitatos &c. nam particu- prioris
la ab alijs distinguit Confessarios sol- tus erit
licitantes à non sollicitantibus, ad testand
quos spectat monere. Optime ta- Leg: Se
men faciet Confessarius, qui in tan- Qua
tum scelus proruperit, si sponte co- sollici-
ram Inquisitoribus compareat, & pec- sponde
catum suum fateatur: mos enim est loquun-
Sanctissimi illius tribunalis, quòd so- toribus
lùm,

um puritatem fidei, & fidelium emendationem intendit, ut cum sponte comparentibus mitissime se habeat. Et prodest etiam ista spontanea comparitio, quod, si Confessarius deinde denuntiatus fuerit, non recipietur denuntiatio, cum jam denuntiatus discesserit ab illo Sanctissimo tribunali emendatus. Ita monet *Molles: 1. p. sum: tract: 7. cap: 24. num: 45. & 46.* qui addit id procedere, etiamsi sollicitans fuisset denuntiatus in uno loco, & ipse sponte comparuisset ante dictam denuntiationem Romæ. Nam non posset ab Inquisitore prioris loci amplius puniri, emendatus enim in uno iudicio, non est molestandus in alio pro eodem delicto.

Leg: Senatus, ff: de accusat.

Quæres XVIII. An persona semel sollicitata teneatur denuntiare? Respondeo. Sic, quia Bullæ simpliciter loquuntur de denuntiandis sollicitatoribus, tam autem est sollicitator, qui

qui semel provocat, quam qui pluries.

Quæres XIX. An mulier sollicitata, quæ consentit, teneatur denunciare cum expressione consensus. Respondedo. Persona sollicitata, quæ consensum præstitit, tenetur adhuc denunciare sollicitatorem, de consensu autem præstito nulla mentio habenda est à persona sollicitata, neque super hoc à iudice interroganda est, imò neque in actis redigendum id est, quamvis à pœnitente sponte denuntiaretur. Ratio prædictorum est, quia Bullæ Pontificiæ considerant præcise actum sollicitationis ex parte Confessarij, de quo solo mentionem faciunt, de consensu vero, & copula sequuta non curant, quia ad illorum officium non spectat. Satis enim Confessarius iniuria afficit Sacramentum, & redditur suspectus de hæresi per solam provocationem, cum totus abusus pendeat ex parte Confessarij.

Confessarij
Supremu
1624.
Quære
nitentem
fessionem,
sarium so
ad scit e
Sollicitat
Sollicita
Primam
nitentem
quisico
nis non
licitatis
riana,
auditu
per sup
Mense
Vet
cipalis
sciens
cto Off
vel per

Confessarij. Et ita responsum fuit per
supremum Tribunal, 27. Septembris.
624.

Quæres XX. An sciens aliquem pœ-
nitentem fuisse sollicitatum in con-
fessione, teneatur denuntiare Confes-
sarium sollicitantem? Respon: Qui
d scit ex ore vel ipsius Confessarij
sollicitatoris, vel ipsius pœnitentis
sollicitati, modò tenetur denuntiare.
Primâ pars, *ex ore Confessarij, vel pœ-*
nitentis, probatur, quia in Edictis In-
quisitorum denuntiatio huius crimi-
nis non solum præcipitur personis sol-
licitatis, ut etiam statuitur in *Grego-*
riana, sed etiam alijs scientibus ex
auditu prædictorum, ut responsum est
per supremum Tribunal, Anno &
Mense, ut supra.

Verum quidem est, quòd si prin-
cipalis denuntiat, ad nihil tenetur
sciens, quia jam satisfactum est san-
cto Officio. Dixi *ex ore Confessarij,*
vel personæ sollicitatæ, quia qui ab alijs
audi-

audivit, non tenetur denuntiare
 eò quòd non dicitur in hoc casu scire
 & habere notitiam de crimine l. 2. §
Item habeo, ff. de aqua plu. arc. ubi
 dicitur *Quod audis, nescire diceris*
 supple, si perveniat ex auditu media
 to, eò quòd ille, qui tibi crimen nar
 rat, id ab alio audivit, nam bene sci
 re dicitur ille, qui crimen immedia
 te audivit ab eo, qui illud perpetra
 vit, vel ab alio, contra quem factum
 fuit delictum, nam tunc audiens ha
 bet pro auctore sui dicti ipsum perpe
 tratorem, vel personam, contra quam
 factum fuit, ac proinde sui auditu
 certum habet auctorem, cui pruden
 ter creditur. Dixi præterea, quando
 narrans sollicitationem, est bonæ fa
 mæ, & fide dignus, nam malevolis
 & maledicis credendum non est, se
 tantum providis, & honestis perso
 nis, c. *qualiter* 24. de accus.

Denuntiandum insuper hoc cri
 men est, licet probari non possit. Qui
 de ra-

de ratio
 nuntians
 tum dep
 parati re
 sit probat
 accidere
 larus aliã
 quod im
 aliquo,
 quirend
 iudiciu
 Quæ
 tentia
 ipso co
 emenda
 errore q
 euset a
 negative
 pliciter
 & non
 denun
 quia on
 rent in
 factum

tiore ratione denuntiationis est, ut de-
nuntians non teneatur probare deli-
ctum depositum coram Iudice, ergò
parum refert, quòd possit vel non pos-
sit probare delictum. Deinde potest
occidere, quòd Confessarius quere-
atus aliàs fuerit de tali crimine, aut
quod imposterum denuntiabitur ab
aliquo, ex quo Iudex habebit jus in-
quirendi contra illum, & vocandi ad
iudicium.

Quæres XXI. An subitanea pœni-
entia Confessarij sollicitantis, qui in
ipso contextu confessionis signa dat
emendationis, & dolet de commisso
errore coram persona sollicitata, ex-
cuset à denuntiatione? Respondeo
negative. Quia Bulla & Edicta sim-
plicitè obligant ad denuntiandum,
& non excipiunt hunc casum, aliàs
denuntiatio nunquam locum haberet
quia omnes Confessarij, sive obtine-
rent intentum, sive non, statim post
factum, signum darent emendationis
ad pœ-

ad pœnas evitandas. Et verò in praxi multum est difficile notitiam habere de eiusmodi emendatione, cum sub ementitis verbis lateat cor perversum, ideò emendatio potius manet ambigua, ac proinde non relevat ab obligatione denuntiationis. Licet enim non amplius tentet mulierem primam, quæ illi restitit in faciem, illi tamen non constat de emendatione huius vitij respectu aliarum, valde enim ad libidinem inclinatus non est contentus sollicitatione unius, maxime cum repellitur, sed alias etiam provocare sollicitus est. Ego inquit *Franciscus Bordonus præsens fuit uti Consultor, dùm quidam Sacerdos abjuraret sollicitationem plùs quindécim mulierum.*

Quæres XXII. An in dubio, sollicitans Confessarius sit denuntiandus; quandoque enim per verba dubia & ambigua aliqui putant induci sollicitationem; interdum videtur Con-

fessari-

fessarius
mulieris
alis tac
vel alio
tem & r
test esse
andus. I
denuntia
ex parte
nemo to
suam p
parte
favend
bus. D
tem su
Quæ
sollicitat
convict
tatione
Respon
tiare h
ante p
possit
punitio

Confessarius tangere manum, aut faciem mulieris, vel pueri sine alio actu, & talis tactus interpretari potest casu, vel alio sine evenisse. De osculis autem & tactibus impudicis, nulla potest esse difficultas, quin sit denuntiandus. Respondeo. In dubio non est denuntiandus. Quod probatur, tam ex parte pœnitentis. Quia in dubio nemo tenetur, cum in tali casu quisq; suam possideat libertatem; tam ex parte Confessarij. Quia in dubijs cavendum est reo ex vulgaribus juri- bus. Demùm dubia in meliorem par- tem sunt interpretenda.

Quæres XXIII. An Confessarius sollicitans, denuntiandus sit, quando convictus fuit & punitus pro sollici- tatione respectu aliarum personarum? Respondeo. Fœmina tenetur denun- tiare hunc Confessarium non solum ante punitionem, ut juridice formari possit processus, verùm etiam post punitionem intimatam, quia aliter

M

non

non dicitur sufficienter punitus, cum plus puniantur duæ sollicitationes, quam una, & quatuor, quam duæ.

Quæres XXIV. Quando nam Inquisitor possit procedere ad capturam Confessarij sollicitantis? Respondeo. Vel persona denuntians Confessarium est malæ famæ, & Confessarius bonæ, & tunc non creditur personæ denuntianti, (infamis enim nihil probat) vel persona denuntians est bonæ famæ, & Confessarius malæ & tunc proceditur ad capturam Confessarij, & si examinatus factum neget, torquetur. Nota tamen hîc diligenter. Quando denuntiatur aliquis pro hoc delicto in illo sancto tribunali, priusquam ad capturam deveniatur, sumuntur secreta, & verbo tenus informationes de denuntiante, & denunciato, quibus habitis & non aliter, proceditur. Nec unquam capitur Confessarius si ve bonæ, si ve malæ famæ, ab una tantum muliere si ve honesta, si ve in-

honestâ

honestâ
rio Gene
crum tr
responsum
ne distin
aut fam
distingue
ribus.
Quæ
singulari
rem? I
tio est.
inter se
aliter p
essent a
tutiones
in Bulla
Quæ
quando
gando
petrass
perman
quia p
indicia

cum honesta denuntiatus, prouti Vica-
rio Generali Genuensi respondit sa-
crum tribunal 17. Iulij 1627. quod
respondum quia absolute datum est si-
ne distinctione qualitatis Confessarij,
aut fœminæ denuntiantis, neque nos
distinguerere debemus ex vulgatis ju-
ribus.

Quæres XXV An sufficiant testes
singulares ad puniendum sollicitato-
rem? Respondeo affirmative. Et ra-
tio est, quia hoc delictum cum fiat
inter solam fœminam & Confessarium,
aliter probari non potest, & frustra
essent alias horum Pontificum consti-
tutiones. Idem diserte continetur
in Bulla *Gregoriana*.

Quæres XXVI. Quid agendum,
quando reus persistit in tortura ne-
gando se delictum sollicitationis per-
petrâsse. Respondeo. Si in tortura,
permanfit rigoroſa, absolvendas est
quia per eam sufficienter evacuavit
indicia, si verò fuit levis, ex quo illa

non destruxit, poterit puniri levioribus pœnis. Ita *Carena par: 2. tit: 6. n. 72.* Quid si Confessarius, ut liber omninò maneat cum sua fama & honore, petat rigorosam torturam? Illi danda est, ut se eximat ab infamia illa, & opinione mala apud homines.

Quæres XXVII. Quibusnam pœnis afficiantur sollicitantes in confessione? Respondeo ex Bulla *Gregorij*. Affici pro criminum qualitate, & circumstantijs, suspensione ab executione Ordinis, privatione beneficiorum, & Officiorum, cum perpetua inhabilitate ad alia, nec non vocis activæ & passivæ, si Regulares fuerint, exilio, damnatione ad triremes, carceres etiam perpetuos, absque ulla spe gratiæ, alijsque pœnis, & si graviores meruerint, debita præcedente degradatione, Curix sæculari puniendi traduntur.

Quæres XXVIII. An huiusmodi solli-

sollicita
mes &
infames
si sit leg
autem in
licto, cu
sed solli
Quæ
per rep
randus
non.
reprob
des te
um, n
ctum c
cet abs
dicio n
cum in
nisi pro
tio, v
nuntia
Qu
res du
fessariu
ciant a

sollicitatores condemnati, sint infames & irregulares? Respondeo. Sunt infames, quia etiam sola carceratio, si sit legitima, infamat. Non sunt autem irregulares præcise ex hoc delicto, cum id non inveniatur in jure, sed solum propter infamiam.

Quæres XXIX. An se defendens per reprobationem testium, sit declarandus innocens? Respondeo quod non. Et probatur. Quia per testes reprobatorios præcise debilitatur fides testium deponentium contra reum, non verò probatur, quod delictum commissum non fuerit, ideò licet absolvatur denunciatus in eo judicio non tamen declaratur innocens, cum innocentia probata non fuerit, nisi probata fuerit falsa fuisse accusatio, vel denuntiatio, tunc enim denunciatus declaratur innocens:

Quæres XXX. An mulieres sorores duæ, an tres denuntiantes Confessarium de sollicitatione, fidem faciant ad carcerandum & torturandum

sollicitatorem prætentum? Respon-
deo negative. Quia testes inhabiles
non probant in causis fidei, quando
patiuntur alias exceptiones *Farin: q.*
62. de testib: n. 383. Sousa l. 2. c.
13. n. 5. consanguinitas autem est
exceptio opponenda testibus, ratio-
ne cuius unus præsumitur subornare
alium consanguineum contra Confes-
sarium, unde isti non sunt integri te-
stes, nec faciunt semiplenam proba-
tionem contra tertium *Mascard: concl.*
408. n. 15. Unde sicut unus est su-
spectus de falsitate pro alio consan-
guineo, ita duo contra tertium ex-
traneum. *C. Accusatores.*

Quæres XXXI. An adminicula
corrobovent depositiones mulierum,
quæ alios patiuntur defectus. v. g.
Testis adminiculator probat, quòd
Confessarius habuit rem cum tali, ha-
bet amicitiam, fuit sæpius in eius do-
mo, vocavit illam ad domum suam,
ubi choreas duxit, quòd non ampli-

us mu-

us mul-
fessario
docume
ptiones
rip, in
alia de
admini
lam hal
citatio
spicion
corrobo
quia
gere
nullas
xus, &
minicu
re dep
betact
earum
consti
minic
mnin
quia t
forij, c

uis mulier fateatur sua peccata Confessario eidem &c. Respondeo. Quandoquæ mulier patitur alias exceptiones, meretricij, adulterij, periurij, inimicitæ, consanguinitatis cum alia deponente &c. adhuc cum illis adminiculis refellitur, quia hæc nullam habent connexionem cum sollicitatione, licet inferant aliqualem suspicionem, insufficientem tamen ad corroborandum fidem mulieris. Tùm quia adminicula fidem mulieris augere non possunt, nisi in casu, quo nullas patitur exceptiones, præter sexus, & singularitatis. Tùm quia adminicula supponunt fidem in muliere deponente, quæ tamen apparet labefactata per testes probantes alios earum defectus pro defensione rei constituti, ergo non potest per adminicula corroborari & augeri, si omninò abest fides à muliere. Tum quia testes adminiculativi sunt accessorij, consequenter, destructo principali,

pali, destruitur accessorium, & sic pro nihilo habentur.

Quæres XXXII. Quid concludendum, quando mulieres deponentes de sollicitatione, probantur in processu esse honestæ, bonæ famæ, & conditionis. Et pariter Confessarius, sollicitator assertus, probatur esse honestus, bonæ famæ, & conditionis, maxime quando id probatur per testes pares & æquales. Respondeo, si nihil aliud obstat, standum esse pro Confessario ratione sui statûs, & officij, semper enim status Ecclesiasticus præfertur muliebri, & cuilibet alteri.

Quæres XXXIII. Per quæ Regna hæc Bulla extendatur? Respondeo. Extendi per universum Orbem Terrarum. Ita enim habet Constitutio *Gregorij XV.*

Quæres XXXIV. An persona sollicitata priusquam sollicitantem denuntiet, teneatur eum sub mortali fraterne corrigere, si spem emendationis,

pro ionis probabilem habeat, quam spem
 owerit ex rubore peccantis, submis-
 den- sione, affectu, quo nititur impetrare
 es de veniam, ex longo temporis interval-
 cessu o post commissum delictum. Respon-
 ndi- Teneri omninò. Quia præceptum
 sol- correctionis fraternæ obligat sub mor-
 one- ali, quando adest probabilis spes lu-
 ma- crandi fratrem. Quod docet *Divus*
 testes *Thomas quotlibet O. 1. a 16. &c.* Con-
 si ni- firmatur. Peccatum hæresis fraternam
 Con- correctionem admittit, ut eruitur ex
 ficij, illo Apostoli textu ad *Titum 3. Hæ-*
 præ- *reticum hominem post unam, aut se-*
 cundam correctionem de vita. ergo à
 igna pari &c. Et certe cùm præceptum
 deo. correctionis fraternæ sit juris natura-
 Ter- lis, à Domino renovatum *Matth. 18.*
 tutio non video, quare in hoc peccato, cùm
 adest spes probabilis lucrandi fratrem,
 sol- omitti debeat? Cùm præsertim præ-
 de- sumendum sit Confessarium vehemē-
 rtati- tissima tentatione, quæ illum demen-
 nda- taverit, ad tale scelus perpetrandum
 nis

fuisse impulsus. Facit etiam *cap 2. ad est, c*
habet. ubi dicitur. *Qui alios, cum potest bene*
test, ab errore non revocat, seipsum test, quia
errare demonstrat. Ita *Peyerinis Tom. remedium*
2. ad Constitutionem quartam Gregor. coram qu
XV. Neque contra hoc facit. Inquis *dalizati*
 fitores præcipere, sub anathemati *int subsc*
 censurâ. ut statim hoc delictum *adna non*
 ipsos deferatur. Nam huiusmodi præ *ationem*
 cepta intelligenda semper sunt cum *Nota*
 modificatione, servatâ formâ *Evange* *benè po*
 lica in admonitione facienda. Non ta *publicam*
 men quis ideò putet, in Sacramen *alio mo*
 tali Confessione non licere statum *sua dus, ex*
 conscientia aperire discreto *Confessâ* *Nota*
 rio, qui tenebitur, si res dubia est *test occu*
 mittere pœnitentem, ut consulat ali *cularis p*
 quem ex Patribus Sancti Officij. Vi *tum, ad*
 de Authorem supra citatum. *tatis, (*

Quando tamen peccatum, hoc est *Electio*
 publicum (idem est de alijs) statim *possit d*
 nulla præcedente fraterna correctione, *secretari*
 denunciari debet. Dicitur enim tan *currend*
 um *Matth. 18. si peccaverit in te, cum po*
 id est

ad est, *coram te*, non vero publicè,
ut benè advertit *D. Thomas*. Et ratio
est, quia non solum adhibendum est
medium ei, qui peccavit, sed & illis,
coram quibus fuit peccatum, ut scan-
dalizati non remaneant, si non vide-
ant subsequenter pœnam, quæ pœ-
na non infligitur nisi per denuncia-
tionem delinquentis.

Notandum nihilominus est, si æquè
benè posset satisfieri scandalo per pu-
blicam correctionem Confratris, vel
alio modo, tunc non esset denuntiatio
necessaria, ex ratione opposita.

Notandum etiam est, si peccatum
est occultum, sed in damnum parti-
cularis personæ (ut homicidium, fur-
tum, adulterium &c.) vel communi-
tatis, (ut traditiones, subornationes,
electionum &c.) ac æquè provideri
possit damno publico, vel privato per
secretam admonitionem, non esse re-
currendum ad denuntiationem. Quia
cum possum consulere communitati,
vel ter

vel tertio absque detrimento honoris proximi, debeo facere. In dubio tamen denuntiandum est, quia in dubijs magis providendum est bono communi, quam particulari.

Quæres XXXV. An sint casus aliqui assignabiles, in quibus persona sollicitata non tenetur denuntiare sollicitantem? Respondeo. Esse. Et primus esse potest, v. g. metus probabilis mortis, vel gravis vulneris, si cadat in virum constantem. Nam secundum communem sententiam metus cadens in virum constantem excusat à legis observantia. Vide *Dirum Thomam* 2. 2. q. 147. d. 3. ad 2. Quando autem dico *in constantem virum*, limita, attentà conditione personæ, nam metus, qui terrebit virum quietum, pacificum, inermem, non terrebit militem, rixosum, assuetum armis, & sic de foemina, in qua minor metus desideratur, quàm in viro. Idem censeo de metu honoris amissionis, & infamix.

famiæ. Nam hic timor æquiparatur timori mortis. *L. justa, ff. de manumissis vind.* Et viro bono gravior est honoris jactura, morte ipsa. Sed in hoc cavendum est, ne trepidetur à timore, ubi timor non est, & suaderendum mulieri, non esse inhonestum comparere coram Inquisitoribus pro Catholicæ fidei defensione ad denuntiandum taliter delinquentes.

Idem dic, si personæ sollicitatæ cõstet de emendatione sollicitantis. Quia cum probatum sit, hoc peccatum fraternam correctionem admittere, si hæc profuit, vel sine hac, peccatum est emendatum, quod solum fraterna correctio requirit, non est, cur ad denuntiationem procedatur.

Quæres XXXVI. An omnibus Sacerdotibus tam Regularibus, quàm Sæcularibus approbandis ad Confessiones audiendas, in actu ipso approbationis legenda, & intimanda sit hæc Constitutio *Gregorij XV.*? Respon-
deo

deo affirmative. Ita enim in dicta Bulla mandavit Pontifex, & hoc ut sciant Confessarij pœnas tanto excessui propositas, & quòd non hortantes, ut debent, pœnitentes sollicitatos ad denuntiandum, vel docentes eos non teneri denuntiare, puniuntur ab Ordinarijs, vel Inquisitoribus.

Tertiò. *Gregorij XIII. Clementis VIII. & Urbani VIII.* Constitutio, in exercètes ordinem Presbyteratús non susceptum, & sacramentaliter confessiones audientes, invehitur.

Quæres I. An eiusmodi subijciatur Inquisitori, & sit de hæresi suspectus? Respondeo affirmative. Ita enim habes in Bulla *Gregorij XIII.*

Quæres II. Qua pœnà puniendi sint celebrantes, aut pœnitentiæ Sacramentum ministrantes, cùm non sint Sacerdotes? Respondeo. Licet hi prætendant ignorantiam, tamen degradantur suis Ordinibus, si quos habent, & traduntur Curix sæculari condignis

dignis
tur in
cipit.

Quæ
Confessarij
incepti
tradend
prædict
perficiet
pta, li
tamen
culari.

Præ
diens
& cele
secratio
cramen
ut con
stola &
licet n
tur, li
secutio
licuius
illius,

dignis pœnis plectendi, ut exprimitur in Bulla *Clementis VIII.* quæ incipit. *Et si aliàs.*

Quæres III. An ille, qui audivit Confessionem, sed non absolvit, & qui incepit Missam, sed non consecravit, tradendus sit Curix sæculari juxta prædictam Bullam? Respondeo. Non perficiens illa duo Sacramenta incepta, licet subdatur inquisitioni, non tamen videtur tradendus Curix sæculari.

Primum suadetur. Tum quia, audiens Confessionem sine absolutione, & celebrans partem Missæ ante consecrationem abutitur his duobus Sacramentis, siquidem initium Missæ, uti confessio, introitus, Oratio, Epistola &c. sunt partes integrales Missæ, licet non essentielles, & tales spectantur, licet fictus Sacerdos cesset à prosecutione Missæ, neque enim pars alicuius futuri totius, desinit esse pars illius, si agens illud inesse perfectum non

non deducat. Sacramentum pariter
pœnitentiæ constat ex actibus pœni-
tentis, & verbis absolutionis, ex qui-
bus tanquam ex materia, & forma ef-
fentialibus totum perficitur Sacra-
mentum. Inter actus autem pœni-
tentis numeratur confessio Sacramen-
talis quæ talis est etiam secundum
se spectata, cum adhuc sit pars ma-
terialis Sacramenti, adeò quòd Sacer-
dos pœnitentem non absolvens defe-
ctu potestatis, aut dispositionis pœ-
nitentis, tenetur sub sigillo Sacramen-
tali occultare peccata audita in con-
fessione, ita omnes cum *Bonac: p. 2.
de sigillo, num: 6.* imò & fictus Sa-
cerdos, ut in casu nostro, de commu-
ni idem *Bonac: num: 2. §. Verum.*
Tum quia delictum spectatum secun-
dum magis & minus, seu secundum
perfectum & imperfectum, sicut non
dicitur variare speciem, ita neque ju-
dicem, quare sub eodem iudice erit
utrumque delictum.

Idem

Idem
Missam
Confer
Minist
dos, c
Sacerd
Missam
ficio S
sam no
stibus
incept
bus, q
per d
etiam
incept
Secu
non ab
ciens,
pra, n
dicion
Quia
na g
morti
corresp

Idem dicendum est de incipiente Missam, quamvis non perveniat ad Consecrationem, nam iste se exhibet Ministrum Sacrificij, ac si esset Sacerdos, cum more Sacerdotum vestibus Sacerdotalibus accedat ad altare, & Missam incipiat. Subditur ergo Officio Sanctæ inquisitionis, licet Missam non perficiat. Indutus etiam vestibus Sacerdotalibus, qui Missam non incepit corrigi potest ab Inquisitoribus, quia, qui habet potestatem super delictum consummatum, habet etiam super attentatum, sicut super inceptum.

Secundum, quod fictus Sacerdos non absolvens, & Missam non perficiens, seu non consecrans in Missa cæpta, non sit rigorosè puniendus traditione Curix sæculari, probatur. Quia tradere Curix sæculari, est poena gravissima, cum id sit tradere morti in consequentiam, cui debet correspondere delictum gravissimum

N

quia

quā debet esse proportio inter pœnā & delictum, sed Sacerdos fictus non probatur perfecisse delictum, cum tantum illud inchoaverit, ergo puniendus non est eadem pœna quā plectitur ille, qui delictum inchoatum complevit & perfecit.

Quæres IV an Sacerdos carens jurisdictione audiendi Sacras Confessiones, seu suspensus, depositus, aut degradatus, ministrando Sacramentum pœnitentiæ, aut celebrando Missā sit de hæresi suspectus, & subdatur prædictis Bullis? Respondeo negativè. Quia quoad suspicionem, nullū est motivum præsumendi hæresim, quia non obstante carentia jurisdictionis, aut alia ex dictis pœnis, adhuc manet Sacerdos cum potestate celebrandi, & Confessiones audiendi quoad potestatem ordinis, licet impeditam, ex quo celebrans. illicite, sed valide conficit Sacramentum Eucharistiæ, non verò pœnitentiæ de-

fectu

fectu ju
celebra
possit,
non o
hæresi
fundam
lo usu
usus, q
cendus
dictis
ris Sa
licite
fictis,
ordin
Qu
simula
Officio
suprad
Respo
ligitu
habet
men.
Qu
cusari

fectu jurisdictionis. Nec obstat, quod celebrans, aut absolvens, cum non possit, abutatur Sacramentis, quia non omnis abusus arguit suspensionem hæresis, sed ille tantum, qui habet fundamentum in hæresi, & non in solo usu illicito, unde potius illicitus usus, quam abusus in hac materia, dicendus est. Demum clarum est, in dictis Bullis sermonem non esse de veris Sacerdotibus quomodocunque illicite Sacramenta tractantibus, sed de fictis, & non insignitis Sacerdotali ordine.

Quæres V. An Laici Sacerdotium simulantes, denunciandi sint in sancto Officio? Ratio dubitandi est, quia in supradictis Bullis id non præcipitur. Respondeo. Denuntiandi sunt, ut colligitur ex Edictis Inquisitorum, & ita habetur in Edictis *Mediolon: & Parmen.*

Quæres VI. An in aliquo casu excusari possit Laicus, qui celebravit,

vel absolvit, ut non tradatur Curia
 ſeculari morte plectendus? Respon-
 deo. Excufatur primò, ſi actum non
 perfecit juxta dicta. Secundò, ſi La-
 icus probatur lenis, & mente laxus,
 mitiori pœnâ eſt puniendus, quia non
 ex temeritate, ut exigit Bulla ibi *Il-
 ſurpare præſumentes*. ſed ex quadam
 fatuitate, & vana gloria tales cele-
 brant, unde extraordinariâ pœnâ car-
 ceris puniuntur, ut ſtultus in culpa,
 fiat ſapiens in pœnâ. *cap: quia eo*.
 Tertiò, ſi conſtet joco celebrâſſe, aut
 abſolvîſſe, quia joco facta pœnam non
 merentur ordinariam, *cap: 1. deſent:
 Excom.* Probatur ex joco factum à
 puero, nam levitas præſumitur in re
 facta in puerili ætate, cùm deſit ple-
 na rationis diſcretio. Quartò, minor
 ætas infra annum vigefimum primum
 excuſat ab hac pœna, ut dicitur ex-
 preſſe in Bulla *Urbani VIII.* incipit,
Apoſtolatûs Officium. Unde qui in-
 choato etiam, & non perfecto anno
 vigefi-

vigefi-
 Religi-
 dum
 miniſt-
 Qua
 cui tra-
 beat h-
 cogi p-
 ſcopi,
 ſpòde
 ligitur
 bis:
 ad qu-
 modol-
 obedier-
 damus
 & Con-
 labilit-
 ciant.
 læ in
 ſtaſtic
 Sacer-
 exequ-
 cogatu

vigesimo primo suæ ætatis, etiam, Religiosus cuiuscunque Ordinis, nondum Sacerdos illa duo Sacramenta ministrat, tradendus est Curix seculari.

Quæres VII. An Laica potestas, cui traditus fuit fictus Sacerdos, debeat hunc morte punire, & si nolit, cogi possit per Inquisitorem, seu Episcopum, aut Iudicem huius delicti? Respōdeo ad utrumq; affirmative. Et colligitur ex citata Bulla Urbani illis verbis: *Quocirca omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo, mandamus, quatenus statutum Decretum, & Constitutionem hanc nostram inviolabiliter observent, & observari faciant.* Observatio autem huius Bullæ in eo consistit, ut Iudices Ecclesiasticæ Inquisitionis tradant fictum Sacerdotem Curix seculari, & hæc exequatur mandatum, quod si nolit, cogatur per illos, ut insinuatur illis

verbis *Observari faciant*. Ita *Diana*,
& *Pegna*, *Carena* par: 2. tit: 11. n. 31.

Quæres VIII. An non Sacerdos celebrans, aut absolvens, incurrat aliquam censuram, seu irregularitatem? Respondeo. Exercens ordinem, quem non habet, fit irregularis, ut habetur in cap: 1. & 2. de Clericis non ordin: *Minist*: ubi ultra pœnam excommunicationis ferendæ contentam illis verbis, *abijciatur de Ecclesia*, fertur & irregularitas ijs verbis. *Nunquam ordinentur*. Quæ irregularitas respectu Clerici solùm impedit receptionem ordinum, quos non habet, impositâ, quoad usum susceptorum, suspensione temporali biennij aut triennij, arbitrio Episcopi, ut colligitur ex ipsomet textu, siquidem in textu citato dicitur. *Diaconum, qui ministravit in Sacrificio, & Sacerdotio, quod non habet, manere suspensum à Diaconatu*. Respectu verò Laici ministrantis in Ordine, quem non habet,

habet, incurritur præsens irregularitas, quoad omnes ordines, unde in citato textu dicitur, *non ordinetur*, quæ locutio cum sit negativa, ac indefinita, æquivalet universali.

Monco hîc tamen, quòd cum suspensio biennij, aut triennij ab usu ordinum susceptorum committatur arbitrio Episcopi, consequenter ea non est lata sententiæ, sed ferendæ, ideò præsupponit sententiam Iudicis, id est Episcopi, alias quomodo posset committi arbitrio illius, si de ea nec constaret quòd tamen plerumque eveniret, si illa esset lata sententiæ, & ipso facto incurreretur.

Quæres IX. An absolvens per literas pœnitentem absentem sit suspectus de hæresi, & incurrat aliquam Censuram? Respondeo. Absolvens pœnitentem absentem, qui per literas, aut Internuntium confessus fuit sua peccata Sacerdoti absenti, peccat mortaliter, & incurrit excommu-

nicationem Papæ reservatam, non ideo tamen suspectus est de hæresi, quia licet facto suo contraveniat prohibitioni, non tamen id de fide fuit definitum, ut colligitur aperte ex Decreto *Clementis VIII.* emanato die 20. Iunij 1602.

Quæres X. An, qui bis eodem die celebravit, præter diem Natalis Domini, sit suspectus de hæresi? Respōdeo negative. Esi enim summi Pontifices prohibuerunt pluralitatem Missarum celebrandarum eodem die ab uno Sacerdote *cap: sufficiat 52. d. 1. de Consecr:* nihilominus hinc nulum desumi potest argumentum suspicionis hæresis contra illum, qui plures celebraret etiam sine causa, sed tantum voluntarie, aut ex inopia, seu etiam ex avaritia, vel simonia, quia isti fines, quamvis illiciti, non arguunt suspicionem hæresis, siquidem Simoniaci, neque avari subduntur inquisitionibus. Demum, si pluralitas celebra-

celebr
refis,
re, ne
hilom
plures
plures
gelum
12. qu
cap: 6
ni off
pam
sestie
Missæ
non e
dem q
aliter
juris E
Qu
ille S
lebra
Episc
quia
a suo
autem

celebrationis argueret suspicione hæ-
resis, non liceret aliquando celebra-
re, ne incurreretur, hæc suspicio, ni-
hilominus Summistæ omnes referunt
plures casus, in quibus licitum est
plures celebrare, vide illos apud *An-
gelum verb: Missa: Palud: in 4. dist:*
12. quest: 1. Anton: part: 3. tit: 13.
*cap: 6. ff. 5. Durand: in ration: divi-
ni officij lib: 4. c. 1.* referentem Pa-
pam *Leonem* eodem die aliquando
septies, interdum novies celebraſſe
Missam. Nostris temporibus in usu
non est, quòd idem Sacerdos bis eo-
dem die celebret posito quovis casu,
aliter punitur tanquam transgressor
juris Ecclesiastici.

Quæres XI. A quo sit puniendus
ille Sacerdos, qui eodem die bis ce-
lebravit? Respondeo. Sæcularis ab
Episcopo, Regularis à suo Prælato,
quia unusquisque delinquens punitur
à suo Superiore, & Iudice; in casu
autem præſenti Iudex Religiosi bis eo-

dem die celebrantis est proprius Superior Regularis. Confirmatur, quia nullo jure exprimitur Religiosū quoad hoc delictum subijci Episcopo, quod suadetur ex *Trident: ss. 22. in Decreto de observand: & evitand: in celebr: Miss:* ubi Episcopus pro data sibi potestate à sacra Synodo, ac etiam ut delegatus Sedis Apostolicæ, prohibere, mandare, corrigere, statuere, atque ad ea inviolabiliter observanda censuris Ecclesiasticis, & alijs pœnis, quæ enumeratæ sunt in dicto Decreto, transgressores compellere; potest sed in dicto Decreto nulla fit mentio de hoc excessu, ergò Religiosi transgressores huius non subduntur Episcopis.

Solent autem puniri in duobus, nam mittuntur ad triremes per triennium, & à celebratione Missarum suspenduntur. Ita praxis *Neapolit. 64.* ubi in Annotatione excusantur a tam rigorosa pœna triremium, quando
ultra

ultra c
lebrare
nesta,
grinan
Religio
cum, q
vere de
Quæ
Sacerd
brare.
fectu
do om
sit de
est, h
taliter
rite ce
te, ma
causa
idolol
adora
quaru
non ex
talis S
tenetur

ultra casus expressos per Doctores celebrarent, adducta aliquâ causâ honestâ, & paupertate Sacerdotis peregrinantis, &c. Causæ huiusmodi apud Religiosum non possunt habere locum, quia ubique domum habet, vivere debet ex mendicatione, &c.

Quæres XII. Quid sentiendum de Sacerdote, qui pluries finxit se celebrare, sed revera non consecravit defectu aliquando intentionis, aliquando omissione formæ, consecrationis, sit de hæresi suspectus? Resp. certum est, hunc Sacerdotem peccare mortaliter, quia Missæ Sacrificio, quod rite celebrandum est, & non simulate, maximam infert injuriam, & in causâ est, quod populus circumstans idololatriam materialiter committit, adorando hostiam, & calicem, sub quarum speciebus revera Christus non est Sacramentaliter. Præterea talis Sacerdos immemor suæ salutis tenetur ad restitutionem illius eleemosynæ.

synæ, quæ respondet Missis revera non dictis nisi simulate similes enim Missæ sine consecratione dictæ, nullius sunt momenti nullius valoris, sed abominationes apud Deum, cum sint sacrilegia, non Sacrificia.

Quæres XIII. An Laicus absolvens ab excommunicatione existentem in articulo mortis fiat suspectus de hæresi? Respondeo. Non est suspectus. Tum quia, super hoc nihil de fide definitum est, ita quòd factò absolutio- nis datæ per Laicum dicatur impu- gnari. Tum quia hîc nullus est abu- sus Sacramenti. Tum quia multi graves Doctores docent, Laicum pos- se moribundum absolvere ab excom- municatione, ut valeat sepeliri in lo- co sacro, & pro illo orari, quia eo casu Ecclesia illi confert jurisdictio- nem, ut alijs allegatis docet *Sanch: Secularis disp: 44. num. 7.* Multos citat *Diana resôl. 7. de excom.* Sed quoad hoc speciale, puto hanc opi-
nionem.

nionem
Tum q
tem no
Confes
catis,
test esse
munica
ratus e
ro exte
modi
suffrag
catus l
qua te
rum r
risdicti
commu
supplet
Ecclesi
non a
cap: 2
Unde
possit
nionem
mitur,

nionem non esse multum probabilem
 Tum quia hæc absolutio quoad salutem non est necessaria, cum defectu Confessarij sufficiat contritio pro peccatis, & quis nondum absolutus, potest esse gratus Deo existens in excommunicatione, cuius absolutionem paratus erat recipere. Tum quia in foro externo non admitteretur huiusmodi absolutio quoad sepulturam, & suffragia publica, cum excommunicatus Ecclesiæ nondum satisfecerit, à qua tenetur ligatus, Tum quia; verum non est Ecclesiam supplere jurisdictionem in eo casu, quasi illam communicando Laico, quia Ecclesia supplet jurisdictionem spiritualem in Ecclesiasticis, quia illius sunt capaces, non autem Laicis, qui incapaces sunt.
cap: 2, de jud: cap: Tua 25. de decim.
 Unde esto Papa id Laico concedere possit secundum probabiliorem opinionem, id autem facere non præsumitur, sed specialis delegatio necessaria

faria est, propter inhabilitatem Laici, quare cum nihil profit absolutio data à Laico defectu jurisdictionis, hæc opinio uti de re inutili reiicienda est, præterquam quod magis obest jurisdictioni Ecclesiasticæ, quatenus eam extendit ad Laicos, quàm, profit Laico, cui non est proficua, sed frustratoria, cum per Ecclesiam absolvendus sit ab excommunicatione, ut fiat capax sepulturæ, & Ecclesiæ suffragiorum, ut ex *Rituali Pauli V. colligitur in tit. de sepulturis.*

Quæres XIV. An frangens sigillum confessionis sit suspectus de hæresi? Respondeo negative, quia Sacerdos revelans, quod in confessione audiuit, nullum fidei articulum nec verbo, nec facto impugnât, ex quo redatur suspectus de hæresi. Confirmatur, quia ex hoc præcise non dicit licitam esse revelationem confessionis, nec male sentit de Sacramentis, licet huic Sacramento iniuriam inferat.

Quæ-

Quæ
non vu
sibi re
Inquisi
quia co
ditione
inducer
ex hoc
re pro
cum e
plicem
se pro
am cir
sione,
Qua
tione r
quoslib
Altrole
nali E
vere p
hibet,
narum
rum.
piens,

ici, Quæres XV. An Confessarius, qui
da non vult absolvere pœnitentem, nisi
arc sibi revelet complicem, subijciatur
est, Inquisitoribus? Respondeo negative,
rif quia cogere pœnitentem sub ea con-
am ditione, non est actus hæreticus, aut
ai inducens suspicionem hæresis, quasi
ra ex hoc intendat licitum esse infama-
dus re proximum, quod dicere hæreti-
ca cum est, siquidem manifestare com-
tio- plicem in Confessione, non est præci-
tur se proximum infamare, sed necessari-
um am circumstantiam aperire in confes-
sione, ut integra sit.

est? Quartò, *Sixtus V.* in sua Constitu-
dos tione 17. quæ incipit *Cæli & terra*,
di quoslibet superstitiosos, Sortilegos &
rer Astrologos, Iudiciarios subdit tribu-
ed nali Episcoporum, & Inquisitorum se-
fir vere puniendos, & eorum libros pro-
di hibet, & damnat cum incurfione pœ-
fes narum in *Iudice Librorum* contenta-
en- rum. Bulla verò *Urbani VIII.* inci-
am piens, *Inscrutabilis* iudiciorum fertur
æ- contra

contra Astrologos judiciarios, qui de statu Republicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, seu vita Romani Pontificis, aut eius consanguineorum, judicia facere, nec non eos, qui illos desuper consulere præsumperint.

Quæres I. An omnis species superstitionis & sortilegij sit casus Inquisitionis secundum hanc Bullam Sixti V. Ratio dubitandi est, quia hæc Bulla intitulatur contra exercentes artem Astrologiæ, quæ est species superstitionis, consequenter non comprehendit omnes superstitionis species. Respondeo. Per hanc Bullam omnis superstitionis species est casus Inquisitionis, ut aperte habetur ex supradictis, ibi: *Quivè huiusmodi illicitas divinationes, sortilegia, superstitiones veneficia, incantationes, &c.* Nec obstat tituli inscriptio limitata ad divinationes, quando in textu materiæ ampliatur, & exprimitur quoad omnes species.

Quæres

Quæres II. An comprehendantur tantum exercentes hanc artem, an etiam, qui semel divinaverunt, vel alicui amico nativitatem, ut aiunt, fecerunt? Ratio dubitandi desumitur ex illis verbis: *Iudiciaria Astrologia artem exercentes*, nam significant iterationem actus, ex ijs, quæ in simili refert Nav: c. 27. n. 250. de exercente sodomiam, qui pœnas in Bulla Pij V. non incurrit per unum, vel alterum sodomix actum, ergò neque casum Inquisitionis incurrit ille, qui amico nativitatem facit. Respondeo. Etiam unicus superstitionis actus subditur Inquisitioni, ut colligitur ex illis verbis. *Premissa detestanda scelera, & delicta (ut præfertur) faciunt aut in eis se quomodolibet intromittunt.* Ex quibus verbis prædictæ clausulæ rationis dubitandi explicatio colligitur, nimirum *exercentes*, id est, *facientes*, seu se ingerentes in actibus superstitionis.

O

Quæres

Quæres III. Quot actiones subdantur officio sanctæ Inquisitionis? Respondeo, sequentes exercitium, & professio Astrologiæ, instructio, quâ Astrologi alios imbuunt, d sciplina, hoc est, illam addiscere, facere actum superstitiosum. Denum se in prædictis intromittere, auxiliando, consulendo, mandando, consentiendo &c. In his omnibus casibus Bulla Astrologos, & superstitiosos subijcit sanctæ Inquisitioni.

Quæres IV. An in hac Bulla prohibeantur non solum judicia assertiva de futuris contingentibus, verum etiam conjecturæ de eisdem cum protestatione nihil certò asserendi? ratio dubitandi est, quia hîc prohibetur Astrologia non quæcunq; sed tantum judiciaria, quæ consistit in judicio affirmativo rei eventuræ, qualis non est cognitio coniecturalis, quæ potius dubitatio est, quam judicium de futuris. Respondeo. Non solum
prohi-

prohibe
iectura
hil cert
tò affir
tur ex
& natu
turis co
uitisq;
mana
eventu
id se
protes
que fo
docen
quia P
cultura
utroqu
js Ast
omnes
per h
super
bet A
ctural
mana

prohibetur iudicium, sed etiam con-
iecturatio etiam sub protestatione ni-
hil certò affirmandi, & id expresse cer-
tò affirmandi, & id expresse colli-
tur ex illis verbis: *Facientes iudicia
& natiuitates hominum, quibus de fu-
turis contingentibus, successibus, for-
tuitisq; casibus, aut actionibus ex hu-
mana voluntate pendentibus aliquid
eventurum affirmare audent, etiamsi
id se non certò affirmare asserant, aut
protestentur.* Et id procedit in utro-
que foro, ut bene, *Salas, & Sanch:*
docent lib: 2. cap: 38. n. 34 tum
quia Papa permisit iudicium de agri-
cultura, navigatione, medicatione in
utroque foro, ergo damnavit in ali-
js Astrologiam in utroque foro ad
omnem cognitionem. Tum, quia
per hunc modum occultatur malitia
superstitionis, consequenter quili-
bet Astrologus sub his modis conie-
cturandi futura contingentia ab hu-
mana voluntate pendentia, excusare-

tur à violatione huius Bullæ, ex quo nullus puniri posset, & sic frustraretur mens legis, cuius finis est, extirpare hoc vitium superstitiosum divinationis, castigando delinquentes. Colligitur hinc, non esse permittendos, ut aiunt, *Lunarios* quosdam, qui prædicunt revolutionem regnorum, mortem alicuius Principis, desolationem alicuius Provinciæ, victoriam in bello, pacem, &c.

Quæres V. Quam pœnam incurrant legentes, aut retinentes libros, opera, & tractatus de Astrologia judiciaria, aut alijs superstitionibus? Respondeo. Incurrere excommunicationem, quarum prima refertur in *Bulla Cœne Domini*, altera in *Bulla Pij IV* initio *Indicis*. Cedula tamen habens, in qua descripta est propria vel alterius nativitas, hanc pœnam non incurrit. Quia ille non est liber, neque opus, neque tractatus, de quibus est sermo locis citatis. Cedula

tamen

tamen
ulla il
Qu
pter c
person
Respon
novem
divina
te Alt
parte
silium
tiò, re
nation
Christi
Papæ
que ac
sive.
seu d
que
gnos
tenti
tia, c
osten
ctatio

tamen illa lacerari debet, nec fides
ulla illi haberi.

Quæres VI. Quæ poenæ, & pro-
pter quas actiones, & contra quas
personas ferantur in Bulla *Urbani VIII.*
Respondeo. Actiones hîc prohibitæ sunt
novem, quatuor ex parte quærentium
divinationem, quinque verò ex par-
te Astrologorum, & divinantium. Ex
parte quærentium sunt primò con-
siliû petere, secundò, recipere, ter-
tiò, retinere, quartò, ostendere divi-
nationem factam de statu Reipublicæ
Christianæ, vel de vita, aut morte
Papæ, aut eius consanguineorum us-
que ad tertiam generationem inclu-
sive. Ex parte verò Astrologorum
seu divinatorum actiones sunt quin-
que, prima, factio & constructio pro-
gnostici de prædictis; secunda; re-
tentio prognostici, etiam alieni; ter-
tia, datio eius alteri; quarta eiusdem
ostensio: quinta demum, eiusdem tra-
ctatio, sive verbo, sive scripto etiam

per modum improbationis. Proce-
dunt, quamvis divinatio non conti-
neat iudicium, imò Astrologus, sive
divinator, se non certo affirmare,
quod prædicit protestetur, ut di-
ctum est.

Reus unius etiam harum actionum,
incurrit excommunicationem. Ec-
clesiastici quoque cuiuslibet ordinis,
tam Sæculares, quam Regulares præ-
ter excommunicationem, & privati-
onem Officiorum, beneficiorum, & di-
gnitatum, cum perpetua inhabilita-
te, traduntur Curix sæculari punien-
di, prævia degradatione, si rei fuerint
etiam unius illarum actionum.

Episcopi pariter, & alij maioris
excellentiæ, & constituti in sublimi,
& speciali nota, dignitate, etiam
mundana, aut suprema, eandem in-
currunt excommunicationem, & pri-
vationem regiminis, & administratio-
nis Ecclesiarum, & aliorum quorum-
cunque beneficiorum, & dignitatum
quan-

quant
archa
rum,
bilitat
simis
nales,
que al
ex La
rò Im
mo
patet
Pra
& Ep
buscu
quara
strolo
impos
super
omne
Pra
vatio
pra,
contr
prond

quantumvis amplissimarum, & Patriarchali maiorum, ac officiorum suorum, ipso facto, cum perpetua inhabilitate. Sub his clausulis efficacissimis comprehenduntur etiam Cardinales, Electores Imperij, & quicunque alij habentes mixtam dignitatem ex Laicali, & Ecclesiastica. Non verò Imperator, nec Reges, quia sermo est de Ecclesiasticis tantum, ut patet legenti partem Bullæ sub *num. 2.*

Prædicta autem de Ecclesiasticis, & Episcopis intelligenda sunt de quibuscunque actionibus tam respectu quærentium divinationem, quam Astrologorum, & divinatorum, cum impositio pœnarum respiciat personas superius expressas, quoad actiones omnes & quaslibet.

Præter excommunicationem, & privationem Officiorum, de quibus supra, imponuntur etiam aliæ pœnæ contra requirentes divinationem, aut pronosticantes de statu Reipublicæ

Christianæ, &c. Nempe, uti rei laxe
Majestatis ultimo supplicio & bono-
rum confiscatione puniendi sunt, cum
devolutione etiam quarumcumque
Civitatum & locorum etiam jurisdic-
tionalium, & feudalium, ut habetur
in Bulla. Sed hæc pœnæ afficiunt tan-
tum modo Laicos, cum de illis tan-
tùm sermo sit unde per eandem Bul-
lam Ecclesiastici omnes infra digni-
tatem Episcopalem degradati tradun-
tur Curix sæculari pro ultimo sup-
plicio. Episcopi verò, & alij maio-
res Prælati etiam dignitate munda-
nâ præditi, etiam supremâ ipso jure
præter excommunicationem sunt pri-
vati suis beneficijs, officijs, regimini-
bus, & administrationibus. Ex quo
in his confiscatio bonorum locum
non habet, sed tantùm respectu Lai-
corum.

Sed ad quem spectent bona con-
fiscata, & devolutio Civitatum, & ju-
risdictionalium? Respondeo. Ad eum
Supre-

Supre
unde
redit
Come
cunqu
conces
ipsum,
res re
num,
extra
quas
tæ fe
rumo
inhab
re, n
causis
confis
script
mum
crimi
dit in
nibus
cit ex
excor

Supremum Principem, cuius erant ; unde feudum concessum ab Ecclesia , redit ad Ecclesiam, siue delinquens sit Comes, siue Marchio, siue Dux cuiuscunque conditionis, & notæ, si verò concessum fuit à Laico, revertitur ad ipsum, quia æquum est, ut unaquæq; res redeat ad suum directum dominum, qui illam concessit, & non ad extraneum? Sunt & actiones aliæ, ob quas incurritur excommunicatio lætæ sententiæ, & beneficiorum, ac quorumcumque Officiorum privatio, cum inhabilitate ad illa, videlicet impedire, molestare, perturbare Iudices in causis huiusmodi procedentes, aut non consignare reum huius criminis cum scripturis ijsdem Iudicibus. Et demum quælibet actio, quâ reus huius criminis effugit iudicium, aut non cadit in manus Iudicis, aut ex illius manibus & potestate subtrahitur, inducit excommunicationem. Hæc autem excommunicatio non comprehendit

ſæculares perpetrantes actiones ſupra prohibitas, quia de illis fit nulla mentio, ſed ſolum de Perſonis Eccleſiaſticiſ. Vide Bullam antecitatam.

Quæres VII. An prohibita ſit Aſtrologia judicans de temperamento bono, ſeu malo hominis ex obſervatione influxûs conſtellationum tempore Nativitatis? Reſpondeo. Non, quia certum eſt directe influere in corpus humanum. De quibus autem alijs judicare poſſit Aſtrologus, dixi *Philosophia mea Tomo 3. in diſp: de Cælo.* Ibi me vide.

Quinto. *Clemens VIII.* ſtatuit ne Itali habitare poſſint in terris hæreticorum, quam Bullam confirmat Bulla *Gregorij XV.* & addidit, ut nec hæretici apud Italos morari poſſint, & Catholici eos receptantes, aut favorem & auxilium præſtantes, puniantur uti fautores & receptatores hæreticorum, ſive ſint Eccleſiaſtici, ſive Laici.

Quæres.

Quæres I. Quid requiratur, ut Catholicus possit habitare in terris hæreticorum juxta Bullam *Clementis VIII.* Respondeo. Tria requiruntur. Primò, licentia Ordinarij, vel Inquisitoris loci, à quo disceditur, quia in Bulla exprimitur, quòd discedere volentes, debent id significare uni ex prædictis, à quo admonendi sunt de vita religiose ducenda in terris hæreticorum. Secundò, in illis locis, ad quæ transit Catholicus, debet publice & palam vigere cultus divinus quoad Missam, Sacramenta, & huiusmodi. Tertiò, singulis annis scheda de Confessione, & Sacra Communionem transmittenda est ad Ordinarium, seu Inquisitorem, à quibus recessit.

Quæres II. Quibus prohibeantur, dum in terris Hæreticorū habitant? Respondeo. A quatuor prohibetur. Primò, non possunt contrahere matrimonium cum hæreticis, propter periculum subversionis, est etiam
jure

jure communi prohibitum *Cap. Cave.*
 Idem dic de Sponsalibus, licet de
 illis non fiat mentio, quia quando-
 cunque prohibetur unum, censentur
 etiam vetita reliqua omnia, per quæ
 pervenitur ad illud, *l. oratio ff. de*
sponsal. c. 4. de constit. Per sponsalia
 autem pervenitur ad matrimonium,
 ut patet ergo prohibito matrimonio
 intelliguntur interdicta sponsalia.
 Secundò, debent abstinere a sepul-
 turis hæreticorum, quod intelligitur
 non solum passivè, ut non sepeliantur
 in eorum Ecclesijs, seu sepulchris,
 verùm etiam activè, ne concurrant
 ad sepeliendos hæreticos: quod po-
 stremum, sub excommunicatione la-
 tæ sententiæ erat iam prohibitum
cap. 2. de heret. in 6. Terriò. In
 baptizandis suis filiis non possunt as-
 sumere in compatres, aut commatres
 hæreticos; neque Catholici id mu-
 nus præstare possunt respectu hære-
 ticorum, nisi in casu, quo filij hæ-
 retico-

retico-
 Cathol
 autem
 sit bap
 in for
 hoc cr
 videan
 titorum
 Luther
 quide
 esse n
 pecca
 gi, &
 tûs, c
 stat ex
 demur
 possun
 dici
 dicus
 nullu
 infirm
 Si un
 & gr
 hibet

reticorum baptizarentur á Sacerdote
Catholico, more item Catholico. Id
autem prohibetur, non quia irritus
sit baptismus ab hæretico collatus
in forma Ecclesiæ tenet enim de fide
hoc credendum, sed ne Catholici
videantur approbare errorem hære-
ticorum, & sic subvertantur, nam
Lutherani & Calvinistæ admittunt
quidem Baptismum Sacramentum
esse necessarium, non tamen delere
peccatum Originale, sed tantum te-
gi, & non imputari extinctione rea-
tûs, quod est error in fide, ut con-
stat ex *Trident. Sessio. V.* Quartò,
demùm Medicis hæreticis uti non
possunt, quando habent copiam me-
dici Catholici idonei; si igitur Me-
dicus Catholicus insufficiens est, vel
nullus est, uti possunt hæretico, ut
infirmis suis consulere possint.
Si unicus est Medicus Catholicorum,
& gravis urget infirmitas, non pro-
hibetur usus Medici hæretici periti,
ut re-

ut refert ex *Riccio*, vol. 4. *decif.* 208. *Carena part.* 2. *tit.* 17. *n.* 19. §. *Tertio.* Id etiam ante prohibitum fuit a *Gregorio XIII.* in Bulla incip. *Alias pie memorie.* Ut neque in terris fidelium vocarentur Medici Iudæorum, aut aliorum infidelium ad medendos fideles, & contra facientes mandat puniri ab Ordinarijs locorum. Vide *Naldum verb: Medicus*, Bullam hanc extendentem, ubi ait, tempore pestis admitti ob carentiam fidelium medicorum.

Quæres III. An accedentes ad terras hæreticorum pro aliquo negotio, sed ibi non commorantes, infra paucos dies ad domum propriam redeunt, teneantur petere licentiam, & observare supradicta in Bulla *Clementis*? Respondeo negative, quia in Bulla fit mentio de habitatione, & domicilio, ibi *Audeat habitare, vel domicilium tenere in Civitate.* Nam habitatores, vel domicilium habentes, non

non dicuntur advenæ, peregrini, neque viatores, de quibus hîc non fit mentio. Confirmatur ex actibus ibidem prohibitis, & de schedulis pro Sacramentis receptis singulis annis transmittendis ad unum ex prædictis Superioribus suis, quæ omnia indicant diuturnam habitationem.

Quæres IV. An Bulla *Gregorij XV.* quod hæretici non habitent in *Italia*, & *Insulis adjacentibus*, comprehendat hæreticos milites, quorum multi his nostris temporibus militant in diversis exercitibus hîc in *Italia*? Respondeo. Non comprehendit, quia Bulla loquitur tantum de hæreticis domicilium, seu habitationem in *Italia* habentibus, milites autem de exercitu proprie domicilium, neque habitationem dicuntur habere, cum sequantur exercitum, vagando huc, vel illuc, juxta exigentiam belli, & imperium ducis exercitûs; domicilium autem tunc acquiritur ab aliquo, quando

quando animum habet perpetuò manendi in loco electo, *Gloſi. ver: Larem: C. ne incolis.*

Quæres V. An hospitio receptans hæreticum tranſeuntẽ ſubdatur huic Bullæ *Gregorij XV.* & puniendus ſit tanquam fautor & receptor hæretici? Reſpondeo negativè, quia receptor hæretici dicitur ille, qui recipit occultè in domo ſua eum, quem ſcit eſſe hæreticum, illum occultando, ne incidat in manus juſtitix. *L. ſin. cap. de eo, qui lat.* Fautor verò dicitur ille, qui hæretici cogniti commodum & utilitatem ex animo tuetur in cauſa hæreſis. *arg. lib. 1. parag. 1 ff. de juſtit.* nihil autem horum in caſu noſtro intervenit.

Sextò *Paulus V. Conſtit. ſua 26.* quæ incipit *Romanus Pontifex*, revocavit facultates Superioribus quorumcunque Ordinum & Religioſorũ, quoquo modo conceſſas, cognoscendi cauſas ſuorum ſubditorum ad officium

ficiu
dolibe
atione
di, pro
modo
De quo
Confeſſ
tibus a
Sep
97. R
ones
one B
ponit
res, ec
& hær
puniẽd
29. in
noſter
hibiti
ginen
ginal
Qu
læ con
in ſua

ma-
em:
tans
auic
fit
fici?
tor
oc-
scit
do,
fin.
di-
om-
erur
g. 1
in
26.
re-
quo-
prū,
ten-
of-
am

ficiū sanctæ Inquisitionis quomo-
dolibet pertinentes, neque denunti-
ationes recipiendi, testes examinan-
di, processus conficiendi, aut quoquo
modo se in eas causas intromittendi.
De quo vide *dicta quest. 1.* dum de
Confessarijs poenitentes suos sollicitan-
tibus ageremus.

Septimò Idem *Paulus V. Constit.*
97. *Regis pacifici* innovat Constituti-
ones *Sixti IV. & Pij V.* de Concepti-
one Beatæ Mariæ Virginis editas, im-
ponit maiores poenas in transgresso-
res, eosque tradit locorum Ordinarijs,
& hæreticæ pravitatis Inquisitoribus
puniēdos. *Gregorius* verò *XV. Constit.*
29. incipiente, *Sanctissimus Dominus*
noster auditis, ampliat & declarat pro-
hibitiones asserendi B. Mariam Vir-
ginem conceptam esse in peccato ori-
ginali.

Quæres I. Quid præactorum Bul-
læ contineant? Respondeo. *Sixtus V.*
in sua *Grave nimis* excommunicatione

P

refer-

reservata affligit quoscumque asserentes sequentes propositiones. Prima. *Credentes, aut tenentes, Mariam esse preservatam à peccato Originali, sunt heretici, aut peccant mortaliter.* Secunda, *Officium Conceptionis celebrans, peccat mortaliter.* Tertia, *audientes sermones de Conceptione, alicuius peccati sunt rei.* Papa prædictas propositiones uti falsas & erroneas damnat cum libris de illis agentibus, & contrarium sentientes excommunicat, ut supra. Quarta, *Credentes, aut tenentes Mariam fuisse conceptam in peccato Originali, sunt heretici, aut peccant mortaliter.* Hanc igitur, & prædictas asserentes, sunt ipso jure excommunicati.

Pius V. in sua 114. incipiente *super specula* §. 2. ponit pœnam suspensionis à divinis absque nova declaratione ipso facto incurrendam, & privationem cuiuscunque gradûs, dignitatis, aut administrationis cum inhabilita-

bilitat
servat
ribus
miscu
tudo
contro
re ratio
tate, al
& con
gnant
cuius
textu
dicta
ceat
nibus
caso d
gumer
vel i
Sixto
vant
Pa
me d
is po
terea

hilitate ad quæcunque, omnibus reservatis, quicumque, qui in popularibus concionibus vel ubicunque promiscua virorum, & mulierum multitudo convenire solet, de huiusmodi controversiæ alterutra parte disputare rationibus, vel doctorum auctoritate, asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusvis pietatis, aut necessitatis prætextu vulgari sermone scribere, vel dictare præsumit, subditur §. 3. *Liceat viris doctis in publicis disputationibus, ubi nulla scandali habetur occasio de illa quæstionem facere, & argumentis utramque partem asserere, vel impugnare, servatis supradictis à Sixto V. cuius pœnæ in hac innovantur.*

Paulus deinde V. in Bulla proxime citata supradictas Bullas cum suis pœnis in omnibus innovat, & præterea alias addit, nempe privationem

vocis activæ & passivæ, atque facultatis interpretandi cum inhabilitate ad prædicta, omnibus reservatis, contra Concionatores, aut publice legentes, seu docentes contra præscriptum Bullarum suorum Prædecessorum, & transgressores subijcit Ordinarijs, & Inquisitoribus.

Gregorius tandem *XV.* in sua 29. præcitata, Constitutionem *Pij V.* in qua prohibuit, ne de huiusmodi controversia vulgariter disputaretur in concionibus, & publice; extendit etiam ad colloquia privata quoad partem affirmativam, ne quis scilicet imposterum audeat in publicis Concionibus, Læctionibus, Conclusionibus, & alijs quibuscunque actibus publicis asserere, quod B. Virgo Maria fuerit concepta cum peccato Originali, ac etiam in privatis colloquijs. De hac ergo parte affirmativa non est amplius loquendum, sed illi silentium omnino imponendum.

Quæ-

Quæres II. Quid veniat nomine *Conceptionis*? Respondeo venire *immaculatam*. Colit enim Conceptionem Ecclesia, quæ rem maculatam non colit. Nec id potest intelligi de Conceptione *sanctificata*, quia sanctificatio, & Conceptio sunt omninò diversa, adeò quòd qui colit Conceptionem, non dicitur venerari sanctificationem, ut expresse docuit *Sixtus V.* in Bulla prædicta. Sed ad maiorem horum lucem, firmissimèque robur, vide Constitutionem *Alexandri Papæ VII.*

Octavò *Gregorius XV.* Constit: sua 27. incipiente. *Romanus Pontifex in specula*, revocat quascunque concessionem vivæ vocis oraculo factas. Et *Urbanus VIII.* in sua, quæ incipit. *Aliàs felicitis recordationis Gregorius*, eam revocationem extendit ad quoscunque quantumvis privilegiatos & exemptos.

Quæres I. Quid sit vivæ vocis,
P 3, oracu-

raculum? Respondeo. Est concessio, seu gratia oretenus facta, sine scriptura à summo Pontifice. Unde non solum concessionem factam per Bullam, non dicuntur oracula vivæ vocis, sed etiam illæ, quæ fiunt per signaturam Papæ, quando scilicet ipse alicui petitioni propria manu subscribit, vel solum scribendo *Fiat*, quia tales concessionem non fiunt oretenus, sed etiam manu.

Quæres II. Quænam vivæ vocis oracula revocata sint? Respondeo, non esse revocata ea vivæ vocis oracula, quæ concessa sunt generaliter omnibus Fidelibus, aut omnibus Ecclesiasticis, ut enim patet ex Constitutionibus relatis, solum revocantur ex concessionem, & gratiæ vivæ vocis oraculo factæ quæ fuerunt concessæ Superioribus & Personis cuiuscunque Ordinis, Congregationis, Instituti, & Societatis, vel ipsis Ordinibus, Congregationibus, Societatibus & Institutis,

tutis
rum
Oracu
ibi c
leg: M
Ne
Privile
legion
polito
statu
final
facie
quia
in d
na,
Privile
tiva,
fiasti
duct
rum
ubi
riun
don
P

tutis, ut patet ex verbis ipsis dictorum Pontificum. Ita *Lerana* Voc: *Oracula vivæ vocis num: 5.* cum alijs ibi citatis, *Peyrinis Tomo 3. Privileg: Minim.*

Nec sub hac revocatione veniunt Privilegia declarativa aliorum Privilegiorum, Sacrorum Canonum, & Apostolicarum Constitutionum, aut statutorum Religionis. Quia causa finalis, quæ movit hos Pontifices ad faciendam hanc revocationem, erat, quia usus illorum erat ut plurimum in detrimentum Ecclesiasticæ disciplinæ, ut patet ex Bulla *Urbani VIII.* Privilegia autem huiusmodi declarativa, non sunt in detrimentum Ecclesiasticæ disciplinæ, sed multum conducunt ad conservationem Religiosorum in Regulari observantia. *Lerana* ubi sup: *Navarrus in Lucerna Regularium Ver: Privilegia num: 5. Bordonus Resolut: 31. num: 5. &c.*

Præterea non censentur revocatæ

P4 concess-

concessionem factam per vivam vocis oracula, quæ sunt sortita suum effectum, licet effectus habeat tractum successivum pro futuro tempore. Unde si aliquis Religiosus habuit gratiam ante has Constitutiones à Pontifice, solo vivam vocis oraculo, quod esset Magister, &c. non censetur revocata. Ita enim ad instantiam *Fratri Dominici de Molin: Ordinis Prædicatorum, & Procuratoris omnium Religionum*. Medicantium, & non Medicantium, Provinciæ Bethicæ respondit sacra Congregatio Regularium die 2. Aprilis 1625.

Nota tamen, si aliquis Religiosus haberet per aliquod vivam vocis oraculum sibi concessam facultatem, v.g. dispensandi, vel absolvendi quemlibet ad se venientem in casibus reservatis, & talem facultatem non exercuit, revocatam censi per dictas Constitutiones, quia illa non est sortita suum effectum, neque habet tractum successivum,

ativum,
ut illu
clarati
Infu
non re
quæ li
conces
lam, v
Ratio
cis or
unt v
& Br
De
uni l
oracu
bile s
lum n
tutio
citer
legi
Q
la v
grat
præj

fivum, per unicum solum actum, pro-
ut illum habent gratiæ relatæ inde-
claratione sacrae Congregationis.

Insuper per dictas Constitutiones
non revocantur vivæ vocis oracula,
quæ licet primotenus, verbotenus
concessa sunt, postea tamen per Bul-
lam, vel Breve fuerunt confirmata.
Ratio est, quia iam prædicta vivæ vo-
cis oracula, desinunt esse talia, & fi-
unt veluti concessa per dictas Bullas,
& Brevia.

Deinde, si privilegium per Bullam
uni Religioni concessum, vivæ vocis
oraculo alteri communicetur, proba-
bile satis est, tale vivæ vocis oracu-
lum non revocari per dictas Consti-
tutiones. Nam vere non est simpli-
citer vivæ vocis oraculum sed privi-
legium Bullarum.

Quæres III. An revocata sint il-
la vivæ vocis oracula, quæ continent
gratiam omninò favorabilem, & nulli
præjudicialem? Respondeo affirma-

tive. Nam Constitutiones citatæ universalissime loquuntur, & alias sequi videretur inutilem ferme esse revocationem per illas factam, cum ferre omnia vivæ vocis oracula Religionibus, aut Religiosis concessa, concernant, saltem regulariter loquendo, forum conscientia, nec alijs præiudicium afferant.

Sub eandem revocationem cadunt vivæ vocis oracula concedentia Indulgentias. Quia Pontifex *Gregorius* revocat omnes gratias, & concessiones quascunque spirituales, & Ecclesiasticas, tam ad forum interius, quam exterius spectantes. Similiter *Urbanus* revocat omnes & quascunque gratias, & nomine *gratia* jure intelligendæ veniunt etiam *Indulgentiæ*.

Nonò, Ijdem Pontifices, *Gregorius* quidem Constit: 40. quæ incipit *Apostolatus officium*. *Urbanus* autem constit: 114. eodem modo incipiente, revocant licentias quascunque legendi, vel

di, ve
Qu
VIII. I
bendi
& iacu
dum,
di? R
enim
hibito
perfor
cund
genti
tione
N
Urba
gend
verò
quia
tand
nec
de j
est,
offic
tene

di, vel habendi libros prohibitos.

Quæres I. An per Bullam *Urbani VIII.* Episcopis sublata sit licentia habendi & legendi libros prohibitos, & facultas licentiandi alios ad habendum, vel legendum libros huiusmodi? Respondeo, esse sublatam, Ait enim Bulla, libros *quomodolibet prohibitos*, se interdicere, *Quibuscunq; personis, Laicis, & Ecclesiasticis, quacunq; dignitate, etiam Ecclesiastica fulgentibus, etiam speciali notâ, & mentione dignis.*

Neque dicas præcitatam Bullam *Urbani* revocare præcise licentias legendi libros prohibitos; Episcopus verò non indiget licentia huiusmodi, quia ex officio illos legit ad confundendos errores; nam licentia non est necessaria in ijs, quæ aliàs de se, & de jure sunt concessa. Contra enim est, nullo jure probari. Episcopum ex officio posse legere libros prohibitos; tenetur quidem ex officio, expurgare li-

re libros nondum prohibitos, nam prohibiti sufficienter purgantur per ignem; is enim debet esse executor prohibitionis, atque etiam procurare, ne quis apud se illos retineat, aut legat, quæ præstare potest sine illorū lectione, aut retentione, cum in Bulla dicatur, ut statim comburantur.

Quod dixi de Episcopis, applicandum etiam est Inquisitoribus (nisi habeant specialem licentiam) cum a fortiori videatur facultas sublata istis, quam Episcopis, qui ex Officio sunt antiquiores. Deinde ex præscripto Bullæ, libri Inquisitoribus delati comburendi sunt, ergo frustratur illorum licentia. Si tamen specialem licentiam habeant, adhuc alios ad legendum libros præactos, licentiare non possunt. Aliud enim est, habere licentiam, aliud licentiare alios, ex diversis autem non fit illatio, maxime in odiosis.

Eadem facultas sublata est Prælati-
tis Re-

tis Re
Vrbani
idem
express
edenda
licam
tionis
Religio
cunqu
licent
Demu
bus e
a for
tense
Ide
tore,
cunqu
asticis
nis,
specta
Qu
cessit
prohi
deo n

tis Regularium, ut ex Bulla ejusdem
Urbani VIII. colligitur. Præterea
 idem Pontifex vult in Decreto supra
 expresso, Constitutiones editas, &
 edendas in concernentibus Catho-
 licam Fidem, & Officium Inquisi-
 tionis sanctæ, comprehendere omnes
 Religiosos, derogando in his quibus-
 cunque eorum Privilegijs, & sic &
 licentijs legendi libros prohibitos.
 Demum si Episcopis & Inquisitori-
 bus ea licentia sublata est, ut dixi,
 à fortiori ipsis Regularibus sublata
 tenebitur.

Idem dic de Regibus, & Impera-
 tore, ex illis Bullæ verbis. *Quibus-
 cunque Personis, Laicis, & Ecclesi-
 asticis, cujuscunque statûs, conditio-
 nis, qualitatis, & præminentia, etiã
 peccali notâ & mentione dignis.*

Quæres II. An in aliquo casu ne-
 cessitatis occurrentis, possint libri
 prohibiti legi, aut retineri? Respõ-
 deo negativè. Ratio est, quòd Bul-
 la di-

la dicat, eos quantocj us comburi debere, verſum autem *debet* importat neceſſitatem exequendi. *Gloſſa ver. debeat.* Nec video cauſam neceſſitatis, quia libri prohibiti, uti aboliti per ſententiam, ad nihil deſerviunt, ac proinde nullam neceſſitatem inferre poſſunt. Unde non ſubſiſtit, quod dicit *Naldus*, illos nimirū retineri poſſe ad effectum judicandi, an poſſint recipere correctionem, quia cum jam ſint damnati nullam poſſunt recipere correctionem, aliter ſupremum Tribunal, cuius eſt libros damnare, defeciſſet prohibendo libros, qui potuiſſent corrigi, & permitri, & jubendo, ut eiufmodi libri omninò comburantur.

Quæres III. An habens licentiam legendi libros prohibitos, poſſit illà uti extra Territorium concedentis, ac proinde ubique terrarum? Reſp: poſſe. Quia eſt Privilegium personale, quod ſequitur perſonam, quocunque pergīt. Niſi limitetur locus, in quo legendus ſit liber prohibitus,

nam

nam p
tum ſo
Quæ
quibus
aut reti
ſolution
prohibe
hærefur
cionem
obſcari
ſtione
quæ in
in Ina
corum
ptæ pro
tis ſuſp
legerit
tionis
ob cau
ſuſpect
Ab In
debet
tum d
hilom

nam privilegium tantum valet, quam
sonat.

Quæres IV. A quo Iudice, &
quibus pœnis puniendus sit legens,
aut retinens libros prohibitos? Pro
solutione nota, ex triplici fine libros
prohiberi. Primò, quia continent
hæresim. Secundo, propter suspi-
cionem hæresis. Tertio, propter
obscœnitates. Respondeo iam quæ-
tionem hanc resolvi ex Bulla Pij IV.
quæ incipit *Dominici gregis* registrata
in *Indice*, ubi legitur. *Qui hereti-*
corum libros vel cuiusvis Auctoris scri-
pta propter hæresim, vel falsi dogma-
tis suspicionē damnata, atq; prohibita
legerit, habueritvè, in excommunica-
tionis pœnam ipso jure incidat, eamq;
ob causam in eum tanquam de hæresi
suspectum inquiri, & procedi liceat.
Ab Inquisitore igitur hæc pœna ferri
debet. Et licet Bulla loquatur tan-
tum de primis duobus casibus, ni-
hilominus extenditur jurisdictio In-
quisi-

quisitorum etiam ad tertium, prouti responsum fuit Inquisitori *Cremonæ*, sub die 21. Ianuarij 1627. Si quis verò legat, aut retineat libros prohibitos alia ex causa, præter peccati mortalis reatum, Episcoporum arbitrio severè se noverit puniendum. Ita expressè *Pius IV.* in Bulla citata. Plura vide in Bulla *Cænæ Domini*.

Excusat tamen ab his parvitas materiæ, ea enim excusat à mortali peccato, sine quo excōmunicatio major non incurritur. Parvitatem autem materiæ in hac parte, alij putant pauca verba, alij decem lineas, alij unam paginam. Ego existimo, quòd sicut in materia furti illa dicitur parva materia, in qua spectatis circumstantijs non infertur nocumentum grave illi, cui res aufertur, sic in præsentì, eam dicendam parvitatem materiæ, per cuius lectionem, inspectis circumstantijs libri, legentis, &c. non timetur grave periculum perversionis ipsi legenti.

Quæ-

Qua
libros
quisito
enim l
quæ vic
nalis ca
Quæ
retici m
furas t
ve.
tuit F
talem
demn
quo i
tio fi
expres
buscun
lis, A
ticos
cesse
libru
Hare
cat, n
catum

Quæres V. An legens, seu retinēs libros prohibitos, denuntiandus sit inquisitori? Respondeo affirmative. Sic enim habent Edicta Inquisitorum, quæ vide apud *Bordonum Sacri Tribunalis cap: 14.*

Quæres VI. An legens librum Hæretici nondum damnati, incurrat censuras taxatas? Respondeo affirmative. Quia condemnatio non constituit Hæreticum, sed iam existentem, talem declarat, ac proinde ante condemnationem est vere Hæreticus, de quo in Bulla, in qua non solum mentio fit de hæreticis sectarijs ibidem expresse nominatis, sed de alijs quibuscunque, ut colligitur ex verbis illis, *Ac omnes & singulos alios hæreticos quoquo nomine censeantur.* Necessè verò est, ut legens, seu retinens librum, sciat illius auctorem esse Hæreticum, quia ignorans non peccat, neque incurrit pœnas, quæ peccatum supponunt.

Q

Quæres

Quæres VII. Quis incurrit has pœnas apud Regulares, si retineantur huiusmodi libri in suis Bibliothecis? Respondeo. Incurrit Superior Monasterij, & Custos Bibliothecæ, isti enim propriè dicuntur retinere, quia habent curam librorum ex officio. Incurrit etiam ille Religiosus, qui extractum de loco retinet in sua camera, sive id faciat de licentia Superioris, sive non.

Quæres VIII. An retinens alienum librum prohibitum, apud se depositum, has pœnas incurrat? Respondeo, quòd sic. Quia verba Bullæ sufficienter verificantur, cum retineat librum prohibitum, neque enim Bulla requirit, ut liber sit proprius retinentis. Et ex vulgatis iuribus, ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

Quæres IX. An legens librum, quem nullatenus intelligit, incurrat? Respondeo negative, juxta illud Canonis,

tonis.
gligere
enim, e
Et Ioan
quòd le
Quæ
tur de
effectur
onem?
fender
dicit.
ut Hæ
scribe
pedien
tur, n
Lauda
ris, no
cum.
Bulla
defen
Dico,
dere
bet, a
defend

tonis, *Legere, & non intelligere, est negligere, id est, non legere, negligere* enim, est compositum ex *non & legere*. Et *Ioan: 22. de verborum signif:* dicit quòd *legere, sine intelligere parum est.*

Quæres X. Quomodo quis dicatur defendere librum Hæretici, ad effectum incurrendi excommunicationem? Respondeo, ille dicitur defendere librum Hæretici, qui aliquid dicit, vel agit in favorem libri, pro ut Hæretici, laudando, approbando, scribendo protegendo librum, aut impediendo, ne inveniatur, comburatur, ne tradatur Inquisitoribus, &c. Laudans stylum aut ingenium Auctoris, non defendit librum uti Hæreticum. Ita omnes cum *Bonac: Diss: 1. Bullæ q. 2. p. 4. n. 20.* sed nunquid defendens unicam hæresim, incurrit? Dico, quòd sic. Quia dicitur defendere librum, licet unicam ejus probet, ac laudet hæresim. Qui tamen defendit librum, in quo unica est hæ-

resis, non incurrit, quia liber non est de hæresi ex professo.

Quæres XI. A quibus non incurritur hæc excommunicatio? Respon-
deo. Non incurritur ab eo, qui le-
git libros aliorum infidelium, scilicet
Gentilium, Hebræorum, Mahome-
tanorum, &c. quia isti non sunt Hæ-
retici, & textus solum loquitur de
hæreticis. Excluduntur etiam libri
hæreticorum, non continentes hære-
sim, neque de Religione tractantes,
cùm Bulla loquatur de libris hæreti-
cis, de hæresi, vel Religione tractan-
tibus. Præterea non excluduntur libri
Origenis, & *Tertulliani*, licet habe-
ant errores contra fidem, quia ab Ec-
clesia ob communem utilitatem per-
mittuntur, imò nunc sunt expurgati.
Item non incurrunt legentes libros
Catechumenorum, qui a fide defece-
runt, quia isti non subsunt Ecclesiæ
jurisdictioni, cùm intra ipsam ingres-
si non fuerint per portam, quæ est
Baptismus.

Quæ-

Qu
thori
hibito
quia
sitorib
Azor:
ex eor
Tum o
combu
invest
pud
ficut
ctum
um e
cipali
runt d
Inqui
lib:
10.
n. 4
num
p. de
Porte
Qu

Quæres XII. An quis propria authoritate possit comburere libros prohibitos? Respondeo negative. Tum quia adest obligatio tradendi Inquisitoribus ex Bulla *Iulij III.* de qua *Azor: par: 1. lib: 8. q. 16. q. 11.* & ex eorundem Inquisitorum Edictis. Tum quia per privatam authoritatem comburens, impedit jus Inquisitoris investigandi cuiusnam sit liber, & apud quos antea fuerit. Tum quia sicut hæreticus deferendus est ad sanctum Tribunal, sic & liber, accessorium enim sequitur naturam sui principalis. Unde & comburentes incurrunt excommunicationis pœnam ab Inquisitoribus positam. Ita *Delrius lib: 5. sec: 7. Sanchez: lib: 2. cap: 10. num: 56. Farinac: quest: 180. n. 40. Lerana Tomo 4. Ver: Libri, num: 16. Ricciull: lib: 5. cap: 24. sua p. de Fide, Disp: 20. sec: 2. num: 23. Portell: Ver. Libri, num: 13.*

Quæres XIII. An libri prohibiti

Q3 combu-

comburendi sint ab Inquisitoribus? Respondeo affirmative. Tum quia hæreticorum libri comparantur Zizania ex Divo *Augustino in quest. Evangel: super caput. 13. Matthæi*: sed Zizania alligatur in fasciculos, & traditur comburendum igni, ex eodem *cap: 13.* ergo & hæreticorum libri. Tum quia libelli famosi lacerandi sunt & comburendi. *L. Un: C. de libell: famosi*: qui tantum lædunt famam proximi, ergo à fortiori libri hæreticorum, quibus hæretici conantur destruere fidem Catholicam, in convictum & contumeliam Divinæ Maiestatis.

Quæres XIV. An habens licentiam legendi libros prohibitos, vel aliter illos apud se habens, testari de illis possit? Respondeo negative. Quia habens huiusmodi libros, comparatur Religioso Professo, in eo quod sicut hic testari, & disponere non potest de rebus, quas ex licentia Superioris,

ris sui
hibitis
ri pot
per ill
usus le
Deci
tio 37
minus
dum
rum v
splend
poner
ad eor
eorum
onibus
bus, n
dis.
Qu
fores
spond
priva
ctiva
spend
res, pr

ris sui habet, ita neque de libris prohibitis de licentia habitis quis testari potest, eò quòd nihil proprij super illos habet, solus enim simplex usus lectionis illi conceditur.

Decimò. *Urbani VIII.* Constitutio 37. quæ incipit *Sanctissimus Dominus noster* agit de imaginibus nondum à sede Apostolica canonizatorum vel beatificatorum, cum radijs, splendoribus, aut laureolis, non proponendis, tabellis, aut luminaribus ad eorum sepulchra non apponendis, eorumve gestis, miraculis, revelationibus, beneficiorum impetrationibus, non publicandis, aut imprimendis.

Quæres I. Prædictorum transgressores quibus pœnis afficiantur? Respondeo. Eos si regulares fuerint privari à Pontifice, ubi supra voce activa & passiva, nec non à Divinis suspendi. Si verò sint Clerici sæculares, privari suis officijs, suspendi à Di-

Q4.

vinis,

vinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneq; suorum ordinum respectivè, alijsq; pœnis arbitrio Ordinariorum, aut Inquisitorum plecti. Qui autem libros impresserint, aut imagines pinxerint, sculpsierint, vel formaverint, vel quoquomodo quicumque artifices circa præmissa qualitercunque deliquerint, prædicta omnia amittunt, & insuper pecuniarijs, alijsque etiam corporalibus pœnis juxta criminis gravitatem eorundem Ordinariorum & Inquisitorum arbitrio afficiendi sunt.

Quæres II. An depingi possint imagines horum, qui obierunt cum opinione sanctitatis, sive signis sanctitatis? Respondeo affirmative. Nam si aliorum hominum etiam non eximiorum, imagines depinguntur, non venerationis causâ, sed ut eorum memoria apud alios conserventur, quidni idem cum opinione sanctitatis decedentibus præstari possit.

Quæres

Quæres III. An huiusmodi imagines sine laureis, radijs, & splendoribus depictæ exponi possint in Ecclesijs ad ornatum? Respondeo affirmative, modò non apponantur Altaribus. Ratio est, quia non sunt in hoc deterioris conditionis, quàm imagines aliorum virorum, uti Imperatorum, Regum, & aliarum personarum memoria dignarum, quarum imagines appenduntur in Ecclesiarum parietibus ad ornatum. Non autem super Altaria, quia in tali situ collocatio, arguit potius cultum quàm ornatum.

Quæres IV. An eiusmodi viros venerari possimus saltem occulte & privatis honoribus? Respondeo possumus. Quia in decreto prohibetur solum cultus publicus, conveniens tantum Sanctis, seu Beatis, ab Ecclesia declaratis, vel pro talibus habitis ab antiquo tempore. Quare venerari eos non possumus per invocationem

in Litanij, in orationibus Missalis, aut Breviarij, nec in publicis concionibus sanctos, aut beatos appellare, aut invocare, nec illis templa, oratoria, eremitoria, altaria erigere, &c. hæc enim omnia ad cultum publicū spectant, possunt tamen scandalo cessante etiam alijs scientibus in privatis colloquijs, aut precibus sancti & beati nominari, ac invocari, sicut egisse constat *S. Gregorium Nazianzenum in oratione de Sancto Athanasio, & altera, de Sancto Basilio, & Sanctū Hieronymum in vita Paula* pro tempore, quo *Athanasius, Basilius, Paula*, ab Ecclesia universali inter Sanctos recensiti non erant.

Quæres V. An illorum sepulchris aptari possint vota, ut communiter sit Beatis, & Sanctis ab Ecclesia recognitis, in gratiarum actionem beneficiorum receptorum? Respondeo. Possunt modo recipiantur attestations eorum, qui gratiæ factæ conscij sunt,

& refe-

& refe
ad Ep
bare d
nomin
perior
locum
materi
sitionis
Superi
hoc l
rj In
tifico
tores
illa in
clesia
omnia
VIII. c
Qu
dum
nostr
supra
care
ijs, q
confe

& referantur ad Ordinarium, hoc est ad Episcopum loci, qui illas approbare debet. Licet enim quandoque nomine *Ordinarij* veniant etiam Superiores Regulares, nihilominus hic locum habere non possunt, quia hæc materia tangit *Officium sanctæ Inquisitionis*, in quo casu Regulares etiam Superiores pro subditis habentur. Nec hoc loco venit sub nomine *Ordinarij* Inquisitor, cum in Decreto Pontificio, contradistinguantur Inquisitores ab Ordinarijs. Præterea vota illa in secreto aliquo seorsim ab Ecclesia loco custodienda sunt. Quæ omnia probantur ex decreto *Urbani VIII.* dato 2. Octobr: 1525.

Quæres VI. Quid velit Pontifex, dum in Bulla *Sanctissimus Dominus noster* num: IV. declarat, quod per suprascriptas prohibitiones præiudicare in aliquo nolit, neque intendat ijs, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis.

poris cursum, aut per Patrum, viro-
rumq; Sanctorum scripta, vel longis-
simi temporis scientia, ac tolerantia
Sedis Apostolicæ, vel Ordinarij, co-
luntur. Nota nonnullos Dei servos
publicum cultum acquisivisse sine
formali beatificatione, aut canonizati-
one ex supra dictis causis. Quæres
ergo an *per communem Ecclesiæ con-*
sensum veniat etiam consensus unius
Civitatis? Deinde qualis cursus tem-
poris immemorabilis sufficiat.

Ad I. Dico, sufficere consensum
unius Ecclesiæ Episcopalis & Diœ-
cesanæ, quælibet enim Ecclesia par-
ticularis dicitur Ecclesia, ergo a for-
tiori Ecclesia Episcopalis, & hanc
sufficere colligitur ex postremis ver-
bis, dum in Decreto dicitur, *non præ-*
iudicari ijs, qui ex scientia seu tole-
rantia Ordinarij coluntur, sufficit er-
go consensus Ecclesiæ Episcopalis, &
tolerantia Episcopi. In singulis fe-
re Civitatibus habentur peculiares

Sancti,

Sancti
luntur
mano
Sancti
Joannes
Castro
shyteri
dinis M
Ad
sus in
annor
Zabar
script.
vol. 4
Urban
Insupe
immem
prædis
mus
Qu
broru
itis
quor
sensu

Sancti, & Beati, qui ab incolis co-
luntur, quamvis in Martyrologio Ro-
mano non inveniantur, uti *Parmae*
Sanctus Ioannes primus Abbas, Sanctus
Ioannes Evangelista, Moderannus in
Castro Berceti, &c. Beati Domini Pre-
sbyteri, Ioannis Buralli Generalis Or-
dinis Minorum, Ursolina Virgo, &c.

Ad II. Respondeo, temporis cur-
sus immemorabilis dicitur spatium
annorum centum, ex *Baldo, Cæpola,*
Zabar. Felin. apud Gabriel. de præ-
script. Concil. 1. num. 71. Rota Rom.
vol. 4. decis. 583. Et ita declaravit
Urbanus in prædicta Bulla his verbis:
Insuper longissimum tempus, illiusq;
immemorabilem cursum, de quo in
prædicto Decreto intelligi declaravi-
mus, esse tempus centum annorum.

Quæres VII. An in impressione li-
brorum, qui tractant de vita & ge-
stis Beatorum, seu Sanctorum anti-
quorum ex communi Ecclesiæ con-
sensu juxta dicta quæst. præcedenti,
servan-

servanda sit forma præscripta in decreto, ne scilicet imprimantur sine speciali examinatione, & approbatione Episcopi, & habita responsione Sacræ Congregationis? Respondeo negativè. Quia hoc Decretum emanavit præcisè respectu eorum hominum qui non per communem Ecclesiæ consensum, aut non per scientiam, & tolerantiam Episcopi coluntur, ut expresse ibidem dicitur, sed tantum respectu illorum, qui paucis ab hinc annis decesserunt, & in dies decedunt cum fama sanctitatis, aut Martyrij, pro quibus supradicta forma omninò servanda.

Quæres VIII. An prædicta forma specialis licentiæ Ordinarij approbantis miraculum, vel beneficium receptum cum responsione sacre Cōgregationis observanda sit, quando aliquis Sanctus, vel Beatus ab Ecclesia recognitus, vel pro tali habitus juxta n. 4. edit novum miraculum,
vel gra-

vel gra-
servan-
gitur a
alia be-
minibu-
sanctita-
tendend-
atos ab
ctificat-
longissi-
tia &
hilom-
benefic-
approb-
tis in
pijs vi-
25. in
ratione
Qu-
homin-
vener-
consti-
pter s-
tamen

de-
ne
ati-
one
deo
na-
mi-
de-
nti-
un-
fed
cis
lies
aut
or-
ma
ro-
um
Cō-
do
cle-
rus
m,
a-
vel gratiam? Respondeo, ea forma
servanda non est, quia illa restrin-
gitur ad miracula, revelationes, &
alia beneficia, quæ fiunt ab his ho-
minibus, qui decedunt cum fama
sanctitatis, aut martyrij, quare ex-
tendenda non est ad Sanctos, nec Be-
atos ab Ecclesia beatificatos; vel san-
tificatos, neque ad antiquos cursu
longissimi temporis cultos ex scien-
tia & tolerantia Episcoporum. Ni-
lominus horum etiam miracula &
beneficia à fidelibus in dies recepta
approbanda sunt ab Episcopo; voca-
tis in Consilium Theologis; & alijs
pijs viris, juxta *Trident. initio, sess.*
25. in titulo de invocatione & vene-
ratione Sanctorum prope finem.

Quæres IX. An liceat reliquias
hominis non canonizati habere &
venerari? Respondeo. Eas in templo
constituere publice honorandas, pro-
pter supra dicta non licet, habere
tamen, & eas venerari licet etiam
alijs

alijs videntibus, modo scandalum
absit. Id enim habet praxis Eccle-
siæ, mox enim ac Martyres defuncti
erant, currebant fideles ad Reliquias
rapiendas, & similiter quando mo-
riuntur homines clari sanctitate, mul-
ti devote osculentur manus, & pe-
des illorum & de vestibus eorum pro
reliquijs servant, nec id unquam pro-
hibitum fuit. Præterea si licet ho-
norare viventes, quos credimus San-
ctos, cur non mortuos?

Undecimò. Pariter *Urbanus VIII.*
Constitutione sua 50. jubet libros
ubicunque compositos; de quacun-
que materia tractantes, ab his, qui
degunt in statu Ecclesiastico non
transmitti aliò, ut imprimantur, si-
ne *Vicarij & Magistri sacri Palatij* in
Urbe, vel extra eam, sine Ordinarij,
& Inquisitoris, aut ab eis deputato-
rum licentia: & consequenter ubi
munus id ad *Universitates & Acade-*
mias pertinet, sine Censorum ibi de-
signatorum facultate. Quæ-

Qua
immed
Apost
diatè
diatè
postoli
Mediat
tur ab
Parma
vol: 3
Qu
hoc D
Eccles
habita
transit
existur
bitare
de usu
lib: 3
Adve
œmic
se ser
stenti
lorum

Quæres I. Quis status dicatur *immediate*, quis *mediate* subiectus Apostolicæ Sedi? Respondeo. *Immediatè* subiectus dicitur ille, qui *immediate* gubernatur a Ministro Sedis Apostolicæ, ut *Bononia, Ferrara, &c.* Mediate subiicitur ille, qui gubernatur ab aliquo feudatario Ecclesiæ, ut *Parma, Placentia, &c.* Ita *Rota Rom: vol: 3. lib: 3. decis: 18. n. 4.*

Quæres II. Quid intelligatur in hoc Decreto per degentes in statu Ecclesiastico? Respondeo. Intelligi habitantes, non verò qui obiter per transitum, aut ad breve tempus ibi existunt. Quia *degere* significat *habitare*, ut habetur §. *penult: instit: de usu & habit.* De quo & Sanchez lib: 3. de Matrimonio disp: 23. n. 12. Advertendum tamen est, quòd in processu ipsius Decreti non videatur esse sermo de degentibus, sed de existentibus ut patet illo verbo, *nonnullorum existentium*: quia tamen in se-

R

quenti-

quentibus bis sermo est de degentibus, ideò prædictæ expositioni standum est, maxime cùm materia sit pœnalis. Pro maiori autem parte anni degens in statu Ecclesiastico acquirit quasi domicilium, teste *Sanchez lib: 3. de Matr: disp: 23. n. 12.*

Quæres III. Quæ sit causa finalis huius Decreti? Respondeo. Me putare, ne Typis mandentur aliquæ doctrinæ contrariæ stylo *curia Romanae*, aut in statu Ecclesiastico non permiffæ, de quibus alibi non curatur.

Quæres IV. An Regularis degens in statu Ecclesiastico, subfit pœnis huius Decreti, si editurus librum a se compositum de licentia suorum Superiorum domicilium transferat extra statum Ecclesiasticum præcise ad effugiendâ obligationem præfati Decreti? Respondeo. Non subest, etiam si transferat domicilium, illud repetiturus statim, ac evasit obligationem dicti Decreti, nimirum cùm

primùm

primùm liber fuerit impressus. Uti-
ur enim jure suo, & utens jure suo
nemini facit iniuriam. Obtinenda
amen semper est facultas à Censori-
bus eo in statu deputatis, quæ mo-
dificatio sequentibus etiam resoluti-
onibus semper adhibenda est. Con-
firmatur ex *Sanchez lib: 3. de Matr:*
disp: 18. n. 21. Navar: Lopez: & Ro-
drig: docentibus, non delinquere
proficiscentem die festo ad locum,
ubi ejusmodi festum non obligat, gra-
tià exercendi opera servilia, cum lex
non obliget extra locum obligatio-
nis incolam illius, & non vetet exi-
um à loco, in quo obligat.

Imò cum præsens decretum solum
prohibeat, ne degens intra statum
Ecclesiasticum, extra illum imprime-
re faciat libros à se compositos, &c.
potest alicui videri non improbabile,
Prælatum Regularem non obstante
hoc Decreto posse libros conscriptos
à suis subditis existentibus intra

statum Ecclesiæ, eos mittere imprimendos extra statum Ecclesiasticum sine approbatione Ordinarij, ac Inquisitoris loci, in quo degunt Authores illorum librorum; cùm sic Prælatus non edat libros à se compositos (quod solum constat prohiberi in hoc Decreto) & alias versemur in materia pœnali, quæ non est amplianda, sed restringenda ad casus expressos, secundum propriam verborum significationem.

Addo, quòd si Regularis extra statum Ecclesiæ degens, tunc temporis aliquem edidit librum à se compositum, si postea transferat domicilium intra statum Ecclesiæ, & tunc iterum velit edere dictum librum, item extra statum Ecclesiasticum; non obstante illo Decreto *Urbani VIII.* non videtur cogendus illum subijcere approbationi Ordinarij, ac Inquisitoris loci in quo de præsentī habitat: Siquidem Decretum loquitur solum de libris

libris
ime
ad lib
fit quic
fiat illa
Nec
brum,
pœnas
brum in
subijci
nam il
one re
tum
approb
respect
Urbani
tionem
ad eam
tamen
hac de
observ
Li
proba
tas in

libris imprimendis; & cū sit maxime odiosum, non debet ampliari ad libros reimprimendos; cū hoc sit quid diversum, & à diversis non fiat illatio.

Nec obstat, quòd reimprimens librorum, à se aliàs impressum incurrat pœnas latas contra imprimentes librorum indebite; si illum de novo non subijciat approbationi Superiorum, nam ibi loquitur de libri reimpressione respective ad jus commune editum circa librorum impressionem & approbationem, hîc verò loquimur respective ad Decretum præfatum *Urbani*, quod cū non faciat mentionem de librorum reimpressionem, ad eam non debet extendi, manente tamen obligatione juris communis hac de re editi, quod utique debet observari.

Licet autem etiam videri possit probabile, non incurri pœnas taxatas in eventu, quo Author libri illū

donet amico ad effectum, ut faciat illum imprimere extra statum Ecclesiasticum, contra prohibitionem huius Brevis; quatenus in hoc dicitur: *Nemo in statu predicto (id est Ecclesiastico) degens libras de quavis materia tractantes, & ubivis compositos audeat aliò deferre, aut mittere imprimendos, &c.* Quæ non videntur hic verificari; cum Author libri verà illum non deferat aliò, aut mittat ad imprimendum, & alias poenæ sint molliendæ, non exasperandæ. *l. Interpretationem, ff. de poenis.* In hoc tamen facit difficultatem, quòd in tali casu intercedere videtur fraus, ac dolus, at nemo ex suo dolo debet juvari. *l. non debet, ff. de dolo malo, & fraus debet in suum Authorem retorqueri, l. pen: C. de leg: quamquã possit opponi his juribus, quòd dolum nulli facit, qui utitur jure suo. l. non utitur, ff. de Reg: jur.*

Nec ex poenæ incurruntur, si Au-
thor

thor libri incipiat degere in statu Ecclesiastico, postquam liber cœptus est imprimi extra, nec postea desistat ab impressione. Patet, tum quia sic non verificatur à degente in statu Ecclesiastico mitti, aut deferri librum ad imprimendum; cùm Author, quò tempore misit librum, non dederet in statu Ecclesiastico, sicq; casus iste non comprehenditur sub Breui.

Neq; sub prohibitione huius Brevis comprehenditur impressio scripturæ, quæ moraliter dici non possit liber; cùm in Breui fiat mentio solùm de libris; *Libros de quavis materia tractantes*, & alioqui simus in materia odiosa, quæ debet non ampliari, sed restringi, scripturaque in rigore non sit, nec dici possit liber: præterquàm quod hic facit doctrina, quam in simili tradit Sanchez l. 2. mor: cap: 10. num: 31. Nomine verò scripturæ venit ea, quæ non continet tot folia, ut a librarijs soleat communiter ligari tanquam liber. Quæ-

Quæres V. Quibus pœnis huius Decreti transgressor subijciatur? Respondeo. Ex eodem Decreto, libros eiusmodi, præter alias pœnas arbitrio suæ Sanctitatis infligendas, absq; alia declaratione ex nunc prohiberi, & pro expresse prohibitis haberi.

Quæres VI. In librorum editione quid servandum est? Respondeo. Ne sine approbatione Ordinarij, ac Inquisitoris loci, aut Censoris, ad quæ id spectat in quo liber imprimi debet, & proprij Prælati Regularis licentia (si librum editurus, regularis sit) & Authoris proprij nominis appositione, ac probatione ipsa apposita, prælo mandentur. Ita enim habetur in Concilio *Lateranensi*, sub *Leone X.* in *Concilio Trident: sess: 4.* & *Indice librorum*, sub pœnis locis allegatis contentis.

Quæres VII. Quid si Generalis alicuius Ordinis velit imprimere librum

brum aliquem à se conscriptum? Respondeo. In tali casu non esse opus, ut intra ipsum Ordinem obtineat licentiam illum imprimendi, cum non habeat in Ordine superiorem (de quo Tridentinum loquitur) à quo illam impetret, & alias ipse sibi eam dare possit, non secus ac alijs, ne illis deterioris conditionis sit. Ita *Pellizarius Tract. 6. cap. 4. n. 27.* & viri valde docti ab illo consulti. *Bordonus, Resolutionum par. 2. Resol. 48. n. 28.* Confirmatur. Potest Generalis se licentiare ad absolutionem, ut probat idem *Bordonus Resol. 3. n. 23.* ad electionem Confessarij ut probat *Resol. 34. n. 33. & 34.* ad casus reservados, ut probat *Resol. 39. n. 63.* ad dispensationem, ut probat *Resol. 10. n. 13. & Resol. 11. n. 55.* Ergo idem facere potest respectu impressionis Librorum. Nec obstat, quòd in exemplis allatis negotium exercetur per tertium, qui patet in locis citatis

saltem dispensationem posse exerceri ab ipsomet Prælato in personam propriam judicando se indigere tali dispensatione, sic etiam judicare potest suum opus esse integrum, sanum, & alienum ab erroribus, cum totis viribus elaboraverit, ut doctus, & scientificus exeat sine ulla suspitione erroris.

Quæres VIII. An Regulares sint pœnis in locis citatis expressis, si edant de novo librum alias impressum. cum de novo non subijcientes examini, & approbationi Ordinarij, ac Inquisitoris, aut Censoris, ut supra? Respondeo subsunt, quia quod liber alias fuerit impressus, non facit, quominus adhuc subsistat finis illius iterum examinandi, cum possit contingere, ut qui alias eum examinaverunt, ex incuria, aut imperitia aliqua in eo præterierint, quæ indigebant correctione, unde non est frustraneum examinare libros alibi impressos:

pressos: sicut nec frustraneum est, quod Episcopus successor in sua Diœcesi per examen de novo approbet Confessarios à suo prædecessore iam approbatos: quòd videmus passim fieri, & quidem justissimè.

Quæres IX. An Regulares contrahunt eas pœnas si quem librum imprimere faciant absque legitima Superiorum approbatione, eò quòd certò sciant ex testimonio virorum doctorum nihil in eo reperiri dignū censurā, & consequenter cessare finem legis requirentis præfatam librorum approbationem? Respondeo quòd quamvis possèt aliquis speculativè loquendo, sustinere id licere, ob doctrinam, quam tradunt *Navar. Mexia, Henriq. Angel. Sà, Camitol. Megala, Granado, & Abb.* apud *Dianam p. 1. tract. 10. resolut. 28.* quòd cessante adæquato fine legis in aliquo casu particulari, cesset obligatio legis pro eo casu particulari: hinc
infe-

inferentes cum eodem *Diana p. 5. tract. 14. resol. 96.* Laicum doctum sine peccato posse disputare de rebus fidei cum hæretico, ac infideli, non obstante, quòd hoc prohibeatur in cap. *Quicumq; de hæret. in 6.* practice tamen videtur oppositum omnino sustinendum, tum quia doctrinam illam negant communiter alij Doctores, ut videre est penes *Dianam* in cit. *resolut 28.* tum quia negari posset in præsentì casu cessare finem adæquatum legis in eo casu particulari, cum præceptum non edendi libros sine approbatione Superiorum inductum sit, non solum ad vitandum periculum prævaricationis sed etiam ad servandam debitam subordinationem fidelium erga Ecclesiam in rebus fidei: qui finis utique non cessat in præsentì casu: tum quia admisa illa doctrina graviter offenderentur Ordinarij, ac Inquisitores, qui pro inde nixi opinione opposita

positâ possent procedere contra usurpantes facultatem ipsis ex officio competentem; tum quia in propria causa nemo est bonus Iudex, præsertim in ijs, quæ subsunt foro contentioso, & alienæ præjudicant jurisdictioni.

Quæres X. An ijs pœnis subiaceant non apponentes nomen Authoris? Respondeo. Non esse improbabile, apponi posse nomen alterius; qui succedat in jus Compositoris, titulo donationis, aut hæreditatis, suisque expensis imprimi faciat librum proprio nomine, cum is vere sit Author, si non compositionis, saltem impressionis, & Concilium non distinguat inter Authorem compositionis, & Authorem impressionis, sicque mens ipsius sufficienter impleri videatur hoc ipso, quòd apponitur nomen illius, qui librum curat imprimi.

Imò docet *Azor Par. 1. lib. 8. cap. 17. quæst. 3.* Ad implendum Concilij præceptum sufficere, quòd apponatur

natur libro impresso nomen *Academiae Collegij*, ac *Vniuersitatis*. In iure venit nomine *Personae*, quamvis ficta, unde & cum ipsis potest iniri contractus, & contra ipsa inquiri: tum quia *Collegium* & *Vniuersitas* realiter loquendo, nihil aliud sunt, quam ipsae personae singulares, tum quia defacto editi sunt libri cum simili nomine, ut *Collegium Conimbricense*.

Quæres XI. An Regulares possint puniri ab Ordinarijs, ac Inquisitoribus, si forte in librorum impressione delinquant contra præallegata decreta, nec Censoribus, quibus id cōpetit, libros imprimendos subijciant? Respondeo posse, & probatur ex eo, quod cui datur jurisdictio, ea quoq; concedi videntur, sine quibus illa exerceri non potest. *l. 2. ff. de jurisd: omn: Iudic: cap: Pastoralis, c. prate rea, de offic: de leg:* Unde cum Ordinarij, & Inquisitores vi supradictorum

rum Decretorum constituentur Iudices librorum, sive scriptorum, sive impressorum consequens est, ut & ipsis concedatur facultas coercendi transgressores præfatorum Decretorum, ne alioqui jurisdictio illa concessa supra librorum divulgationem reddatur inutilis, ac frustranea. Quòd si talis jurisdictio extenditur ad Regulares, etiam exemptos (quomodo vere extenditur, attenta præsertim Constitutione *Urbani VIII.* edita 5. *Novembr: 1631.* quà declaratum est, constitutiones Pontificias in concernentibus fidem Catholicam, & sanctæ Inquisitionis officium hætenus editas, & impostero etiam super quacunque alia re edendas, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendere; nisi illi in edendis specialiter excipiantur) utique & Regulares poterunt ab Ordinarijs, & Inquisitoribus puniri, si in hac materia delinquant.

Quæres

Quæres XII. An incurrantur pænæ, si liber imprimendus detur Typographo, supponendo hunc sine approbatione, ac examinatione debita nihil impressurum, interea verò Typographus id munus non obeat? Respondeo non incurri. Quia sicut bona fides excusat à culpa, ita & excusat à pœna censuræ, quæ præsupponit gravem culpam.

Quæres XIII. An idem liber duobus, aut tribus possit dedicari? Respondeo. Vel is, cui liber dedicatus est, donum misit, vel non? si misit, petam cur? An pro uno chartæ folio, an quia potius putabat omnia sibi fuisse dedicata volumina? Porro finis ita actionem specificat, ut illo cessante, cessare cætera videantur. Ergo si ab eo, cui liber dedicatus est catenâ v. g. aureâ donaris, quòd putarit, sibi omnia dedicari volumina, quâ te non donasset, si unum solum folium, aut exemplar sibi dedicari

scivis-

scivisset, involuntarius catenam dedit, potest de fraude conqueri, & ad restitutionem teneris. Si verò nihil tibi ob librum dedicatum donavit, cessat ratio præmissa, & si aliud non emergat inconveniens, librum poteris sine conscientia scrupulo alteri dicare.

Duodecimò. Idem *Urbanus VIII.* Constit. sua, quæ incipit *Cùm sicut accepimus*, statuit, quòd Constitutiones Apostolicæ in concernentibus Fidem Catholicam, & sanctæ Inquisitionis Officium hætenus editæ, & deinceps etiam super quacunque alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet privilegiatos comprehendant, nisi in edendis illis specialiter excipiantur.

Quæres I. An hæc Bulla afficiat etiam *Generales*? Respondeo afficere, ut colligitur ex illis verbis. *Etiamsi ipsi privilegiati forent magis speciali notâ, & expressione digni.*

S

Quæres

Quæres II. An Bullæ Pontificiæ imposterum edendæ, non solum spectantes Catholicam Fidem, & Officium sanctæ Inquisitionis, sed etiam concernentis alias materias extraneas, comprehendant Regulares, si de illis nulla fiat mentio in Bullis edendis? Ratio dubitandi desumitur ex illis *Urbani VIII.* verbis. *Edendæ verò imposterum per nos, & Romanos Pontifices Successores nostros, tam in favorem præfate Fidei Catholice illiusq; propagationis, & sanctæ Officij Inquisitionis, quàm super quacunq; alia re, negotio, seu materia, constitutiones, dispositiones, & ordinationes huiusmodi, similiter omninò comprehendant Regulares, nisi expressè excipiantur, &c.* Respondeo. In Bullis edendis non comprehenduntur Regulares, quando de ipsis nulla fit mentio, est enim certum id ex communi Doctorum, nam Bullæ Pontificiæ spectari possunt quadrupliciter. Primò, quate-

quatenus loquuntur per terminos generalissimos disponentes de materia, cuius omnes homines sunt capaces, & sub hac ratione comprehenduntur Laici, Clerici, & Religiosi, masculi & foeminae, exemplum sit in Canone: *Si quis suadente diabolo*, cuius terminus *si quis*, universalissimus & generalissimus comprehendit supradictos omnes, ut patet. II. Prout loquuntur de solis Laicis & in his dispositionibus non includuntur Clerici, neque Religiosi, quia isti nullo modo sunt Laici. III. Sub Constitutionibus loquentibus de Clericis, non veniunt Regulares, ut notum est, maxime in odiosis. *Abbas in cap: 1. de Cler: n. 7. in cap: 1. de Institut: n. 3.* Quartò, quatenus Constitutiones Pontificiae loquuntur de Religiosis, & in hoc sensu comprehendunt quoscunque Religiosos cuiuscunque sint Religionis quomodolibet privilegiatos, quæ deinceps edentur à summis

Pontificibus de quacunque materia tractent, etiam si non spectent ad Sanctam Fidem, neque de officio Inquisitionis, ut expresse dicitur in hac Bulla per illa verba in ratione dubitandi allata.

Quæres III. An, & quomodo Inquisitores, seu Episcopi possint procedere contra Generales Ordinum? Quoad Religiosos subditos, & alios Superiores minores, nulla est difficultas, tam de jure communi, *cap: Ad abolendum 9. de heret: cap: Ut officium 11. Cod: in 6.* quàm ex Bullis modernis: remanet difficultas quoad Generales, qui videntur posse puniri ab Inquisitoribus. Tum quia denunciandi sunt. Tum quia in hac materia pares sunt cum cæteris Religiosis ex probatis per Bullam *Ur- bani VIII.* Respondeo. Inquisitores possunt, & debent recipere denuntiationem, ulteriùs tamen procedere contra Generales non possunt, sed ad-

mone-

monere supremum Tribunal, ut decernat, quid agendum. Ita colligitur ex cap: *Inquisitores* 16. eod: in 6. ibi. *Si tamen Inquisitores ipsi, Episcopos, vel alios Superiores Pralatos sciverint, vel invenerint circa crimen hæreseos commississe, aut eos de hoc difamatos, existere vel suspectos, id tenebuntur Sedi Apostolicæ denuntiare.* Ratio est, quia Sedes Apostolica non vult sibi præiudicari respectu harum personarum, quæ ex vi suæ dignitatis immediate sunt subiectæ suæ Sedi & auctoritati supremæ.

Quæres IV. An Inquisitores procedere possint contra Superiores Regulares impediētes, ne sui subditi denuntient alios Religiosos de hæresi suspectos? Respondeo affirmative, quia delinquant contra *Officium Sanctæ Inquisitionis* denuntiationem impediētes, contra id, quod disponitur in dicta Bulla *Pauli V.* ne scilicet Superiores Regulares audeant, &

præsumant impedire illos Religiosos qui volunt denunciare alios Religiosos, ubi contra ipsos impediētes, vel causam denuntiationis perquirentes statuuntur diversæ pœnæ, præsertim excommunicationis latæ sententiæ reservatæ.

Quæres V. An Inquisitores procedere possint contra Superiores Regulares negligentes publicationem suorum Edictorum, & Decreti de lectione viginti unius Bullarum privando, vel eos suspendendo à suis Officijs? Respondeo. Inquisitor recipere potest querelam sibi delatam contra Superiorem negligentem prædictorum Edictorum, & Decreti lectionem, non tamen potest ulterius procedere, sed in hoc debet consulere supremum Tribunal. Et ita responsum fuisse refert *Carena par: 2. tit: 17. in fine n. 99.*

D E C R E T A

*Sacra Congregationis Concilij S. D. N.
Urbani VIII. jussu edita.*

D E

R E G U L A R I B U S

A P O S T A T I S, & E J E C T I S.

*Sub pœna privationis omnium Officio-
rum, vocisq; activæ ac passivæ, ac per-
petuæ inhabilitatis ad illa imposte-
rum obtinenda, bis in anno legen-
da, die à Superiore præ-
scribenda.*

SAcra Congregatio Cardinalium
Concilij Tridentini Interpretum,
Regularium eiektorum, & fugi-
tivorum statui consulere, illorumq;
scandala summovere, & succrescentem
numerum frangere operæ præmium
exultans, auditis Religionum Supe-
rioribus, reque diligentissime perpen-
sa, communito etiam consilio cum

S. D. N. Urbano VIII. atque ex peculiari Sanctitatis Suæ facultate, infrascripta decreta edidit.

Ac primò, ut infecta semina, è quibus pravi eiusmodi fructus potissimum prodeunt, deinceps ne serantur in vinea Domini, censuit esse innovandas, & Sanctissimi autoritate innovat Constitutiones, & Decreta generalia fan: mem: *Clementis VIII.* ad Regularium reformationem, ac novitiorum receptionem professionem, atque institutionem spectantia, districteque præcipit Generalibus, atque alijs omnibus Ordinum Superioribus, ut illa exacte observent, atque, ut observentur, efficiant, sub pœnis statutis in ijsdem Constitutionibus. A quibus tamen excipiendum censuit, caput illud, quo decernitur, ne in Conventibus, seu Monasterijs ad Novitios recipiendos hætenus designatis, & approbatis, seu imposterum designandis, & approbandis, Novitij ad
hab-

habitu ullatenus recipi possint, nisi prius à Congregatione Reformationis Apostolicæ, vel proprijs locorum Ordinarijs expressè, & nominatim approbati fuerint. A cuius quidem decreti observatione Sacra Congregatio iustis de causis censuit Regulares esse absolvendos, prout autoritate Sanctissimi Domini nostri absolvit, atque eximit.

Deinde, ut apostatâdi opportunitas Regularibus præripiatur, statuit, ut de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi prius Superiori legitime constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumq; Regularis recta se transferat ad arctiorem. Quod, ut re ipsa adimpleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia invigilet.

Rursus statuit, ut fugitivi & Apostatæ, sive habitum regularem deserant, sive non, possint, ac debeant

ab Episcopo loci, ubi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Regularibus consignari, secundum regularia instituta puniendi, utque ipsi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere atque efficere, ut apprehendantur; salva tamen in omnibus facultate Ordinarijs locorum attributa decreto *Concil. cap. 3. sess. 6.* Quod si Apostatæ huiusmodi citra montes infra quatuor, ultra montes verò infra octo menses à præsentis Decreti publicatione inchoandos, sua sponte ad suam quisque Religionem redierint, tum poenarum omnium ipsis propter Apostasiam inflictarum, aut infligendarum remissionem, atque impunitatem affequantur. Ita tamen, ut debeant à Superiore absolutionem humiliter petere, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri; Superior verò è contra benigne illos teneatur excipere, ab huiusmodi poenis absol-

nt, absolvere, & paterna charitate com-
bus plecti.

um Ad hæc, ut imposterum ÷ Religi-
que onibus nullus legitime professus eijci
eos possit, nisi sit verè incorrigibilis; ve-
ere ré autem incorrigibilis minimè cense-
ur; atur, nisi non solum concurrent ea o-
Or-mnia, quæ ad hoc ex juris communis
eto dispositione requiruntur, sublatis hac
po-in parte Statutis, & Constitutioni-
fra-bus cuiusque Religionis, & Ordinis,
cto-etiam a sede Apostolica approbatis,
ca-& confirmatis: verùm etiam unius
su-anni spatio in jeiunio, & pœnitentia
um probetur in carceribus, proindequæ
po-unaquæq; Religio privatos habeat
da-carceres in qualibet saltem Provincia.
em Elapso autem anno si nihilominus non
ant-respuerit, sed animo indurato in sua
ter-pervicacia perseveraverit, ne contagi-
at-one pestifera plurimos perdat, tamquæ
ri-pecus morbida, ac membrum putre
ne-ejici tandem possit, sed ab ipsomet.
nis Generali tantùm de consilio, & assen-
su sex

fu sex Patrum ex gravioribus Religionis eligendis in singulis Capitulis, vel Congregationibus generalibus; tumque non nisi instructo, secundum eorum styllum, & Constitutiones, processu, & plenè probatis causis expulsi-onis ad Sacrorum Canonum præscriptum. Interea tamen usque primum generale Capitulum, seu Congregationem proximè celebrandam, si quempiam ex justis & necessarijs causis expellere oportebit, ejectio fieri possit à Generali cum consilio, & assensu sex Patrum, ut supra, quos idemmet Generalis eligere debeat infra quatuor menses à præsentis Decreti publicatione: servata tamen in reliquis forma superius præscripta. Sic verò ejecti, quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci jurisdictioni, & obedientiæ, subsint; proindeque Generalis illico expulsi-onis sententiam eidem Ordinario notifica-

tificare teneatur. Cæterùm Sacra
Congregatio Religionum Superiores
feriò admonet, ac per IESU Christi
viscera obtestatur, ut, memores pa-
ternæ charitatis, & mansuetudinis,
quam profitentur, nihil intentatum
relinquant, ut lucrenur animas fra-
trum suorum fere in profundum ma-
lorum delapsas, antequam gravissi-
mum, atque extremum expulsionis
remedium experiantur. Idque eò
magis, quod subditorum sanguinem,
qui ex malo negligentium, & sui of-
ficij immemorum Prælatorum regimi-
ne peribunt, Dominus noster IESUS
Christus in supremo DEI iudicio de
eorundem Prælatorum manibus sit re-
quisiturus.

Præterea statuit, ut iidem Superi-
ores nemini ex Religiosis expulsis lit-
teras testimoniales concedant, illos
ad Sedem Apostolicam reiicientes, vel
jubentes aliam ingredi Religionem.

Item, ut ejecti extra Religionem
degen-

degentes sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinarijs locorum facultate dictam suspensionem relaxandi. aut moderandi.

Ac postremò esse innovandam, & suæ Beatitudinis authoritate innovat Constitutionem fel: record: *Gregorij IX.* relata, *in cap. fin: de Regul:* ac proptereâ declarat, eam Constitutionem in ijs quoque vindicare sibi locum, servandumque esse, qui iuste diffinitiveque, ac juris ordine servato expulsi fuerint, dummodo tamen in expulsis huiusmodi subsit spes evidens emendationis ex literis saltem testimonialibus Ordinarij, cuius conscientiam in his literis concedendis S. Congregatio seriò oneravit.

Ne qua verò difficultas in superscriptis Decretis, & Ordinationibus exequendis suboriatur, Sacra Congregatio, Sanctissimo Domino nostro annuente, atque approbante, universis Generalibus, Provincialibus, Com-

missa-

nissarijs, Ministris, Præsidentibus,
abbatis, Prioribus, Præpositis, Guar-
ianis, Vicarijs, & quibuscunque alijs
superioribus quorumcunque Ordini-
& um, vel Congregationum, Mona-
riorum, Conventuum, Collegio-
um, Domorum, ac locorum Regulā-
um, ubique locorum existentium in-
ungit, seriòque mandat, ut illa dili-
enter observent, atque observari
procurent in omnibus Cœnobijs, ac
Monasterijs, Collegijs, ac Domibus,
in quorumcunque Monachorum, ac Re-
gularium ubique locorum existi-
entibus, efficiantque, ut tam Decreta su-
perius dicta fel: recor: *Clementis VIII.*
quàm præsentis Ordinationes in sin-
gulis eiusmodi locis bis saltem in an-
no legantur in publica mensa.

Si quis verò ipsorum adversus ea,
quæ superius præscripta sunt, vel eo-
rum aliquid, quoquomodo facere, vel
violari præsumperit, ipso facto poenam
incurrat privationis omnium officio-
rum,

rum, quæ tunc obtinebit, vocisque corporis, titulus, & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa impolterum obtinenda, pœnaq; huiusmodi sit Sanctitati suæ, ac Sedi Apostolicæ reservata, ijsdem Superioribus, etiam Generalibus, & Protectoribus illam moderandi, seu relaxandi potestate penitus interdicta, & nihilominus sit irritum, & inane quicquid secus, à quoquam actum extiterit. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcunque personarum, atque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationum, Monasteriorum; Conventuum, Domorum, ac locorum Regularium quarumcunque, nec non illorum etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exceptionibus quoque, indultis, & privilegijs, etiam in corpore-

corpore juris clausis aut ex causa, vel titulo oneroso, vel in limine foundationis concessis etiam Mari magno, seu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis & innovatis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis, specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autē per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset; tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbū, nihil penitus omisso, & forma in illis

T

tradita

tradita observata, inserti forent, præsentibus pro expressis habentes, quibus quo ad ea, quæ supradictis quomodolibet adversantur, illis alias in suo robore permanfuris, specialiter & expresse Sanctitatis suæ autoritate derogat, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Dat: Romæ die 21. Septembris. 1624.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

QUæres I. In quò consistit incorrigibilitas in Ordine ad expulsionem? Respondeo in tribus, primò, ut ea talis judicetur, qualem disponit jus commune, reiectis statutis Ordinum super ea disponentibus; Secundò, eidem debet addi unus annus carceris; tertio, demùm perficitur & completur incorrigibilitas ex perseverantia post carcerationem in mala vita, unde finito carce-

ris an-

ris anno non statim eiiciendus est, sed expectandus est per aliquod tempus, ut per eius mores appareat emendatio, vel permanentia in suis malis operibus. Hæc duo posteriora satis clara sunt ex ipsis Decretis, primum satis obscurum; idèò videndum modò est, in quo consistat incorrigibilitas jure communi.

Incorrigibilis jure communi ille dicitur, qui de uno delicto pluries repetito, vel pluribus diversis, & illis gravibus, fuit legitime convictus, & punitus, si postquam fuerit ter monitus, redierit ad vomitum. Colligitur id totum ex *cap: cum non ab homine 10. de judic: & de monitione ex cap: 1. dist: 34. cap: in Canonibus 57. 16. q. 1. cap: Cum contingat 45. de sentent: excom.*

Dixi primò jure communi, quia, Decreta petunt incorrigibilitatem juris communis præcise, & non statu-

torum Ordinis. Et cum duplex sit incorrigibilitas, *juris* jam definita, & *facti*, cum scilicet deest aliquid, ut quia delinquens non fuit punitus, sed dissimulatum eius crimen, aut non fuit processus fabricatus. Decretum hoc disponit tantum super incorrigibilibus de *jure* non de *facto* talibus.

Dixi secundò *requiri pluralitatem delictorum, vel delicti*, quia ex quo incorrigibilitas dicit perseverantiam & obstinationem in delicto, vel delictis, per unum, vel alterum non potest cognosci, nec inferri perseverantia in peccato sine illius, vel aliorum repetitione. Et præterea cum trina monitio debeat præcedere incorrigibilitatem, debuit eam præcessisse pluralitas delictorum, non enim solet formaliter moneri, qui semel peccavit, sed tantum corrigi. Et id totum colligitur ex eodem *cap: 10. de judic.*

Dixi

Dixi tertio, *quod ea crimina debent esse gravia*, quia expulsio est gravissima poena, ideo ei debet proportionari, & correspondere grave delictum, qualia sunt furtum, homicidium, perjurium, seu aliud crimen, inquit præfatus textus. Talia crimina sunt enim crimen læsæ Maieſtatis, Divinæ, & humanæ, balaſphemia, falſitas, adulterium, ſtuprum, falſificatio monetæ, latrocinium, falſificatio ſigilli, apoſtaſia, votorum tranſgreſſio, & ſcandalosa ebrietas, ut habet *Porrel: in Reſponſ: Moral: Tomo 2. caſ: 35.* his enim omnibus graves poenæ taxatæ ſunt, & ex genere poenarum cognoſcitur qualitas delictorum. Depositi-
o enim, excommunicatio, & anathema, quibus incorrigibiles per dictum textum puniuntur, ſunt poenæ graviffimæ, ergo reſpondere eis debent graviora delicta.

Dixi quarto, *incorrigibilitatem ſupponere punitionem delicti*, ut expreſſe

dicitur in eodem textu, & ratio est, quia pœna non tantum ordinatur ad punitionem, sed etiam ad emendationem. Unde *D. August: lib: 1. Retract: cap: 9.* ait, pœnam esse culpæ medicinam si ergo medicina non operatur, sed revertitur penitus ad peccatum, jam manifestat, se non esse correctum.

Dixi quintò, *necessarium esse, ut ter sit monitus* super his omnibus, & non resipuerit, de hac monitione habetur *cap: 1. dist: 34. & cap: In canonicis 57. 16. quest: 1. cap: constitutionem 9. de sent: excom: in 6.* sed quomodo fit huiusmodi monitio? Estne quid diversum à citatione ad allegandum, & se defendendum, quare non debeatur castigari: quod est etiam quærere, an necessaria sit trina monitio diversa à citationibus, per quam Iudex admoneat Religiosum delictorum patratorem, ut se corrigat, & deinceps absteineat à delictis, aliter,

aliter, si se non emendaverit, ejcietur extra Ordinem? Puto hanc formalem monitionem esse necessariam, ut colligitur ex mox citato *cap: illis* verbis: *Mandamus ut tales, si tertio à te moniti se ipsos contempserint emendare, illius efficiantur immunitatis extorres.* Sunt ergò formaliter admonendi, quò deinceps abstineant à delictis, & se emendent, aliter ejcientur ab Ordine. Monitio igitur hæc, quæ omninò trina esse debet, refertur fusc ad correctionem, & emendationem, non autem ad citationem in ordine ad sententiandum, ratione cuius non intenditur emendatio, sed punitio.

Dixi sextò, eum constitui incorrigibilem, *qui post trinam monitionem prosequitur delinquere*, ex hoc enim apparet illum non se emendasse ac proinde factum esse incorrigibilem, sicut ergò abstinentia, & cessatio à peccatis arguit emendationem, & corre-

ctionis utilitatem, & effectum, ita perseverantia in peccatis arguit delinquentis pervicaciam, obstinationem, & incorrigibilitatem, ut docent omnes.

Quæ verò requirantur, habes in præcitis Decretis. Ubi tamen adverte, finito anno, carceratum non esse statim expellendum, sed dandam illi libertatem more aliorum Religiosorum, ut per hoc veniri possit in cognitionem, an se emendaverit, nec ne, quod indicant illa verba, *Anna elapso, si nihilominus non resipuerit, &c.*

Quæres II. Supposito quòd incorrigibilis jam alias fuerit processatus (quia non potest dici incorrigibilis, nisi de criminibus convictus & punitus, quod sine processu non contingit) an hi processus sufficiant ad actualem expulsionem? Respondeo negative, quia ex illis processibus reus non fuit declaratus incorrigibilis, sed tantum tale & tale delictum commisisse, & talem

talem subiſſe pro illis ſententiam, ideò
novus proceſſus formandus eſt, per
quem probanda eſt incorrigibilitas
formaliter in ordine ad carceratio-
nem annualem præſcriptam in Decre-
tis, ad quod præſtandum juvant ef-
ficaciter proceſſus antecederet fabri-
cati.

Quæres III. An formato proceſſu
citari debeat Religioſus ad defenden-
dum, quare non debeat declari in cor-
rigibilis? Reſpondeo. Debet omninò,
aliter ſententia lata valida non eſt ex
1. cap: 1. de cauſa: poſſeſſ: ubi Grego-
rius Papa dicit, nec nos contra inaudi-
tam partem aliquid poſſumus deſinire.
2. Ex Clement: Paſtoralis de ſentent:
& re judic: verſic. Nec prædicta ſup-
pletio, ubi dicitur Imperatorem, non
poſſe ſupplere citationem: quia eſt de
jure naturali, & 2. q. 1. cap: Deus, ubi
dicitur, Deum noluiſſe punire peccata
Sodomorū, niſi descenderet, & videret.
nec Adam niſi prius eo vocato, & ejus

defensione audita. 3. Quia citare partem, ut se defendat, est de jure naturæ, quod dicat unicuique locum se tuendi concedendum esse. 4. Ante sententiam est plene cognoscenda culpa, quod effici non potest, nisi pars citetur, & audiatur, an aliquid habeat, quo à culpa purgetur.

Quæres IV. Supposita iusta carceratione ex formali incorrigibilitate probata, an e carcere fugiens, expelli possit? Respondeo non posse, sed in carcerem reducendus est, & annus debet continue, non interpolate peragi, ut respondit Sacra Congregatio 13. Novemb: 1632. *Patri Generatî Minimorum ibi Fugientes verè è carceribus, etiam pro huiusmodi fuga delicto esse puniendos, & posse ferreâ custodia in carceribus detineri.*

Quæres V. An a Religione ejecti sunt infames? Respondeo sunt. Nam vel fama definitur cum Summistis. *Illase dignitatis status, vitâ & moribus.*

bus comprobatus, & in nullo diminutus.
 Et tunc infamis meritò dicitur eje-
 ctus, quia dignitatem Monachismi læ-
 sit, ab honorato suo statu decessit per
 pessimam vitam, moresque deprava-
 tos. Vel si famam definiamus cum
 Theologis, quòd sit *communis & cla-*
ra opinio, & æstimatio bonæ & in-
 culpatæ vitæ voce manifestata, quam
 de aliquo habent homines. Et tunc
 infamissimus dicitur ejectus, commu-
 nis enim omnium sensus eiectos ju-
 dicat sceleratos & improbos. Præte-
 rea, sicut qui prohibitus est à testi-
 monio ferendo, vel à testamento con-
 dendo propter sua demerita, dicitur
 infamis, ut demonstrat *Gellius lib: 6.*
cap: 7. & lib: 15. c. 13. Sic Sacer-
 dos privatus ob flagitium jure con-
 fessiones audiendi, Prædicator præ-
 dicandi, Doctor docendi, infamis me-
 ritò dicitur.

Quare tanquam talibus nulla est ad-
 hibenda fides, si quid in Religionem
 effuti-

effutiant, nec multum curandum de eorum maledictis; *dementia enim est maxima*, ut ait *Seneca Epist: 92. vereri ne infameris ab infamibus*; genius namque illorum notus, quia quod ipsi agunt, aut agere cogitant, id per summam impudentiam Ordini affingunt, ut ejectionem suam, & flagitia excusent, ac velent. Et tantum abest, ut eorum maledictis Religioni, & Fratribus maculam inurant, ut his potius eam laudare videantur, ait enim *Gregorius in Ezechielem, perversorum derogatio vite nostra approbatio est, quia jam ostenditur, aliquid justitia nos habere, si illis displicere incipimus, qui non placet DEO.*

Nec novum est in mundo, malos maledictis insequi bonos, incontinens enim, & impura Domina, sed suarum passionum serva, puri, & *S. Ioseph: eum incontinentiae notavit, Gen: 39. superbi, & elati Hebraei, humilem Moysen, superbiae redarguerunt num: 16.*

scele-

celestus *Rapsaces*, sceleribus nutritus,
scelerum accusabat sincerum *Ezechiã*,
sic *Alexander* ærarius multa mala o-
stendit *Paulo* 11. *ad Timoth:* 4. sic *Se-*
mei maledixit *David* 2. *Reg:* 16.

Quæres VI. An eiekti, si emenda-
ti humiliter petierint in Religionem
iterum recipi, admitti debeant? Re-
spondeo? quod sic. Ita enim expres-
se habetur in *cap: finali de Regularibus*.
Et ratio est, quia Religio non habet
jus à vinculo Religionis aliquem ab-
solvendi, & ab ea eijciendi, nisi qua-
tenus id permittunt illius delicta, er-
go cessante istà causâ, & eiecto ad
meliorem frugem reducto, & penitus
emendato, debet cessare effectus, &
debet eum humiliter, & de corde pu-
ro petentem iterum recipere. Limi-
tat tamen *Corduba*, nisi aliud obstat:
utpote si sit probabile, scandalum ex
tali admissione secuturum, vel si re-
deant morbo aliquo contagioso infe-
cti: vel alias inhabiles ad Ordinis
officia

officia: vel tandem si ad aliorum terrorem valde conducatur, hos iterum non admittere; limitat etiam *Lessius*, nisi Religio iustas non admittendi causas haberet, dictas scilicet, vel alias.

Imò potest Religio tales ejectos cogere ad redeundum. Prob. I. *ex cap. fin. de Reg.* ubi statuitur hos ejectos debere censuris Ecclesiasticis cogi redire ad Religionem. Dubijs autem, quæ possunt fieri circa hanc decretalem, respondet bene *Sanch: lib: 6. in Decal: n. 17. 18. & 30.* Secundo, quia isti eiectioni non liberantur à votorum obligatione, & remaneant veri eiusdem Ordinis Religiosi, & Prælati Ordini subditi, ut declaravit *Joann: 22.* ut refert *Festus in summa-rio constit: Predicatorum 4. p. cap: 25.* de gravissima culpa his verbis. *Ille autem, qui propter culpam suam expellitur ab Ordine, adhuc Prælati subditus est, sicut morbida ovis quamvis à grege*

grege expulsa, tamen pastoris est. Tertiò, quia ob eorum delicta, non debent commodum libertatis perpetuæ consequi, & fieri potioris conditionis, quam alij Religiosi.

Insuper prædicti eiekti tenentur in sæculo existentes vivere morigerate, & aptos se reddere ad vivendum in Religione, si ad eam vocentur à Superioribus. Ratiò est, quia per professionem, quam emisérunt, obligarunt se ad perseverandum in Religione usque ad mortem, nec per ejectionem sunt soluti ab hac obligatione, sed separati ad tempus, donec corrigantur: ergò quantum est ex parte ipsorum, debent esse parati ad implendum id, quod promiserunt, sed nisi se corrigant, non redduntur apti ut admittantur, sed potiùs resistunt, ergo. Deinde, *in cap: fin: de Regul:* innovato à S. Congregatione Concilij præcipitur Prælati Religionum, ut tales quærant, & ad Religionem
 redu-

reducant, quando salvà Ordinis disciplinà admitti possunt, unde infer-
tur, nullum ita eijsci posse, ut Religio
non debeat ipsum admittere, si est
correctus, ac proinde tenetur se cor-
rigere, ut adimpleat, quòd in profes-
sione promisit.

An verò sic redeuntēs admitti de-
beant in eodem gradu antiquitatis,
quem habebant ante ejectionem, &
cum ijsdem prærogativis, pendet ex
varijs legibus Religionum, regulari-
ter tamen dicendum est, quod non.
Cum enim meruerint eijsci, digni quo-
que sunt, ut eiusmodi prærogativis
priventur. *Suarez. 4. Tomo de Re-
lig: tract: 8. lib: 3. c. 15. n. 17.*

Quæres VII. Utrùm eiectione tempo-
re, quo manent extra Religionem,
possint transire ad aliam, sive æqua-
lem, sive laxiorem sine licentia Supe-
riorum suæ Religionis? Respondeo
negative. Quia eiectione etiam tempo-
re eiectionis perseverant Religiosi il-
lius

lius
subie
tia S
trans
Q
Relig
essent
affirm
fin: d
per
aut a
runt,
repo
tur
melio
facti
nent
si re
prof
rat i
U
bedi
tene
velin

lius Ordinis, à quo sunt eiekti, & illi subiekti, non ergò possunt sine licentia Superiorum Ordinis eiusdem hunc transitum facere.

Quæres VIII. An eiekti maneant Religiosi cum onere trium votorum essentialium, sicut antea? Respondeo affirmative: Colligitur hoc ex *cap: fin: de regul.* Et ratio suadet, cùm per eiectionem non sint dispensati, aut absoluti à professione, quam fecerunt, aliàs ex suo delicto commodum reportarent, contra ea, quæ traduntur *cap: 1. de post: Pralat:* essentque melioris conditionis, quàm Religiosi facti Episcopi aut Cardinales, qui manent vere Religiosi. Accedit, eiektũ, si revertatur, non emittere novam professionem, non ergò dispensatus erat in votis professionis.

Unde manent cum eodem voto obedientiæ, quantum ad hoc, quòd teneantur obedire Superioribus, si eos velint ad Religionem vocare. Non

U

tamen

tamen ex vi huius voti tenentur sub-
jici Episcopis specialiori modo, quàm
alij Clerici, quia votum obedientiæ,
quod emiserunt, solum erat obediendi
Prælati Religionum, non alijs.
Nec tenentur ex vi eiusdem voti trans-
fire ad aliam Religionem. Quia nullo
modo illam voverunt, sicut neque
Religionem in genere, sed solum illam
determinate, à qua expulsi sunt.
Idem in Decreto supponitur, dum dicitur
de Superioribus, *ne huiusmodi
expulsis literas testimoniales concedant
jubentes ingredi aliam Religionem.*
Quoad votum paupertatis, ejecti habere
non possunt dominium cuiusvis
rei, quia hoc est directe contra votum,
nec usum irrevocabilem, ob eandem
rationem, sed solum usum rerum ad
victum, vestitum, &c. necessarium
quia hoc non est contra votum paupertatis,
nec professi possunt carere his rebus.
Quare si illæ à Religione non
concedantur, eo ipso datur li-

tur licentia quærendi, & habendi illas. Nec possunt *testari*, quia hoc supponit dominium rei. Nec facere magnas expensas, donationes, &c. ob eandem rationem. Si quid autem acquirant, acquirunt Monasterio, vel Religioni, unde sunt expulsi, manent enim Religiosi, ut alij. Et etiam si iniuste sint eiekti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipsi. Quia mala voluntas Prælatorum inique eicientium Religiosos, aut extra Ordinem detinentium, non debet in damnum Religionis vergere. Huiusmodi tamen eiektorum bona post illorum mortem, si extra Religionem eos mori contigerit, applicari debent ad *Cameram Apostolicam*, propter Constitutionem *Gregorij XIII. numero 43.*

Quæres IV. An eiekti teneantur ad alias observantias Regulares? Respon-
deo non tenentur. Ratio est, quia hæc præcepta non sequuntur perso-
nam

nam præcise quasi ratione sui, ut faciunt vota essentialia, sed in ordine ad statum illum vivendi in communi uniformiter sub tali disciplina, ergo ab ea communitate iuste remotus, amplius non tenetur, cum non sit deinceps membrum unitum illi corpori communitatis, cum quo debeat se conformare in observantijs Regularibus. Confirmatur. Quia vota obedientiæ & paupertatis in multis relaxantur tunc, & mortificantur, ut evidens est, ergò à fortiori cæteræ observantiæ.

Quæres X. An eiectioni promoveri possint ad superiores Ordines? Respondeo negative. Quia cui vetita est functio Ordinis, vetita etiam est illius susceptio, cum Ordines suscipiantur, ut exercentur, istis autem prohibita est functio cuiuscunque Ordinis, ut liquet ex Decreto adducto, ergò. Deinde eiectioni sunt irregulares quia infames, ut dictum est. Idem dicent-

dicendum de huiusmodi eiectis, si alias non erant in sacris constituti, scilicet non posse promoveri ad sacros Ordines propter dicta.

Quæres XI. An Religio teneatur præstare alimenta Religiosis legitime eiectis? Respondeo negative. Tum quia ij dimittuntur in punitionem suorum defectuum, Iudex autem non solet alere, quos punit: tum quia injustum videtur, quòd Religio maximos sumptus efficiat in Religiosis alendis, formandis, ac erudiendis in studijs, & postea etiam eos alere teneatur post legitimam expulsionem: Tum denique, quia alioqui, cum ij dimittantur in pœnam suorum delictorum, commodum reportarent ex delicto fruenter alimentis Religionis, & gaudentes libertate sæculi, ita
Fagund:

Neque prædicti eiecti audiuntur, si prætendant venire adversus renuntiationem bonorum factam ex causa

ingressus Religionis. Ita enim ex *Rota* quadam decisione refert *Novarius*. Et certe cum prædicta acquisita sint Religioni, non debet illis privari ex ea causa, præsertim quòd alias ex suo delicto commodum maximum reportarent eiectioni, & idcirco etiam plures eiectionem procurarent.

Quæres XII. Quomodo eiectioni teneantur incedere? Respondeo. In habitu Clericali, ita enim in *Decreta* habetur. Quare non tenentur portare habitum Religionis, imò non debent, nam hoc cederet in dedecus Religionis, nihilominus casu dato, quod Religio eos eiciens ob aliquam rationabilem causam, ipsos habitu non privaret, tenentur ad illum portandum, cum vere Religiosi sint, & alias possint extra Religionem vivere cum habitu, quemadmodum Episcopi e Religionibus assumpti, extra

illas

illas vivunt cum Religionis habitu.

Quæres XIII. An Generalis possit delegare facultatem eiiciendi á Religionẽ Provincialibus pro eorum Provincijs, seu Commissarijs, vel Vicarijs Generalibus? Item, an sex Patres, de quorum consilio & assensu electio fieri debet, sint eligendi de tota Religionẽ, an sufficiat ex qualibet Provincia, seu Regno; præterea, si á Religionẽ huiusmodi sex Patres non fuerunt electi in Capitulo Generali, quid faciendum usque ad primum Capitulum Generale? Demum, an Generalis possit ferre sententiam electionis, si maior pars sex illorum Patrum dictam sententiam approbet, non verò omnes sex. Respondeo ad primum negative. Ad secundum sufficere ex qualibet Provincia, seu Regno. Ad tertium, recurrendum ad Sacram Congregationem in singulis casibus. Ad quartum, votum ma-

ioris partis sufficere. Ita Anno 1653. Sacra Congregatio Concilij Tridentini Interpretum respondit ad instantiam Procuratoris Generalis Ordinis B. Mariae de mercede redemptionis captivorum. Potest tamen Generalis formare processum sine Patribus deputatis. Nam Patres illi adhibendi solum sunt ad ejectionem, quæ est quid diversum à fabricatione processûs.

Quæres XIV. Quis dicatur proprie & rigorose Apostata? Respondeo. Essentialis ratio apostasiæ consistit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deserendi illam, unde qui hunc animum non habuerit, non erit proprie Apostata, sed fugitivus. Ita Doctores, nota tamen primo, licet e Religione hoc animo recedens non relinquat habitum, nec habeat animum illum relinquendi, adhuc erit vere Apostata: Sicut enim *habitus non facit Monachum, cap: Porre-ctum est.* Sic retentio habitûs non tollet

tollet esse Apostatam eum, qui à Religione modo dicto recedit. Idem colligitur ex Decretis *Clementis VIII. de casuum reservat: pro Regul:* ubi inter casus reservabiles à Regularibus ponit Apostasiam à Religione, sive habitu dimisso, sive retento, ubi manifeste supponitur posse esse Apostasiam etiam habitu retento. Nota secundò. Quamvis ad veram Apostasiam requiratur animus non revertendi ad Religionem, nihilominus in foro externo id extenditur etiam ad eum, qui recedit à Religione animo non revertendi ad illam, nisi post longum tempus, prout colligitur ex textu *in paragr: Pavonum, instit: de rer: divis.*

Quæres XV. An Monasterium teneatur solvere debita contracta à Religioso Apostata, vel fugitivo? Respondeo negative. Nisi in casu, quo rediens ad Religionem secum adduxerit aliqua bona, ex quibus possent.

solvi talia debita. Ratio utriusque partis est, quia sicut ratio naturalis dictat, quod qui sentit commodum, debeat etiam sentire onus juxta *regul: Juris in d.* sic etiam, quod, qui nulum commodum sentit, nec sentiat damnum.

Quæres XVI. An Religio teneatur præstare alimenta Religiosis Apostatis aut fugitivis, saltem quando ratione morbi aut senectutis non possunt ea sibi comparare aliunde? Respondendo non teneri. Tum quia frangenti fidem, frangenda est, ideoque cum Apostata, vel fugitivus fregerit fidem, quæ Religionis obedientiam, & obsequium promiserat, par est, ut & ipsa Religio non servet ei fidem datam de præstandis alimentis. Tum quia eatenus Religio tenetur alere Religiosum, quatenus iste illi inservit, hæc autem ratio cessat in casu nostro, ut patet.

Verum attamen est, quod si Religiosus

ofus Apostata, aut fugitivus, ab aliquo capiatur, revocandus ad Monasterium, aut ipsemet pœnitentiâ ductus redeat, tunc Religio tenetur de expensis, & alimentis, cùm in priori casu alter ex tunc utiliter gerat negotium Religionis, faciens id, quod ipsa tenebatur efficere: in posteriori verò ipse Religiosus Apostata, aut fugitivus prævenit obligationem Religionis, quæ tenebatur eum revocare. Ita Sanchez, addens potiori jure Religionem teneri ad alimenta, ac expensas Monachi fugitivi licité fugientis, & ex justa causa, v. g. ad se præsentandum Superiori, siquidem Monasterium tenetur dare Monacho expensas necessarias ad litem, & justa cap. *Ex parte de accusat.* debentur alimenta Monacho accusanti Abbatem, de quo vide Sylv. verb. *Apostata* q. 10.

Quæres XVII. An Religiosus fugiens ad Prælatum Superiorem, eò quòd certò illi constet se gravari in-
juste

justé nimis á Prælato immediato, vel quòd velit illum gravare notabiliter, sit Apostata? Respondeo negativé. Quia non deferit Religionem, cùm potius pereat ad suum Prælatum superiorem imò licité id facere potest, cùm jure naturali defensionis utatur. Nec Concilio *Tridentino* contradicit, quia hoc solum loquitur in casu quo Religiosi non injusté nimis gravantur á Prælati suis.

Qui autem fugiunt ad Superiorem Prælatum, vel sine fundamento, vel non nimis, sed tantum leviter ab inferiori Prælato gravati, vel si graviter gravati, ad faciendum quærelam contra ipsum, cùm tamen commodé eam facere possent vel per literas, vel alio tempore, licet non sint veri Apostatæ propter dicta, contraveniunt tamen Decreto Concilij *Tridentini* relato, & velut vagi & profugi puniri debent juxta statuta suarum Religionum.

Quæres

Quæres XVIII. An Episcopus regularis renuntians Episcopatu, vel depositus, si non revertatur ad Religionem, sit Apostata? Respondeo affirmativè, Nam non est exemptus à Religione ratione Episcopatus, sed ratione vinculi matrimonialis, quod contraxit cum sua Ecclesia, à quo vinculo cum jam sit liberatus, tenetur ad propriam Religionem redire.

Quæres XIX. Cui acquirat Religiosus Apostata, vel fugitivus? Respondeo. Acquirat suæ Religioni. Tum quia ita definitur in cap: *Abbas 18. q. 2.* Tum quia isti sunt veri Religiosi, ac per consequens debent Monasterio acquirere, si autem moritur in Apostasia, vel fuga bona, quæ illi supersunt, pertinent ad Cameram Apostolicam propter Constitutionem *Gregorij XIII.* quæ incipit *Officij nostri.*

Quæres XX. An suscipiens Ordines in Apostasia sit irregularis? Respondeo

spondeo est. Quia cum Apostata sit ipso facto excommunicatus, ut late probat *Casarubius in Compendio privileg: Mendic: verbo Apostata ab Ordine, & Sanchez lib: 6. in Decal: c. 8. n. 20.* Neceſſe eſt, quòd dicamus Ordines recipientem, eſſe irregularem, cum excommunicatus Ordines recipiens ſit irregularis, *cap: Cùm illorũ de ſentent: excom: parag: ſi autem* hos. ſunt etiam infames ex *cap: Alieni 2. q. 7. & cap: Infames: 6. q. 1.* Patetq; ex ijs, quæ attulimus ſupra, dum eiectos eſſe infames diceremus. Exercentes etiam Ordines ſacros, ſunt irregulares, tales enim ſunt, qui exercent Ordines ſacros cum aliqua cenſura. Neque decet ſtatim ſuper his cum illis diſpenſari, eſto redeant ad Religionem, ne qui hodie in circo ſaltat, mane in Altari miniſtret, ut loquitur ius Canonicum.

Quæres XXI. Quid ſentiendum de cooperantibus ad fugam, vel apoſtaſi-

stasiam? Respondeo. Hi non solum peccant graviter, eò quòd cooperantur ad rem intrinsece malam & sacrilegam, sed etiam tenentur restituere ea lucra temporalia, quæ Religio amisit [propter fugam talis Religiosi. Ratio est, quia tunc fit grave nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccatur contra iustitiam, ac per consequens est obligatio restituendi damnum. Non tamen tenentur Religionem ingredi pro illis, quos apostatare faciunt, aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur. Ingressus namq; Religionis voluntarius esse debet.

Quæres XXII. Quid dicendum de detinentibus in suis domibus Fratres Apostatas, occultantibus, ipsiq; favorem impendentibus? Respondeo. Eos esse ipso facto excommunicatos, propter multa Privilegia Religionibus concessa, de quibus *Casarubius in Compend: Privileg: Verbo Apostata*
ab Or.

ab Ordine. Episcopi tamen retinentes Apostatas non possunt à Prælati Ordinis excommunicari, de quo vide Concilium *Tridentinum*, *sess* 24. *cap. 5.*

Quæres XXIII An Apostata sit ipso jure & facto excommunicatus, si habitum retineat? Respondeo affirmative. Nam in *cap: ut periculosa*, ideò fertur excommunicatio in eos qui temere suæ Religionis habitum dimittunt, ut periculosa Religiosis evagandi subtrahatur occasio, ergò si habitu indutus, siue eo exutus Religiosus à Religione defecerit, ut libere evagetur, in excommunicationem incurret, ut bene *Azor*. Nam tam periculosa est vagatio cum habitu, quàm sine illo, imò magis periculosa & scandalosa, quia cum habitu nocet sibi & Religioni, eam suis malis actibus infamando, sine illo autem non nocet nisi sibi ipsi, cum non cognoscatur ab omnibus.

Quæres

Quæres XXIV. Apostatæ, & fugitivi an possint ubique, etiam extra territorum apprehendi à Superiore suo, incarcerari, & duci ad Monasterium? Respondeo posse. Qui enim debent alijs perpetuam obedientiam, possunt de manibus quorumcunque capi. Et ita statuitur in *cap: final: de Regular: ijs verbis. Si verò huiusmodi fugitivos inobedientes invenerint, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prælati excommunicatos publicè nuntiari, donec ad mandatum ipsorum humiliter revertantur.* Quæ omnia innovantur in Decreto.

Quæres XXV. An Religiosus in pœnam alicuius delicti à suo Superiore detentus in carcere possit licite ex illo fugere? Respondeo non posse. Tum quia tenetur obedire Prælato quoad pœnas iuste inflictas. Tum quia non potest se abstrahere à iugo & obedientia suorum Superiorum.

Prædicta intellige etiam de carcere perpetuo, cum ad illum plerique Religiosi, se obligaverint ex vi professionis, quando crimen proportionatū perpetraverint.

Quæres XXVI. An possit Religiosus vivere extra Monasterium retento habitu? Respondeo. Possè cum facultate, quia nec hoc est intrinsecè malum, nec derogat vôtis Professionis, cum etiam ibi possit observari; Obedientia, Paupertas; & Castitas. Hoc de jure communi accipiendum est, nam jure novo *Clementis VIII.* in *Decreto* sequenti afferendo, sic habetur. *Degentes extra Conventûs claustra, ad ea quamprimum revocentur; nec de cætero, nisi ex gravissima causa à Sede Apostolica probanda hujusmodi facultates concedi possint.* Ubi nota pro servitio Principum sæcularium, sacram Congregationem non velle hoc admittere, unde Anno 1644. jussit; ut existentes extra claustra hoc titulo ad ea revocarentur. Quæ-

Quæres XXVII. Religiosus extra claustra delinquens quomodo puniendus sit? Respondeo. Præscribitur modus in *Trident: sess: 25. cap: 14.* scilicet *Regularis non subditus Episcopo, qui intra Claustra Monasterij degit & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore infra tempus ab Episcopo præfigendum seuerè puniatur, & delinquens, ab Episcopo puniri possit.* Circa quod adverte, ut Episcopus teneatur instare apud Prælatum ut puniat Religiosum, debere delictum huius esse notorium & scandalosum populo, sic enim habet *Concilium*, nec sufficit, quòd tale delictum sit notum alicui, vel aliquibus paucis.

Quæres XXVIII. An sit Apostata Religiosus reclamans contra propriam Professionem, cùm tamen sciat illam esse validam? Respondeo. Esse. Utpote qui à propria Religione recedit, animo amplius non redeundi

ad illam, & quidem sine licentia proprij Prælati; cum licentia ab eo obtenta fuerit extorta dolose & fraudulenter, ideoque perinde se habet, ac si non esset obtenta.

Quæres XXIX. An Religiosus transiens absque legitima facultate Superioris ad aliam Religionem, siue arctiorem, siue laxiorem, siue æqualem sit Apostata? Respondeo negative. Quia Apostasia, teste *Suarez: Tomo 4. de Relig: Tract: 8. lib: 8. c. 10. n: 10.* secundum communem Doctorum sententiam est proprie retrocessio à statu Religioso, in nostro autem casu non retroceditur à statu Religioso simpliciter sed solum à tali statu Religioso, ergò &c. sic tamen transeuntes, non unam poenam incurrunt, de quo vide *Tridentinum sess: 14. cap: 11. de Reformatione, & Peyrinis de Relig: subd: q. 1. c. 24. Lexanam Tomo 1. c. 22. n. 24.*

D E C R E T A

C L E M E N T I S VIII.

D E

R E F O R M A T I O N E

R E G U L A R I U M

*Sub pœna privationis omnium Officio-
rum, vocisq; activæ & passivæ, ac per-
petuæ inhabilitatis ad illa imposte-
rum obtinenda, bis in Anno legen-
da, diebus a Superiore designādis.*

Nullus omninò prætextu cu-
iuscunque privilegij vel supe-
rioritatis, etiam Generalatûs,
à servitio Chori censeatur immunis,
nisi pro tempore, quo quis in pro-
prij Officij munere actu fuerit occu-
patus: Cùm Lectoribus autem & Præ-
dicatoribus, Superiores ijs tantum di-
ebus, quibus eos legere aut prædica-
re contigerit, dispensare possint. Idem
quoque præstare valeant cum ægro-
tis, & studiorum causa legitime im-
peditis. In eos verò qui negligē-
X3 tes, aut

tes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animadvertant, ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum, alimenti etiam si opus fuerit subtractione.

Lectio sacræ Scripturæ, vel casuum conscientiaë bis in hebdomada, præscriptis diebus, in singulis Conventibus habeatur, ad quam Fratres omnes conveniant, eaque absolutà, mutua collatione circa explicatam doctrinam sese utiliter exerceant.

Quò *Tridentini Concilij* Decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius observentur, præcipitur, ut nullus ex Fratribus, etiamsi Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosinas, sive ex concionibus, sive ex lectionibus, aut pro Missis, tam in propria Ecclesia, quam ubicunque celebrandis, aliòve ipsorum justo labore & causa, & quocunque nomina acquisita, etiamsi subsidia consanguineorum,

orum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere possit, sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs ac proventibus confundantur, quo communis inde victus, & vestitus omnibus suppeditari possit. Neque Superioribus, quicunque illi sint, ullo pacto, liceat eisdem Fratribus, aut eorum alicui, bona stabilia, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere. Eorum verò, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat ut proprium, neque ut proprio utatur. Qui in præmissorum aliquo deliquerit, poenas nedum à *Concio Trident:* præscriptas, sed alias quoque multò graviores, Superiorum arbitrio imponendas incurrat.

Nulla quorumcunque Superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia Fratres excusare possit, quo minus culpæ, & pœnæ ab eiusdem Concilij Decretis impositæ, & ipso facto incurrendæ obnoxij sint, etiamsi Superiores assererent huiusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minime adhiberi volumus.

Fratrum vestitus, & suppellex cellarum ex communi pecunia comparatur, & omninò uniformis sit Fratrum, & quorumcunque Superiorum, statuique paupertatis, quàm professi sunt, conveniat: ita ut nihil superflui admittatur; nihil etiam, quod sit necessarium, alicui denegetur.

Quæcunque Fratrum vestes, sive lanæ sive lineæ, omnisque alia suppellex in aliquem cōmodum Conventus locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus Fratribus huic muneri depu-

deputatis diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, subministrari opportune possint.

Omnes etiam Superiores, quicunque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, sive eadem (ut aiunt) pitantia, in communi mensa prima vel secunda, nisi infirmitatis causa impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo privatum quisque in cibum utatur, ullo modo afferri possit, si quis in ea re peccaverit nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem, & aquam.

Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes peculiares ratione officiorum habet, eorum accepta, & expensa in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari current, neque in alios usus, quam ratione Officij sui necessarios, quicquam expendant. Cum verò contigerit ipsos in aliquo Conventu commorari,

eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi & ijs, qui secum erunt, victus ad præscriptum Regulæ, & constitutionū suppeditetur.

Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum dispensationemque pecuniarum, & reddituum sui Conventus, per se ipsum habere, sive exercere possit; sed universum id onus tribus Fratribus ejusdem Conventus à Generali ita demandetur, ut unus rerum & bonorum, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat; alter tanquam Depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asservet: alius de pecunijs, & rebus à Depositario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conventui universo de necessarijs, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed juxta charitatis regulam, veluti bonus Dispensator provideat, officiorū hujusmodi confusione penitus interdicta. Cæ-

Cæterum hi tres tam impensè quàm accepti singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus vel tribus Fratribus ejusdem Conventus probatioribus, rerumque usu peritis, rationem reddent: Deinde ipsimet rursus, præsentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum advenerit: denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo saltem coram tribus iudicibus ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, universamque suæ administrationis tam publicæ, quàm privatæ rationem reddere teneatur, cujus etiam exemplū authenticum exactis Capituli describatur, ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

In quocunque Conventu, Fratrum is tantum deinceps constituatur, & imposterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulo-

gulorum eleemosynis, alijsq; quibuscunque obvenientibus in commune (ut præfertur conferendis) commodè possit sustentari; reditus verò & supradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter asserventur.

Superioribus autem, ne Concilij Tridentini, aut hæc nostra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullo modo possint, omnino interdici-mus, & prohibemus, decernentes irritum &c. Si quis autem cōtra præsumpserit attentare, is eo ipso omni gradu, officioque privatus, & ad ea perpetuò inhabilis existat.

Nullus nisi actu legat, vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

Si alicui ex necessaria causa, Generalis judicio probanda, socius ex eodem ordine, qui illi ministret concedendus erit, is nisi vigesimū quintum agat annum, & qui communi servitio sit deputatus, non concedatur, & si commode fieri potest sit laicus conversus, Ut

Ut omnis scandalorum, & vagationis occasio tollatur. Convētus clausura perpetuò, ac diligenter servetur, ac propterea à Superiore janitor constitutatur, qui diligentia, ac morum integritate maxime commendetur; is januæ custodiendæ semper assistat, eamq; nemini Fratrum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit.

Nullus à Conventu egredi audeat, nisi ex causa, & cum Socio, licentiaq; singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumq; exituro adjungat; non petentis rogatu: sed arbitrio suo, neq; eundem sæpiùs. Licentiæ verò generales exeundi, nulli omninò concedantur.

Contravenientes autem pœna gravi etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur eandem etiam janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit. Cum

Cum autem quis in Conventum revertitur, Superiorem iterum adibit benedictionem recepturus, qui a Socio itineris rationem, & quid rei actum sit diligenter requirat.

Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint.

Si quis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumperit, voce activa, & passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, Quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant.

Habeat Superior clavem ita fabrefactam, ut cum sibi videbitur, cellas omnes referare possit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri.

In medio dormitorij totam noctem lampas colluceat. Nul-

Nullus etiam Superior cellas five in claustro, five alibi separatas à cōmuni dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eadem cum cæteris aliorum fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac lecto, & mensa humilibus, uniformique supellectili (ut præfertur) quemadmodum Religiosos decet contentus sit: possit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conventuum, si eorum muneris, & officij necessitatem id exigere cognouerit; alteram etiam cellam concedere.

Cellæ, five ædiculæ, quæ extra dormitorio separatim sunt, ad officinas, aut alias ad communem usum & commoditatem Conventus redigantur.

Sigillatim suo quisque lecto cubet; neque ulibi duo eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

In privatis cellis nulli camini permittantur: sed omnes obstruantur statim,

tim, cardinibus etiam e parietibus convulsis, ut res illa non ad tempus facta sed ad perpetuò duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Snperioris, ac Prædicatoris exceptis.

Conventus fenestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes prospiciunt, muro ita obstruantur, ut omnino is prospectus impediatur.

Valetudinarium in singulis Conventibus certo, ac salubriori loco cõstituatur, quod pro loci situ, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt curentur, nec inde nisi recuperata sanitate abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpositi sunt, omni sedulitate, ac charitate operam suam præstabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omnino desit, quod ad sanitatem recuperandam pertineat.

Inea-

Ineatur ratio, qua sublatiſ licen-
tijs, aut facultatibus haſtenus qui-
buſcunque conceſſiſ, degentes extra
Conventus clauſtra, ad ea quampri-
mum revocentur, nec de cætero, ni-
ſi ex graviffima cauſa a Sede Apoſto-
lica probanda, huiuſmodi facultates
concedi poſſint.

Nulli impoſterum ad habitum, aut
profeſſionem admittantur, niſi in Con-
ventibus per Sedem Apoſtolicam in
qualibet Provincia deputandiſ.

Curent Superiores, ut Cõſtitutio in-
terdicens largitiones munerum, &
præſcribens hoſpitalitatiſ formam ab
omnibus in quolibet Conventu invi-
olabiliter obſervetur.

Ut omniſ officiorum ambituſ oc-
caſio præcludatur, caveant omneſ à
directa, vel indirecta vocum, ſeu ſuf-
fragiorum procuratiõne, tam pro ſe
ipſiſ, quàm pro alijs, tum in Capituliſ
locorum, tum in cæteriſ, præſertim
Generalibuſ Capituliſ aut Congrega-

tionibus, seu alibi. Quicumq; secus fecerit, præter alias pœnas, & censuras hæctenus contra huiusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcunque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit, nisi à nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum gravius etiam plectantur. Porro supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes: & non revelantes extendimus.

In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præscripta à Sacro Conc: Trid: & Ordinis constitutionibus inviolabiliter servetur, iurentque Electores secundum veritatem cuiusque conscientiae, probiores, ac magis idoneos se electuros, ac propterea priusquam ad electionem deveniatur, in primis, & ante omnia præle-

prælegantur constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum. Ad officia, gradus, & Prælaturas illi præcipue eligantur, qui possint, & consueverint regulas Ordinis & Constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium chori, ac vestitum, & victum communem.

Eligantur in Capitulo Generali vel Provinciali aliquot graves, & periti ex Fratribus cuiuslibet Provinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi DEI, vel ad audientias confessiones etiam ipsorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinet, priusquam probentur, & ad huiusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscunque Ordines, in quo servetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tri-

dentini, hac de causa nuper editum & promulgatum.

Illud porro Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso, ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in eorundem Ordinum Regulis, & constitutionibus de oratione mentali, silentio, jeunijs, Capitulo culparum, alijsque spiritualibus exercitijs prudenter, ac pie sancita sunt, ea omnia, & singula ad unguem observentur, intelligantque super his veluti fundamētis omnium Religionum ædificia construenda, & amplianda esse quæ ut faciliorem exitum sortiantur, & fructus uberiores in animis Fratrum producant, valde opportunum erit, si in quolibet Conventu, singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

Quo verò omnia ordinate peragantur,

tur, appendatur tabella in loco conspicuo uniuscujusque Conventus, in qua distincte adnotetur quid singulis horis cuiusque diei quilibet Frater præstare debeat, ut certo quoque signo præmonitus, maiore animi præparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis Constitutiones, his Decretis non adversantur, inviolate custodiendæ erunt.

Quibus horum Decretorum capitibus certa pœna præscripta non est, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur. Ut autem hæc Decreta (donec alia quæ pleniorē reformationem facient, edantur) ab omnibus observari possint, districtè præcipimus Generalibus, ac omnibus alijs quibuscunque Superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent, ac efficiant, ea omnia inter alias eorundem Ordinum constitutiones perpetuò valituras redigi, interdicta omnino eorum singulis facultate illas

declarandi, & adversus eas unquam dispensandi. Alioquin sciant se in poenam, Generalatus, & officiorum privationis, ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quoque munera ipso facto, & sine ulla exceptione respective incidisse.

Ne verò prætextu dilatæ publicationis eorum observatio, quoquomodo differri possit, aut impediri, volumus, ut post illorum publicationem in Conventu, vel Monasterio cuiuslibet Otdinis de Urbe factam, Generalem, aliosque Ordinum Superiores, cæterosque quoscunque Fratres præsentés, statim, reliquos verò absentes citra montes, unius mensis, ultra montes, trium mensium spatio inarctent, ac si eorū singulis personaliter intimata fuissent.

Insuper mandamus, quòd Generales in singulis Conventibus citra montes, unius mensis, ultra verò montes, trium mensium cursu, Decreta supradicta

dicta publicari faciant, sub pœna privationis Generalatus, alijsque arbitrio nostro imponendis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 25. Mensis Iunij. 1599.

Decretum illud, quo Fratres Romanam petere cum Generalis, & protectoris licentia duntaxat permiffum est, Sanctitas Sua extendit ad Provincialem, decrevit, ita ut Provincialis ipse ex causa communi totius provincie duntaxat facultatem huiusmodi facere valeat, declaravitq; pœnam privationis vocis activæ, & passivæ contrafacientibus inflictam Sanctitati Sux reservatam esse, interdicta omnino eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori facultate illam moderandi, ac relaxandi,

Datum Romæ die 20. Martij,

Anno 1601.

DUBITATIONES

AD HOC DECRETUM.

Decretum hoc media illa, rationesque vivendi præscribit, quibus verum disciplinæ Regularis, Religiosæq; perfectionis tramitem assequamur. Multa ibi dilucida sunt, & ideo specialibus quæstionibus non pertractanda. Cætera hîc resolvere studebimus.

Primò igitur statuit, ne Religiosi, non urgentibus causis in Decreto enumeratis, super alios extolli cupientes, immunitates, exemptiones, privilegia, in Religionibus quærant. Et vero hæc observantiæ Regulari obstant, magnæque parte illam evertunt. Audiatur *D. Bonaventura* qui in *pharetra* sua sic inquit: *Si peculiaritas à Monachis habeatur, nec concordia, nec charitas in Congregatione eadem poterit permanere. Rationem sic subjungit. Quia qui post te ad Ordinem*
veni-

veniunt, non attendunt quid ante eos laboraveris, sed solum accipiunt, quale ijs exemplum præferas in præsentî, in laboribus vigilis, cibis, in alijs observantîs Ordinis, in quibus vellent sibi seniores suos præire: alioquin aut scandalizantur de ipsis, aut imitari eos incipiunt. Iungatur Bonaventuræ S. Ignatius, sæculi nostri decus, & Societatis IESU universo in Orbe celeberrimæ Antesignanus, qui ferventi Zelo observantiæ regularis vigere suos cupiens, inter cætera quæ illis commendata reliquit, illud non posterum est, ut penitus singularitates, privilegiaq; in Religione abijciant. Unde ingredientem Societatem interrogari præcipit. *An contentus fuerit eodem atque alij modo in Collegio agere, nullisq; privilegijs aut prærogativis minimum omniũ, qui in eo fuerint, anteire.* Adstipulantur Sancti Patres alij, quos longa serie invenies apud Lezanam: Tomo 1. cap: 12.

Hæc tamen nolim accipi de ijs, qui juxta instituti sui leges, similia privilegia adepti sunt, scio etenim plures, quorum vita exemplaris, modesta & humilis, suadet illorum immunitates non obesse, sed prodesse Religionibus, illas namque non ad commoditatem propriam, non ad honorem proprium, sed ad Religionum suarum auctoritatem, suæque familiæ decorem, quæritant. Solùm igitur ij tanguntur, qui nullis omninò meritis, sed nescio quo prætextu ad exemptiones, & immunitates aspirant, qui ut extollantur, promoveri se procurant ad laureas, esto literatura vix aliqua sint præditi, & fortassis de quibus illud emanavit adagium. *Maneat ejus argentum apud nos, asinusq; laureatus revertatur in patriam.*

Quæres I. Illud *actū legere, vel predicare*, an trahi possit ad casus similes, videlicet, libros edere, casus conscientix resolvere &c. Respon-
deo

deo potest, quia dictio taxat in Decretis, non excludit casus similes, vel urgentiores, maxime cum intentum Pontificis in illo Decreto videatur esse, quod Magistri & graduati Religionum, exercentur semper in aliquo literario exercitio, si volunt uti graduum suorum privilegij.

Quæres II. An Lectores dicantur actu legere tēpore vacationum? Respondet *Peyrinis Tomo 1. ad secundā Julij 2.* Constitutionem, quod sic & bene. Quia tunc student, ut legant, & nunquam minùs vacant, quàm cum vacant, qui Officij debito satisfacere volunt.

Venio jam ad sanctam & Religiosam Paupertatem, de quâ in eodem Decreto copiose differitur. Circa quâ.

Quæres I. An possint Religiosi habere dominium seu proprietatem juriū, aut bonorū spiritualium? Respondeo posse. Quia per votum paupertatis non renuntiant bonis, aut juribus

juribus spiritualibus, sed solum bonis temporalibus. *S. Thom. 2. 2. quæst. 186. art. 7. ad 4. Lessius de justit. lib. 2. cap. 4.* Imò etiam quarundam rerum quæ non sunt pretio æstimabiles, v. g. paucarum reliquiarum, *Agnus Dei &c.* Quia per votum paupertatis solum abdicarunt à se dominium rerum pecunia, aut pretio æstimabilium. Ita colligo ex *Sancto Thom.* ubi supra. Hinc si habeant, vel accipiant, jura aliqua Ecclesiastica, v. g. facultatem excommunicandi, absolvendi, dispensandi, &c. sine licentia, non erunt proprietarij, propter eandem rationem. *Navar. comm. 2. de Regul. Sanchez. lib. 7. in Dec-log. cap. 19. n. 58.*

Quæres II An Religiosus dicens aliquid esse suum v. g. *mea vestis, meus liber*, peccet? Respondeo. Si id dicat, intendens, se habere dominium illius rei, vel usum, independenter à Superiore, & mentitur, quia dicit falsum, & peccat peccato proprietatis-

prietatis, quod opponitur Paupertati. Si autem velit solum dicere illam rem esse suam quoad usum dependentem à voluntate Prælati, nullo modo peccat neque contra veritatem, neque contra paupertatem, ob rationem oppositam.

Quæres III. An peccet Religiosus peccato proprietatis, tenens, retinens, aut possidens quamcunque rem sine licentia sui Superioris, etiamsi talis res sit ex illis, quæ usu consumuntur? Respondeo affirmative. Ratio est quia per votum paupertatis adstringitur ad non exercendum aliquem actum proprietatis, est autem præcipuus actus proprietatis, tenere, possidere, aut retinere aliquid sine licentia Superioris.

Quæres IV. An in Monasterijs, in quibus vel ob nimiam paupertatem, vel ob malitiam & negligentiam Superiorum, non potest observari vita communis dando singulis Religiosis
ea, quæ

ea, quæ sunt simpliciter ipsis necessaria secundum decentiam statûs vel defacto non dantur, possit permitti Religiosis aliquod peculium, &c. in Ordine tantum ad usus simpliciter necessarios, & amovibiliter à voluntate Superiorum? Respondeo posse. Nam eatenus *Concil: Trident:* & summi Pontifices prohibuerunt Religiosis peculium, &c. quatenus vel supponebant concedi Religiosis omnia necessaria, vel præcipiebant Superioribus, ut ita facerent, ut constet ex mente, & verbis ipsorum Decretorum, ego in casu proposito cessat hæc lex. Nec enim præcepta Ecclesiastica obligant cum morali impossibilitate, qualis in allato casu esse censetur. Deinde Superiores tenentur concedere Religiosis, ea quæ necessaria sunt ad vitam, & decentiam statûs: Si ergo hoc fieri non possit, nec Religiosus aliter possit, necessitati suæ succurrere, nisi

medi-

mediante aliquo peculio, &c. poterit id ipsi permitti. Hac occasione.

Quæres V. An & quomodo teneatur Religio suppeditare suis Religiosis necessaria ad victum, vestitum, habitum, medicinas? Respondeo. Teneri, & quidem potius large ac abundanter, quàm parce & diminute stante quòd juxta effatum *S. Bernardi* relatum à *Perez. in Reg. S. Benedicti cap. 32. n. 7. Ubi non est abundantia, non est observantia*, & ut habetur in *Psalmo 58. si non fuerint saturati & murmurabunt*. Teneri inquam, & non solum ex charitate, aut fidelitate, sed ex justitia, ut in terminis docet *Pegrinis de Rel. Prel. q. 1. c. 5. n. 59. Probatur autem responsio. Tum quia qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt, & qui Altari deserviunt, cum Altari participant. Cùm ergò Religiosi, in sacrario operentur, & Altari deserviant, constat eis deberi alimentà necessaria*

cessaria ipsorum statui ac conditioni proportionata. Tum quia in Professione Religiosa initur reciprocus contractus inter Religiosum profitemtem, & Religionem admittentem ejus Professionem, quo ille se obligat ad inserviendum Religioni, seque ei per omnia subjicit in perpetuum, Religio verò se obligat ad illum alendum, regendum, tractandum, &c. at omnis contractus est ultro citròque obligatorius, ergò &c. Tum quia Bona Monasteriorum dantur à Fidelibus in sustentationem Religiosorum, qui in ijs degunt, adeòque isti jus habent ad illa, & Monasterium obligatur ea illis distribuere juxta propria statuta & communem Ordinis consuetudinem.

Ex quo bene infert *Navar: lib: 3. de Restit: cap: 1. n. 201.* quod si Religiosus vere indigeat re aliqua ex deputatis ad usum communem, & suam superiori proponat indigentiam, iste

iste verò ei nolit providere, potest ille eam rem occulte accipere. Ratio est, quòd ea deputantur ad usum communem, & cùm Superior non sit Dominus, sed dispensator, injuste denegat, ideoque ipsi possunt uti jure suo, præsertim attentà doctrinà *Sua-
rez Tomò 3. de Relig: lib: 6. cap: 9.* quòd perinde est habere Prælatum ab-
utentem potestate sua, ac illum non habere, unde fit, ut sicut absen-
te Prælato posset Religiosus subditus consulere propriæ necessitati ex bonis communibus Monasterij, sic etiam possit eo præsentem. Nec id est exer-
cere actum dominij sed solùm sibi as-
sumere usum rei necessariæ, qui vo-
to paupertatis non repugnat. Ca-
vendum tamen summe in tali casu est,
ne quidquam sumatur ultra præcisam
necessitatem.

Quæres VI. An Prælatus Regula-
ris ad sublevandas Monasterij sui ne-
cessitates, possit, & debeat facere ali-

Z

qua de-

qua debita, si ipsum Monasterium non habeat sufficientes redditus, aut eleemosynas? Respondeo. Licet superiori plurimum cavendum sit, ne suum Monasterium gravet ære alieno; ob multa incommoda, quæ hinc sequuntur, expedit tamen interdum gravare Monasterium debitis aliquibus; quam minus sufficienter providendo necessitatibus subditorum, ijs præbere ansam detrahendi de Superioribus, conquærendi de Officialibus, Monasterij, inducendi proprietatem, sicq; disciplinam regularem evertendi, ut proinde teste *Pellizario Tract: 3. cap: 6. n. 18.* cuidam Superiori locali glorianti, se in suo gubernio nullum debitum contraxisse, imò ex redditibus Monasterij ipsi superfuisse, prudentissime responderit sapientissimus Generalis illius Ordinis. *Quam ego malletm ut potius gravâsses Monasterium ære alieno, quàm quòd tuis subditis ansam præbuissets tot & tantarum*
quari-

quarimoniarum. Sic ille, & non minus prudenter, quàm pie, cùm certâ constet experientiâ, nihil magis conducere ad promovendâ regularem observantiam, quàm subditis necessariâ abundanter ministrare, ut fatetur *Peyrinis* sup: citatus. Quanquam, ut recte idem advertit, in casu quo creditus, aut eleemosynæ non sufficiant ad debitam Monasterij sustentationem, magis conducere minuire Familiam, sic enim non gravaretur Monasterium ære alieno, & alioquin possent ministrari necessaria Religiosis ibi degentibus.

Quæres VII. An in Monasterijs, ubi à Superioribus assignantur Depositarij, ad hoc, quòd apud illos deponant Religiosi suas pecunias, si id non faciant, sed apud se retineant, peccent peccato proprietatis? Respondeo. Peccant, quia possident illas contra voluntatem sui Superioris, & contra Decreta summorum pontifi-

cum : quæ omnia constant, ex Decreto Sacræ Congregationis *Apostolicæ Visitationis* jussu *Urbani Papæ VIII.* pro *Franciscanis Conventualibus Monasterij Sanctorum Apostolorum Romæ 13. Julij, 1627.*

Quæres VIII. An possit Superior Monacho cōcedere aliquam rem, quæcunque illa sit, ad usum irrevocabilem? Respondeo non posse. Quia hoc est esse directe proprietarium; cū de essentia paupertatis sit, nihil habere, nisi dependenter à voluntate Superioris.

Quæres IX. An peccet Religiosus contra votum paupertatis si Superiori volenti ea quæ illi concessa sunt, auferre, resistat, aut si non sit paratus ad eius nutum se illis abdicare? Respondeo peccare. Quia tunc est manifesta proprietas, cū velit aliquid tenere, aut possidere contra voluntatem Superioris sui.

Quæres X. An Religiosus, qui ex eo,

eo, quòd alteri concessum ad usum est, clam sibi aliquid assumit, v. g. librum, vestem, &c. peccet peccato proprietatis? Respondeo. Peccat, Quia sine consensu Superioris assumit sibi aliquid, alteri destinatum. Si tamen constaret aliquem Religiosum habere aliquid superfluum, & contra voluntatem sui superioris, & alius indigeret tali re, nec aliter subvenire posset suæ necessitati, si illam ab illo acciperet, non peccaret contra paupertatem. Ratio est, quia in tali casu debet præsumi voluntas Superioris, quòd talis res superflua uni, applicetur alteri indigenti. Attendendum tamen est ne inde sequatur scandala, suspensiones, quærelæ, quæ evenire solent.

Quæres XI. An Religiosus, acceptans donationem, aut legatum absq; licentia sui Superioris, peccet? Respondeo. Peccat, quia vel acceptat sibi, vel Monasterio? si sibi, est pro-

prietarius, si Monasterio, si ad hoc non habet consensum saltem implicitum, usurpat authoritatem illius. Ita Sanchez lib: 7. in Decal. c. 31. n. 34. Talis tamen acceptatio, si est in favorem Monasterij, tenet, quia semper præsumitur voluntas Monasterij & Ecclesiæ in illis, quæ cedunt in ipsius utilitatem.

Quæres XII. An Novitius professionem facturus, & sua Religioni relicturus, possit Religionem obligare ad sibi solvendum quotannis 40. v. g. *scuta*? Supposito quò facultates relictæ multum excedant dictam pensionem? Respond: Possè, & Conventum deinde teneri solvere. Cum enim sit Dominus rerum suarum, potest eas relinquere, cuicunque vult absolute, vel limitate. Nec hoc est contra votum paupertatis, aut Concilium, quia semper suppono, quòd hunc redditum retineat & expendat cum voluntate Superioris, idq; in
usus

usus necessarios. Conventus autem acceptans hæreditatem sic gravatam, tenetur solvere: sicut si dictus novitius mandasset Conventui, ab ipso instituto hæredi, dictam pensionem alicui alij Personæ extra Religionem solvere, & Conventus acceptasset, nonne teneretur ex debito justitiæ solvere? sic tenetur solvere Novitio jam professo. Ita *Ledes: de statu Relig. in communi. c. 4. concl. 3. dub. 14.*

Quæres XIII. An peccet Religiosus contra paupertatis votum, quando rem cum Superioris licentia acceptam, occultat, ne superior auferat? Respondeo. Peccare, nam sic occultans, vult contra superioris licentiam rem illam ablaturi, si conscius esset, possidere: quod directe est esse proprietarium. *Proprium enim est, quidquid celatur Abbati, vel tenetur contra voluntatem Prælati, ut ait Antonin: 3. part: tit: 16. cap: 1.*

Quæres XIV. An Religiosus ha-

bens multa, de quibus constat, quòd
sint superflua, de superioris licentia,
paratus tamen omnia in manus Super-
ioris resignare cùm fuerit requisitus,
nec de illis disponere absq̃ue Præla-
ti licentia, sit in statu peccati mor-
talis, contra votum paupertatis? Re-
spondeo. Convenire Doctores, quòd
tam Superior concedens, quàm sub-
ditus retinens, peccent mortaliter.
Superior quidem, quia abutitur po-
testate, peccat peccato infidelitatis,
qua obligatur ad curandum pro pos-
se, ut servetur in Religione & qualitas,
uitaque communis. Subditus autem
peccat peccato avaritiæ, plura reti-
nens, quàm sibi & usui suo necessaria
sint. Ita *Antoninus loq̃ sup: cit: Le-
des: ubi sup: &c.* Et utrumque pec-
care mortaliter declaravit Sacra Con-
gregatio Cardinalium, ut refert *Qua-
ranta in sum: Bull: Verbo casus, declar:*
2. Peccatum tamen hoc non est pro-
prietatis, quia proprium solum est,
ut di-

ut diximus, quod celatur Abbati, & quod retinetur contra voluntatem illius.

Quæres XV. An à solis Professis contrahatur proprietatis vitium? Respondeo. Quod sic, quia votum paupertatis violare non possunt alij, cum nemo violare dicatur id, ad quod se nondum obligavit.

Quæres XVI. Qualis licentia requiratur, ut Religiosus possit recipere, & retinere aliquid pro suis usibus absque vitio proprietatis? Respondeo. Licentiam expressam optimam esse, sufficere tamen tacitam, & præsumptam. *Eò quòd sit eadem virtus taciti expressi. L. Labeo ff: de pactis.* Vide Authores multos idem docentes apud *Bordonum variarum Resolut: parte priore q. 4.* Responsio tamen hæc locum non habet, quando in Religione adesset præceptum, ut licentia expresse peteretur, nam tunc non sufficeret tacita, quæ locum non habet,

bet, quando formaliter exigitur expressa.

Quæres XVII. An taciturnitas Superioris scientis aut videntis Religiosum aliquid recipientem, vel expendentem, neque contradicentis, æquipolleat licentiæ tacitæ? Respondeo. Utique per reg: 43. *Qui tacet, consentire videtur.* Sed consensus excusat à vitio proprietatis, ergo & taciturnitas. Confirmatur: quia consentire, & non contradicere, paria sunt, *L. In adoptionibus ff: de adop:* sed taceus non contradicit, ergo consentit. Quæ dicta sint non de taciturnitate permissiva, qualis est illa, quæ superior ex timore, aut verecundia tacet, aut quia loqui non potest, nam in hoc casu Religiosus non excusatur à vitio proprietatis, quia causa permissiva non excusat à peccato, verum de approbativa, qualis est ea, quæ secluso timore potest repugnare, & non repugnat.

Quæres

Quæres XVIII. An licentia concessa sub uno superiore, duret etiam sub alio? Respondeo affirmative, modo ea licentia non revocetur. Responsionis ratio est, quia gratia simpliciter facta non expirat concedente amoto ab officio *cap: si super gratia*. Et licet, ibi sermo sit de morte, tamen extenditur etiam ad mortem civilem per quamcunq; remoti-
onem *Glossa Ver: mortuo Prelato, cap: un: de Sede vacan: in 6.*

Quæres XIX. An Religiosi ludentes peccent peccato proprietatis? Respondeo. Religiosi ludentes de licentia sui Superioris, si non extet, prohibitio Regulæ, vel Constitutio-
num, in quibus ipse dispensare non potest, non peccat peccato proprietatis, quia rem ludo exponunt dependenter à voluntate Superioris, quæ tamen non præsumitur in ludis illicitis, sed licitis & honestis, ubi par-
va pecunia insumitur, & moderata ad-
statum

statum Religiosi. Ita Sanchez lib: 7.
cap: 16. n. 76.

Quæres XX. An peccet contra votum paupertatis Religiosus, qui sine licentia recipit nummos ab externis, eosque expendit in emendis libris v. g. eosque libros retinet in cubiculo palam expositos? Respondet *Diana Trac: de pauper: Resol: 26. ex Azor: Fabio Corrol: Homob:* negative. Quia libros emptos ita tenere expositos, est consequenter eos voluntati ac potestati Superioris subijcere, quod est emisse ac possidere tales libros de licentia Superioris, saltem tacita, & præsumpta. Verum probabilius dicitur oppositum, ex eo, quod licentia extendi non potest ad omninò incognita, ideòque cum in casu proposito Superiorem lateat, an aliqui ex illis libris palam expositis acquisiti sint absque eius licentia, ex eo quod libri ipso inscio empti, expositi sint manifeste, non videtur censeri dare

dare licentiam ad illos detinendos. Præterquam quòd sic Religiosæ paupertatis observantia magna ex parte deficeret. Nisi pro Diana velimus dicere, quòd cum in isto casu, libri empti acquirantur Monasterio, quoad eorum acquisitionem potest præsumi licentia Superioris.

Quæres XXI. An delinquat contra paupertatem Religiosus, qui indigens aliquibus libris, curat eos emi ab aliquo amico, sibiq; tradi ad usum quoad voluerit, manente eorum dominio penes ipsum amicum, idque ut ijs libere uti possit deferendo de Monasterio in Monasterium, & ubi amplius ijs non indiguerit, reddere possit, amico tanquam Domino? Respondeo. Non delinquere, si tales libros recipiat cum licentia Superioris, secus si recipiat sine licentia. Ita Sanchez. lib: 7. mor: c. 19. n. 49. Patetque, quia in priori casu Religiosus nihil sibi usurpat tanquam proprium, sed
solum

solum usum, isque petitur cum licentia, in posteriori autem casu Religiosus absque licentia, sibi usurpat usum librorum, qui est pecunia æstimabilis, adeoque peccat contra paupertatem.

Quæres XXII. An peccet contra paupertatem Religiosus, qui habens libros, aut alias res similes ad usum proprium concessas, ijs revera non indiget, neque ijs utitur, & tamen non vult ea commodare alijs Religiosis Monasterij indigentibus, ac petentibus? Respondeo. Peccare, & mortaliter quidem, si materia iudicio prudentis, sit gravis, & interveniat iussio Superioris id præcipientis, cum sic usus talium rerum sit proprietarius, & Religiosus in dictarum rerum dispositione se gerat ut Dominus, quod utique est contra paupertatem. Secus dicendum, si non adsit iussio Superioris ob rationem oppositam. Tunc tamen etiam contra charitatem peccaturum puto.

De

De manuscriptis autem proprijs studijs ac laboribus confectis, quid sentiendum sit, dixi in dubitationibus ad Decretum de largitione munerum §. 5.

Quæres XXIII. An Religiosus factus Episcopus, recuperet jus succedendi Parentibus, & cognatis, nec non administrandi bona dum vixerit? Respondeo affirmative. Ratio est, quia per Professionem non omnino, ac irrecuperabiliter extinguitur jus succedendi, sed consopitur & suspenditur, unde Religiosus translatus ad Episcopatum, recuperat jus succedendi priore professione suspensum, proportionaliter ut *L. 1. parag: Filio qui mortis digestis ad Tertullian:* dicitur, jus succedendi non omninò amitti servitute pœnæ, sed suspendi eo statu durante, ideòque concessa beneficio Principis restitutione, liberari. Ita *Fagund: lib: 7. in Decal: c. 6. n. 5. ex Sanchez. Azor Molina &c. monens*

nens Religiosum translatum ad Episcopatum, desinere acquirere Monasterio, & acquirere suæ Ecclesiæ a tempore, quo a Papa confirmatur in Episcopum, ex tunc quippe eximitur penitus à jurisdictione Monasterij. Confirmatur responsio ex responsione ad quæst: seq.

Quæres XXIV. An Religiosus creatus Episcopus, eo ipso eximatur à voto paupertatis? Respondeo affirmative. Ita *Pellizarius Tract. 4. cap. 2. sec. 5. n. 366. Diana p. 3. Tract. 2. Resol. 50. ex soto, Vasque, Medina, imò & Sanchez. lib. 6. mor. c. 6. n. 13.* qui concedit istam opinionem esse probabilem, licet ipse oppositam sequatur. Ratio responsionis est, quòd *cap. Vn. 18. q. 1. de Religioso Episcopo dicitur. Velut legitimus haeres pater nam hereditatem postea jure vendicandi potestatem habet: signum ergò est Religiosum Episcopum esse verum Dominum, cum vendicare, & sibi acquirere-*

quirere folis veris Dominis compe-
tat, *L. in rem ff. de rei vendicat.*

Quæres XXV. An Religiosus ad
breve tempus substitutus in locum
Prælati Monasterij, v. g. per 15. dies,
possit sibi ipsi conferre facultatem dan-
di, & accipiendi res pretio æstima-
biles, pro eo tempore quo erit in eo
Monasterio subditus? Respondeo.
Posse sibi conferre totam eam facul-
tatem, quam posset tunc dare cuicun-
que alteri ex suis subditis. Moveor,
quòd Superior ut talis non debet es-
se deterioris conditionis, ac sint eius
subditi, esset autem, si frui non pos-
set favoribus, & gratijs, quas potest
conferre subditis.

Quæres XXVI. Quæ requiratur
quantitas in pecunia, rebusque alijs,
ad constituendum in Religiosis pec-
catum proprietatis? Mirum est, quan-
tùm varient Authores. Ego Respō-
deo. Hanc quantitatem, esse id, quòd
impenditur congruæ sustētationi ho-

minis plebei uno die, qui cibus ordinarijs, vestitu, & habitatione sufficienti ad bonam sui conservationem absque luxu & superbia utatur, ut communiter sunt cives quamvis plebei commode viventes. Probatur responsio. Nam juxta *Apost: 1. ad Tim: 6.* Non potest esse homo contentus, nisi habeat, quæ necessaria sunt ad sustentationem congruam, dicit enim. *Habentes autem alimenta, & quibus tegamur, hys contenti simus, unde rogabat sapiens Deum. Divitias & paupertatem ne dederis mihi, sed tantum victui meo tribue necessaria,* qui ergo damnum patitur per negationem sustentationis debitæ uno die homini in mediocritate constituto, habet justam causam, ne sit contentus, adeoque ut irascatur, & dissolvat mutuam benevolentiam adversus eum, qui sic defraudaverit ipsum, si ergo tantum accipitur, invito Superiore accipi censendum est,

pecca-

peccatumque proprietatis incurri.

Et licet videatur hæc regula non esse bona respectu locorum opulentorum, quæ ex damno allato non patiuntur tale damnum, nec rationabiliter dissolvunt amicitiam, cum abundant divitijs: hoc tamen est per accidens, quia quòd homo sit dives vel pauper, est per accidens ad rationem hominis, in ponderando autem damno spectari debet, quod per se homini debetur. Sicut enim qui lethaliter vulneraretur, gravem pateretur injuriam, utut haberet medicamenta, per quæ vel vix sentiret dolorem vulneris, vel statim sanaretur, sic & in casu nostro.

Et certe semper mihi visa est difficilis alia determinatio, ex valore pecuniæ, mercium, &c. Nam vel hic valor accipitur, ut est in uno loco, & hoc non valet pro alia regione, ubi non est idem valor, vel accipitur valor, ut est in diversis locis, & hic

non est etiam capax unius determinationis, quod enim apud nos habet tantum valorem, habebit multò majorem apud aliquos, & multò minorem apud aliquos, & multò minorem apud alios. Idem dic de determinatione ex valore mercium, quia quod in una Religione æstimatur plurimi, in alia erit vile.

Quod punctum de non pluribus in Monasterijs alendis, quàm ex consuetis redditibus ali possint, & ut alibi statuitur, de non recipiendis Conventibus nisi in eis duodecim Fratres degere valeant, aliàs Ordinarij visitationi & jurisdictioni subderentur, attinet. Nota id comprehendere etiam eas Religiones, quæ onera Missarum non recipiunt, ut Religio *Capucinarum*, & habere etiam locum extra Italiam. Ita enim respondit Sacra Congregatio Concilij ad 17. & 18. dubium circa ea Decreta *de celebratione Missarum*.

Notà

Nota etiam in eo casu omnimoda jurisdictio, visitatio, & correctio, accipienda est solum quod spectat ad disciplinam Ecclesiasticam, non quoad observantias regulares. Ratio est, quia cum votum Religiosorum non sit de obediendo Episcopis, sed proprijs Prælati, solum poterunt illis esse subiecti sicut alij Clerici sæculares, ac per consequens non quoad observantias regulares. Ita *Lexana Tomo 1. cap: 11. n. 4.*

Nota præterea, ibi non tangi Conventus ante ea Decreta erectos, sed post *erigendos*. Vide Decretum Sacræ Congregationis sub *Gregorio XV. & Urbano VIII.* emanatum: sed utinam fuisset additum, ut illa Monasteria jam recepta, in quibus dictus numerus non potest sustentari, vel non est saltem probabilissima spes, quod de brevi poterit, dimitterentur. Et enim ubi parvo nimis habitatur in numero, ubi tres quatuor degunt,

impossibile moraliter est, ut vita regularis, & disciplina observetur, cogunturque ibi Religiosi frequenter ita ostiatim mendicare, ut potius continui Cursores, & eleemosynarum quæstores nuncupandi sint, quam Religiosi, & potius videantur ibi stare ad victum sibi quærendum, quam ad DEO serviendum. Inde Religiosorum vilipendium. Inde sibi quisque quærit peculium, ut possit necessitatibus suis subvenire, ut si quando contigerit eum ad talia loca inhabitanda mitti. Inde unusquisque facit, quæ sibi placita sunt. Inde scandala, relaxationes paupertatis, aliorumque votorum, & taliter assueti si deinde reducantur ad Conventus, in quibus vigeat regularis disciplina, jam fracto iugo, ruptis vinculis, eis subijci amplius non possunt. Quod malum si ponderarent Prælati, equidem tot tuguria vel relinquerent, vel non susciperent.

Electio

Electio res valde familiaris est inter Regulares, & novis quotidie difficultatibus exposita. Agit de illa Decretum, & nos quæ digniora circa eam existimabimus, non prætermitemus.

Quæres I. An tractatus & colloquium, si fiat à vocalibus ante electionem, vitiet electionem? Respondeo. Non vitiat, imò jure communi debet præmitti electioni, *Glossa verb. tractantes cap: 1. dist: 23. per cap: in Genesi 55. de elect.* Unde habetur tractatu omisso, nullam sequi electionem, unde *Anton: de Butrino* dicit tractatum esse de substantia electionis, sicut est de essentia alienationis in *cap. Cum inter*, & in *cap. In causis de elect.* Quomodo enim legitima electio fieri potest à vocalibus, nisi prius inter se discurrant, & judicent, quinam digni sint, ut excludantur indigni, & inter dignos assumantur digniores? non ergo hoc pro-

hibent summi Pontifices, & multorum Ordinum Constitutiones, pœnas taxantes contra subornatores in Electionibus, intelligi enim solum debent contra illos, qui precibus vel donis suadent alijs, ut dent vocem quibusdam ob finem pravam, vel iniuste mentiendo vitia, vel virtutes eligendorum. Confirmatur responsio nostra, qui enim tenetur ad finem, tenetur & uti medijs necessarijs ad finem obtinendum, juxta regulam juris: *Qui vult consequens, vult & antecedens, conducens ad illud*, cum ergo electores teneantur eligere digniorem, tenentur etiam inquirere ipsū, ad quod facit dictus tractatus.

Quæres II. An electores si sciant eum, de cuius electione agitur, esse indignum, & futurum perniciosum bono communi, teneantur manifestare Præsidi electionis defectus illius, esto occultos? Respondeo affirmative. Quia in tali eventu eligendus
non

non habet jus proximum suæ famæ,
bonum enim commune præferri de-
bet bono privato particularis Reli-
giosi.

Quæres III. An teneat electio per
fabas facta? Respondeo negative. Ra-
tio est, quia in casu quo aliqui ex ele-
ctoribus ex fraude, vel mala alia in-
tentione, ad impediendam electio-
nem plura suffragia dent, vel quid
simile maligni faciant, munus erit
Præsidis præcludere viam, tali mali-
gnanti, & ut fiat electio legitime,
præscribere scrutatoribus, ut ape-
riant votum eorum de quibus est ta-
lis suspicio, & manifestentur, ut pu-
niantur, quod fieri non posse si ele-
ctio fiat per fabas, per se patet. Et
licet *Tridentinum sess. 25. c. 16.* præ-
cipiat, ut eligentium nomina nun-
quam publicentur, hoc tamen ideo
præcipit, ut ibi dicitur, *quo omnia
rectè, & sine ulla fraude fiant* Non
ergo extenditur ad casum allatum.

Quæres IV. An possit quis licite suffragium suum negare alicui, quem per solam Sacramentalem Confessionem novit indignum? Respondeo I. Indigno ita cognito, nemo tenetur denegare suffragium. Ita *D. Thomas in 4. dist. 21. q. 3. a. 1. quæstioncula 1. ad 3.* Ratio est, quia non tenetur quis mederi salutis & animæ, proximi, ut habet *D. Thomas* loco citato, nisi eo modo quo scit illam periclitari ergo sciens in foro conscientie aliquem esse indignum, in eodem foro tantummodo debet illi remedium adhibere, admonendo, ut à tali electione absteat, ergo non tenetur ad denegandum illi suffragium extra illud forum. Respondeo II. Nullum Electorem posse unquam uti scientia parta per Confessionem Sacramentalem, ad non eligendum aliquem, quem aliunde non novit indignum. Aliàs siquidem multi delinquentes retraherentur à Confessione au-

one auriculari facienda de gravioribus peccatis, si præviderent ex eorum Confessione sumi posse occasionem ipsis denegandi suffragia in electionibus. Nec refert, quod forte sequetur ex eorum electione detrimentum aliquod temporale, vel etiam spirituale; hoc enim non ita nocebit Ecclesiæ universali, sicut noceret averfio & horror Sacramenti pœnitentiæ, si ex eo sumi potest anfa denegandi suffragium in electione. Non item refert, quòd ille peccator fit indignus qui eligatur, nam eiufmodi indignitas non magis cognoscitur ex Sacramentali scientia, quam si jugiter ignoraretur. Deniq; qui confitetur animo contrito, post absolutionem debet à Confessario pro innocente reputari, alioquin absolvi non debuisset, si rediturus iterum ad vomitum præsumebatur.

Quæres V. An Superior teneatur publicare electionem, si ipsi constet electum

electum fuisse indignum? Respondeo. Teneri, & hoc ne alioqui feratur sententia contra reum inauditum, & in materia gravi condemnetur non citatus.

Quæres VI. Eligendus ad Prælatu-
ram qualis esse debeat? Respondeo.
Debet esse cœteris sanctior & doctior.
Ita enim habetur ex *cap. Vnum dist.*
25. ubi dicitur, *quod eligendus ad Ec-*
clesiasticam dignitatem, talis debet esse
ut ceteri comparatione illius grex di-
cantur. Et verò natura ipsa id dicat,
apes enim & grues, cœteraque ani-
malia, quæ sibi constituendi Regem,
habent instinctum, semper eligunt,
qui cœteris præstat magnitudine, &c.
Idem præscribitur in *Tridentino sess.*
24. de refor. c. 1. & 18.

Quæres VII. An in electione, in-
digenæ præferendi sint extraneis?
Respondeo. Esse. Probatur ex illo
Jerem. 30. Conteram jugum ejus de collo-
tuo, & vincula ejus disrumpam. &c.

non

on dominabuntur eis amplius alieni:
 ubi notanda sunt illa verba: *conteram
 iugum, & vincula disrumpam*, quia
 iugum portare, vinculisque ligari, est
 gubernari ab alienigenis, *Deut.* etiam
 7. habetur. *Non poteris alterius gen-
 is hominem, Regem facere.* Deinde
 ap. enim nullus invitis 16. ait Cæle-
 stinus Papa, *Tunc autem alter de al-
 iera eligatur Ecclesia, si de civitatis
 sensus clero nullus dignus, (quod eve-
 nire non credimus)* poterit reperiri.
 probat idem D. Thomas 2. 2. q. 63.
 2. ad 4. Quia unusquisque, ut pro-
 pensiore habet animum ad suam
 propriam civitatē & Ecclesiam, quā
 ad aliam, & hac ratione poterit esse
 utilior. Itaque, sanctissimæ sunt illæ
 leges, quibus cavetur, quod non nisi
 naturales assumantur ad officia patriæ
 suæ, & ut *Sotus lib. 4. de just. q. 6.*
 2. paulò ante 10. concl. ait., *Vti-
 am eas ubique, sanciret Ecclesia, quem-
 admodum & in Trident. Concil. me*
presen-

præsente inquit consultabatur.

Quæres VIII. An postquam quis dedit suum suffragium, posuitq; schedam in urnam, possit eam recipere, ac votum mutare; si de novo audit vitium Personæ cui suffragatus est? Respondeo non posse. Quia sic posset quilibet ex malitia electionem in longum protrahere. Deinde scheda projecta in urnam, ita miscetur cum alijs ut impossibile sit eam cognoscere: unde posset quis in fraudem electionis fingere, velle se sumere suam schedam ad mutandum votum, & sumere aliam. Accedit quòd Elector prius debeat adhibere omnem diligentiam, ad cognoscendas qualitates personæ eligendæ, unde si vitium latens audit, postquam votavit, non est quòd sollicitetur, cum fecerit quantum potuit & sic legem implevit.

Quæres IX. An semel reprobatus propter vitium ab aliqua dignitate, possit iterum eligi ad illam vel aliam?

am? Respondeo non posse. Quia
semel malus semper præsumitur ma-
lus, quæ est 8. reg: jur: in 6. nisi
 probetur emendatus.

Quæres X. An licitum sit offerre
 munera, ut non eligatur indignus,
 in casu quo Electores essent determi-
 nati ad eligendum indignum præter-
 misso digno? Respondeo esse. Imò
 concedit *Suarius Tomo 1. de Relig:*
lib: 4. c. 50. & Lessius lib: 2. de just:
cap. 35. dub: 19. n. 113. quòd si ali-
 qui Electores injuste electionem im-
 peditent, posset illis pecunia offerri
 pro redimenda vexatione Ecclesiæ,
 cuius plurimum interest dignum ha-
 bere Pastorem. Alijs tamen vijs pri-
 us procurandum est, ne quispiam suf-
 fragetur indigno.

Quæres XI. An Electio Prælato-
 rum regularium possit arctari ad cer-
 tum genus hominum v. g. ad eos,
 qui tot, & tot annos attigerunt, tali
 ut tali gradu sint insigniti? Respon-
 deo

deo posse. Tum quia sic non tollitur libertas eligendi, nam electio Papæ est restricta ad Cardinales, ita ut non possit eligi, nisi unus ex illis, & tamen est libera, tum quia valet consuetudo, ut Abbas certi Monasterij non eligatur, nisi de certo quodam Monasterio. *cap. Cùm dilectus de consuet.* Tum quia hinc non sequitur Electores in aliquo casu posse adstringi ad eligendum indignum, nam si intra genus illud Personarum non reperiatur ullus dignus, tunc cessat ratio statuti, sicq; potest eligi alius dignus.

Quæres XII. An in Conventu ubi sunt tantum duo vocis passivæ capaces, unus alterum eligere possit? Respondeo non posse. Quia in hoc casu impossibile est servare essentiam electionis, quæ est assumptio unius ex pluribus ad minus ex duobus, quia pluralitas salvatur in duobus *reg: 40 in 6.* in casu autem præsentis eligendi non

non habet duos quos eligere possit , sed unus alterum eligere debet. Ex quo fit, neque posse hac ratione servari electionis secretum, ut per se patet.

Quæres XIII. An absens possit eligi? Respondeo, nulli dubium est, nihil de jure ob stare, quin possit eligi absens, & ignorans futuram de se electionem. Ita colligitur ex *cap: Quam sit 6. & cap: Cupiens 16. de elect: in 6.* Quia ex electione electus nullam actionem, nullum consensum, dum præcise eligitur, præstare debet, nisi in eiusdem acceptance, quæ postmodum fit, ergo eius præsentia necessaria non est. Limitanda est tamen responsio, respectu earum Religionum, in quibus electi in ipso electionis capitulo exercere habent aliquos electionis actus, unde in Generales, Provinciales, Definitores eligi absentes non possunt, quan-

do hi ad electiones Priorum, &c. concurrere debent.

Quæres XIV. An valeant acta in Capitulo, si inter Capitulares reperitur aliquis affectus censurâ aliquâ excludente ab electione? Respondeo valere, si censura sit occulta, ideôq; ignorata ab alijs Capitularibus, quidem defectus unius, aut aliquorum, non debet nocere Capitulo id ignoranti, ut recte advertunt *Abbas cap: Cùm Vitonensis de Elect: n. 2. Navar: lib: 1. Consil: de Elect: Tum ex Regula 73. in 6. Utile non debet per inutile vitiari.*

Quæres XV. An idem in plures Officiales eligi possit, v. g. in definitorem, & Superiorem localem? Respondeo non posse. Et Probat.

I. Quia in Canonibus sacris *Decret: 1. par: Distinct: 89. cap: 1. Unum Personæ duo non esse committenda Officia definivit Papa Gregorius in hæc verbâ. Singula Ecclesiastica*
juris

aris officia, singulis quibusq; personis
singillatim committi jubemus, sicut e-
nim in uno corpore multa membra ha-
bemus, omnia autem membra non e-
undem actum habent, ita in Ecclesiæ
corpore, secundum veridicam Pauli sen-
tentiam, in uno eodemq; spiritu, ali-
j conferendam est hoc officium ali-
j, cō-
mittendum est illud, neque uni quan-
umlibet exercitata Personæ uno tem-
pore duarum rerum Officia commit-
tenda sunt. Et infra sicut indecorum
est, ut in corpore humano alterum mē-
brum alterius fungatur Officio, ita
nimis noxium, simulq; turpissimum,
si singula rerum ministeria Personis to-
tidem non fuerint distributa.

II. Electio dicta enervatur ex De-
cret: lib: 3. Tituli 5. de Præbendis &
de dignitatibus cap: 28. ubi legitur. De
multa providentia fuit in Lateranenſi
Concilio prohibitum, ut nullus diver-
sas dignitates Ecclesiasticas, vel plures
Ecclesias Parochiales reciperet contra

sacrorum Canonum instituta, alioquin recipiens sic acceptum amitteret, & largiendi potestate conferens privaretur. Quam prohibitionem novo Decreto ampliat Pontifex, & adjicit hoc idem in Personatibus esse decernimus observandum, addentes, ut in eadem Ecclesia (inferitur, eadem Religionem) nullus plures dignitates, aut personatus habere præsumat, etiam si curam non habeant animarum.

Consonant his Decret: itidem Libri sacri 3. c. 5. 7. 13. & 14. alijque passiim textus complures, quibus locis pluralitas beneficiorum, & canonibus inimica esse dicitur, & dissolutionis, ac evagationis materiam inducere, mandaturque singula officia singulis esse committenda personis, sub pœnis ibi contentis.

III. Dispositio hæc censetur irrita ex Tridentino sess: 24. de Reformatione cap: 17. quod decidit, Ecclesiasticum ordinem perverti, quando unus pluri-

um of-

unum officia occupat Clericorum, statuit-
que ut deinceps unum tantum benefi-
cium Ecclesiasticum singulis conferatur,
De extendendo id ad omnia beneficia,
citam secularia, quam regularia, ut lo-
quitur Concilium.

Quæ omnia subsistunt firmius, & à
Religione non una veniunt observan-
tia exactius, quòd earum constitutio-
nes Pontifices non aliter approbarunt,
& confirmarunt, quam in quantum,
Sacris Canonibus, & Concilij Tridenti-
ni Decretis non adversantur. Illud
etiam expresse sæpius apponentes, fo-
re irritum & inane, si secus super his
quoquam quavis auctoritate, scien-
ter vel ignoranter contigerit atten-
deri.

IV. Unus Sponsus debet una Spō-
sa tantum esse contentus, sed defini-
tor vel superior, respectu officij sui
habet tanquam sponsus erga suam
sponsam, ut eruitur ex cap. Ne pro
fectu de electione ergo nequit ha-

bere & definitorium, & Superioratum, aliàs effec, ac si quis plures haberet uxores, vel Bigamiam contraheret, quod detestatur Ecclesia.

Quando aliqui hoc modo assignantur duæ dignitates, sequitur maxima inæqualitas, scilicet, quòd alius quidem quantumlibet probus & doctus officioque dignissimus, *esurit, alius autem ebrius est.* Confirmatur. Nam ex textu infra immediate citando, consuetudo hæc, imò (verba sunt Potificis) *corruptela, processit à radice ambitionis, à qua Religiosis abhorrendum est.*

VI. Unum officium, ut prudentissime advertit *Bonifacius VIII.* & habetur in 6. de consuetudine titulo 4. cap: 1. propter sui magnitudinem diligenter aliquis ægre adimplere potest, incongruum igitur est ut duc conferantur eidem. Propter quod haud dubie, uti est in *Decretal: lib. 3. tit: 5. cap. 13.* supra citato. *Salernitano.*

prae-
ha-
tra-
man-
ima-
qui-
tus-
aliu-
Nam
tan-
erba
ut
ab-
ntif-
ha-
No 4
a di-
po-
duc-
quod
lib-
aler-
ano

itano Archiepiscopo significavit Pon-
tifex, esse omni rationi contrarium, ut
unus Clericus in una vel diversis Ec-
clesijs plures dignitates, vel persona-
us obtineat.

Et sane cum Patres Definidores,
iuxta constantem Doctorum sententi-
am, curare debeant, ut eadem scien-
tia polleant, qua Generales ipsi, ac
Provinciales praediti sunt, utpote isto-
rum in causarum decisionibus Con-
iudices, ac in gubernando Collegæ,
iquidò patet, esse periculum, ne im-
plendæ huic obligationi plane sine
impares, si localis etiam Prælaturæ,
& Oeconomix curis distrahantur.

VII. Evacuatur hæc Electio. Quip-
pe dum eligitur Pater Generalis, aut
Provincialis ad quam electionem non
modò Definidores, sed & Superiores
locales ex Ordinis non unius statutis
concurrunt, numerari tot vota, suf-
fragiaque non possunt, quot nume-

rarentur, si officia hæc conferrentur
diversis. Etenim Patres Definidores,
qui simul Superiores locales sunt, in
dictis electionibus non minus uno
tantum voto suffragantur, quam si lo-
cales Superiores non essent, Superio-
ratusque à Patribus Definitoribus gu-
bernati vocem amittunt, unde restrin-
guntur & imminuuntur vota, quod
& illicitum est, & vergere potest in
fraudem Electionum, & grave Reli-
gionis detrimentum.

VII. Pater Generalis, & Provinci-
alis causas suas expedire debet cum
Patrum Definitorum consilio consen-
su *collegialiter & simul* habito, alias
si separatim consentirent, actus pror-
sus esset irritus & nullus. Ita *Parmit:*
in cap: Cùm Ecclesia num: 14. & plures
alii apud *Sigismundum à Bononia de*
Elect: & potest: Pralat: Regul: dub: 3.
n. 3. & 9. Quare & sacra Congre-
gatio Propagandæ Fidei declarat in
Ordine meo *non licere Patri Generali*

vota,

*vota definitorum per literas exigere
secus uota per literas data, nulla sint,
ac invalida.* Iam verò quà ratione de
prætactò consilio, & consensu negotia
celerrime occurrentia modo dictò ex-
pediri possunt, si Patres Definitores
per Conventus quibus præficiuntur,
disperguntur remotique à Patre Ge-
nerali, vel Provinciali sunt.

IX. Videtur sic absolute exerceri
non posse a Patribus Definitoribus de-
bita iustitia, quam tamen servaturos
se communiter jurant. Constat enim,
dùm locales Superiores agunt eos vel
incidere sæpiùs actu, vel saltem in-
cidere posse in culpas, & negligentia-
as, quarum Superiores alij non Defini-
tores, vi administrationis suæ culpa-
biles nonnunquam efficiuntur. Quo-
modo autem picem in alijs punient,
qua ipsi inquinati erunt, & errores
plectent, quorum ipsi sunt participes?

Accedit, si Fratres subditi graven-

tur in Conventibus, quibus Patres Definidores præponuntur, & difficillimos reddi ad Definitorium recursus, utpote cui intersunt, & intolerabile recurrentibus illorum iterum quos detulerint jurisdictioni ordinariæ subjacere, & in una persona tam Definitorum, quam Superiorem localem sibi videre infensum.

X. Ad electionem Superiorum localium concurrunt cum Patre Generali, aut Provinciali, Patres Definidores, cumque hi votis suis tanquam plures prævalere in Religionibus certis possint, accidere potest, ut semper ipsi se invicem in Superiores ejusmodi eligant, & in ijs Officijs cōsistent. Atque cum personarum dispositio etiam ab ijs dependeat, pro parte sua eas eligant, quas voluerint, nec unus obstat alteri, ut hîc vicissim ejus favorem in simili materia expectetur.

Quod quàm cum insigni justitiæ distri-

distributivæ, bonique communis detrimento, & requisitæ in Electionibus Superiorum localium, libertatis jactura, Conventuumq; quibus præfunt Patres non Definidores, lamentis Contingere valeat (cùm subjecta in Ordine deteriora sibi proijci *vident*) nemo non *videt*.

Prædicta procedunt seclusis Religionum statutis, à sede maxime Apostolica approbatis, quæ si antelatas electiones concedant, hæ validæ sunt, ac inexpugnabiles.

Declaremus iam decretum, quo Religiosi Romam petere non possunt, nisi cum licentia Generalis, aut protectoris, aut Provincialis.

Quæres igitur An subditus gravatus injuste, deque gravamine protestans, & appellans, nec licentiam eundi ad sedem Apostolicam, obtinere potens, possit illam adire? Respondeo. Possè Neque enim id contrariatur *Concilio Trident. sess. 15. de Regul: c.*

gul c. 4. aut summis Pontificibus, si-
quidem non prohibentur ibi Religi-
osi recurrere ad superiores suos per
viam appellationis, sed tantum quod
ad eos personaliter non recurrant sine
superiorum suorum licentia, quæ duo
longe divisa, & distincta sunt. Ne-
que enim credendum est vel à Gon-
cilio, vel a Pontificibus tolli Religi-
osis id, quod eis competit de jure
naturæ quod cum suadeat, ut quisq;
seipsum meliori modo quo potest, de-
fendat, certe reus injuste gravatus,
ad judicem superiorem legitimū ap-
pellare potest, ut hoc modo, se ab
injusto gravamine salvet. Id quod
exemplo *Pauli Apostoli* confirmatur,
qui *Actorum 25. Cæsarem appellavit.*
Adde neminem privari voce activa
& passiva (quam pœnam affligit *Cle-
mens VIII. Romam* sine debita licen-
tia venientibus) nisi præcesserit cul-
pa, in casu autem nostro nulla adest
culpa, ergo &c.

Nota

Nota autem I. Si superior petitam
 licentiam denegaverit, tunc subditus
 gravatus coram testibus fide dignis,
 licentiam petat, licet certò sciat eam
 sibi denegandam, & procuratis litem
 testimonialibus ab illis, qui au-
 diunt dictam licentiam ab eo fuisse
 petitam, superiorem adeat, juxta Bul-
 lam *Sixti V.* quæ incipit *ad Romanū*
spectat. Quas literas illi facere tenē-
 tur, cum de injustitia gravaminis o-
 mninò constat. Quia injuste grava-
 to debitum charitatis postulat, ut o-
 mnes succurramus. Vide *Suarez Tom.*
4. de Relig. tract. 1. lib. 3. c. 1. n. 7.
Addunt Navar. com. 3. de Regul. n.
15. ad 4. & Sayrus in Clavi Regia. lib.
12. cap. 17. Si subditus petendo li-
 centiam superiorem majorem adeun-
 di, timet rationabiliter de maiori ali-
 quo gravamine, non tenetur eam pe-
 tere, sed potest etiam illà non petita
 Superiorem adire, quia nemo tene-
 tur sibi majus gravamen procurare.
 Nec

Nec iudicanda sunt hæc nimium sub-
ditis favorabilia, cùm Superiores ali-
quando ita sint indiscreti, parùm cha-
ritativi, seque magis pascentes, quam
subditos, ut ijs misera sit agenda vita,
nisi eiusmodi jurium fulcris sustenten-
tur. Imò advertit *Portel: in addit*
ad dubit: Reg: verbo Habitus n. 3.
Diana Tomo 3. Tract. 2. resol: 115.
Quòd Religiosus gravatus recurrens
ad suum Prælatum, si *prudenter* ti-
met sibi impediri iter, & plus gra-
vari, potest habitum dimittere, & sic
incognitus iter suum proseguere, nam
portare habitum est præceptum hu-
manum, quod non obligat cum peri-
culo carceris v. g. infamiæ, gravami-
nisque iniusti.

Nota II. Regularis non potest ap-
pellare à punctionibus sibi juxta sta-
tuta inflictis. Quia appellatio inven-
ta est ad tollendum injustum grava-
men. sed gravamen non sentit Reli-
giosus, cùm secundum statuta ad quæ
profes-

professus est, corrigitur, quia ad id
sponte se obligavit, *sciēti enim &*
volenti non fit injuria. Et verò sic
appellare teste *Lexana* inf: mox ci-
tando, est inventum diabolicum, ho-
norem religionis inhonestans, pacem
& tranquillitatem religiosorum per-
turbans, signumq; maximæ relaxati-
onis, cum regulariter loquendo, so-
lūm apud aliquos ambitiosos, super-
bos, & deformatos locum habeat;
eosdem his elogijs condecorat *Peyri-*
nus Tomo 1. q. 1. c. 20. Latrones sunt
& fures; bonum nomen, & famam
suorum confratrum harpagantes, Fra-
trucidæ, fratrum suorum honorem ma-
eulantes, ferientes, & quandoque o-
mninò tollentes, Matricidæ, Religio-
nem pijsimam, & munificentissimam
illorum matrem, quæ tot, tantisque
gradibus eos cumulavit, dignosque
reddidit honorari ab omnibus, ne-
cicare quantum in ipsis est, non ve-
rentes: Ingrati homines, ingrati
bestiæ,

bestiæ, imò ingratiore, & bestialiores bestijs: nam *cognovit Bos possessorem suum, & asinus praesepe domini sui*: ut ait *Isaias cap: 1.* Isti autem benefactricem suam non cognoscunt.

Nota III. Non licet Regularibus ad tribunalia sæcularia appellare, aut coram illis querelam facere contra suos Prælatos: sicut nec ad tribunalia Ecclesiastica, quibus non subduntur. Cùm enim ab ipsorum jurisdictione exempti sint, nullo jure id possunt, appellatio enim, seu querela, non est, nisi ad superiorem. Secus facientes quas pœnas incurrant, vide *Lezanā Tomo 2. Vocab: Appellare*:

Nota IV. Appellationem debere fieri tempore legitimo, scilicet 10. dierum *cap: Concertationi, & c. Non solum de appel: in 6. c. Cùm dilectus fin: de elect.* Hic porrò terminus decem dierum currit à die scientiæ latæ, sententiæ, quia datur reo ad deliberandum, an velit stare sententiæ latæ;

latæ, an ab illa appellare, ad quod est necessaria scientia illius. Nec potest Iudex hoc tempus minuere, aut augere, quia illud est introductum à jure in favorem partium.

Nota V. Appellationem hoc ordine debere fieri à Priore ad Provincialem, ab hoc ad Generalem, à Generali ad protectorem &c. Ita enim statuit Sacra Congregatio Anno 1587. Possunt tamen Religiosi immediate à suo superiore appellare ad Sedem Apostolicam. Probatur per duo *cap: ad Romanum 5. & 7. 2. q. 6.* Ratio est, quia Papa est principalis, universalisq; superior Regularium, unde illorum est Prior, Provincialis, Generalis, omnesq; illi immediate subijciuntur, *cap: Authoritate paragr: 1. de privil: in 6. glos: c. 1. de rebus Ecclesie non alienandis in 6. vide Navar: Consil: 2. & 4. de appel: n. 3.* Idem sentit *Lezana de sacra Congreg: Regulariũ Tomo 1. c. 9.* quæ jure cõputanda videtur inter tribunalia Regularium.

DECRETA GENERALIA;

Fel: record.

CLEMENTIS PAPÆ VIII.

De Novitijs ad habitum Regularẽ, & professionem non admittendis, nisi in Conventibus designandis, sub pœnis ut supra, bis in Anno legenda, diebus à Superiore præscribendis.

CLEMENS PAPA VIII.

Regularis disciplinæ restitutioni, pro qua potissimum juxta nostri muneris debitum laborare non desistimus, illud in primis magnum impedimentum asserre quotidiano usu compertum est, quod in omnibus Conventibus, ijs præsertim, qui majori reformatione indigent, singuli ad Religionem venientes; passim recipiuntur. Unde fit, ut quò magis, nos varijs constitutionibus male affectas radices amputare studeamus: eò magis in dies depravata, in-
fructu-

fructuosaque eiusmodi noviter profitentium germina succrescant. Cui quidem malo occurrere volentes, præfenti Decreto statuimus, districteque præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissarijs, Ministris cæterisque Superioribus Conventuum intra Italiæ, & insularum adiacentium fines existentium quibuscunque, & quorumcunque; Ordinum mendicantium, ut de cætero neminem sub quovis prætextu, aut colore ad habitum regularem admittant, nisi in Conventibus auctoritate nostra propediem in unaquaque Provincia designandis. Insuper sancimus, ut quoad ejusmodi Conventus, ut præfertur per nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcunque novitiorum, sive ad habitum, sive ad professionem omnino abstineant. Superior, qui hujus Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam privatio-

nis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisq̃ue activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia impoſterum obtinenda, ſe noverit incurriſſe, ac alijs etiam pœnis arbitrio noſtro ſubiaceat. Receptiones verò, & profeſſiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum noſtrū admiſſi fuerint, nullas & irritas ex nunc decernimus, & declaramus. Privilegijs, ſtatutis, & conſuetudinibus quibuſcunq̃ue in contrariū minime obſtantibus. Datum Romæ die

12. Martij, 1596.

Renovatio, & ampliatio eiufdem
Decreti.

*De Novitijs ad habitum Regularen
non recipiendis, niſi in Monafterijs,
& locis designandis.*

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, &
Dominus noſter D. Clemens Divi
na providentia Papa VIII. cum jam
dudum

dudum animadverteret collapsæ Regularis disciplinæ restitutioni ; pro qua potissimum, juxta sui muneris debitum, vigilare, ac laborare non desistit, illud in primis magnum impedimentum afferre, quòd in omnibus Monasterijs, & Conventibus, ijsque præsertim, qui majori indigent reformatione, singuli ad Religionem profitendam accedentes, passim, ac sine delectu recipiuntur, ac inde fieri, ut quò magis varijs constitutionibus male affectas radices evelleret, studet, eò magis infructuosa noviter profitentium germina quotidie succrescant: cumque ob zelum, ac desiderium, quo tenetur Sanctitas Sua, omnes Regulares ad vetus suæ cuiusque religionis institutum redigendi, districtè prohibuerit, ne quis in certis Monachorum, & mendicantium Ordinibus ad suscipiendū habitum Religionis admitteretur, profitereturve, quousque Monasteria, & Conventus

aliquot destinarentur, in quibus posset commodius Regularis observantia, secundum reformationem à Sanctitate sua institutam introduci: Quia tamen non obstante tali prohibitione, cognovit nonnullos fuisse, vel sub colore facultatis, & licentiæ à Sanctitate sua obtentæ, vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non pervenerit, receptos, & admissos, præter mentis suæ sensum: Idcirco huic malo prospicere volens, ne licentiarum, ac facultatum huiusmodi subreptione, ac prætextu, decretum Sanctitatis suæ irritum reddatur; nunc denovo stricte præcipit, ac mandat omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissarijs, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, & Guardianis quibuscunque, cæterisque Superioribus, Conventuum, Monasteriorum ac Domorum quocunque nomine appellantur, intra Italiam, & Insularum adiacentium fines existentium,

um, quorumcunque Ordinum mendicantium, (exceptis tamen Carthusianorum Fratrum Minorum de strictiori observantia, nec non Capuccinorum S. Francisci, Reformatorum S. Dominici, Discalceatorum Ordinis Carmelitarum, nec non Fratrum Congregationis Fulienſis Cisterciensis Ordinis, ac Eremitarum Eremiti Camaldulensis, & Montis Coronæ: Clericorum Regularium Theatinorum, Societatis IESU, S. Pauli Decollati, & aliorum de Somascha, Ministrorum, Infirmorum, respectiue Ordinibus, Societatibus, seu Congregationibus nuncupatis, quæ etiam antea exceperat, & nunc iterum excipiendo, voluit prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi.) Ne sub cuiusvis licentiæ, & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, nisi per literas in forma Brevis dumtaxat, & non alias quemquam ad habitum Regularem suscipiendum, nec etiam conver-

fos, nisi in Conventibus, Monasterijs, & Domibus, auctoritate ejusdem S. D. N. propediem in unaquaque Provincia designandis, recipere, aut receptos ad professionem admittere ullo modo audeant. Quinimò contra primam prohibitionem Sãctitatis suæ receptos, etiam si imperfectum habitum, aut sine caputio gerant, post præsentis Decreti in Romana Curia publicationem, omninò eijscere debeant.

Superiorem autem, qui huius Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis activæ, & passivæ; & perpetuæ inhabilitatis ad alia impofterum obtinenda, eo ipso incurrere voluit, ac decrevit & alijs etiam pœnis arbitrio Sanctitatis suæ imponendis subiacere.

Receptiones verò, & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi Decretum admissi fuerint, nullas,

las, & irritas esse ad quemcumque effectum, ex nunc decernit, & declarat.

Hoc autem Decretum noluit Sanctitas sua eos ordines comprehendere, qui Conventus, Domos & Monasteria à se probata pro Novitiorum receptione, & educatione, hæctenus permissione sua constituerint.

Cæteras verò licentias, siue particulares quæ in hanc diem effectum non sunt sortitæ, revocat & annullat.

Vult autem Decretum hoc suum in solitis locis Urbis publicatum ita prædictorum singulos afficere, ac si cuilibet personaliter fuisset intimatum, privilegijs, statutis, & constitutionibus quibuscunque in contrarium minime obstantibus. Datum

Romæ apud Sanctum Marcum
die 20. Mensis Iunij 1599.

F O R M U L A

*Concedendi facultatem pro Novitijs ad
Regularem habitum recipiendis in
Monasterijs, & locis designatis.*

Sanctissimus in Christo Pater, &
D. N. D. Clemens divina provi-
dentia Papa VIII. cum regularem
disciplinam restituere, atque in pri-
stinum statum revocare maxime cu-
peret, Regularesque omnes vitam,
moresque suos ad rationem ejus in-
stituti, quod quisque professus esset,
ita componere, ut quæ ad votorum
vim, habitum, victumque commu-
nem pertinent, ea potissimum singuli
religiosissime observarent, generali
Decreto, quod de mense Iunii anni
1659. promulgatum fuit, Ordinum
Religiosorum Superioribus (nonnul-
lis exemptis) prohibuit, ne aut No-
vitos recipere, aut quemquam ad
professionem ante admitterent, quàm
a Sanctitate sua monasteria aliquot
ad eam

ad eam rem præscripta essent, in quibus observantia regularis vigeret. Nunc verò eadem sanctitas sua à locorum etiam Ordinarijs, quibus id nuneris demandaverat, certior facta in infra scriptis Monasterijs, & Conventibus Ordinis nostri præfinitum esse numerum dumtaxat eorum, qui vel ipsius Monasterij censibus, vel consuetis eleemosynis sustentari ibi cōmode possunt, atque in ijs omnia fideliter observari, quæ sunt cum illorum professionis perfectione conjuncta, nempe castitatis, paupertatis, & obedientiæ vota, una cum cæteris decretis particularibus, vel institutis ipsius, vel Pontificiis etiam ad victum, vestitumq; communem spectantibus ipsi Decreto, ut supra edito, & promulgato, nequaquam obstante) potestatem facit Superiori ejusdem Ordinis Novitiatus in infra scriptis Monasterijs, & Conventibus erigendi, Novitios recipiendi, educandi, atque ad pro-

ad professionem admiſſendi, modo ta-
men id ad præſcriptum inſtructionis
juſſu ſuæ ſanctitatis editum, neque
alio modo fiat. Quoniam verò ea
eſt ſuæ Sanctitatis mens, & voluntas
ut in Monaſteriis, & Conventibus,
ad alendos Novitios præſinitis, re-
gularis obſervantia perpetuò retine-
atur, mandat, & præcipit, ut in iſtis
præſcriptis jam perſonarum numerus
impoſterum ſervetur, nulluſque omni-
nò Superior cujuſvis conditionis, per-
ſonarum, & Novitiorum numerum
augere præſumat, ea poena propoſita,
ut in omnibus privatus officijs vocis
activæ, & paſſivæ juſ omne amittat.
Vult denique Sanctitas ſua hujusmodi
facultatem per Congregationem Re-
formationis Apoſtolicæ, hæc Decreto
Secretarij manu ſubſcripto concedi,
non obſtante decreto, ut ſupra pro-
mulgato. Datum Romæ die, &c.
Præſcribitur verò numerus Sacerdo-
tum. Clericorum Novitiorum Con-
verſorum autem. &c. N. VI.

N. VISITATIONIS, ET RE-
FORMATIONIS APOSTOLICÆ
SECR.

*Decretum super forma recipiendi
Novitios Regularium ad habitum,
& professionem.*

SANCTISSIMUS in Christo Pater &
D. N. D. Clemens Divina pro-
videntia Papa VIII. qui alias pro
Regularis disciplinæ restitutione, sin-
gulis Regularium Ordinibus (qui-
busdam exceptis) prohibuit ne ad
Regularem habitum Novitios im-
posterum reciperent, receptosve ad pro-
fessionem admitterent, quousque in
aliquibus cuiusvis Ord. Monasterijs,
seu Conventibus (in quibus Novi-
tius pro recipiendis, & educandis
Novitiis designarentur, & approba-
rentur) ad ejus, quam professi sunt,
Regulæ præscriptum, vitam moresq;
restituerent & componerent, certior
deinde factus quosdam omnium fere

Ordin-

Ordinum Conventus, seu monasteria & a
ad pristinam illam regularem vivendi gnat
formam, & disciplinam, quam diu habi
tius desideraverat, fuisse redacta: in adm
eisdem Monasteriis, & Conventibus, ut vel
Novitiatus erigi, Novitiique recipi ab i
possent, (sub certis tamen legibus, exiit
ac ea præsertim, ut licentia à Cong. di fu
Reformationis Apostolicæ prius ob- Nov
tenta esset) concessit, & ad illa desi- erin
gnavit & approbavit, nunc volens, lica
ut ea, quæ pro Novitiorum recepti- in o
one, & institutione, de mandato San- con
ctitatis suæ præscripta fuerunt, im- aute
posterum accuratius, & exactius ob- rios,
serventur, ultra formam traditam in adhi
Constitutionibus fel. rec. Sixti Papæ nem
V. etiam Sanctitatis suæ super recepti- & m
one Novitiorum, decrevit, ac præ- Nov
sentis Decreti virtute mandavit, ne titu
in Conventibus seu Monasterijs ad ader
Novitios recipiendos, de Sanctitatis pub
suæ, seu dictæ Congregationis refor- do
mationis licentia hætenus designatis; mite

& ap-

& approbatis, seu imposterum designandis, & approbandis Novitij ad habitum recipi ullatenus possint, vel admitti nisi prius ab ipsa Congreg: vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis, in quorum diœcesi Novitiatus existunt in quibus Novitij recipiendi fuerint, expresse, & nominatim Novitij ipsi recipiendi approbati fuerint, & ut recipi, & admitti possint, licentiam in scriptis (gratis tamen in omnibus etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint, monet autem Sanctitas sua eosdem Ordinarios, omnem curam, & diligentiam adhibere, ut circa ætatem, conditionem, educationem, scientiam, vitam, & mores cæterasque qualitates in ipsis Novitijs requisitas, observentur institutiones pro illis recipiendis ab eadem Congr: Reformationis factæ, & publicatæ, neque aliter, nec alio modo aliquem ad habitum recipi permittant; Ordinariorum ipsorum cō-

scienti-

scientiam onerando, si quempiam approbaverint, vel admitti permiserint, qui non sit idoneus, & juxta constitutiones, & institutiones prædictas, approbandus & admittendus. Firmis nihilominus remanentibus pœnis omnibus contra Superiores quorumcunque Ordinum, qui in admittendis ad habitum & professionem, Novitijs, formam constitutionum, & institutionum prædictarum non servaverint, aut Novitium aliquem, quantumvis idoneum, & approbatum, in quovis alio Conventu, & loco, seu Monasterio, præterquam in hætenus à sua Sanctitate, vel à dicta Congregatione designatis, & approbandis, vel ultra numerum in eorum singulis præscriptum, seu præscribendum receperint, vel admiserint, seu alias præmissis, quovis modo contrafecerint. Irritum ex nunc, & inane decernens quicquid secus, & alias, quavis auctoritate, & quovis gestum, vel attentatum fuerit.

rit. Non obstantibus quibuscunque,
&c. Datum Romæ apud S. Petrum,
die 19. Maij 1602. Pontificatus eius-
dem S. D. N. Anno undecimo.

*Institutiones super receptione, & edu-
catione Novitiorum Religiosorum in
Monasterijs, & Conventibus designa-
tis, vel designandis, Clementis e-
iusdem jussu editæ.*

CUM ad regularem disciplinam
in singulis Religiosorum Mo-
nasterijs propagandam, Novi-
tiorum institutio maxime utilis sit,
ac necessaria, & nihil ad gravem illā,
ac laudatissimam priscorum Patrum
vivendi rationem relaxandam mayo-
rem vim habuisse compertum sit,
quam vel nimiam in recipiendis No-
vitijs facultatē supra numerum, quem
capere, atq; alere Monasteria ipsa pos-
sent, vel negligentiam in probando,
& examinando eorum spiritu, an ve-
re esset ex DEO, atque ex præcipuo

D d

illi in

illi inserviendi, vel denique incuriam in eis educandis, atque instituendis. Idcirco, ut huiusmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus, & singulis, ad quos spectat, ut in recipiendis Novitijs, & in eorum institutione, atque educatione, nec non in ministri, & aliorum ministro- rum electione, præter alia, quæ in sacris Canonibus, ac Decretis, præsertim Concilij Tridentini Pontificis, & cuiuscunque Ordinis, aut institu- ti constitutionibus continentur, tam in alias designatis, quam nunc, & in- posterum ad hoc designandis Mona- sterijs, & Conventibus, hæc quæ se- quuntur inviolate observari, & exe- qui perpetuò curent.

Primum, quod attinet ad Noviti- orum recipiendorum formam, ultra diligentem perquisitionem, quæ ha- benda erit de uniuscuiusque natali- bus, corporis habitudine, moribus, & vita antecta, ac præcipue eorum, qui
sextum-

textumdecimum ætatis suæ annum excedent, an criminosi, an ære alieno gravati, vel reddendæ alicuius administrationis rationi obnoxij sint, juxta formam constitutionis fel: rec: Sixti V. & moderationum subsecutarum. Illud etiã Superiores ad quos spectabit, sedulò perquirant, ut quibus in Monasterijs, & Conventibus, ex Apostolica facultate Novitiatus fuerint instituti, in ijs ad Religionem nullus in posterum admittatur, qui & ex honestis parentibus natus non sit, & conditiones sacris Canonibus, Summorumque Pontificum constitutionibus præscriptas non habeat, juxta Decretum super forma recipiendi Novitios die 19. Maij 1620. editum.

Quisque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam mendicantium, in ea sit ætate constitutus, quam eius Ordinis, in quo recipietur, regularia instituta, & ordinationes requirunt; eam verò literarum scientiam calleat,

aut illius addiscendæ spem in dubiam præferat, ut minores, & suis temporibus maiores Ordines, juxta decreta Sacri Concilij Tridentini suscipere valeat. Sed si quis annum vigesimum quintum excedens ad habitum regularem admitti postulaverit, & talis eruditionis expertus inventus fuerit, in conversorum tantum, quibus literarum scientia non est necessariâ, numerum referatur, ipsi autem conversi non recipiantur ante vigesimum ætatis suæ annum; & nisi saltem præcipua doctrinæ Christianæ capita noverint.

Demum Superiores diligentèr exquirant, quo spiritu, qua mente, ac voluntate id regularis vitæ genus elegerint, quem sibi finem proposuerint, num zelo melioris frugis, ac perfectioris vitæ, & ut DEO liberius famulari possint, an potiùs levitate, vel humano aliquo affectu, aut inordinato animo ducantur, & an eorum paren-

parentes ope, & subsidio ipforum indigentes destituantur.

Provideant quoque, ut omnes etiam conversi recipiendi; priusquam ad habitum regularem admittantur, ab ijs, quibus munus hoc incumbit, de regula, quam professuri sunt, tribus votis essentialibus, statuque regulari, & alijs cuiusque Ordinis peculiaribus institutis, & constitutionibus diligenter instruantur. Et quia quarundam Religionum moris est, nedum conversos ad professionem admittendos, verum & oblatos ut vocant, recipere, circa ipforum oblato- rum receptionem unaquæq; religio suas peculiare constitutiones, specialiaque instituta observare teneatur.

Statim atque novitij ad habitum recepti, & in locum novitiatus introducti fuerint, per generalem omnium peccatorum confessionem totius anteaactæ vitæ conscientiam discutiant, & expurgent.

Quod verò ad loci qualitatem uniufcuiusque novitatus spectat, locus huiusmodi propria clausura ab ea parte Conventus & Monasterij, in qua degunt professi, segregatus sit, atque distinctus, habeatque tot ad dormiendum cellulas separatas, quot erunt numero novitij, vel dormitorium ita capax, ut pro singulis singuli lectuli commodè sterni possint, in quo etiam cellula, vel certus ac determinatus locus pro Magistro, eiusque socio reperiat. nell
atq
tun
cre
ve
rab
auc
der

In eo etiam, præter alias communes commoditates aptus locus adspirituales collationes, seu conferentias faciendas, ac lectiones, instructionesque Magistri audiendas, & in quem hyemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiant. ne
reg
ste
re
at,
cio
tu
gr
va
pe
na

Oratorium insuper seu Capella, si commodè fieri poterit, ad novitios in spiritualibus, præsertim in ceremonijs, Ecclesiasticisque functionibus exercendos. M
fo

Hor-

Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem bene conclusus, atque munitus adsit, sin minus, hortum cæteris Fratribus communem recreationis tēpore ingrediantur. Ipsi verò novitijs ibi commorantibus, curabit Magister cum loci Superioris auctoritate (si opus fuerit) ne in eundem quisquam alius ingrediatur.

Ad huiusmodi locum Novitiatus nemini eiusdem, vel alterius ordinis regulari etiam Conventus, & Monasterij Officiali, ullo unquam tempore sub quovis prætextu aditus pateat, præterquam Magistro, ejusque socio, ac etiam Monasterij, aut Conventus Superiori, si quandocunque ingrediendum sibi necessario existimaverit, quo tamen casu aliquem semper ex senioribus Conventus, vel Monasterij Patribus socium assumat.

Huius loci clausuræ clavis apud Magistrum semper asservetur, illique soli liceat ex gravi tantum causa in-

gressum illuc alicui permittere : si quis autem novitiorum quempiam alloqui voluerit, Magistro præsentē, & non aliter alloquatur.

Novitiorum Magistro socius, si per novitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita, & moribus (quoad fieri poterit) consimilis deputetur, qui in his, quæ ad novitatus regimen spectant, dicto Magistro immediate subiectus existat, eliganturque tam Magister, quam socius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus huiusmodi subituri. Quod si aliquo casu extra tempus capitulare nova loca novitatus concedi contingat, tunc electionem magistri novitiorum, & socij huiusmodi in his novis locis per Generalem, vel Provincialem, seu ministrum, aut eorum visitatores, seu Vicarios, de Definitorum tamen, vel graviorum aliorum Patrum consensu fieri permittatur: idemq; servetur, si in-

fi intra triennium, alterum, vel utrumque urgenti aliqua de causa ex illis locis amoveri, vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij confimiles subrogari debeant.

Tam novitiorum Magister, quam socius ab ijs omnibus officijs, oneribusque vacationem habeant, quæ novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister sacerdotali ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigefimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissâ in Religione persistiterit: socius verò trigefimum annum excedat, sintque ambo doctrina, & quantum per Superiorum diligentiam, & vires fieri poterit, vitæ etiam antea actæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti prudentiâ, charitateque referti, non sine affabilitate graves, zelum DEI cum mansuetudine præseferentes: ab omni cordis, ac

D d 5

animi

animi perturbatione ira præsertim, & indignationis, quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueverunt, quam longissime alieni, & tales demum, qui in omnibus seipsos bonorum operum exemplum præbeant, ut ij, qui eorum curæ subsunt, illos non tam metuant, quam revereantur, nec illis unquam detrudere quicquam possint.

Habeat etiam Magister plenam, & absolutam potestatem, circa Novitorum institutionem, ac Novitiatus regimen, ita ut in illis nemini (Visita- toribus ac Superioribus majoribus, vel etiam localibus exceptis) quovis colore se ingerere liceat.

Curam adhibeat diligentem, ut Novitij omnes in regulari disciplina sedulo exerceantur, agnoscantque præcipue divinæ, qua digni facti sunt, vocationis præstantiam & excellentiam, quæ vera sit, atque perfecta votorum solennium, & quam necessaria
cujus-

cujusque Ordinis Constitutionum observantia modum in oratione, tum vocali, tum mentali fructuose persistendi, illicitas passiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omni tempore prona est, atque proclivis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, jejunia, cilicia, disciplinas, conscientia puritatem, crebram illius discussionem, Sacramentorum frequentiam, confessionis præsertim, quæ bis saltē singulis mensibus fiat, per apertionem quotidianam motuum internorum, cordis, & tentationum manifestationē, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumq; silentiū.

Quilibet Novitius bis quotidie orationi mentali, & vocali incumbat, unusquisque secundum propriam capacitatem, & ordinem sibi à Magistro præscriptum, ac pluries in die propriam conscientiam unusquisque exami-

examinare contendat. Ipli autē Magistro soli Novitiorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat tamen Superiori, etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel aut bis in anno eorundem Novitiorum confessiones audire.

Quotidie Missæ sacrificio intersint, & statutis horis in Choro nocturnis, diurnisq; divinis Officijs assistant.

Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam animi recreationem interponant, quæ in solitario loco, & commodo extra Novitiatum, semel in hebdomada, vel in alternis saltem hebdomadibus longior statuatur, fiatque semper Magistro præsentē, vel socio, qui multum invigilent, ne duo ab aliis commorentur disjuncti, atque eo tempore, cujusque, in quam natura feratur; propensionem scrutantur.

Non

Non liceat eis, durante Novitiatus, & probationis tempore, una cum Professis, nisi in Choro, in Ecclesia tempore officiorum, in processionibus aut in cœnaculo causa refectionis cōnorari, nec permittatur eis Professionis domo exeuntes comitari.

Pro communibus, & proprijs cujusque necessitatibus, quæ accidere possunt, unus ex novitiis ipsis, ætate, moribusque provectior deputetur, qui absente socio, Magistro permittente, omnia prout opus fuerit, agat, cui etiam januæ custodia, & rerum levioris momenti provisio intrā Novitium committi poterit.

Cum autem, licet Clericorum bene instituendorum cura debeat esse præcipua, Conversorum tamen Religiosa instructio non sit prætermittēda, quin otius æquaminiter amplexāda, quā-
loquidē satis exploratum est, illorum etiam, cum regulam profiteantur eandem, perfectam educationem, tum

Religi-

Religioni decorem, & ornamentum, tum alijs Christi fidelibus ædificationem, exemplum, atque utilitatem afferre. Conversis ipsis à Clericorum Novitiatu separatus ad dormiendum locus (quantum commode fieri poterit) assignari præcipitur. Illi tamen hac separatione non obstante Magistro Novitiorum, seu Superioribus Monasteriorum, & Conventuum iuxta cujusque Ordinis Statuta, & Constitutiones subditi esse, & obedientiam præstare, debebunt, à quo non tantum circa corporalia obsequia probandi, & exercendi, verum etiam pro eorum capacitate, & commoditate, de spiritualibus, præsertim de modo mentaliter orandi, diligenter instituendi erunt, quod ut commodius fiat, ad Capitula, & spirituales Conciones, quæ per Magistros Novitijs fieri solent, accersiri debeant, & in Ecclesiis statutis horis conveniant, nisi tunc in suis officijs actualiter occupati fuerint.

Tem-

Tempore verò probationis elapſo, ij tantum, qui non ſolùm Religioſæ perfectionis capaces: ſed ad laborem corporalem apti novo, ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo ætatis ſuæ annum quoad Clericos decimumſextum, quo verò ad Converſos, vigefimum primum exceſſerint) ad profeſſionem admittantur. Sed qui ad Converſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint.

Superior cuiuslibet Conventus, in quo Novitiatus fuerit conſtitutus particularem librum habeat, in quo uniſcuiusque Novitij profeſſio regiſtreſtur, illamque Novitiuſ profeſſus propria manu, & duo teſtes, qui præſentes fuerint, ſubſcribant.

Converſuſ verò literarum ignaruſ, profeſſuſ, in eorundem, teſtium, qui præſentia propria manu ſignum Crucis apponat, aſſervetur-

veturque liber, & custodiatur in Archivio, ubi scripturæ ad Monasterium seu Conventum pertinentes reponi consueverunt.

Quia verò in quibusdam Ordinibus filiationis usus est receptus, declaratur, quòd licet decretum sit, ut novitijs educandis certa Monasteria, aut Conventus designata quilibet Ordo habere debeat, licitum tamen sit Superioribus Monasteriorum, & Conventuum huiusmodi Ordinum, in quibus filiationis usus receptus est, eos quos prænaratis qualitatibus suffultos repererint, in suorum locorum filios, juxta cuiusque Ordinis constitutiones adscribere, sicque adscriptos cum iuxta præsentis institutiones, & alias, servatis servandis, ad Ordine recepti fuerint, ad loca novitiatum cum testimonialibus literis transmittere, ut tamquam dictorum Conventuum, seu Monasteriorum filij, eorundem nomine, & instantiâ recipi, at

in No-

in Novitiatu probari, & deinde, antequam ad eadem Monasteria, seu Conventus filiationis huiusmodi remittantur, in professorio ad perfectionem, ut permissum est, exerceri debent.

Porro, ne loca unius Monasterij, seu Conventus ab alio præoccupentur, Capituli Generalis, aut Provincialis partes erunt, numerum præscribere pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimentorum contributionem (si opus fuerit) inire, ac singulis Conventibus, & Monasterijs præscribere, quæ magis expedire videbitur.

Ut autem Novitij jam in Professorum numerum (sicut præmittitur) recepti melius in bono spiritu, regularisque disciplinæ observantia stabiliantur, & confirmentur, mandatur, ut statim professionem emissam, si in Conventibus, ac Monasterijs pro novitiatibus assignatis locus aderit se-

cundi novitiatus, five professorij ab ea, quæ Novitiorum est, atque antiquorum Professorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocentur, si Monasterium, aut Conventus eos alere queat, sin minus, in alium commodiorem Conventum, aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad novitiatum supra narratis recipiatur, vel accommodetur, aut de novo construatur.

Ad hoc tamen illæ religiones excipiuntur, quæ suarum constitutionum, seu institutorum vigore majoris temporis cursu novos professos intra Novitiatum detinere consuescunt, quibus in hac parte non derogatur, illis tamen permittitur, ut prædictis earum constitutionibus non obstantibus, id ipsum facere possint, si id rationi, ac Religioni magis expedire dijudicaverint, quibus in locis degant sub Regulis, & modo vendi adhuc arctiori, quam servant
anti-

antiquiores professi, ita quod in ne-
 otijs Monasteriorum, aut Conven-
 tum non se intromittere, nec com-
 muni-
 munibus tractatibus interesse, neque
 alius exterioris obedientiæ officii
 in exercere debeant, ibique perma-
 neant quousque ad ætatem sacris Or-
 dinibus suscipiendis sufficientem de-
 venerint, vel saltem per triennium
 post professionem, quo etiam tempo-
 re poterunt, quinimo, & debebunt li-
 berarum, studiis operam navare sub
 directione, ac regimine Superioris,
 qui eas qualitates habeat, quibus no-
 vitiarum Magistrum præditum esse
 oportere dictum est.

Declaratur tamen, quod propter
 præmissa non censeatur concessa licen-
 tia recipiendi novitios, nisi in locis
 si-
 ro novitiatu designatis, aut in poste-
 rum designandis, & pro numero dum-
 taxat in eorum singulis præscripto,
 vel præscribendo.

Denique si illi, qui inter Religi-

ofos gradu, & ordine Superiori sunt, & alij, ad quos spectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quovis modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, privationem, gravioresque pro modo admiffæ culpæ pœnas, se subituros certò sciant. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die 19. Martij 1603.

DUBITATIONES
AD HOC DECRETUM.

QUÆRES I. An in quolibet Conventu recipi Novitij possint? Respondéo proptèr Decretum *Clementis VIII.* innovatum à Sacra Congregatione *Concilij* sub *Urbano VIII.* non posse Religiones (quibusdam exceptis) & supra expressis, intra *Italia & Insularum adjacentium fines* in Novitios aliquos recipere, nisi in Cōventibus auctoritate Apostolica approbatis, receptionesque, & professio-

professiones aliter factas, irritas omnino
 esse, & transgressores varias poenas in-
 currere. Item postea, propter *Mo-*
rum proprium, seu *Breve Urbani* edi-
 ctum 11. Apr. Anno 1632. habetur,
 eos, qui in Conventibus non appro-
 batis Novitiatum jam pridem non fe-
 cerant, de novo admitti posse ad
 professionem sine novo Novitatu, eti-
 am in eadem antiquitate, & jure, si-
 cut prius erant. Constat etiam, quod
 cum Sacra Congregatio cerneret plu-
 res Regulares ab Ordinarijs locorum
 habitus, & professionis relaxationem
 postulare, sub pretextu quod Novi-
 tiatum non gessissent in Conventibus
 Sede Apostolica designatis, ipsique
 Ordinarij facile prædictam relaxati-
 onem illis sæpius concederent, ideo
 huic malo obviare intendens Sacra
 Congregatio *Concilij* sub anno 1636.
 statuit, quod si aliqui contra formam
 prædictorum Decretorum recepti, &
 professi e Religione infra quinquen-

nium exire, vel Superiores extra eam
 respective illos eijcere voluerint, an-
 nuente Sanctissimo, tam ipsi professi,
 quam Superiores respective tenean-
 tur jura, quæ sibi favere visa fuerint,
 prius deducere coram eadem sacra
 Congregatione, quæ ex speciali eri-
 am suæ Sanctitatis facultate super hoc
 concessa providebit. Inhibendo præ-
 terea Primatibus, Patriarchis, Archi-
 episcopis, Episcopis, & sacrae Roma-
 nae Ecclesiae Cardinalibus, etiam de
 latere legatis, sedisq; Apostolicæ Nun-
 cijs, ne impofterum in hoc quoquomodo
 se ingerant, absque speciali eiusdem
 Sanctitatis commissione, sub poena
 ipso facto incurrenda, quoad Episco-
 pos, Archiepiscopos, Patriarchas, &
 Primates interdicti ab ingressu Eccle-
 siae, quoad Abbates, Prælatos inferi-
 ores, ac alios Iudices prædictos ex-
 communicationis latae sententiae, quo
 verò ad Nuncios, & ad sacrae Roma-
 nae Ecclesiae Cardinales, etiam de la-
 tere

tere legatos, indignationis suæ Sanctitatis, & pænarum arbitrio eiusdem imponendarum. Item ibidem pro maiori cautela, contra delinquentes statuit, ac decrevit, quòd si iidem, ut supra, recepti, & professi, juribus suis minime deductis coram sacra Cōgregatione *Concilij*, & sine illius expressa licentia e Religione exire, vel Superiores religionis eos eijcere aucti fuerint, ipsi recepti, & professi tanquam Apostatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra eosdem juxta formam Decreti de Regularibus apostatis, & ejectis procedatur, & Superiores, qui ejecerint pœnam suspensionis à divinis, nec non privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea impofterum obtinenda, vocisquæ activæ, & passivæ ipso facto absque alia declaratione incurrant. Extat etiam aliud Decretum ejusdem sacræ Congregationis eodem

anno 1636. subscriptum ab Eminen-
tissimo Cardinali *Verospio*, & Ilustris-
simo Domino *Paulcio*, Secretario ap-
ud *Novarium in lucerna Regularium*
in fine, in quo statuitur, prædictos,
qui habitum, & professionem in lo-
cis non designatis non habuerint, au-
diri non posse transacto quinquennio.

Nota autem intentionem Sanctissi-
mi in eo *Brevi seu Motu, proprio*,
eam proculdubio fuisse, ut prædicti
Religiosi, qui Novitiatum Conventi-
bus non designatis egerant, non egre-
derentur, aut eijcerentur à Religio-
nibus, sed potius professionem ratifi-
carent. Hoc enim colligitur, tum ex
ipso *Brevi seu Motu proprio* in princio,
ubi ratione ipsius concedendi, ait Põ-
tifex, *ut in vocatione, quâ vocavit eos*
dominus, permaneant. Tum quia præ-
cipit Superioribus, ut prædictos Re-
ligiosos ad professionem denuò emit-
tendam admittant. Tum quia, ut
ad id eos alliciat, post ratificatam
professi-

professionem, præcipit restitui ad propria jura, & habilitates, quas primò habebant, ac si prior professio fuisset valida. Tum denique, quia propterea sacra Congregatio in decreto relato, prohibet facilem egressum dictorum Religiosorum. Nec obstat, quòd talium professiones fuerint irritæ, & nullæ, ut constat ex decretis adductis. Ex eo enim, quòd irritæ fuerint, solum sequitur teneri eos, quia ita professi sunt, etiamsi id omninò occultum fuerit, professionem denuò facere, ut illis conceditur in prædicto *Brevi*, aut *Motu proprio*, vel si nolint id facere, causam prosequi in judicio. Ubi si nihil effecerint nec professionem suam ratificaverint, erunt in peccato mortali, & maximo detrimento suæ conscientiae, usurpando bona Religionis quæ sunt propria Professorum, qualia sunt primò, alii redditibus & eleemosynis Religionis; secundò, posse confiteri peccata sua

E e s,

sacer-

sacerdoti approbato solum à Superiore Regulari, & non ab Ordinario; tertio frui privilegijs, veris Professis tantum concessis.

Quæres II. Quæ informationes fieri debeant à Regularibus, antequam admittant Novitios ad habitum Religionis? Respondeo, extare desuper Constitutionem Sixti V. in ordine 71. his verbis. *Perpetuo statuimus, & ordinamus, juvenes aut viros adultos majores 16. annis, non aliter, in aliquam Religionem recipi posse, nec debere, nisi prius de eorum Parentibus, Patria, dequæ antea vita diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum sit, eos nequæ aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia aut graviora, reos vel suspectos existere, ut propterea damnati sint aut ne damnentur, formident, ne ingenti ære alieno supra vires facultatum*

tum suarum gravatos, vel reddendos
ratiocinijs ita obnoxios, ut ex hujus-
modi causa, lis vel modestia eis jam
illata, vel timendum sit, ne inferatur:
nisi deniq; constet, ipsos non humana
aliqua ratione, sed tantum devotionis
& pietatis fervore vitam Religiosam
spontè & ex animo elegisse, deniq; his
omnibus in Generali, vel Provinciali
Capitulo plena, indubitata fide facta
tam Superioris, Generalis, seu Pro-
vincialis, quàm Definitorum consensu
approbati, & ad habitum Regularem
admissi fuerint; omnes autem & quos-
cunq; ut dictum est, & criminosos vel
suspectos, aut ari alieno, ut etiam
diximus, vel rationibus reddendis o-
bligatos, ad Religionem perpetuò in-
habiles declaramus. Ita Sixtus V.

Quæres III. An istæ informatio-
nes sumi debeant de quocunque po-
tente admitti ad Religionem? Re-
spondeo. Non debere sumi, nisi de
juvenibus sæcularibus, qui sunt ma-
jores

jores 16. annis, & tunc primò fiunt Religiosi. Unde fit, ut Religiosus ab uno Ordine transiens ad alium, non habeat opus præmittere dictas informationes, utpote quæ probabiliter possunt supponi factæ, quando admissus est in priorem Ordinem, siquidem Bulla *Sixti V.* clare loquitur de solis juvenibus sæcularibus primò receptis ad habitum Ordinis, & cum sit odiosa, non debet extendi ad casus in ea non comprehensos.

Quæres IV. An præfatæ informationes sumi debeant, si admittendus aliunde cognoscitur sufficiens quoad omnes conditiones? Respondeo negative, Ita *Suarez Tomo 4. de Relig. trac. 10. lib. 2. cap. 3.* Ratio est, quia cessat finis Constitutionis *Sixti V.* adeoq; cessat ejus obligatio. Præterea, *qua clara sunt, examinatione non indigent, cap. manifesta, 2. quest. 1. Et in notorijs juris ordinem non servare, ordo est. cap. Ad nostram. de jurejurando.*

Quæ-

Quæres V. An prædictæ informationes debeant esse juridicæ, nimirum factæ, per duos aut tres juratos, qui jurent talem recipiendum in Novitium, non habere aliquid ex impedimentis allatis? Respondeo quòd sic. Quia alias non facerent fidem, aut probarent intentum; *cap. tuis & capit. nuper de testibus. Suarez Tomo 3. de Relig. Miranda Tomo 1. Manual. q. 21. a. 1. Rodriquez Tomo 3. questionum Regul. q. 10. a. 13. & alij.*

Quæres VI. An professio sit irrita ad habitum receptorum conditionibus dictis non servatis? Respondeo. Ita quidem declarasse in prædicta sua Constitutiones *Sixtum V.* postea tamen *Clemens VIII. Anno 1602.* illam reduxit ad terminos juris communis, salvis semper pœnis contra transgressores inflictis, ideò licet professio secuta sine illis valida sit, Prælati tamen illam dantes incidunt in pœnas à *Sixto V.* positas, videlicet in privatio-

vationem vocis vtriusque, dignitatum, honorum, & inhabilitatem ad hæc perpetuam.

Quæres VII. An ad hoc, ut aliquis ex vi Bullæ *Sixti V.* excludatur à Religione tanquam criminofus, fufficiat præcife quòd commiferit crimina recensita in ea Constitutione? Respondeo negative, fed requiritur, ut constet actis publicis, Iudices, & Curiam sæcularem, ante susceptionem habitûs de ipso crimine adversus eos accusationem suscepisse, vel inquisitionem instituisse. Ita enim habet ipse *Sixtus V.* in alia Constitutione, quæ incipit *Ad Romanum Pontificem* 12. Calendas Novembris Anno 1588. data. Quamquam si quis per calumniam fuisset injuste inquisitus de aliquo gravi delicto, si postea constaret illum fuisse innocentem, non ideo excludendus esset à Religione, cum talem casum non comprehendat Constitutio *Sixti V.* Idem proporti-

onali-

onaliter putat asserendum cum plu-
ribus DD. *Pellazarius Trac: 2. cap: 3.*
2. 9. in casu, quo quis juridice de-
delicto convictus, & ad pœnam da-
nnatus, illam jam implevit, & tam
Reipublicæ, quàm parti læsæ satisfec-
it, intentio enim Papæ solum est præ-
cavere, ne colore Religionis, crimi-
nosi maneant impuniti. Addit *Suar:*
& *Tomo 3. de Relig: c. 7. n. 19.* non de-
bere excludi à Religione eum, qui
commisit reverà aliquod ex ijs deli-
ctis, & de eo inquisitus juridice, illud
negavit, sicque fuit absolutus. Ra-
tio est, quòd ejusmodi delictum in
his circumstantiis reputatur occul-
tum, & accusatio, aut inquisitio, cum
jam per absolutionem sit terminata,
perinde est ac si non præcessisset.

Quæres VIII. An in præsens ne-
cesse sit ad Novitiorum receptionem
fidem dictam facere in Capitulis Ge-
neralibus, seu Provincialibus? Re-
spondeo, quòd non. Tum quia ipse-
met

met *Sixtus* in sua Constitutione altera supra citata concessit, ut sumptis debitis informationibus Novitij recipi possint ad habitum quocunque tempore à tribus deputatis per Capitulum Provinciale, aut etiam locale. Tum quia ad talem effectum in quolibet Ordine juxta proprias Constitutiones, varia privilegia Regularibus concessa sunt.

Quæres IX. An casu, quo Novitius recipiendus interrogetur de aliquo defectu gravi, & forte etiam non parum infamatorio, teneatur cum Novitius pure ac sincere aperire? Respondeo quod sic. Ratio est, quia sicut, si quis velit cum alio convenire in emptione equi v. g. & eius conditiones inquirat, tenetur verum fateri, ita & in casu nostro, hoc ipso, quod Novitius recipiendus vult quasi pactum inire cum Religione, quam intendit ingredi, ideoque voluntarie se subijcit examini, juste in-

terro-

terrogatur, ac proinde tenetur fate-
ri veritatem, alioquin dari posset quasi
bellum ex utraque parte justum,
quod negant DD. communiter, nisi
in casu ignorantiae probabilis, quæ
tamen in præsens locum non habet.
Ita *Suar: Tomo 4. de Relig: Tract: 10.*
lib: 2: c. 3. &c.

Nec obstat, quòd nemo teneatur
detegere propriam turpitudinem, se
ipsum infamando, siquidem in nostro
casu, nulla vel certe levis sequitur
infamia cum is, cui modo dicto de-
tegitur defectus, vi secreti naturalis
non possit illum alteri manifestare, &
aliàs infamatio, quæ fit apud unum,
aut alterum tantum, qui perinde se
habebunt erga infamatum, ac si nihil
scirent, non censetur notabilis, ut do-
cent apud *Lessium lib: 2. cap: 11. d.*
11. Navar: Cajet: Cordub. Et si esset
notabilis, debet postponi communi
bono Religionis, quod sine dubio præ-
ferri debet famæ personæ privatæ.

Præterquam quod volenti, & consentienti, non fit iniuria, qui autem vult & petit admitti ad Religionem, sponte se subijcit huic incommodo detegendi proprios defectus, sicque cedit juri suo, juxta illud, *qui vult finem, vult consequentia ad finem.*

Quæres X. An interrogatus de moribus novitij recipiendi; possit detegere defectus illius graves? Respondeo. Possè imò & teneri. Quia nemo habet jus tuendæ famæ cum damno gravi alterius inde injuste consequenti. Ita in terminis *Lesius sup: D. 9. n. 59.*

Quæres XI. An possint admitti ad Religionem, qui sunt onerati debitis? Respondeo cum distinctione. Vel debitor est impotens ad solvendum tum in re, tum in spe, & sic potest admitti ad Religionem, cum inanis sit actio creditoris, quam excludit inopia debitoris, & debitor in tali statu perinde excusatur a solutione debiti,

biti, ac si nihil deberet. Vel debitor non habet quidem actu unde solvat, probabiliter tamen speratur fore, ut manens in sæculo acquirat bona, quibus solvat, & tunc probabile est, hunc non posse admitti ad Religionem, cum præceptum naturale solvendi præferri debeat consilio ingressus Religionis, & nefas sit quærere lucrum spirituale cum præiudicio tertij.

Quæres XII. An furiosi, ac mente capti possint admitti ad Religionem, ac in illa valide profiteri? Respondeo negative. Cum non habeant sufficientem libertatem, aut discursum ad vovendum. *Sylvester verbo Religio.* Adde, in eo casu non posse experiri rigorem Religionis, quod est finis Novitiatus.

Quæres XIII. An possint admitti ad Religionem filij, qui habent parentes gravi egestate laborantes? Respondeo non posse, si aliunde paren-

tibus succurri non possit. Ita *S. Thoma* 2. 2. q. 101. a. 4. *Suar: Tomo 3* 11. *de Relig: lib: 5.* alijque communiter
Ratio est, quia propter opera consilij
non debet prætermitti præceptum
divinum, & naturale, at filius tene-
tur ex præcepto naturali subvenire
parentibus, ergo &c.

Quæres XIV. An possint & debe-
ant recipi in Religionem novitij in-
scijs, & invitis eorum parentibus
Respondeo. Possè, imò & in aliquo
casu teneri ex charitate, quamvis re-
gulariter non expediat, præsertim
parentes sint viri potentes, qui gra-
via damna ideo Religionem inferre pos-
sint, quo casu præferri sine dubio de-
bet bonum totius Religionis, bonum
privato particularis novitij. Cœte-
rùm responsio nostra patet, quia si
nulla sit injuria parentibus, cum filius
in electione status sint liberi, & nulli
ratione subijciantur voluntati paren-
tum, ut colligitur ex *S. Thoma* 2. 2. q. 104.

bo. 1. 104. a. ult. Unde S. Bernardus cap:
3. 11. ait: Sola causâ, quâ non liceat
obedire parentibus Deus est, ipse enim
dicit, qui amat patrem, aut matrem
magis quam me, non est me dignus. Quod
facit etiam illud D. Hieronymi ep: 1.
ad Heliodorum. Licet parvulus pen-
deat ex collo nepos, licet sparso crine,
& scissis vestibus ubera, quibus te nu-
trierat, mater ostendat licet in limine
pater jaceat, per calcatum perge Pa-
trem, siccis oculis ad vexillum crucis
revola, solum pietatis genus est, hac in-
te esse crudelem. Quod verò filij ali-
quando debeant recipi ad Religio-
nem invitis Parentibus, hinc constat,
quod quis potest in eo statu versari,
ut non possit moraliter vitare æter-
nam damnationem, nisi ingrediendo
Religionem, idque ob naturæ suæ
proclivitatem ad malum, ob immi-
nentia pericula, & animæ & corpo-
ris, ob frequentes occasiones peccan-
di, cui utique ex charitate tenemur

consulere, cū unicuique mandaverit
DEUS de proximo suo.

Quæres XV. An admitti possit ad
Novitiatum, qui matrimonium con-
traxit, & simul consummavit? Re-
spondeo. Non posse, nisi adsit consen-
sus alterius Coniugis. Quia seclu-
so tali consensu eiusmodi admissio di-
recte repugnat cum usu matrimonij,
quem alter conjux licite potest exi-
gere, & consequenter continet mani-
festam injuriam, & sic ex natura rei
est illicita & invalida.

Quæres XVI. An si alter conjux
dedit alteri facultatem ingrediendi
Religionem, possit eam ad libitum re-
vocare ante Professionem? Respon-
deo posse. Et probatur. Quia in pro-
posito casu, conjux, qui ingreditur
Religionem, potest sua sponte exire
ante Professionem, & ad alterum re-
dire, qui tenetur illum recipere, &
vitam maritalem cum eo agere, er-
go & ipse potest alterum revocare,
& ipsi

& ipsi tenetur parare, jura enim debent esse paria, & uterque intelligi debet esse pro eo anno in probatione, an sibi expediat, perpetuò ab alio separari. Ita *Suar: Tomo 3. de Relig: lib: 5. c. 3.* oppositum tenet *Peyrinis de Rel: Prel: q. 3. c. 1. num: 52. tum ex Regula 21. in 6.* Quod semel placuit, amplius displicere non potest, tum quia licentia ingrediendi Religionem data alteri conjugi, respectu illius est quidam favor, & privilegium, dans autem privilegium, non potest illud revocare, nisi in casu abusùs, qui non adest in casu nostro.

Quæres XVII. An possint admitti ad Habitum Religionis coniuges, si consummato matrimonio alter illorum adulteretur? Respondeo. Possè, si adulterium sit notorium, cum hac tamen differentia, quòd conjux innocens potest admitti altero invito, utpote liberatus à debito conjugij ob

adulterium ab altero perpetratum, juxta *cap: significasti, de divorcio, & cap. fin: de adult.* Conjux verò nocens, non potest admitti invito altero coniuge innocente, cum enim divorcium sit in favorem innocentis, non debet inde privari dominio, quod habet super coniuge nocente, alioqui puniretur sine culpa.

Quæres XVIII. An illegitimi sint incapaces habitus, & Professionis regularis? Respondeo negative, nisi peculiare Religionum Constitutiones obstant. Quia licet *Sixtus V.* in sua Constitutione *Cum de omnibus* prohibuerit hos ad Religionem admitti, & professionem fore irritam declaraverit, tamen *Gregorius XIV.* in sua Constit. *Circumspecta* oppositum statuit, certis tamen conditionibus apposis, quas ibi vide.

Quæres XIX. An possint admitti ad Religionem, qui præ morbo, aut senectute non possunt observare regulam.

lam proprij Ordinis? Respondeo non posse. Tum quia turpis est pars, quæ non congruit suo toti, quod tamē eveniret in casu nostro, tum quia proficiens in Religione promittit observare regulam, & Constitutiones sui Ordinis, quomodo autem id promittere potest, qui certò scit se fore ad hoc impotentem Novitiatus autem ordinatur ad Professionem.

Quæres XX. An Infames, histriones, carnifices, satellites, &c. ad Religionem recipi debeant? Respondeo negative. Quia sunt infames, vel quasi infames, & non decet Religionem similibus deturpari.

Nec illiterati ad statum Clericorum recipiendi sunt, nisi ea saltem sciant, quæ ad Divinum Officiū recte persolvendum requiruntur.

Quæres XXI. An admitti possint ad Religionem Episcopi? Respondeo. Non posse sine licētia Papæ. Tum quia ita expresse definivit *Innocen: III. in*

cap. Nisi cum pridem de renuntiatione.
Tum quia status Episcoporum altior
est statu Religiosorum, & ita ab illo ad
istum non est transitus sine dispensati-
one Summi Pontificis. Prælati autem
Episcopo inferiores ad Religionē ad-
mitti possunt propter oppositam ra-
tionem. *S. Thomas 2. 2. q. ult. a. 7.*
Suar: 3. Tomo de Relig: lib: 5. c. 4. &c.

Quæres XXII. An sit de essentia
Novitiatus, ut peragatur intra Mona-
sterium? Respondeo. Essē. Tum ex
cap: 1. de Reg: in 6. ubi dicitur. *Quod*
si per totum annum sequentem in Mo-
nasterio permanferit. Tum ex qua-
dam declaratione sacræ Congregati-
onis relata a *Sanchez lib: 5. in Decal:*
c. 4. n. 27. Tum quia Novitiatus ad
eum finem est institutus, ut & Noviti-
us experiatur asperitates Religionis, &
Religio sumat experientiam. morum
ipsius, quod obtineri non potest, si
Novitius Novitiatum extra Monaste-
rium peragat.

Quæ-

Quæres XXIII. An de licentia Prælati possit peragi quædã pars Novitiatus extra Monasterium? Respondeo. Posse. Quia Conversi Novitij, v. g. non possunt experiri præcipuas austeritates Ordinis, nisi exerceantur in quæstuando, etiam extra Civitatem, quod utique supponit illos per plures dies pernoctare, & commorari extra Conventum.

Si autem quæras, per quantum tempus manere possit Novitius extra Conventum? Respondeo non convenire, DD. siquidem *Navar. conf. 32. de Regul.* concedit Novitium de licentia Superioris posse degere extra Conventum per 6. menses *Azor Tomo 1. lib. 12. c. 2 q. 8.* admisit hoc pro toto anno Novitiatus. Alij apud *Sanchez* non cōcedunt nisi duos menses. Alij cum *Diana de Dub. Regul. resol. 84.* assignant majorem partem anni, unde patet tale tempus iudicio prudentis definiendum esse, spectato
impri-

imprimis fine, ad quem institutus est Novitiatus, qui est, ut Novitius experiatur Ordinis asperitates, quas minùs bene experiri potest, extra Cōventum.

Quæres XXIV. An sit de essentia status Religiosi, ut peragatur in peculiari habitu Religionis susceptæ? Respondeo affirmative, nisi aliud constet ex Regula Ordinis alicuius a Papa approbata. Probatur. Tum quia in *Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 15.* id videtur expresse decidi, dum statuit annum Novitiatus ad valorem professionis numerandum esse à die susceptionis habitûs; Tum quia in ipsa delatione habitûs Religiosi adest quædam austeritas, quæ inter experimenta Religionis recensetur, ideòq; necesse est ut Novitius hoc experiatur.

Quæres XXV. An sit de essentia Novitiatus, quod duret per annum integrum, & hunc continuum, non autē interpolatum? Respondeo quod sic. Quia is annus præscribitur, ut Novitius

tius

tius integre ac perfecte experiatur austeritates Religionis, at inter alia non infimum locum tenet, quod eas perferat sine intermissione, ut vel hinc patet, quod difficilius est jejunare 40. diebus continuis, quam interpolatis. Ita Sanchez lib. 5. in Decal. c. 4. ex communissima DD. sententia. Nota tamen paucorum dierum interpolationem non interrompere Novitiatum, cum non adsit moralis interruptio, nec obstat quò minus Novitius dici possit experiri Religionem, & Religio Novitium. Vide *Lefsiu* lib. 2. c. 41. n. 59.

Quæres XXVI. An validus cenferi debeat Novitiatus, si Novitius toto tempore illius ægrotet, ideoque non possit experiri austeritates Religionis? Respondeo. Validum cenferi Ita *Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 5. c. 1. n. 15. ex Navar. Miranda, Sanchez, Rodriquez, &c.* Et probatur. Quia sic Novitius, quantum est ex se, vere manet in statu probationis in tali Religione, &
sub il-

sub illius obedientia, quod autem actu probari non possit, est per accidens. Nec refert, quod annus probationis institutus est ad capiendam experientiam. Tum quia finis legis non est de substantia legis. Tum quia in casu proposito, Novitius satis probatur per infirmitatem, in qua Religio sufficienter potest explorare naturam illius, & aptitudinem ad Religionem, sicut & ipse poterit cognoscere charitatem & mores Religionis.

Quæres XXVII. Utrum annus Novitiatus debeat esse completus de momento in momentum? Respondeo affirmative. Ratio est, quia *Trident.* statuit, ut nullus ad professionem admittatur, qui minori tempore, quam per annum in probatione steterit, sed qui unâ horâ, vel media minùs, stetit minùs anno juxta *L. 3. §. Minorum, ff. de minor.* ergò &c. Nec hoc debet cuiquam videri durum. Cum enim qualibet hora fungi nascuntur,

potest

potest dari in illa hora talis occasio,
quæ & Religioni suadeat, ut Novitiū
expellat, & Novitio, ut sponte egredi-
atur. Et adverte, quod in Anno bis-
sextili duo dies debent computari pro
anno, quia tunc ille annus eo solū
modo dicitur completus. Et adverte
etiam, quòd ille annus debet quoque
compleri ab illis etiam Religiosis, qui
transeunt de una Religione ad aliam,
cum debeant prius probare & probari.

Quæres XXVIII. An Novitiū eje-
ctus ab Ordine, & iterum admissus de-
beat repetere Novitiatum? Respondeo
debere. Si iuste fuit eiectus, sicut enim
ipse iudicatus est ineptus ad Ordinem,
ita nullus est Novitiatus in eo factus.
Secus, si iniuste fuit eiectus, nam ne-
mo sine culpa privari debet jure suo,
nisi occurrat iusta causa id faciendi,
quare cū in isto casu Novitiū absq;
sua culpa supponatur privatus jure
prosequendi Novitiatum, restitui de-
bet in integrum. Sic *Bordonus*, addēs
non

non interrompi Novitiatum per accessum ad Superiorem causâ appellationis, aut ad dicendum jus suum, cum sic non adsit recessus ab Ordine, sed justus recursus ad Superiores.

Quæres XXIX. An expediat Religiosos aliorum Ordinum recipere in propriam Religionem? Respondeo negative. Primo quia ut plurimum mutatio Religionis est signum inconstantis animi, & mutabilis, cum *Apost. 1. ad Cor 7.* dicat. *Unusquisque in vocatione, qua vocatus est, in ea permaneat.* Secundo. Quia non raro qui curant transire ab uno in alium Ordinem, id faciunt ut studio majoris perfectionis, sed ex rationibus mere naturalibus, v. g. ut commodiorem vitam degant, ut faciliorem accessum ad honores habeant, &c. Tertiò. Quia in eo, qui aliam Religionem probavit, & deservit, plerumque manent aliqua vestigia prioris Professionis, & aliquæ apprehensiones di

versæ

versæ ab instituto Religionis, in quâ de novo admittitur, ideoque timeri potest aliqua difformitas, quæ possit pacem communem turbare.

Quæres XXX. An Novitij teneantur ad observantiam Regularum, & Constitutionum Ordinis, in quo probantur? Respondeo. Per se, & directe non teneri, teneri tamen ex gravi decentia, posito quòd velint manere in probatione. Ita *Suarez* loco supra citato. *Sanchez Lezana &c.* Prima pars probatur, tum quia nondum professi sunt Regulam, neque se totos Religioni tradiderunt, sed versantur in probatione ad experiendum an debeant admitti, nec ne. Tum quia etiam Cathechumeni non adstringuntur legibus Ecclesiæ, donec per baptismum in Ecclesiæ gremium perfecte admissi sint, quippe qui non sunt vera membra Ecclesiæ, sed sunt in via, ut fiant per baptismum. Eadem autem ratio militat quoad Novitios respectu ob-

Gg.

servan-

servantiæ regularis, cum hi vere non sint partes communitatis Religiosæ, sed solum sunt in via, ut per professionem Religiosam ad eam admittantur.

Partis secundæ ratio est. Tum quia ut habetur *cap: Recolentes de statu Monach:* dignum est, ut qui similem cum alijs vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam. Tum quia ipsi Novitij ad hoc videntur se virtualiter obligasse, quando habitum susceperunt, inito pacto cum Religione, ut quamdiu ibi manerent, sicut ab ea sustentari debent, ita & ab ea religiose corrigi possint.

Quæres XXXI. An Novitij egredientes a Religione teneantur solvere expensas in suis alimentis consumptas in Monasterio? Respondeo, secluso pacto, non teneri. Tum quia Novitius libere potest redire ad sæculum, non posset autem libere redire, si ad præfatas expensas teneretur, sæpe enim retineri posset, quod non habe-

ret, un-

ret, unde solvat expensas. Tum quia
ingrediens Religionem, statim se of-
fert servitio ac utilitati Religionis,
ideòque debitum est, ut eius bonis
alatur: quamquam *Lezana* putet hanc
responsionem non habere locum in
eo, qui Religionem ingrediatur de-
pravata intentione, cum non deceat
illum referre commodum ex delicto.

Quæres XXXII. An egredienti no-
vitio sit restituendus habitus factus
expensis ipsiusmet novitij? Respon-
deo. Dictum habitum non esse resti-
tuendum ei, bene tamen valorem il-
lius temporis, quo eum deponit, non
quo factus est. *Barbosa in cap: de
reg: n. 5.* afferens Decretum Sacræ
Congregationis. Ratio responsionis
est, quia per *Trident: Sess. 25. de Re-
gul: cap: 16.* Novitijs restituenda
sunt omnia, quæ à principio ad Re-
ligionem detulerunt.

Quæres XXXIII. An novitij pos-
sint uti privilegijs sui Ordinis? Re-

spondeo posse, tum quia juxta communem DD. sententiam, novitij in favorabilibus veniunt appellatione *Religiosi*, cap: *Religioso*, *paragrapho Quamvis de sent: excom: in 6.* Ubi ut novitius gaudeat privilegio Canonis, dicitur comprehendi sub nomine Religiosi. Tum quia novitij pro tempore novitiatus sunt sub potestate Religionis, & suo modo sustinent onera illius, ergo & par est, ut participant privilegia. Ita *Suar: Mol: Azor Diana* relati à *Pellizario Tract: 2. c. 7. n. 1.*

Quæres XXXIV. Si Novitius ordinetur, a quo Episcopo ordinari debeat? Respondeo. Licet probabile sit, eos debere ordinari a proprio Episcopo, quippe per Novitiatum non censentur acquisivisse domicilium in loco probationis, cum non habeant animum perpetuò manendi in Religionem, sed eam experiendi, eaque expertà statuendi, num ibi permansuri sunt,

sunt, quomodo non compararet domicilium, qui à proprio domicilio recederet aliò, nondum firmiter statuens illic permanere, sed solum expectari, an id sibi expediat. Est tamen probabile, Novitios posse ordinari ab Episcopo, in cuius Diœcesi probantur, siquidem novitius per habitus Religiosi assumptionem censetur acquirere domicilium, utpote qui ingreditur Religionem cum proposito ibi manendi perpetuò, quantum est ex parte sua, nisi forte mutatio aliqua contingat, ratione cuius institutum Religionis ei conveniens non videatur, quod certe non obstat, quò minus dicatur acquirere domicilium, sicut nec obstat alijs, qui regulariter eo animo constituunt domicilium, ut si casus incidat, aut melior occasio offeratur, mutaturi sunt. Ita *Pellicanius tract: 2. cap: 7. n. 47.* cum DD. ibi citatis. Dimissorias autem dare debet Prælatus Conventus, non

secus ac alijs Religiosis, quorum privilegijs frui novitios, dictum est supra.

Quæres XXXV. An Novitij ordinari possint titulo paupertatis? Respondeo negative. Quia ut Regularis hoc titulo ordinari possit, requiritur, ut sit professus, ex Constitutione *Pij V.* in ordine 75. in qua extendens Decretum *Concilij Trid:* de Clericorum secularium promotione ad sacros Ordines, etiam ad Clericos regulares, sive seculares more Religiosorum in communi viventes, prohibet, ne dicti Religiosi non professi ullo modo promoveantur absque titulo patrimonij, aut beneficij, ipsi non suffragante titulo paupertatis, sub pœnis ibi contentis.

Quæres XXXVI. An valide ac licite possit eligi in Prælatum Monasterij, qui post emissam professionem expressam in aliquo ordine, transit ad alium, ibique adhuc est novitius? Respondeo-

spondeo negative, Nam cap: *Nullus de elect: in 6.* dicitur. *Nullus Religiosus ad Abbatiam seu Prælaturam, suæ vel alterius Religionis de cætero obligatur, nisi antea fuerit Ordinem regularem expressè professus, quod si secus actum fuerit, eo ipso irritum habeatur.* Concedo tamen, quod si Religiosus professus in uno Ordine, transeat ad alium, ibique adhuc novitium agat, possit eligi in Prælatum prioris Ordinis, cum sic revera eligatur professus ordinis, in quo exercenda est Prælatura, & consequenter observetur dictum caput *Nullus*.

Quæres XXXVII. An Religiosus jam professus possit testamentum suum in aliqua parte dubium simpliciter, & sincere ad lites vitandas declarare? Respondeo. Potest, quia qui declarat, nihil de novo addit. Et sicut Iudex sententiam latam revocare non potest, potest tamen declarare, ita & in præsentī fieri potest,

cum militet eadem ratio. Vide *Peyrinis de officio Pral: regul: q. 3. cap: 1. n. 209.*

Quæres XXXVIII. An renunciatio facta à novitio ante ingressum religionis, intuitu tamen ingressus, valeat? Respondeo, Valet, ita *Vega 1. p. sum: cap: 91. casu 4. Passarel: in privil: minim: notab: 37. ad finem, ubi refert declarationem Sacra Congregationis pro hac sententia factam Anno 1573. die 22. Octob: in hæc verba: Congregatio Concilij censuit Decretum Concilij Trident: sess: 25. de Regul: cap: 16. non habere locum in renuntiatione facta ante susceptionem habitus. Quam sententiam defendit etiam Sanchez lib: 7. in Decal: cap: 5. num: 4. Et in praxi eam observari, asserit Peyrinis ad constitutionem Sixti IV. n. 73.*

Comprehenduntur ergo in eo decreto, omnes contractus, in quibus novitius spoliatur se aliqua parte notabili hæreditatis suæ, absque spe eam ampli-

amplius recuperandi, ut donatio, renuntiatio, alienatio. Illi autem contractus, in quibus novitius nihil perdit de suo, ut sunt emptio, venditio, permutatio, locatio & similes non comprehenduntur hoc decreto. Et ratio est, quia finis huius Decreti est, ne novitius patrimonio suo destitutus, hac occasione cogatur profiteri.

Quæres XXXIX. Si novitius renuntiatione facta in favorem Monasterij, vel alterius, modo debito facta. è vivis decedat, an renuntiatio illa valeat, maxime si revocata non sit? Respondeo negative. Quia *Trident.* expresse dicit, quòd dicta renuntiatio non intelligatur effectum suum sortiri, nisi secutà professione. Et ita sibi à Sacra Congregatione responsum agit *Passar.* ubi supra, *parag.* *Si autem.*

Si quæras, si professio secutà quidem sit, sed invalida, quid dicendum?

G g 5 Respon-

Respondeo cum Sanchez supra citato renuntiationem non valere. Quia *Tridentinum* petit sequi professionem, & verba intelligenda sunt cum effectui & perinde est actum non fieri, ac esse nullum, *L. duo sunt Titij, ff. de testam. tutel.*

Quæres XXXX. Ad validitatem professionis an requiratur legitima auctoritas in recipiente? Respondeo affirmative. Quia professio est contractus onerosus, ultrò citròq; obligatorius, qui fieri non potest sine consensu utriusque partis, ergo pro parte Religionis requiritur persona idonea, quæ habeat potestatem eam obligandi. Quæ autem sit hæc Persona, inspicienda sunt statuta specialis Religionis cujusque. Unde sequitur Superiorem ad officium suum electum invalide, ad professionem recipere non posse.

Quæres XXXXI. In dubio an professio sit valida, nec ne, pro quo præsumen-

sumendum sit? Respondeo. Professione, tum quia in dubijs melior est conditio possidentis, & Religio est in possessione. Tum quia summa est ratio, quæ pro Religione facit *L. sunt personæ, ff. de Relig. & sumpt. fun.* Dubius itaque de validitate suæ professionis eam ratificare tenetur, ut dicit *Suar. Tomo 3. de Relig. lib. 7. c. 2. n. 6.*

Quæres XXXXII. An certus de nullitate suæ Professionis, quam bona fide à principio fecit, teneatur quocunque tempore eam ratificare? Respondeo. Non teneri, licet per sententiam publicam cogatur in Religione manere, unde si non potest illam in foro exteriori probare, potest secluso scandalo fugere. Intellige in foro conscientiae, nam de foro externo infra patebit quid dicendum sit. *Ita Suarez Tomo 3. de Relig: lib: 7. cap: 2. n. 6. & cap: 3. n. 1. & 9. Navar: comm: 4. de Regul: num: 76. ver-*

su Ad.

su Advertendum 4. & lib: 3. conf: de Regul: conf: 89. n. 6. & 7. Henriq: lib: 11. cap: 11. n. 3. Hinc & in cap: 8. num: 9. in comm: lit. S. Rodri: Tomo 3. quest: Regul: quest: 17. art: 71. Versu super quibus, Sà verbo Religio, num: 71. Sanch: lib: 7. de matrim: disp: 37. num: 11. Vech: de nov: disp: 14. a. num: 3. Less: lib: 2. de just: c. 41. dubit: 7. n. 65. Peyrinis de officio Prælati Regul: q. 3. c. 1. n. 141. Probatur. Tum quia nemo potest ad Religionem cogi. Tum quia sententia super hoc à Iudice lata, cum falso fundamento innitatur, non obligat, & si obligaret, ad summum obligaret ad actus externos. Tum quia sententia non obligat ad vovendum, seu ad servandum vota, si ergo non vovit, vovere denuò non tenetur.

Quæres XXXXIII. Si professio fit irrita non ratione inhabilitatis profitentis, sed quia fecte, aut metu, vel dolo irritante illam, emissâ est, an requi-

requiratur ad eam validandam novus Conventus consensus? Respon-
deo. Sufficere, si accedat liber pro-
fessi consensus, qui sciens suam pro-
fessionem esse irritam, velit eam ra-
tam habere. Ratio est, quia consen-
sus Conventus jam interfuit à princi-
pio validus. *Navar lib: 3. conf. de
Reg: conf: 50. n. 1. Sanchez: lib: 7. de
matrimonio, disp: 57. n. 60. & 61. Sà
verbo Religio, n. 23. Suar: Tomo 3.
de Rel: lib. 7. c. 1. n. 16.*

Idem docent multi & graves DD.
apud *Peyrinum* supra citatum *n. 146*
de professione, quæ fuit irrita ratio-
ne qualiscunque inhabilitatis. Quia
licet Conventus non potuerit legiti-
me acceptare, Papa tamen pro bono
pacis, & Religiosorum consolatione
dictam Professionem acceptat Religi-
onis nomine, *in cap: significatum de
reg: & in cap: 1. eodem tit: in 6.* Opi-
nionem tamen oppositam sequi vo-
lens, posset, si defectus esset occultus,

à Præla-

à Prælato Conventûs in Sacramento Pœnitentiæ novam acceptationem requirere, & si ipse solus non posset, tacito nomine, posset impetrare Conventûs consensum vel licentiam petere à Papa.

Quæres XXXXIV. An quando novitiatus fuit invalidus, quia Novitiatus habeat uxorem v. g. & sine illius consensu ingressus est, vel alia de causa, cessante impedimento propter mortem mulieris, &c. Absq̃ue novo Novitiatu revalidari possit? Respondeo. Posse, quia cum jam probatæ sint anno integro austeritates novitiatus, novitij qualitates, satisfactum est fini, propter quem jura dictum Novitiatum instituerunt, *Sanchez lib: 7. de matr: disp: 37. n. 47. & 48.*

Quæres XXXXV. An Novitiatus iterandus sit, quando aliquis Conversorum ad statum Clericorû transfertur? Respondeo negative. Quia Novitiatus conceditur ad experimen-

tum

to tum sumendum de qualitatibus novi-
e- tij, & Religionis, ut uterque sit in
et, libertate, ille ad exeundum, hæc ad
n- expellendum, sed quando Conversi
oe- transferuntur ad statum Clericorum,
non ponuntur in libertate vel per-
o- manendi, vel exeundi ex Religione,
us ergo &c. Fateor in oppositum cir-
on- cumferri aliquam declarationē sacræ
sa, Congregationis *Anno 1618.* emanatā
or- quæ tamen *Peyrino* teste loco supra
to- citato n. 148, *fortè non est vera, vel*
eo. *est vera, non est usu recepta.*

an- Quæres XXXXVI. Quod tempus
is, determinatum est Religiosis ad recla-
ni, mandum, seu allegandum, se non esse
ia- professos? Respondeo. Quinquenni-
de- um, quo elapso, nullatenus id possunt
facere. Ita *Trident: sess. 25. c. 19.* Hoc
tus tamen intellige, nisi allégaverint le-
on- gitimas causas, ob quas non potue-
ans- rint intra prædictum tempus recla-
Quia mare. Quia ita pie interpretanda est
en- mens *Concilij.* Ita probabiliter *Navar.*

com. 4. de Reg. a. num. 71. Intelligitur etiam quoad forum exterius, nam quoad interius, si professio fuit nulla propter metum, coactionem, &c. nulla erit per se obligatio. Cum nec summus Pontifex possit efficere, ut consensus coactus, durante coactione, sit liber, qualis requiritur ad professionem. Hoc tamen decreto non obstante, putat *Peyrinis tomo 1. de subdito, q. 1. cap. 25.* posse Prælatos Religionum etiam transacto quinquennio eijcere Religiosum, quem noverint habuisse in professione defectum alicujus conditionis irritantis illam. Quia Concilium solum videtur determinare illud quinquennium pro reclamatione professorum. Porro ut reclamationis professi audiat, quicquid requiratur, vide *Trident. loco citato.*

Quæres XXXXVII. Quid sentient dum de professione Hermaphroditi? Respondeo si in eo prævaleat sexus virilis, valida erit in Monasterio virorum,

rorum, si prævaleat sexus fœmineus, in Monasterio Monialium. Ratio est, quia hic judicatur vir, aut fœmina, juxta sexus prædominantem; si verò uterque sexus sit æqualis, & aptus ad coitum, in neutro Monasterio poterit valide profiteri. Quia tunc respectu fœminarum erit vir, & respectu virorum fœmina. Ita *Henriquez lib: 14. de Regul: cap: 8. num: 6.* Qui bene advertit etiam in casu, quo hermaphroditus haberet sexum prævalentem, v. g. viri, non esse admittendum inter illos, nam asferret maximum periculum incontinentiæ Religiosis.

Quæres XXXXVIII. An professio facta fictæ, id est sine intentione proficendi, sit valida? Respondeo. Non esse quoad Deum, quia non est vera, sed ficta promissio, sicut homo pictus non est verus homo. Quoad forum externum tamen valida est. Quia Ecclesia non judicat nisi de externis

Professio autem facta animo promittendi, sed non se obligandi, quoad Deum, & homines, valida est. Quia ex natura promissionis sequitur naturaliter obligatio, sicut illuminatio ex sole.

Quæres XXXIX. An Decretum Concilij Tridentini sess: 25. cap: 19. de Regul: vendicet sibi locum non modò cum professus nullitatem suæ professionis allegat, causatque deducit, verum etiam cum Superiores ipsi ex se illum eicere tanquam in validum professum? Respondeo affirmative, dimissionesque ac ejectiones professorum a Religione, five ex capite illegitimitatis, vel ex alio defectu, fieri debere conjunctim coram Ordinario, & Superiore Regulari loci ad præscriptum Tridentini loco citato. Ita decrevit sacra Congregatio in Neapolitana die 16 Decemb: 1617. & die 15. Novemb: 1653. quæ decreta vide extensa apud Lezanam Tomo 1. cap: 2. dubio 1. n. 53. Quæ-

Quæres L. An qui habuit Novitiatum in diversis Conventibus, necesse sit ad validitatem professionis ipsius, ut acceptetur ab utroque Conventu, an sufficiat acceptari a posteriori, ubi Novitiatum perfecit, & professionem emisit? Respondeo; sufficere acceptationem posterioris. Ratio est, quia prior Conventus non habet amplius jus super Novitium à se licentiatum, cum sit modò sub disciplina secundi Conventus. Confirmatur, quia sicut per translationem alicuius Religiosi ex una Religione ad aliam, deperditur omne jus, quod prior Religio in ipsum habebat, ita etiam per translationem ex uno Novitiatu ad alium, deperditur omne jus, omnisque potestas in Personam Novitij translati: ad quid ergo necessarius est prioris Conventus consensus? Adde, supponi Prælato posterioris Conventus constare de idoneitate Novitij ad professionem

admittendi, ut quid ergo erit opus
requirere consensum alterius Con-
ventus. Ex Regula enim illa juris,
quæ inter illas est 31. habetur, eum,
qui certus est, certiorari ulterius non
oportere. *Lezana loco citato dubio 4.*
n. 85. & 86. &c.

Quæres LI. An decepti quoad
essentialia, v. g. quòd non tenebi-
tur servare castitatem, aut in Ordine
Minimorum, quòd non obliga-
bitur abstinere carnibus, valida sit
professio? Respondeo. Nullius eam
esse vigori. Quia cum deceptio sit
circa substantialia regulæ, quæ sunt
vota, tollit omninò voluntarium re-
quisitum ad votum. *Sayrus in Clava*
regia lib: 6. cap. 9. Ledesma pa-
gina 218.

Si tamen deceptio fiat non circa
substantialia, sed circa statutum ali-
quod particulare illius Religionis,
quod est apud illam maximi ponde-
ris, & in maxima observantia, tunc
dece-

deceptio quidem illa non annullat professionem, sed dat professio justam causam petendi transitum ad aliam Religionem. Primum probatur, quia circa substantialia deceptus non est unde ad illa tenetur. Secundi ratio est, nam cum sit deceptus in re gravi, & multum contra suam voluntatem gravatus, nec possit gravamen illud alterâ ipsi viâ compensari, habet justum titulum petendi dispensationem, ut ad aliam Religionem transire possit.

Quæres LII. An liber, in quo registratur Novitiorum professio, fidem faciat, probetque in judicio? Respondeo affirmative. Quia hic liber est sicut liber Ecclesiæ Rectoris, ex quo probatur nativitas, & mors. Nota hic autem, esse optimam consuetudinem earum Religionum, in quibus non solum scribitur annus, dies & hora professionis, sed etiam annus, mensis, dies, & hora inductionis No-

vitij, sapiùs enim accidere potest, ut
ij, qui non Religionis, sed panis a-
more, ad Religionem veniunt, post-
quam esurientem repleverint ventrè,
murmurent, impinguati recalcitrent,
& antiquarum misèriarum obliti, nau-
seantes cœleste Religionis manna,
in Ægyptum sæculi reverti quærant,
prætendentes, quòd annum professi-
onis non expleverint, quibus *Peyri-
no teste in addendis ad Constit: Ur-
bani VIII. cap. 8.* si conscientia si-
neret, portæ omnes essent aperiendæ,
& pulsantibus campanis dimittendi.

Quæres LIII. Cùm professus uni-
us Ordinis transire petit ad arctio-
rem Religionem, unius Superioris
sit eam facultatem facere? Respon-
deo. Generalis in toto Ordine, vel
Provincialis in sua Provincia. Quia
ad ipsos ordinarie spectat recipere
Fratres ad Religionem, sed per ea-
sdem causas dissolvitur contractus,
per quas fit, ergo &c. Ubi autem

Priores

Priores conventuum habent facultatem Fratres ad Ordinem recipiendi, poterunt ipsi talem facultatem concedere ob eandem rationem.

Si verò loquamur de trāsitu ad Religionem æqualem, & adsit iusta causa dispensandi, potest Prælati Regularis dispensare, ut tradunt *Panormit. Rodriq. Sanch. Mir.* & alij relati à *Peyr: de Rel: sub: q. 1. c. 24. ex Glossa in c. Cùm singula de præbend: & dignit: in 6.* adducente ad hoc *c. statuimus. 19. q. 3.* si verò non adsit iusta causa, tunc solus Papa potest dispensare, ut docent DD. ab eodem *Peyrino* allegati. Ratio est, quia talis facultas non videtur deneganda supremæ potestati Papæ, præsertim cum sic votum commutetur in bonum æquale, Deoque parum referat, quòd in hoc vel illo loco ei debita solvantur.

Si loquamur autem de transitu ad Religionem laxiorem, idque sine causa fa-

fa, facultatem eiusmodi nec ipse Pontifex dare poterit. Pro quo vide DD. multos ubi supra apud *Peyrinum*. Et ratio est, quia dispensatio circa legem dependentem à jure Divino, ut in casu nostro, non potest à Pontifice fieri, sine iusta, & legitima causa, ut habet in specie *Rodrig: tom: 3. quest: Regul: q. 52. art: 10.* sed hic intervenit dispensatio, ergo, &c. oppositum dic, si iusta causa, & legitima interveniat, quo casu esse probabile facultatem talem concedi posse etiam à Prælato Religionis docet *Peyrinis* loco citato cum multis DD. quos ibi vide. Cæterum cum omnes fere Religiones habeant sua peculiaris privilegia prohibentia huiusmodi transitum, etiam ad Religionem arctiorem, ut est videre apud *Casarub: in Compen: privil: verbo Apostata;* & verbo *Religio*, ad evitandas censuras in eiusmodi privilegijs positas, tam cōtra receptos, quàm cōtra recipientes,

entes, consulum est ut volentes zelo perfectioris vitæ transire, obtineant licentiam a Pontifice, vel à sacra Cōgregatione Regularium.

Causæ autem legitimæ transeundi ad Religionem minùs strictam esse possunt, si Religiosus infirma vel incommoda valetudine utatur : Vel certe sit naturà corporis adeò fragili, ut austeritates Religionis strictioris ferre nequeat : si sit senex, ac proinde ineptus asperitatibus Ordinis (si in propria Religione extet aliquod perfectionis impedimētum, quod non sit in alia) si odio habeatur ab illis Correligiosis, aut indigne, ac male tractetur (siquidem nullam dedit causam, vel si dedit, eam sustulit respiscendo) si in Ordine ita infamatus sit ob aliquod delictum commissum, ut semper in eo victurus sit tristis, & pudore suffusus : si imprudenter ibi professus est, aut ex simplicitate credens eam Religionem non

Li

esse

esse sic austeram: si obnoxiam aeris intemperiem non possit reperiri Monasterium, in quo degat sine periculo (quod tamen non potest moraliter evenire (si in uno Ordine laxiori subvenire possit gravi indigentiae parentum, cui commode nequit succurrere in strictiori. Ita *Sanch: lib: 5. moral. cap: 4. n. 72. ex Rodriq: tom: 3. quest: 52. art. 9. Azor: tom: 1. lib: 12. cap. 14. quest. 8. & alijs.*

Quæres LIV. An Novitij in articulo mortis existentes possint profiteri ante annum probationis expletum, dummodo tamen in ætate legitima constituti sint, sicque lucrari indulgentias, & gratias alijs Professis concessas? Respōdeo affirmative. Quia ita concessit *Pius V.* Monialibus *S. Dominici* Anno 1570. Unde isto privilegio potiri possunt omnes communicationem habentes cum *Dominicanis*. Ita *Lexana Tomo 1. cap. 25 num: 39. &c.* Probabile etiam est sic pro-

sic professum, si non decedat ē vita,
non indigere nova professione.

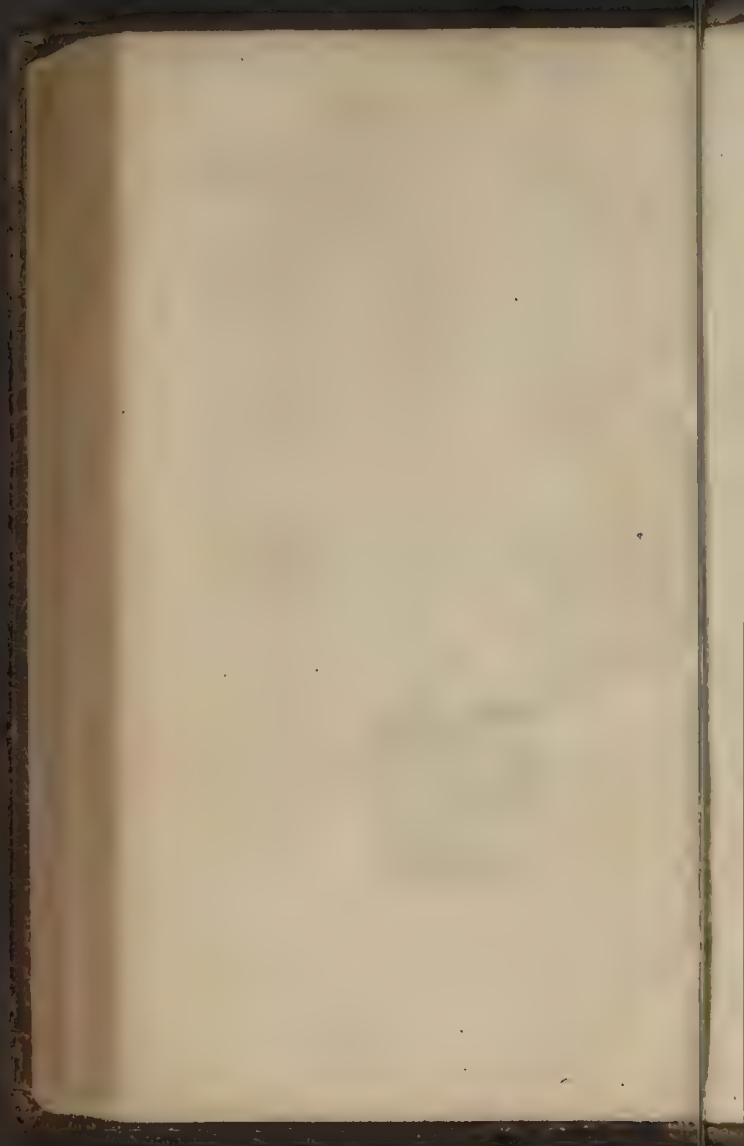
Cū talis professio valida fuerit,
& solū illi defuerit complementum
Novitiatūs, in quo Papa dispensat.

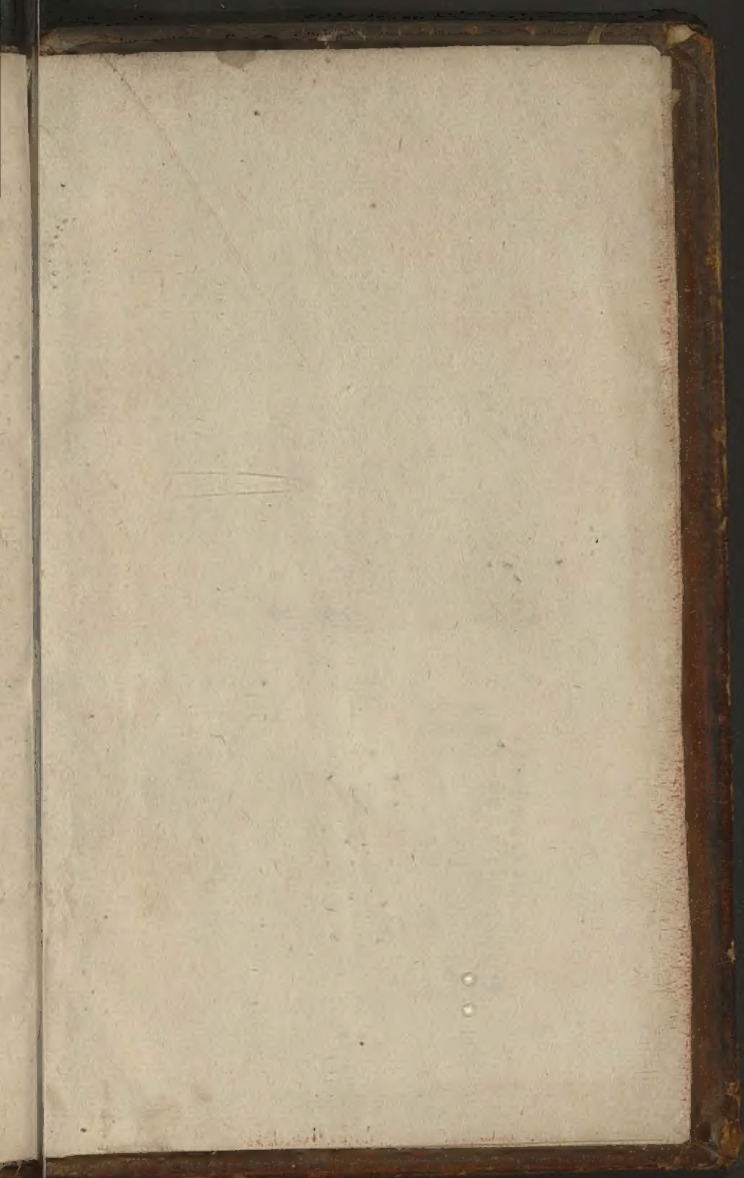
Unde *Peyrinis* loco citato. Si tamē
oppositum à sacra Congregatio-
ne aliquādo decisum sit, ei de-
cisioni colla submittenda.

*Cætera dubia huc spectantia, qua ratione sol-
venda sint, Decreta adducta, & Religionis
unius cuiusq̃ statuta docebunt.*

F I N I S.

1811

Biblioteka Jagiellońska

stdr0007576

